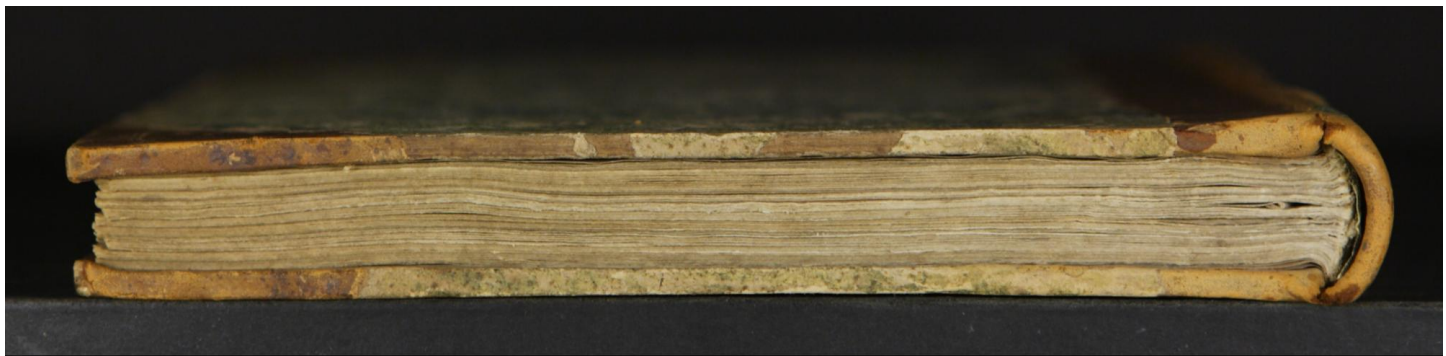

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. 22.B.6.32

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. 22.B.6.32

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. 22.B.6.32

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. 22.B.6.32

22 B
6
32
BIBLIOTECA NAZIONALE
CENTRALE - FIRENZE
50.000 - 10-939

12. 4. 336

12. 4. 336

22.B.6.32

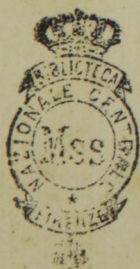
126.336

13. 15.

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל
וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקּוֹל

ושלומת הגולה בעת מצוא ' רצון האלהים וחפצו ' והנביא הזה משלים סדר העולם
 בדבר נגלה ונעלם : בהודיעו הכלת עולם הזה
 ועולם הבא ' באמצעי המלאך מעלתו רבה ימי המלאך בין האל והנביא אמצעי '
 שמיני ורשי ' והנביא אמצעי בין המלאך והחכמים ' פועלי דרך תמימים ' והחכמי אשר
 דרכן יודעים ' בין הנביא וההמון אמצעים ' ועל דרך הזה תשלשנה המעלות ' אשר
 הנהיגן הסבה הראשונה אצליות ' וזו תכלית מעלות בשר ודם ' ותפארת מהללס ודוד '
 זה חלק אדם : אלה הם שלשה פרקים מועילים במילהם ' אשר עורר עך אליהם ' והן
 שרשי הכפס המדברת ויסודיה ' ומהלל חשקה וידויה ' הן הם עדיה ' כל מחמדיה ' ועת
 שיש פניך אל הדברים העצומים ' הטאוכך ושמע דברי חכמים ' ולבך תזים לדעת ' כי
 תלך בדרך אפי ' ותכל ותחיה ותשלם ' כי היתה לך לאור עולם ' כשמוע יצחק את דברי
 אים האקים ' אשר הן באפילה כנוגהים ' ויאמר באמת אים כמון נקרא חפא
 ' חכם ונופה ' כי הבינות דברי חכמה ' ברפואות הכסמה ' אך אמנם
 מי יגיע לקצת מעלותך ' אשר יעשה כמעשך וכגבורתך ' ומי
 יוכל להבין דברי הסוד ' העיקר והיסוד ' ויגד שרשי
 הצירה פלייה ' תעלומות חכמה כי כפלים
 לתיסיה ועוד בא עשירה ' ויאמר
 האים אל תעצב ' ק
 קום והעייב
 כי סבר
 ביארו דרשי דת קדומי יומים ' אחד המרבה ואחד הימניט ובלבד שיכנין לבו לשמים
 ' ופירם החכם דברי חפץ לאמור ' סוף דבר הכל
 כעמע את האלהים ירא ואת
 מצותיו שמור ' כעצב ' ואר
 דברי אמונה
 הן יראת ה' חכמה
 וסוד מרע
 בינה

ארך כתיביו הנשמה לחיות דברי חכמה ולהסיר התאנה ולהדבק בענוה . ל
 למאוס הממון הקלה והקניין ולבנות העולם הקיים יופי ובכיון ולהחזיק בבור
 כסיד ולהמלט מקטוב : מאוס בריע ובחור בטוב : ולהיות אוחז בחבלי התורות
 והחסידים והיו לאחדים ולאסוף בידו החכמה והמעשה מעוון ומחסה והכלב
 אשר כדכו רוחו לשלימות העניין הזה ושכחו וגדל מספר מהללו לאיש אשר
 זה לוי הוא הנקרא אנהב חכמה איש מלחמה בעבור זה אמר הקדמון הנכבד
 איך הכונה שגדע בלבד אמנם הכונה שגדע ונעשה ותחת כנפי התורה כ
 כעלונן וכחסה אלה הם העיקרים לרפואת הנפש החכמה ומעלות מדות הנשמה
 ובה יגיע השכל למחוז חפצו ומשקו ושלום נות צדקו אמנם יש שלימות א
 אחרת גדולה ונאדרת והיא מעלת הנבואה אשר לכל מטביל השלם כנבואה
 ואין כל אדם יכול כוחו להגיע ואל המעלה הזאת להגיע כי הוא חפץ להיות
 ורצונו כאצל ממעונו והכני מזכיר קצת ממעלת הנביא ושליומו ונעט מועד
 מרוממותו כי זה חשק השלימים ואהבת התמימים חסד ורחמים
 פרק ב' בסגולת הנביא ומעלתו תפארת יקר גדולתו דע כי סגולת נפש הנבי
 הכריזה ומעלתו החשוב להתבהג אחר הנבואות ומעשה הנפלאות
 ולהגיע למעלת השכלים אשר אינם כלים עד אשר תעלה אל מעלה רמה
 ולמעלת החכמה לייסר הנפשות הנוטות אשר מדרך האמת טעות עד אשר
 תעשינה הראוי ועל דרך הראוי ובזמן הראוי ידוע וגלוי ולהשלים החסדים
 במשפטים ישרים ובענין הדינים וההכרחי לשוכע שמחות להזכיר ולהגדיל
 ולדבר מה שאין בפה ולתלחבר ועל זה אמר הפלסוף הקדמון טל חרמון בס'
 הרב ר' משה בר' מיימון אנחנו עצלים להבין מה שבאה בו התורה באמתות
 ובמופתיו ובמורא אמנם נבין ונסתכל הרבה מענייניה כי שכלינו חלש ויל א
 לאזכר דיוקנה על כן ראוי להאמין בנותיה וליסר הנפשות מאמרנותיה כי נלח
 סודות הנפש הנאדרת בכוח נבואה מיישרת ועל מעלתינו מעלתה אצולה וכ
 וכבחרת לשמור משמרת והנפש הזאת היא הכהנת כפשותינו העדינות שרתי
 במדינות כי היא מוצאה בשכליות האמיתיות המצויירות בלבה ותבאנה אל
 קרבה היא העולה למעלת מלאכים וחשואלים חיות הקודש ואראלים עד
 אשר תראה צורות נאות ותשמע קולות נוראות ותבין חדת עליונים סוד
 אופנים וכל זה לפי מדרגות הנבואה אשר כנפשו השלימה מצוייה

*Ex libris
 reuevecor*

עזרת איש האלהים מדבר בפי מוחללי : והמחבר שמע כי השם אמת אל

הפרק השישי ברפוא
הנפש : להצילה
מטוט ורפט : דע כי יקר
לנפש חסר ומגרע : הכל
וחלי רע : והוא בקשת ה
התנכונים : אשר לאחור
כסונים : והקנאה והתאווה
והכבוד : והעולם הכלה
לעבוד : ושאר המדות
הרעות : יתרונות או מ
מגרעות : הן הנה מחלת
הנפש המדבר : אשר לב
האדם חוקרת : ועם כן
צריך לרפא לרפא אילו ה

החלואים : ביר חזקה ובמאמץ : והרפואה השלימה לאחור דרך תמיז ולחזיק
התאות : ולאחור במצות : ולהסיר כל מדה גרועה : במדה חמודה וידועה : לרפא
כל חולי בהפסן : כי ישקר נסנו : ולא תתהל באהבת החכמים אשר היא לנפש או
מעלה רמה : ולא תבאב עוד ולא תחלה ותעב אל מעל בהדבקה אל עיקר
התבונות : אשר על דרך היושר בחונות : לרעות סבת הדברים : אמיתת מאמרי
: להראות בחיבונת הדברים וגבס : אשר בקרבם : ולחקור מדרגות הנמצאים :
אשר קצתם מקצתם באים : וכלם מאמיתות הבורא נאכלים : עליונים וספלים :
והבורא אחד במעלתו : ואין עוד זולתו : ולהשגי' הפרט אשר בין התמידי והמיוחד
: אשר בכבוד מקדשו נקדש : מה הראוי ומה האפשר ומה הנמנע : אשר עוה והנע
ומה הענין במציאות הנמצאים : אשר לעמוד יחדיו נקראים : והחכמה באצל
הבורא והתורות : אשר הם לעולם שמוניות : ומה בין כבואות הגבראי הכסונים :
חזר חזר ושאל אוב וידעוני : ואיך ידבר הגביא עתידות : במשל וחידות : ולמה
כך : והאדם לבדו : משא' הבריו' אשר לבדו : ואיך נק' האדם עולם קטן : כדי
לערכב את השטן

אלה כללי החלואים אשר בגוף החולי כמצאיהם ועתה יש לרופא להתבונן ב
 בעשרה דברים אשר הם להבחין החולה כדברים הראשון לדעת לעיון במק
 החולי והוא עיון כללי השני לדעת מקורו וסבתו ביום העלותו השלישי
 לדעת חוק החולי וכחו וכשמתו ורוחו הרביעי לדעת מזג הטבעי בחלותו
 ואיך הוא בזמן בריאותו החמישי לדעת כמה מקו יאשרו מזגו נטה ולעבור עליו
 איך טטה הששי לדעת בכל ענייניו מדת ימיו ושניו השביעי לדעת חוקו
 ומנהגו בהתחלפו מזגו השמיני לדעת הזמן והעת נכונה בארבע פרקים
 בשנה התשיעי לדעת משכנות בערים הבמחנים אם במצרים היא לדעת
 ענין האויר בעת משתו ותגבורת כחיבו ומחלתו ועוד לרופא להתבונן בששה
 עניינים גדולים אשר החולי והבריאות כוללים והם הנקראים ילדי היסודות
 אשר על כל מרכב מעידות האחד ידיעת האויר האנוכ אשר על גוף יאנוכ
 השני ידיעת המשנה והמאכל אשר לעמוד בלתי לא יוכל הג' ידיעת השינה
 והקיצה אשר נפשו חפצה הרביעי ההשקט והתנועה אשר היא לכל ידועה
 החמישי ידיעת העוצר והיצוקה אשר היא לאדם מציקה
 הששי ידיעת החידושים הנשעיים אשר הם לכל אדם מצויים אלה הם כלל
 הידיעה בראייה ושמייה אשר צריך הרופא לדע אותם ולבא על הכונתם
 וכאשר ידע אלה העניינים אשר הם נמנים ויחפון לרפואה החולה ממחלותו
 ולחפש עצבותו ישיג מגמת דרכו להסיר החולי מהפכו כמו הוכש בלח
 והלח בוכש פן יהיה חובש וכן ירפ הקר בחס והחס בקר והוא היסוד והעיקר
 אמנם צריך להזהר ברפואתו לפי דעתו ותבונתו לשמור האברים הנאהבים
 שר הכזבים זהו עיקר הרפואה וענייניה מקום סיפור אכניה ויש
 בספר הקדמוני דברי חמדה ארוכה מארץ מדה ועתה הודיעך דבר ברפואת
 הנפש המטלטלת רבובן ממללת והיא הרפואה הנכבדת ועל דת האמונה ע
 עוקדת טהורה עומדת

ואמר כי הגוף המתחבר מה יסודות' וזכר בחיבורו נכבדות' וכולם עניינים
מפוארים: שלשה דברים: והם איברים קשים ודביקים' ומוותנות גבר' ומוחוקים
' והדוחות הדקים האברים אשר על' מכה הטבע מצוי' ועל קו היושר בנינים
הן הם השלמות הדריאות' והכנת המציאות' וכאשר הם בהיפוך הוא החולי
גשחת הכלי: והמוותרים כשאכנס על מכה הטבע' הם סיבות החלי והפגע' כי
כאשר אחד מהם מתגבר' חביר' ישתבר' ונאם הוא קר מקרר' כי ישתדר עליו
גם השתרר' והדוחות על דרך זה ילכו אורחות' עקלקלות או נכוחות' והתגבר
אחד מהם על דרך מקרה' יצא ויפירה' עתה תוכל לראות ללמוד' ועל הפרק
תעמוד' כי כאשר יצא אחד מהם הטבע' על דרך מקרה או פג
יתקבצו למוול שלשת עניינים' כולם כאחד עונים' והם החולי והסבה והמקרה
שארם ופורה' והמשל כשיתעצמו המותרים הרי היא סיבה' ומחלה רבה' בהולד
מהם קדחת' פחד ופחת' ויקרה לחולה חוס גדול כרס' רעד' אחרות' ונחילוק
תבועת העורקים' אשר מן הלב יונקים' הא למדת כי הקדחת חולי רבה'
והעיוש סבה' והרעדה והחוס' ושאר הנמשכים אחריה' הן הם מקריה' ומקרים
האילו דביקים' באיברים המתדמים בחלקים' והמשל באיברים אשר כל אחד
כלי למלאכתו' בהיותו מוכן לעת' כמו בהולד בתוך כים השתן ותתגדל' אבן
משחית לחבל' והנה זה סיבה לסגר דלתים' מעברות המים' והמקרה הגדול לפי
המחלה' מעט שתי' והדלה' אמנם החולי הוא צורת המעבר וסגירתו ותולדותיו'
האבן היא סיבתו' והמקרה מיעוט השתן והולתו' ועוד יש דמיון אחר בפירוד' ה
הדבוק בהתנוודו' ויכנס בין הבשר והעור בחידודו' וילד ממנו חבורה לעורו
' ריר בשת' ויקרה בעבור זה אל האיש הענוש' מחלה וכאב אנוש' אמנם ה
החבורה והמותר טבה' והכאב מקרה דבוק בה' ואיפשר שישתגו האיברים במ
במחלתם: קצתה עם קצתה' כמו בהיות החולה סיבה לחולה אחר' ולכא
אחריו אינו מתאחר' והמשל בזה בהיות השן התלוש חולי מחוסרון המספר
והחיבור' הוא סבה לחולי אחר יגיע לאיברי הדבור' ומה תוכל ללמוד כי החולי
שלש מינים' ויש לכל אחד משפטים ודיונים' והם חולי האיברים המתראים
בחלקיהם' וחולי האיברים אשר להיות כלי' הוכן כל אחד מהם' וחולי הכלל
המשתתף' והחולי הזה פירוד הדיבוק נקרא' וארח לחברה' אלה

ויס' כראות איש הלי

את הכפלות
הגדולות והמוראות אשר
עשה יצחק הנעקד אשר
על המליצה נעקד ואת
אשר לא נשא נפשו
לכלימה ובושה מפני
גערת חמשה ואת אשר
ערך לגדס מלה כנגד
מילה תוכחת מגולה
עד אשר השיבס אל דרך
היושר באמת וכשר
ומהיום והלאה אורח
אשרים אורחו את כל

ונכחו ויורה ויאמר לטוב יעבדו כל המזכה את הרבים אין חטא בא על דמי
וישאל לו לאמר העמידני על כסא לבי ומהלכך יודיעני בא את דרכי ואדעך
ואמצי חן ואהיה לב תבונתך בוחן ויען יצחק ויאמר הלא אנכי דל התבונות
ובכור הצרות מחשבותי בחונות ושנותיי טבע ושלמים יומי לחפצי איכס
דמוסי בהימתי מאלטל וגולה ורש ונקלה ואין ריע ואין חכר ואין שומע
ואין דובר כמעט אכדתי בחילי לולי ה' שהיה לי ואשמע מעט מועד ואין ד
דובר במלאכת הרפואות חן חן תנאן וזה הנה מלאכתי וגורלי כל ימי חבלי
ועתה אדון לגדך דרכי ואורחי ולכל בהן חיי רוחי אדיעני במלאכה הזאת
עיקרים ולכל שומעיה כיכרים והאצלת עלי במהללך מן הרוח אשר עלך
ויאמר האיש הנני מודיעך דברים עתיקים בג פרקים ואכין לעזרתך מ
מצודה ומחסה למען תשכיל את כל אשר תעשה ואהיה לך בדרך תבנית בלי מ
מוס ודופי מלא הכמה וכל יופי וזהו כונת הדברים נעילת שערות הפרק
הראשון במלאכת הרפואות לעד ולאות כבר ביארת הקדמונים אשר על ד
דבריהם נשענים

ויוקמו מעש וילכו מעש שניהם חברים : זהו קונס מתפארים : ויבקשו לנפסם
מעלה ויתרון : ויעלו כנגד ויבאו עד חברון : ויהיו ששים ושמיים : משכנות
מבטחים : זה סונה וזה קורא : זה למוד וזה מורה : זה ירבה במעללו עזמה : וזה
יוסף בעבונתו ערמה : ויתרון הכשר חכמה : ויכלו ימיהם בטוב ושנות בני ימי
' ועל ידי בשמים : ועל זה אמר המשורר : להעיד לב איש ולעורר

יגור ה אדמה	זקוף קוף וקומה	כעש אף וחיומה	ותהרות ושם	הה
למוד הוד ושפר	תבונה וספרן	כאקו ועופר	עוזב ריב וקס	אה
ותשכיל ותעש	טהר לב ומעש	עוזב טור וכעס	ותלמוד ליר	אה

ויהי כשמוע המקש' את דברי הסירה : וירא ויאמר מה נזר' : ויקוד ויפתחו לחפיו
' ויפרוש כפיו : ויאמר כלאתי נשוא : הסכלתי עשה : כי הטחתי דברים כלפי
מעלה : ונפסי מעל מעלה : בדבר נגיד המחבר קשות : לחפץ הסכלו דרושות
: ונכה שבתו והודתי : וכל אורח שקד טחתי : וילכו גם אחיו המורדים : ויסלו
לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים : והיום ידענו בושתנו וכלי ימיתנו : כי שקד נהלו
אבותינו : ועתה שא כל לפשע אחיך וחטאתם : ותשליך במצולות ים כל אשמתם
' ואם זרוע תבונת לבך חשף : זכור מלחמה ואל תסף : כי היו' שומחנו במהלך
' לכן שבו אליך : בהיותך לחבירך מצודה ומחסה : השם יהיה שומר : בינותינו
אם לא כדברך כן נעשה : וירא המחבר כי שבו מדרכם : ודבר גבורו וחן ערכם
' ויאמר הנה נשאתי מחשבותיכם : אאזין את תבונתכם : והנה מצאתי כוסר :
אשכול הכוסר : כי כל שם מעוננו ומתנחש : מודה ועוזב ירוחם : ואתם שבו אתי
אל תיראו : רבו ואל תחטאו : אמרו בלבבכם : על משכבכם : ויהי זאת תחנומי
ועתה גשו כל אלי ובוואו עד הלום : והתענגו על רוב השלום :

ויאמר בעיר במ בלות הכבוד והאד' ויפרו וירבו מאד והאזכרי' סרה על ארנויה
 ורעה רחשו' עברו ונענשו: ונשאתי אליך זה המשל' לאמן לב נרפה ונכשל'
 ול גורם כל משל פעם ופעמים' למען יחפרו ויבטאו החנוים בכסבים הנכרי
 שמים' ויאמר האקו את האמרת העים: והכינות לנפשי' מרגוע ופדיוס'
 והארסת להכר בדבר החסד' הגדול והרמה ועל כן נחלנו בריות ותורה' ליראה
 ה' כסדר וגורא' והיו הכינותי מאמרת הנוראה' דברו מחזה וכבואה' כי הגלגלי'
 בחפץ השם מנצחני' והכסבים אינם מטיבים ואינם מרועים' ויש להם ב
 ב נאצת כוונה' ובתקופתם הנאמנה' והכוונה היא להדמות אל העצם ה
 הפשוט הנחמד: אשר בסוד קדושי עמד' והוא השכל אשר הונס לשארי' מלאך
 חכמים' על כן ראוי לאדם להזהר במעשיו העצומים' לירא את השם אלהים
 בטוב לו כל הימים' ועתה הנני בונה את העולם השכל' והגוף החשוך והאפל'
 ואדביק בסוד עליו מחשבותי' כי יודה נפשי וכוחתי' על במותי ידרכני למנצח
 ב: גימתי'

צורת האקו מדרך רעיוניו: והעופר מדבר ענייניו

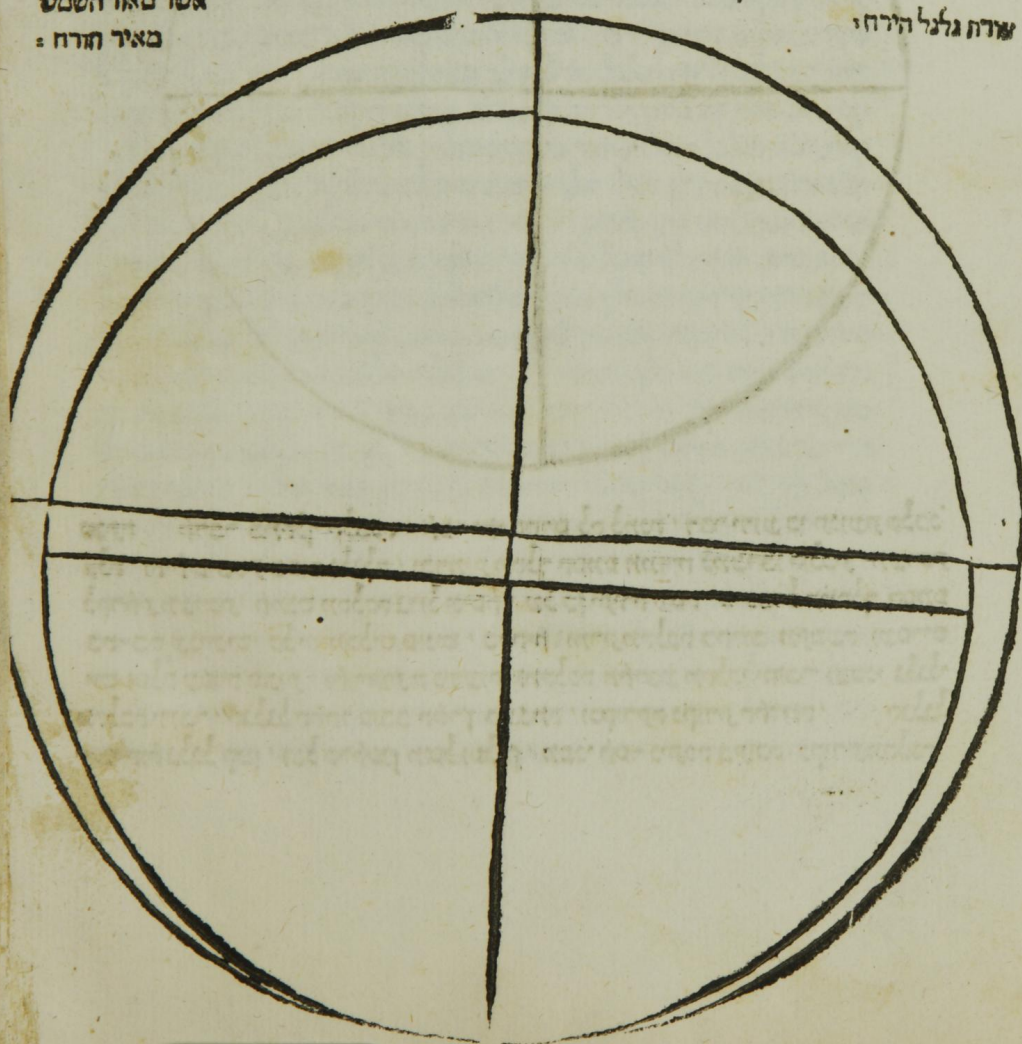
ויאמר העופר צדקת
 אחי האקו בחכמתך'
 ירחוקת ביננוך תבונתך'
 ועתה לך ואקחך אל מקו'
 אחר' אשר תהיה באדני'
 בנחר' וכתבסק בדברי
 תורה' וכונה אל האורה'
 וכתרחק מן השפלים' ולא
 כסבה אל האלי' ונספר
 סבד יוצרינו ומהללנו'
 אולי נעלה דרך גבולו'
 לחזות בנועם ה' ולבקר
 ביכולו'

ויהי כאשר טלה הער לבאר רבדי הצורות אשר הם בחכמת התבונה ספורות
ובדראותיה מהלך הגלגלים אשר בשנה מתגלגלים וכי חילוף התנועה היותם
למראה עינים ולא חלו בה ידים ויאמר היום ידעתי כי אין בעצם המראות
שינוי ושמורה והקפת על צד היות שמורה והחילוף והשינוי הוא קוצר ראית
עינינו כדעה בינינו והמולות והכבים ישרים במעבדם לא יסנו את תפקידם
ששים ושמים לעשות רצון קוניהם ולדרך האמת מגמת פניהם וכונת כל א'
אחד בתנועתו לשאר ליצרו על כבוד מלכותו ומשתחיים ומודים ואומרים
ברוך יחד ככבי בקר גדול והמולל מאור ולגדולתו אי חקר והיך דעת חכמי
וחכמת הנאמנה אשר נפש כל משכיל עליה נשענה ועתה בתי אל תגורי אל
תבלימי כי לא תחפירי ובשכונתה ובאלה כי אעשה כלה ואבער האברים מן
האדמה ותתנס לבזיה ולשמה וכל השומעים דברי תבולותיהם יפלו
וממועצותיהם לכן שבי בתי ואל יודע הדבר והיה לנו למשמר ויהי ממחרת
ויעל הער על ההר אשר מקדם לעיר ואת רוח עצתו העיר וקח עמו ששים
גיבורים מגיבורי אנשיו ומבחר שליטיו ויתן אותם במארב בשמרים עקב רב
ויאמר להם שבו לכם בזה ואל תפנו כה וכה איש חרבנו על ידינו והיה כל ה'
הבא אליכם ועמד יהיה נכרת ונשמד וכרתו מיד ראשו ועלה באש ויעיניכם
אל תחוש על הסילים אל תפנו אל האלילים ויאמרו לוכן נעשה לא נחמוול
ולא נכסה ויתרחק מהם לעמוד במחשבו וישב בפעם על מושבו ושלח בעד
ההאברים האומללים וחמשים איש מגיבורי העיר הנחמדים נאליס ויאמר דבר
סתור לילכם איש אל ידע בבואכם וימהרו ויעלו אל ההר והוא לקראתם מיהר
ויאמר בואו ברחים ה' אזלי עמי ווקני ונמתיק יחד סודות משלים וחידות
באו לפני בין העצים ואני ובני אחריכם רצים ויבאו אל המקום אשר אמר
ואיש מהם לא נשמר ויקומו הגיבורים בנבליהם ויכרתו את ראשם מעליהם
וישלח בעד חמשים אחרים לאבדם ולהומם וכן עשה לכל המאמינים בסבלות
האזכרים עד תומם כי דבר על כל איש מהם דך לשון וישחטו וישחטו וישחטו כ
בראשון ויבא אל העיר בטח והרג כל זכר לבד חתנו הקין זכר וימלט הוא
וכל בני משפחתו וכל הסרים למשמעתו ויאחז

במצח ס' מחצית חוץ לגלגל הראשון ומחציתו כיתן בו ' ויבא אל קרבן ' והגלגל
 הראשון הוא גלגל הדומה לגלגל המולות ' לרדת ולעלות ' והגלגל הזה סובב במרחץ ' מסני
 ' כי סקודתו סקודת הא' ' והגלגל השני יקרא גלגל הקפה במעגליו ' וגוף הלכס' הולך עליו
 ' והגלגל הזה על גלגל קפה כחון ' מבית ומחון ' והגלגל הדומה לגלגל המולות יקנועע
 ' ומנוערב למזרח תפועה ' ומולך עמו את גלגל הקפה דומה ' ומעביר אותו בכל יום עד
 טל' עשרה מדריגות מסהו ' כי קרוב הוא ' והלכנה סובבת גלגל הקפה ' למלחות ת
 תפועתה ' וכאשר הוא בקשת גלגל הקפה אשר היא חוץ לגלגל הראשון יושבת ' כאלו הוא
 ממזרח למערב סובבת ' והולכת בהסך גלגלה הדומה לגלגל המולות ' במרוצה לעלות
 ושל כן נראה טאלו הולכת בעצלה ' אורח ישרים סלולה ' וכאשר בקשת הפנימי תפסל
 מעגל ' אל בינות הגלגל ' כל דרכיה ושביליה אל ספל גלגל הדומה לגלגל המולות יסמכו
 : אל עבר סני ילכו : על כן תדמה כאלו היא ממזרחת בתפועתס' ותבא עד תפועתס' והנני
 מצייר צורת גלגלי הלכנה מבוארת ' למראית העין מצויירת '

אשר מאור השמש
 באיר הדרח :

צורת גלגל הדרח :

בפסוק צמח ועל זה אינו יאמר אלא ששה עשר חלקים בלבד אלה הם מחלקות
 סמולית ואופכיתם ' ולא שום טעם אהל בהם '

והן בקודם בקודם הארץ
 לרדח ולעלה

גלגל שש חמשה טן
 גלגל חמולות

אחתה ' אדבר במהלך הלכנה ' אשר ימי החדש לה לחמה ' דבר ידוע כי תנועת הלכנה
 קלה ' והיא סובבת בשנה גלגלה ' וכדמות מהלך השמש ממזרח למערב הולכת ' מערפת
 לקראת מערכת ' אמנם מהלכה גדול ויטא ' על כן יתירה עשה ' כי כבדל מהלך השמש
 בהרבה עניינים ' כל ים מכלים סונים ' כי היא ומדת מהלכה בקרוב מתפצלה ועשרים
 יום ושלש עשרה שעות ' ואורחותיה נדעו ' ומהלכה מארבע מהלכי יחבר ' ובשני גלגלי
 מהלכה ידובר ' הגלגל האחר סובב הארץ בעצמה ' ונקודתה נקודת האדמה ' הגלגל
 השני הוא גלגל קטן ' ועל הראשון מוטל ושלטון ' מפני אשר ניתנה בתוכה נקודת מהלכה

הקשת האחר הוא בגלגל המזלות קשת הכ"ד ובגלגל השמש היא כ"ב וקשתו יותר
 ממחצית בגלגל השמש ומגלגל המזל ומחציתו בלבד והוא נשאר ששה מזלות שהם
 מחצי דגים עד חצי בתולה השני היא בגלגל המזלות קשת דב"ה ובגלגל השמש
 קשת י"ז והקשת פחות ממחצית בגלגל השמש ומגלגל המזלות ומחציתו שלמה :
 והוא נשאר ששה מזלות שהם מחצי בתולה עד חצי דגים ובעת
 השמש הולך על נקודת הארץ מגלגל כראיה על
 נקודת ה' מגלגל המזלות והוא גובהו ומרחקו האמצעי
 וכשהוא בנקודת הכ' כראיה על הארץ בחצי תאומים שהוא גובהו הגדול ומרחקו
 הרחוק וכראיה שהלך מנקודת ב' עד נקודת ה' שלש מזלות בלבד והלך על מרחק
 גלגלו יותר מן הרביעי וכשיבועע על נקודת י' כראיה כאילו ה' בנקודת ד' מגלגל
 המזלות בקשת כ' מגלגלו כשיעור קס"ד חלקים מחלקי גלגלו והוא הולך אותם
 בקירוב ת"פ יום חסר רביעי ובכל זמנינו סובב מגלגל המזלות אלא ק"ף שהם
 מחצית הגלגל וטראה הגלגל כאילו הולך בעצלה ובהסך זה כשהוא הולך מגלגל
 קס"ז"ז שהם קע"ב חלקים מחלקי גלגלו בקירוב מקע"ה יום וחצי והוא הסובב
 קשת דב"ה מגלגל המזלות אשר בה ששה מזלות שהם מחצי בתולה עד חצי דגים
 וע"כ כראיה על הארץ כאילו הולך במרוצה ויש לנו להבין במהלך הזה כי כשהוא
 בגובהו הגדול ומרחקו הרחוק מן הארץ היא הנקודה ב' מגלגלו וכדי הנקודה
 הזאת כראיה הוא הולך במזל תאומים וסרטן וכאשר הוא בגובהו הקטן ומרחקו
 הקרוב מן הארץ כראיה הולך בנקודת ז' מגלגלו וכדי הנקודה הזאת הוא הולך
 במזל קשת וגדי וכשהוא במזל תאומים וסרטן ובשני המזלות הסמוכים להם
 והם שור ואריה הוא הולך בפאת צפון מגלגל המזלות וסובב כנגד ראשי סוכני
 צפון ומחמם האויר וכמציא החום בכל ישוב צפון ומפני כי השמש בפאת
 מרחקו הרחוק מן הארץ וגובהו הגדול אין החום נוסף כ"כ על מרתי וכשהוא
 במזל קשת וגדי ובשני המזלות הסמוכים להם והם עקרב ודלי הוא הולך בפאת
 דרום מגלגל המזלות ומתרחק מן הצפון וכמציא הקרירות בפאת צפון בימים
 ההם ואע"פ שהקור הוא גדול בפאת צפון יותר ויותר היה מתחזק אלא שהשמש
 מרחקו הקרוב מן הארץ וגובהו הקטן וזה מוכיח קצת מן הקור ועל זה הצד היסוד
 פושט בפאת צפון עד מרחק סו" חלקים ארבע בפאת דרום הוא בהפך כי
 כשהוא הולך במזל קס"ת וגדי ובשני המזלות הסמוכים להם הוא קרוב מראשי
 סוכני דרום ומחמם את האויר בחקו מפני שהוא הולך על קשת הקרוב מן ה'
 הארץ והוא מרחק השמש הקרוב וגובהו הקטן על כן נמצא החום יותר חזק בפאת

וכאשר הוא בגובה הגדול איך בתכלית עצמותו עמד' וכאשר עמדו כצמד' והגובה
הזה הוא מול תאומים' כי טעם מרומים' וכאשר הוא נטוה' מן הגובה הגדול עד
הגובה האמצעי הראשון' מהלכו טרדעת לכל עם ולעם' כי מוסיף מעט בתנועתו
אבל אינו ממשע כ"כ בהליכתו' ובמקום הזה תנועתו יורדת ואינה עולה' עד
הגיעו במול בתולה' ובהגיעו אל המקום הזה יהלך בשנה' דרך ישר ונוה' ומשם
יוסיף להלך במרוצ' כי כבר רצה' עד היותו בגובה הקטן' מוטל וסולטן' והגובה
הזה במול קשת הוא ידוע' כע ינוע' וכאשר הוא מתנועע מן הגובה הקטן אל
הגובה האמצעי השני עולה' כי יפלא' ממשע ומקצר ברוצו' עד שתמצא'
ועת הגיעו אל הגובה האמצעי הזה השני' אשר הוא מצד האחד ביכוני' טס י
היה טוה במהלכו' ולא יטה מדרכיו' והגובה הזה במול דגים בגבול אשר בתולה
הנשת למולו' ומשם יעלה אל גובה הגדול כבתחילה' וחוזר חלילה' והשני מצייר
בצורה הזאת גלגל אחד אשר נקודתו נקודת הארץ והוא דמיון גלגל המולות
ואצייר על נקודתו א' ושמתי על ד' רוחותיו בג'דה והגלגל הזה נחלק לד' חלקים
שנים בשני קוים עוברין עליו האחד נקרא קו בג' והאחד נקרא קודה ויהי נקודת
ב' חצי תאומים ונקודה ג' חצי קשת ונקודה ד' חצי בתולה ונקודה ה' חצי דגים ואצייר
בתוך הגלגל הזה גלגל אחד קטן ממנו והוא גלגל השמש ויהיה נקודתו רחוק מ
מנקודת א' למול נקודת ב' כשיעור שני חלקים ממאה ועשרים חלקים משיעור
אורך גלגל השמש ושמתי על נקודת גלגל זה דמיון גלגל השמש ועל ד' רוחותיו
ב' ח' ו' והב' האחת היא הב' של גלגל המולות ובמקום הזה ר"ל במקום הב' הוא גובה
השמש הגדול ומרחקו הרחוק ומפני שהוא כמשך על עקמומיות גלגל המולות ועל
החלק השני כנגד הב' היא הנקודה גלגל השמש והוא גבהו הקטן ומרחקו הקרוב
ובשני חלקיו אשר הם מזרח ומערב אשר טס בתוך ח' ט בגלגל השמש שניהם כ
נקראים הגובה הביכוני והגלגל נחלק בשני קוים ישרים האחד הוא קו ב' ו' והקו
הזה הוא הכמשך עד ב' של גלגל המולות והקו השני הוא קו ח' ט' והוא רחוק מן
הקו העובר על נקודת הארץ כשיעור שני חלקים מקד' חלקים באורך גלגל ה
השמש וקו העובר על נקודת הארץ וחולק את גלגל המולות לשנים כמו כן הוא
חולק את גלגל השמש לשני חלקים אבל אינם שווים והקו הזה נקרא בגלגל המולות
קו ד' ו' וכתב עליו בגלגל השמש כזה מערב ב' ונקרא קו יב כמצא' בגלגל השמש
נחלק על די קו המולות לשתי קשתות שאינם שוות'

והנני זוכר מהלכך והקפץ כאשר יהיה האופן בתוך האופן כבד ביארו הקדמונים
'מוסדי הארץ והאופנים' אמרו כי כלל הגלגלים אינם כבדים בתנועתם ולא
קלים וכל גלגל וגלגל נחלק לב' מאות וס' מדרגות ואלף הסוגות וכל מדרגה
נחלק לס' חלקים אחד באחד דבקים ונחלק נחלק לשנים נודעים ועל
שלושים ועל רבעים והחכמים הם מחלקים החילוק הזה לדקדוק מהלכותם
ולדעת תקופתם לא שהם נחלקים בעצמם בתנועתם ומקומם והרקיע הגדול
לילה ויום ממזרח למערב הולך ורב והחמה והלבנה תנועתם הפוכה ממזרח
למערב הם מהלכות והחמה הולכת בכל יום קרוב מתעשה וחמשים חלקים
ושביעית מחלק אחד וזה דבר ידועה אשר לא נכחד והיא סובבת מהלך הרקיע
בש' יום ורביע נמצא שהרקיע מקיף ביום אחד הקפה שלימה מה שהחמה
סובב בשנה תמימה והרקיע סובב במרץ על נקודת הארץ אינו סוף כהליכתה
ואינו מוסף לא יחסר ולא יעדיף והחמה קו מהלכת כמו כן עומדת אינה
מארבת ואינה מקצרת אמנם נראת כאילו היא מתהלכת בתנועתה ומשתנה
בהליכתה לפעמים תראה במרוצה לתנועתה נחשבת ולפעמים תראה כאילו
היא לא סובבת ולפעמים תראה במהלכתה מהלך בינוני ממוצע בין המהלך
הראשון והשני והחילוק הזה הנראה בהליכתה והשינוי הנמצא בסדר תנועתה הוא
משני כי בגלגלה על נקודה הארץ לא סובב וילך סובב ותנועתה נקודת
הארץ שני חלקים ממאה ועשרים משיעור אורך גלגלה ההולך לרגלה ויתחייב
מזה שלא יהא כל חלקי גלגלה על דרך אחד חלוקים כי אינה בשנה מנקודת
הארץ רחוקים אבל ימצא חלק אחד קרוב ואחד על דרך הכטויה רחוק מה
שהיה וכשהחמה בחלק הרחוק הרי היא בגובה הגלגל ואורך מרחקה או בדרך
רחוקה וכאשר היה בחלק הקרוב תתקרב לרוב כי בגובה הקטן וקרוב מרחקה
וזה משפטה וחוקה ויש בגלגלה עוד שנים חלקים אשר ממרחקה הרחוק
והקרוב על שיעור אחד רחוקים ושנים האלה נקראים גובה האמצעי וכל אחד
דרכי המצוי מודעי ועל כן בהיות שמש בגובה הגדול או בשני דריון כן דרכיו
ומעבדיו נראה כאילו במרץ השמש יצא על הארץ וכאשר הוא בשני חלקי
גובהו מהלכו קבוע ואינו נוסף ואינו גרוע ועתה אצייר הצורה כדין וכסורה
לדעת ולהבין השנוי הזה הנראה במהלך השמש וכטויה ביום עלותו

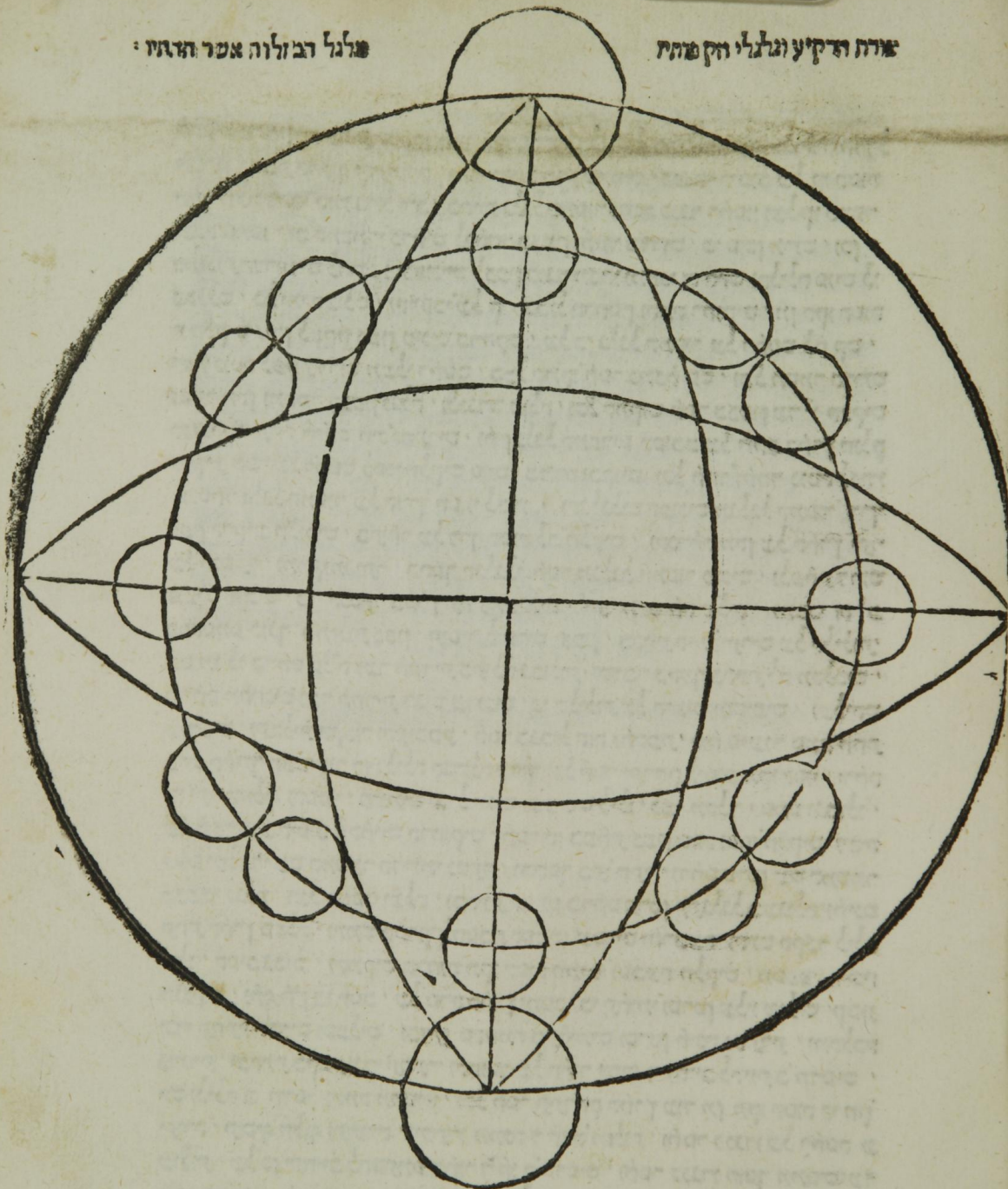
וכבר ביארו רבותינו עניינינו ' והאריכו לדבר תיקונו ' וזה בוסח המאמר ' אשר
 הוא לכל דברינו מהלל ומשמר ' אמר ' אליעזר החמה אותנו ' שם המפור ' חקוק עליו
 והולך אל דתו וסובב אל צפון וכמציא בין זה ובין זה שהחמה הולכת לך ' פחות
 העולם ' וחזרת חלילה ' ואמר ' ר' יצחק בין גוריו ומקומות ' כמציא בישוב ' וכך הוא
 במקום שהחמה נורחת אזי הוי לילה במקום ' אחר והו' לפי סבוב השמש ' ועוד
 אמר ' ר' יצחק אלא ערעית באותן כופרים דבני מדינתא ובאית תמן ויתבב' למיכל
 כד רמיש ליליא ולא ספיקא למיכל עד דהוה כהנא חמיכא מאי האזי אמרו ' לי
 כך אנהווי דאנורחא דא ועוד אית אתר סמוך לבבן תלתא מילין דלא יוכל לנמס
 אפי' פלגית דא כדאמנא לבבי ' ר' שמעון אמר ' לי כך הוא לפום מה דאזיל שימשא
 פתח ' לי בסיפרא ברויתא דשמואל קדמא' דהוה מספריה דאדס הראשון ואשכח
 האי ענייני ' אמר ' והנה סגלגל הוא עלמא כהאי כדנרא וכד אזיל שימשא אשתכח
 בהאי אתר דהדירי כען ' ובהאי דרמיש כען ' ודא חזו עינאי ' הנה ביארונו כי מרבנן
 דבר לא בעלם ' כ"ט השינוי הכמציא בעולם ' ועתה הכני מצייר הגלגלים אשר
 בתוך הרקיע סגורים ' ולעדי עד שמונים ' ואיני חושש לבאר דיקדוקי ומעניהם
 ' והשתנות אופניהם ' כי אין הכוונה לבאר גולת הקפת המאורות הגדולי ' אשר
 לתועלת העולם אצוליס ' וזהו צורת הגלגלים על דרך הכלל ' בהיות להם גובה
 ומהלל ' הלך ימצאו יחלקו טלל '

ומהלל ' הלך ימצאו יחלקו טלל ' אחר באחר כגלדי בעלים ודקים '

אשר יחד בארץ צורת דקיק אשר נקדש והתגדל וכל העולם כתיב כנגדו חדר
אשרם כבת החלוק והתמורה אשר היו בארץ שמונה דע כי השוכן על קו המזרח
המזרח למערב הוא גדול רב בהתגלגל המסור סוכב כנגד ראשו ועל קו המזרח
יעלה שמשו וכל המסור כראים לו אחד כצפון ואחד כדרום כי שוכן מרום וכן ה
המזרח והדרומים לדרום והצפונים לצפון כנגד מצחו ומפני זה ידוע והלילה שנים לו
בכללם כל ימי העולם והמשכיל על קו הגבול הראשון והמה רחוקים מן הקו השני
יו חלקים והן לשלש צפון סוכים ברחק על כן גלגל המסור על ראשם לא קם
והוא נוטה לפאת דרום מעלי ראשם בכל המקו אשר כמצא עש ועל מסמר הדרום
כמצד מהן ומסמר הצפון גולה ולגודם עולה וכל המקום אשר כצפון עד יו חלקים
הכפופים תחת הרצס אינם נסתרים ואין גלגל המסור הסוכב על רוחב הארץ חולק
הרקיע אשר על ראשם לסני חלקים שנים במדה ובקנים וכל אחד ואחד נוטה לצדו
ונסאר גלגל המסור על הדרך השני לבדו והגלגלים הסוכים מעל גלגל המסור דרך
צפון הרקיע חלקים בעתא על דרך השנה לכל חלקים והסידאה מהן על הארץ יתר
על השער ומקומו יתר בסוף הגלגל אשר מעל גלגל המסור סוכים ולפאת דרום
נוטים והוכס כי הנספך בארץ תחת מעגליה יתר מהכראה עליה ומפני זה פ
כשהשמש הולך במזלות צפון תושב ליםדים יצפון בהיות ימי יתרים על הלילות
בשמו לו בראש ט"ה ועד אחרית בתולה גבולות והדבר בהשך בהיות לה מהלכים
נראים מאחזים ועד אחרית רגים ערומים כי הלילות על הימים מוספים ועל ימים
עודשים ותכלית הקצור והתוספת אשר בגבול הזה נאספת הוא שיעור שנה אחת
ביום האריך וכשיעור הזה לילה הגדולה ערוך כל אשר יתרחק לשוב מקו השני וראה
בו יתר החלוק והשנוי פעמים יגדל יומם ופעמים ילול לפי מהלך השמש וגבולו
עד אשר יגיע הישוב לארץ הרחוקים אשר הן בפאת צפון שנה ושני חלקים ויהיה
ראש מזל גדי עש המסמר הדרומי נסתר וכחשך בתי חתר וראש סרטן עש המסמר
הצפוני נגלה ועל ראשם יעלה וכדיות השמש בראש סרטן תתגלגל בעגולה ואינם
תחת הארץ שגלה ויומם הארוך לחשבון השנה עשרים וארבעה וזהם הקצר לילה
כולו השיב גבולו והמקום הרחוק מקו השנה חמישי ושבעה חלקים מעשמי ודיניו
חלקים ואף אף בו יושב על שדה הארץ יחשב כי תאומי וסרטן עליו עולים קשת
וגדי תחתיו יורדים וטפלים וכזמן שהחמה בתאומים וסרטן אינה נסתרת ומהלכת
גומרת ובהתבטקת וגדי תסת' והחושך על הארץ יתר ויתחייב להיות בחדשים
יה וליה ב' חדשי והמה מחשיש וכל אשר תתרחק הארץ עוד מן מקו השנה הרחק
יתירה תסיף חלוק ותמורה ויסדרו ממנה ד' או ה' מזלות ואשר כנגדו על ראשם ע
עולות על כן יתחייב להשתמש באר ד' או ה' חדשים ואשר כנגדו חושך וממשי' עד
אשר תתרחק הארץ מן הקו השנה השנים חלקים האיים הרחוקים וההדקה האת
הא התכלית ימכת או שאלית ויהיו המזל עומדי עליה והשמה מכוסית תחת גבוליה
ויתחייב להיות שנה חדשים או חושך שנה ותבסה בוטה וכל זה לפי סוכב השמש
במהלכה ויפן בה וכה וכבר

מלגל רבולוה אשר חזקתו :

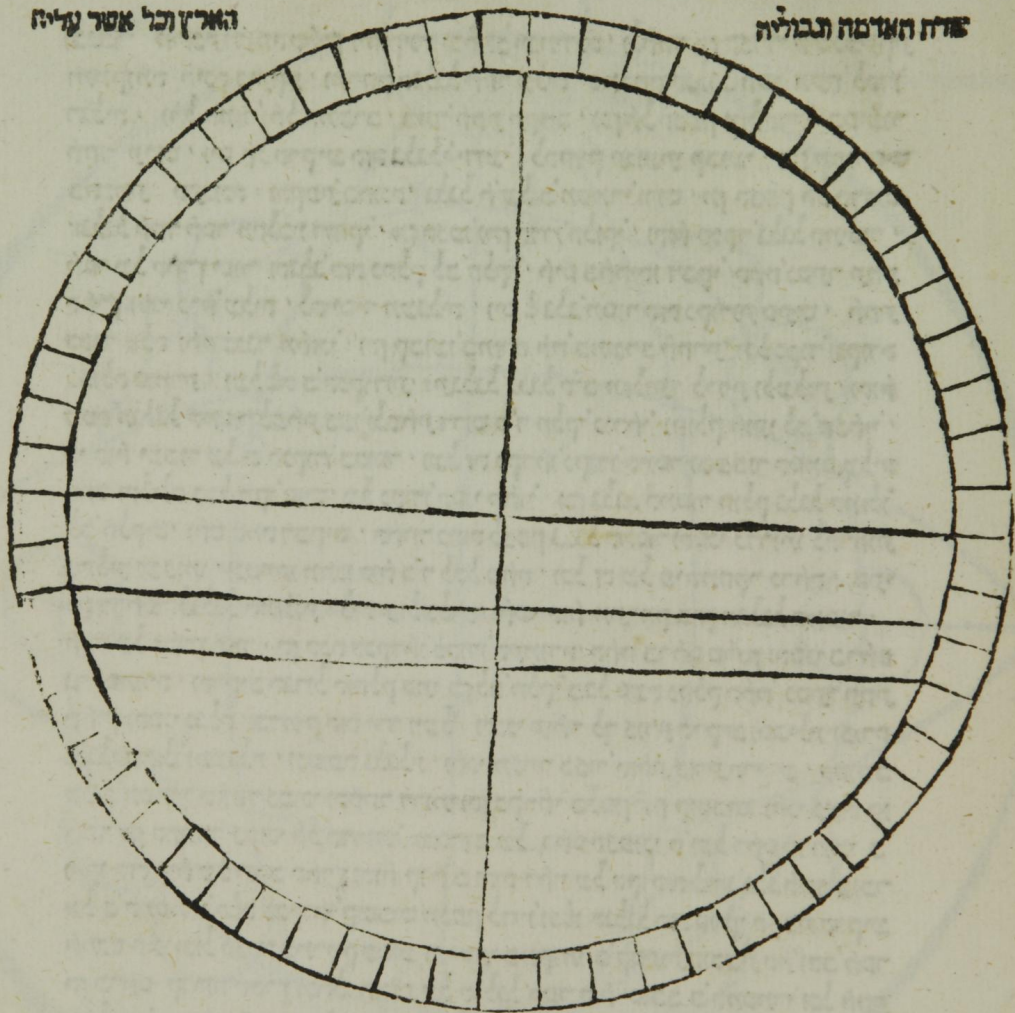
ארה ודקיע ונלגלי חק פתח

וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור' וצבבור'
 ומתקנתה הינה כיתקת' ומרחק הגלגל אשר עליה' במרחק הגלגל אשר ויתח' להדל'
 רגליה' : ואל המור' ואל המערב' במד' אחת תקרב' וכן אל הצפון ואל הדר' בשעור
 אחד תרום' ויש אל הרקיע הזה גלגל ידעני' להחזיק תגועתו קבועי' והן משורשים
 בחמת' העבונה' והקפת' בחוכה' גלגל א' על ב' מסמרי' ורום' וכן הצפון אל הדרום
 'וגלגל אחד אשר מהלכיו רחוקי' וכן הצפון וכן הדר' חלוקי' והוא הנקר' גלגל המיסור'
 אשר על הארץ ישור' והגלגל הזה כחלק לב' חלקי' איש באחיהו דבקי' האח' כסתר תחת
 הארץ ושני כרא' עליה' להיטייר מעגליה' ויש ג' גלגל' אשר הם נקודות סתם' אחת
 כנגד טלה' ואח' כנגד מאזני' והן קבועו' במורח אח' במערב אחרת' וגל קנוד' וכקדה
 גבולה' שומרת' ועל ג' ב' הנקודות' יתגלגל גלגל ה"ב מזלות' לרדת ולעלות' והוא
 נוטה גלגל המסור' לפאת צפון ולפאת דרום כ"ד חלקי' נורא' וחולק אותה לב' חצאי'
 כי הוא יעבור על ב' הנקודות' בסמך' ועל זה נקראו נקודות' היושר' ובעבור השמש עליה
 היום והלילה בכל מקו' שנים' על נקודת' השני מאח' וכן גלגל המסור' חולק גלגל המזל'
 לב' חלקים' ואם המה דבקים' האחד נוטה לצפון גלגל המסור' והשני לדרומו' להראות
 גדלותו ועצמותו' ונטייתו ממנו הוא כ"ד לכל פאה' וכל זה על פי המחקר נראה' ושני
 נקודות' אשר לגלגל המזלות' לרדת ולעלות' ואשר הוא מתרחק בהן מגלגל המסור' :
 אשר על הארץ ישור' הן הנה הנקראו נקודות' המזלות' האח' בראש סרטן' והשני בראש
 ג' שמונה' והרקיע הגדול החלק כמו כן לב' חלקי' בכל שעה כחלק האח' כסתר תחת
 הארץ והשני בגלגל' ובדמותו' הזה ירד ויעל' והכני תואר לך צורת' הרקיע ושטיל' וצורת'
 גלגל המזל' ומעגליו' וכסופה' גלגליו' ואני מציד' בצור' האחת צורת' הרקיע' הסובב
 על ב' משמרי' האחד צפוני' והאחד דרומי' והן נקראו' כלשון' יוון קטבים' ואני נוטה קו'
 אחד מן המסמר' צפוני' אל הדרומי' ואכתוב על ראש הצפוני' א' ועל ראש הדרומי' ב'
 ו' קו' הזה הוא על רוחב הארץ והוא קו' א"ב והיה ראוי על הקו' הזה לחוג גלגל אחד עובר
 על ב' המסמרי' הא' הנקראו' קטבים' מצפון לדרו' וכא' הגלגל הזה סומך הקפת' הרקיע
 אומנם איני יכול לצייר במרחק פשוט' וציירתי במקומו' ב' קשתות סובבת' הא' והב' אשר
 הן בראש' קו' רוח הארץ וכאלו' מורות על הגלגל אשר הוא יסובב ב' המסמרי' וכל אחת
 מאלו' הב' קשתות' היא קשת א"ב ומחצית הגלגל הזה נקרא קשת חצי היום מפני שהוא על
 רוחב הארץ וכו' היה ראוי לחוג נוכח גלגל זה גלגל אחד רחוק מב' המסמרי' מרחק אחד
 שיה' אשר הוא ב' חלקי' והוא סובב על הקו' השני הנקרא קו' השווה חצי נראה' על הארץ
 וחציו מס' תחת תחתיה' וגלגל זה הוא סובב על קו' אחד והוא ממורח למערב' ואכתוב
 על ראש מרחק ג' ועל ראש מערב' ד' והוא נקרא ג' ובעבור שאיני יכול לצייר בדמיון
 גלגל עובר על גלגל אחד במרחק פשוט' ציירתי במקומו' ב' קשת' סובבות ג' וכל הן
 מורות על הגלגל הסובב על קו' השווה וכל אחת מאלו' הב' קשתות' היא קשת ג' ומה אל
 הגלגל הזה ב' נקודות' והגלגל הזה הוא הנקרא גלגל המסור' הצפון ואל הדרום
 בשעור' שנים' ונטיית חלקים' וגלגל המזלות' הוא סובב על אותן שתי הנקודות' שה'
 טלה' ומאזני' הרי לך צורת' הרקיע מכוונת' חכמה משוארת'

הארץ וכל אשר עליה

שדה האדמה תבוליה

דא מה פמאונג בצורת האדמה יעל פי המחקר בשלמה ועתה אגלה לך בגלגל הא
 החולות והכוכים סודי כפי אשר תשיג ידי דבר ברור ודוע כי תבנית הרקיע מעלה
 ותחת מעלה והוא מקיף הארץ ואבב מחמתי מארצ' החתי והא על שכי מסערי
 סובב סביב ונפשו יסובב האחד בקצה צפון והשני בקצה דרו' שוכן עד קדום ומרוס
 והמסמרים האלה אינם חיים ממקומם ועוסק רצון קונס והארץ עומדת בתוך הרקיע
 על תולה פנקודה העגולה ועל המסמרים האלה הרקיע סגור ומגול ירוץ ולא יבטל

והשוב אשר הוא ששה עשר חלקים דרומיים' בן משכנות בני כושיים' אשר כל ימיהם
 ושבתיהם אל ההבל פונות' ודתיה' פונות' כי ימי החום להם קור' ימי הקור החום להם
 יחקר' וכשהיו לכו מאריך להם מקצר' והלילה חפכים נוצר' והם משוכי' בענייניה'
 כולמו' זה דרכם ככל למו' והשוב אשר בפאת צפון ששה וששים חלקים' לשבעה
 גבולים נחלקים' והן משכנות האומות השבעים' אשר בעולם דויעים' מהם השוכני
 על קו השווה' חמצון הנאה' והים והלילה שנים לעולם' בלי נשמש' קולם' וכל ע'
 עם ולשון' השוכנים באמצע גבול הרפון' וכנטיס מן הקו כנטיס' תחנותם מבוארת
 וגבויה' יומם האריך שלש עשרה שעות' ובלילה מגיעות' וכך כל גבול וגבול' יוסף
 גרע' וחובו ישרע' וכל אשר יתרחק מן הקו השווה' כחו יחזק' ובתקופת תמוז כחו
 יגדל' ולילו יתמעט וידל' ובתקופת שבתי יעות דרכו והדבר בהפכו' עד אשר נמצא
 שהשוכנים מן השוה רחוקים' ששה וששים חלקים' והם האחדונים' אשר בפאת צפון
 חונים' יומם בתקופת תמוז עשרים וארבע שעות' בגבולם כודעות' ואין באותו היום
 לילה כלל' כי נגרע ואומלל' יומם הקוצר בתקופת טבת לילה כולו' השיב במולד' אומם
 בתקופת ניסן ובתקופת תשרי הדבר חשוב' והים' והלילה שנים בכל חושב =
 והכנימוצור צורת הא' מה' הגבעה והרמה' ואצויר ארצה ורחבה' לא יחסר כל בה'
 למען יראו ויאמינו' והמשכילים יבינו' והנני כותב בצורה הזאת על ראש מזרח א' ועל
 ראש מערב ב' ועל ראש צפון ג' ועל ראש דרום ד' ואני כותב קו אחד מן הא' אל ה' ב'
 והן שתי קרנות אשר האחת מזרח ואחת מערב והוא הנקרא אורך הארץ והוא קו א' ב'
 ואני כותב עוד קו אחד מן הא' אל הד' והן שתי קרנות אשר הקרן האחת צפון והשנית
 דרום והיא הנקרא רוחב הארץ והוא קו ג' ד' ונתתי הקטע אשר בין הא' והג' קרן מזרחית
 צפונית והיא קטע א' ג' והקטע אשר בין הא' והד' קרן מזרחית דרומית והיא קטע א' ד'
 והקרן אשר בין הב' והג' קרן מערבית צפונית והיא קטע ב' ג' והקטע אשר בין הב' והד'
 קרן מערבית דרומית והיא קטע ב' ד' והנני מחלק כל אחד מאלו הארבעה קרנות לשם
 לחמשה עשר בתים וכל בית ובית יהיה ששה חלקים כדי שיעצב גבול קרן לתש' חלקים'

והנני כותב לפאת צפון
 שבעה קנים
 כנגד ז' גבולים האמיתיים
 הנקראים בלשון יון אקלימיז וקו אחד
 על סוף הישוב בצפון וקו אחד על סוף הישוב
 בדרום וראי לך הצורה מצויה' ועל פי המחקר בכוחה'

וען ויאמר דע כי הארץ עגולה
משכנת על תילה חצי מים וחצי
יבשה ונולה על ראשה ויבקצת
היבשה הוא הישוב כי הוא מקו
החשוב ויחבסה נחלקת לארבעה
חלקי שנים על שני קוים ואלו
הקוים חלוקים בקרבה לארבע
ולרבעה הקו הראשון הוא
החלק ממזרח למערב אורך
גדול ורחב והוא הנקרא קו השווה
אחל כל מצע ונאמה הקו השני
מצפון אל הדרן הולך ועד רחוב
הארץ הוא מולך והוא הנקרא קו
האמצעי ומרחב הארץ מודעי

כמצא שהארץ בשני קוים נחלקת לארבע קרנות היא צפון תת הקרן האחת צפון תת
מזרחית הקרן השנית צפון תת מערבית הקרן השלישית דרום מזרחית הקרן הרביע
דרומית מערבית כחשבית והקרנות האלה כל אחת מהנה נחלקת לתשעים חלקים
ביצוקותם יצויקם ואינם על קו הישר מיושבות בשווקים וברחובות אמנם הישוב על
האורך הולך ורחב מן הקו היצו מתחילת מזרח עד סוף מערב והישוב הזה אינו פושט
על כל רחוב האדמה תחת אשר היתה שוממה אבל הוא מתחיל מקו האורך ולצר צפון
יתרחב בדרחוב ותכלית רחבו מרחק ששה ושמנים חלקים מהתשעים אשר הן
לחצו צפון חלוקים ומשם והלאה ארץ בני יאוב ומקום חשוב מפני הקרח הנורא ירוח
מצרחה ומן הצד האחד הולך הישוב על שני האורך ומתרחק אל פאת צפון לפי ה
הצורך עד מרחוק ששה עשר חלקים מהתשעים אשר אל מהלכו דבקים ומשם והלאה
ארץ בני יאוב מתגבורת החמה והיתה לשוממה כמצא הישוב בשנים ושמנים ח
חלקים מהמאה ושמנים אשר מפאת צפון חלוקים והן מיושבים באורך גדול ורחב ב
כרחק מרחק ממערב מכאן כלומר כי יאוב הארץ פחות מחלק אחד מארבעה ח
אמני כי מחציתה בים טבועה ויותר ממחצית מחציתה שאינה והנשאר לישוב האומות

ויאמר על כך זה נבחרתי ונתחלחלתי ' אל הנער הזה התפללתי ' כי ביום פחחם
עליו יערה ' כי סקל וסקל או יורה יורה ' כי בני העיר נעצו על בית אבתי להכרית
ויבאו כולם בברית ' ועל פי גזירת המולות ' יבאו אליו האלות ' ואביט ואף עור ' ע
כן אבכה בכני יעור :

נורת וטקן בוכה עם בתו בחזקת והילד מרח בוזיק

ותען האש ותאמ' למה אדוני
כפסך תמרמר ' ותרבה על זה
ראגתי ' ותגדל אנחותי ' ויבדלו
רעיוניך ' ואל תחם בת עיניך
ועצתם טובה והדורה ' ברית
ותרה ' ומה לנו חלק בשר ומה
כחלה בביתו ' ומה תועלת בהיותו
' אש במוות נהיה כן חור' גרולי
ויקריס ' לא נראה בהמיר ארץ
ובמוט הדיס ' ומי יתן ואני אהרוב
את בני תחילה ' למען אהיה לשם
ולתהל' ' ואנש' לאחד מן השוחרי
' אשר רצון שוחרי ' ויהיה לנו בני
ובני בני ' מלובסי שני עם עדני :

ותדבר אליו כדברים האלה ותסתינו ותפקה אותו לכחמיכו ' יין יטן מדעת וקנים כוח
הימנו ' ותשניהו בדברי תנחומים וארנכה ' ותכסהיו בשמיכה ותקס ותצא ותסגר הדלת
אחרי באה ' ותרץ ותגד לביתה ' ותכנס לפני ולפנים אל מקום נרש ' מקום אשר
אדוניה טס ' ויאמר אליה מה לך בתי ' אל תראי לאיש בלתי ' ותאמר אל אדוני כי לא
טובה השמועה ' יען כי יעץ עליך אדם רעה ' ותגד לו את כל אשר נעשה ' וכי אביה ד
דבר ממנה לא כסה ' ואף הדברים על פי משפט בעלי הככבים חוברו ' יצאון מתוכם
הבר' ' ויאמר השר אל תראי בתי מהללת מהאזכרים וכסלם ' כי ירא גדי ' יצא את
כל ' והכני מודיע עניין ' אשר דברו יאמן ' המתברך בלדים אמן ' ומה היא פעולת
השמש והככבים ' אשר בגלגל סוכבים ' והיא האקראת חכמה מבושרת ' לבעיני העמים
משוארת ' והוא חסוד תקופות ומזלות ' במדריגות מתגלגלות ' ואמר המדע לחסוד
תקופות ומזלות ואינו חסוד עליו הכתוב אומר בסודיו ' כי לא יביתו אל פעולת ה' ואף
מעשה ידיו : והכני מציב הקדמה ' בישוד הארמה :

ושתאוס כבא ל' היכלו למען יחת' ונתינת את ראשו בבת אחת' ומכניז ומבטתיו כקח
 כקמה' ולא תהיה לו תקומה' וניתן לנו מאחינו סופרים ושרים' ונחיה בכי תהיה' (וכו)
 כמלט מפי יוקטנו' וממלך ככל אשר תאוו כפשינו'

צורת ואודם קצרים עלפי האלה רפילו גדולה

ויעבדוהו כפיני כל גדוליה
 העיר' יחד ימים ופעיר' ויבאו
 כולם בבית' על דבר אשר ו
 וזרעו להכרית' כי אמרו לא' ד
 דברו האכזרי' אלת' אמתת
 דברים' והצרה הזאת אשר על
 אשר תחול ותהי' הלא בשמים
 היא' ויכינו לבס ליום קבוע'
 ולאין ידוע' להשמיד להרוב ו
 ולאחד' עדי עובד' והשר לא
 ידע בכל אשר נעשה ועליו עין
 לא חסה' ותהי לו אסה פלגש
 מכני העיר הסגים' מורעה
 האיתנים' והיא אשה חכמה'
 בכל שכלוערתי ידעת להמשיך
 הלבבות לחשוב מחשבות' ויהי

לן ממנה בן נכבד וכחמד ונעים' ילד טעמוני' ויהי היום ותבא האשה בית אביה
 כחוקה' והילד בחיקה' וירא הנער את זקינו' עומ' על מכונ' ויחל לשחק ולגנוג
 לרלג ולהשתעשע' וישן הזקן אליו וידו' ויאלס' ולא יוכל להתעלס' ויזלו עינו דמעה'
 בקול אנחה וצועה' ותאמר לו בתי למה אדוני כאנח' ולא שקט ולא נח' וחכמים
 אמרו בלימוד' אנחה טובת עזמותו של אדם: ויאמר אליה החרושי מקטוב' איך
 בלתי רק טוב' ותקח הנער ותשיתו' על ברכיו ויחבקו' ויפול על צוואריו וישקוהו'
 ולא יכול הזקן להתאפק על דאבתו ויורד על לחיו דמעתי' ותעס' בתי לפתותו פעם
 שניה' ודמעתי על לחיה' ותאמר למה אדוני יעליס ממני מצפון לבו' ולא ידעני
 מה טיבו' הלא אנכי בתך החמודה' ואין לך בעולם זולתי יחידה' הלא אנכי טוב לה
 מעשרה בני' ברוח חן ותחנונים' ויהי כאשר הציקה לו בדבריה' ותרבה עליו אמריך
 ' ותבכה עליו ובלשון רכה החליק צא' ויגד לה כי הציקתהו'

יושבת בעמק תחת ההר / וכל הבא אליה ירד ויגדל / והיו סוכב אותה מעני
 עבריה / ויגדלו בעשרם וישביה וגריה / כנעניה וסחריה / והיו בה אנשי מלומדי
 הים / יודעי כנשא / כהרות דכיס / המקרים במים עליות / יורדי בים / חיות
 והיה שר גדול מבני קדם פקיד ונגיד עליהם / ומעשר קניינם בכל שנה וכל
 חיליהם / והיו שם חמשה חנוים בסככים / רואין בעבים / האחד שופט ודיון /
 והשני כהן מדין / והשלישי איש געל / והרביעי כזמד לבעל / והחמישי נשבע להרע
 / שומר רוח לא ירע / והשר היה דברי חיונים בזה / ולא קרב זה אל זה / כי
 אמר אין בדבריהם תועלת / ותבונתם גרועה ונסלת / כאלה נוסלת / ויהי כאשר
 ראוי החנוים / אשר המה נחבזים / ויבינו חפץ השר ורצונו / וכעס עניינו / ויתקבצו
 כולם לדבר בגנותו / וישיפו עוד סכום אותו / ויבינו בתקופו ומולדו / כי קרוב
 יום א'דו / וימהרו לעורר מולו הרע / אשר ממרומו נגרע / וילכו בעוד לילה אל
 האצילים / ואל בני העיר הגדולים / ויאמרו דבר סתר לנו אתכם ואיש לא
 ידע / כי בא הכה קרוב אנו מורע / ויאמרו ידבר כל אחד כל אשר יתאין / סוד
 ה' ליראיו / ויאמרו השמתם לבבכם אל אדוניכם השר / אשר בהורו יאדיו יחסר /
 בהיותנו לו מאועבדים / ומאומתו חרודים / ואנחנו עמלים בכל מעשיו
 ונותנין לו בכל שנה עישור בכסינו / מלבד טבעות ומועדים / וימים אחדים /
 אשר נקריב לו קרבן ומנחה / משאת וארוח / זה ביגון זה בשמחה / זה ברצון זה
 בזדון / כעבד כאדון / די הוא צבי הוא מחה / לזה מקרב לזה דוחה / לזה יכה ולזה
 יעניש / לזה ישפיל ולזה יריש / לזה כפשו דחיה / לזה אין רוחו מנחיה / ועל זה
 ישפוך רוח עושים / וסופג את הארבעים / ולוקח מבניו הנאחבים / לכנורמים
 וליוגבים / ומבנותיו הטובות והיפות / לרקחות ולטבחות ולחופות / ועתה הנה
 אל השמים משפטו נגב / ויום ודונו רגע / וקרבה עת פקודתו / לקחת מאור
 עיניו וחמדתו / ושבתי עומד לנגדו / ומאדים צומח בצידו / ונב התלי עלה על
 ראשו / ויעלה באשו / וכך כעה ממכניו / צדק לפניו / והשמש חשך בהלכו / אין
 כונה לו / וכשב ערך נהי וקעה / בהרת לבנה / והמולות שרבו לשברו כולם מ
 מערכה / ותשלם כל המלאכה / למען תתי בידם להמית / להטרידנו ולהחמית
 = לטלות שאיריתו / ועתה התבוננו וקחו עצה / כי יום מהומה ונאצה / על כן
 הבינו וראו צערם / ראשיכם ושבטיכם ושעריכם / תהיו מוכנים ליום מועד /
 ויהיה כל אחד לחבירו סוּעֵד :

ולקחת אותנו לעבדים / להיות לרצונו מועדים / ואם יקצוף יחידנו וצמיתנו :
לו חספ להמיתנו / ויאמר האקו ואיך ימות החי בלא עת / בעת רדת / ויאמר
העופר הלא ידעת שיש בעולם ג' מיתות / למאסר החי עבדות / מיתת טבע
ומיתת מקרה / ועל זה הכתוב מורה / ומיתת חטא ופסע / באין זכות וישע / ועל
כן כיתן ביד אדם בחירה / כח ושמירה / לבל ימסור ביד המקרה עצמו / וילכד
בחרמו / ואל יחשוב דברי טגאונות וכזבים / אשר אחת החונות בכבדים / כי
בעת מולד האדם נגזר עליו כל קורותיו וחבליו / ולא יעיל דבר להימלט ממולו
ולאטות ממעגלו / ויש למיתתו עת ידועה / אשר היא במולדו קבועה : ולא יוכל
מן הגבור במולדו : בין עובד אלהים לאשר לא עבדו / וכל אלה הם דברי סקר
וכזב / כי לא ראיתי דיוק נעזב / וה' חספ למען דדק / כי יפסוהו בצוקו : ובתם
צרה ישמרתו / ובסתר אהליו יסתירה / ועל כן צריך אדם להזהר מן המקרה / פן
אף על עונו יחרה / ויתחבא ביתו מהאמה ורעם / כמינע רגע עד יעבור זעם
ויאמר האקו צדקת / ובאמרי תבונה דבקת / ועתה לכה ונעבור ממקום סכנה /
אל מקום ריוח והכנה / ויקומו ויברחו בהחבא / בין האלים וענף עץ עבה /
וילכו אורחות עקלקלות / והצייד רודף אחריהם דרך משילות / והדרך לנגדם
ירט / והמה כמלאנו הררי אררט / ויהי כאשר באו אל המלך ויברכו לאל שוכן ע
ערבות / הגומל לחייבים טובות / ויאכלו וישתו וישמחו / ועמלם טכחו / וידברו
דברי טבח והודאה / על כל התלחה / ועל מעשה ה' ומעבריו / אשר גמלם
ברחמיו וברכב חסדיו / ויאמר האקו היום ידעתי דברי כבוד והוד / כי גדול ה'
ומהולל מאד / ועוזו וכסלאותיו כאמנות / אבי יתומים ודיק אלמנות עושה חסד
לאלפים : יבקש נרדפים : מציל עני מחוק : מפיו לפידים וכזק / מונה מספר
לכבדים ומאיד החיובים : והנשען במולו הוא יכלימנו / והבוטח בה' הסד יסובבנו
/ ויאמר העופר הדבר הזה ידוע ומשכל ראשון : שמור כבת עין וכאישון / כי
הנשען על הצור רחוק יפלט / וכל הנקרא בע' ימלט : והנשען על משפט
הכבדים : כל ימיו מכאובים / ואולי יקרהו במקרה המדינה / אשר קמו על ארונתם
בלי טכל ותבונה / ויהיו על דברי ההוכרים בוטחים / ויחזו להם משאת טו
ומדומים / ויאמר האקו איכה היה הדבר / ועוז ומקל תפארתם איך נסבר :
ויאמר אמרו כי המדינה לזו היתה גדולה ועצומה / דלתים ובריוח וחומה

ועל זה לא נשתנו שני הוברים בדין אחד : וקיוםם נכחד : וזו מהוא על אחד
מאלה הדברים נקרא קוסם : אשר פי תבונתו חוסם : הא למדת שהוברים בקנס
ג' לאוין' כולם כאחד שונים : כי כל הובר דברי כסילות רוחם' קוסם קסמים מעונן
ומכשם' ועל כן ראוי לכל איש אמונים להתרחק ממימוסיהם' ולא יעשה
כמעשיהם' ויעבוד את השם לבדו' וירא מפחדו' כאשר כתוב בתורה : אתה'
אלהיך תירא : ואתה חס היתה יודע : עתים לתורה קובע' ותבין חידת העופר
והאקו : תורת ה' בראו : ונתהיה כפסך נשמרת ולכך נראה' אז תבין וראת השם
ודעת אלהים תמצא' ויאמר המקשה איכה היה הדבר' ובמה גדל העופר והאקו
גבר : ויאמר היה עופר אחד בארץ הצבי לבטח יושבי : ויהי חכם בכל החכמות'
ומבין תעלומות' איש תם וישר וירא אלהים' וחביריו מהדור נפלאים ותמיהים :
כי היה איש חסד בכל ממונו ובכל רכושו : חסיד גומל כספו : מושך חסד ליודעיו
ושונה מורה : ואת האלהים ירא : ויהיו אקו אחד תלמד וחבר' וגם הוא אמת
כלבבו דובר' כי היה מבין ויודע : ולכל מליצה שומע : משרת הבין מבחוריו'
ואוהב חכמה מעשוריו : ויתחבר אל העופר לטוב מהללו' להטב דרכו ומעללו'
ויקנה ממנו עצמה' וילמד מאמרי פיהו' דברי חכמה : ויתענג באהבתו וישבע
בטובו : כי אהבת כספו אהבו' ונתה דעתו מיוסבת ונפשו חסידה : להבין מכל
ומליצה' : צורה האקו והעופר' אשכול הבופר

ויהי היום והעופר והאקו
כל אחד עדי הבין מעדה :
והם יושבים לבדם בשדה
: וישא העופר את עיניו
מרחוק : כמשפט נכחוק' וירא
והנה איש בא מן הצד' הוא
הצד' בידו קשת רמיה' צעקה
ושאוייה : ויאמר אל האקו
קומה וכברחה' כי כפטינו
לעפר שוחה : מפני יד הרודף
בין המצרים : אשר לצודינו הוא
מערים : הוא חושב להשפילנו
להתגולל ולהתגבש עלינו

וכסמוע המחבר את דברי המשל ובראיתו כי נפתח המקשה בדברי הכל וכסל
 ויאמר כל דברך אנשי לבב יתעבבו כפירים רשו ורעיבו החזית די
 בנים טובים הזכרי שמים החווים בכבדים והקיימות לך משל כמאס וכבזה
 לא מחכמה סאלת על זה אמנם כל דברך פתות ורמיה הז ארץ כפדים זה
 העם לא היה והחזרים ברו הדברים האלה מלבם והוות בלשונם וקרבם
 והכפירים אשר בים הסכלות טבעו אל מעונות ואל קוסמים ישמעו אבל
 אנחנו שמענו באוזנינו לא תבחנו ולא תענונו ואין לך מעונ גדול מן החווים
 בכבדים אשר פנה אל ההבים ויטבב בכסלו וירדס ויאמר לארס ביום
 פלוני אתה מצליח וגינה ורועיה תצמיח ובעת פלוני תגרע מן העבודה
 כי תמצא אכדה וביום פלוני טוב לנסות עת לעשות וכותב לפי שכלו חלוק
 ותמורה בית הבחירה ועכ כחייב שתי מלקיות ושם נקבצו דיות כי הוא מעונ
 ומחש וכלו דברי כסילות רוחס ובספרי אמרו לא תבחנו אלו המחשבים
 בחולדה ובעשות וכבדים לא תענונו אילו נותנים עתים ועוד כי הזכר בכלל
 הקוסמים אשר המה כחולמים והקוסם הוא הזכר עניינים והשבעות ונותן
 אל השתאים רמזים והמצאות וכותב תכונות משונות וזרות ואין בלשון עם כבורות
 והוא מסדר אותן דפין דפין בדברים מזויפים ומגד לסכלים דברי פתות
 כלי עונה וקיות וינח כח מחשבתו בתנועה אשר היא בלבו ידועה וידוע מן
 העתידות דבר ויגד ענין אשר לא עבר ואולי תאמת קצת מענייניו בהתחזק
 כח דמיונו וישאל הקוסמי יתרון זה על זה בתנועתם כיתרון בני אדם בכחות
 הנפש קצתם על קצתם ואולי יש להם פועל ידוע אשר במחשבתם קבוע
 ויניע בו כל אחד כחו ותבונתו ויוציא לפועל הבנתו מהם מי שיכה במקל
 אשר בידו מכה ממחרת בוצקה גדולה אמריה ממחרת וימצאהו בדמיון האיש
 הנכפה במחלתו נספה ויגד רמזים וחידות במקצת העתידות מהם מי
 שפזר החול ויעשה בו נקודות התר אגודות מהם מי שיטליך אבנים בחתוכת
 עור ומשכת אילתו לא יעור והם מגדים באלה התחבולות דברים בורות
 כשכרים והבנה בכל זה להעיר כח מחשבות ולחזק ידי עולליהם וקצת ההמון
 שעו בהבליהם מפעולתם ומעלליהם וחשבו כי הפועל להם סיבה להיות מה
 שיהיה אשר אמרו בצילו נחיה ומן המין הזה נעתקו קצת בעלי משפט הכבדים
 וישיחו כזבים על כן המאכל בהבליהם לא יאמין בעבור כי הם מזה המין
 והם מניעים ומגוררים הכח בקלות המוח

ותאמר החסידה הלא הכבד העיד על עלילותך : ויתקן ביד שונאיו
 והחזיר ערך כקמה לעומתך : ביום הולדת אונתך : פתח חרצובות למותך
 ועתה כושי ואשי כל יומתך : תיסקך העתך : ותחיש החסידה מעל הארץ לבית
 תחנותיה : ותתן טרף לביתה : ויאכלו וישתו וישבעו : כי כזו גש כענן
 צידה החסידה מעופפת : והצפרדע בין שניה נאספת

וגשאו אלך המשל הזה
 למען תביר ת
 תלח אותך ותכזה : כי היראה
 והשחר אשר לבך יחילו :
 לא יושלו ולא יפלו : כי
 אין לאדם חנוס ועזרה לא
 מעיל הן ביום עברה : כי
 כל פגע ובהלה : רוח
 והצלה ושללו ומעלה רמה
 בגזירת עירן פתומא
 והמזל טרה אהיס באונו
 ומשל ממשל רב ועשה
 כרצונו ועתה אל תשתומם
 מחסר ומגרע : למה תראה

בימי רע : והנה לך פתח ומבא : למה תירא משור כי יבא : ואם ישכבו בני אדם
 בין שפתים : ובסוכד ובעצלותים : לא יוכלו להמיר מזלם ומסתם : עד בלתי
 שמים לא יקיצו ולא ישירו משנתם : ועתה שמעו שמוע לקול הגיוני : יאמר כא
 יראיה : וזכרו את השיר וגדלוהו : עמיד על לבבכם העלוהו : הזהר : סן תולדוהו
 יראי ה' והללוהו

אנוש נברא לקבלה הפכים : אשר המה מנת כוסו וחל קו :
 הנגזר במילדו יקיים : ומולדו ומגמתו : וחש קו :
 ועתגור נהרים : עבוד איש : ועת חפרץ ילדת אש בכ קו :
 ואם נעצב אנוש כותב עצבו : ואם שמח במילדו חק קו :

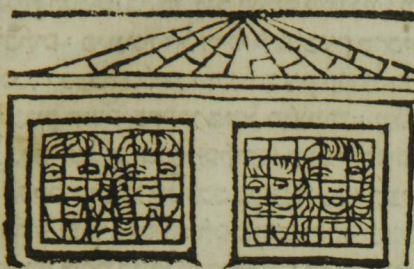
וכאשר יחפון לסיר כחם והדרם ככבי שמים וכסילהם לא יהיו אורם והוא ה
 המשקיף על בני אדם וממכן שבתו ונותן להם את הכלם בעיתו ושם כבודו לכל
 חסידיו מענו ומחם רצון ירחיקו יעש ומשגיח על יושבי תבל ודורם להציל ממות
 כפסל ובידו הממשל והכח כי ירד לסלוח וחספזו יסלים בתבונ' ודיעה' משגיח ומציל
 ועבדו אתן ותמיהן בשמיא ובארעא והכל מעדי' במעש' דיו' כי הכל עבדיו וכל
 אשר חפץ עשה' בתן תהום קולו רום ויהיו נשא וכאשר ירצה להמיר חסידיו ויסודד
 ככבים והמשל בזה בצבא שחקים כדמיון הסוס אשר ירוץ בשווקים כי האדם
 הנשאר בפעליו המכין לנגד הצרה מעגליו לא רומסו הסוס ברגלו ולא קרב
 למולו והפתי אשר לכל דבר יאמין ויטה אל השמאל ואל הימין ויעמוד נגד
 הסוס וירמסיהו וכבדו יתפסיהו ותפארתו ומעלתו חסידה זה ימות בנפש
 מרה והסוס בעונו רמסו ודחפו לא עמד כי ה' הדפו' אמנם המבין כמלט ב
 במעשהו כי ה' מחסיהו ואל יפחד בימי חסידה ועלטה צדיק בארץ אשר
 יעשה טוב ולא יחטא וכבר פרשנו המשכיל והדע הנכון אין מיתה בלא חט
 ואין יסורין בלא עון ועל כן כל דבריוך ומשליך גרועים הכל המה מעשה ת
 תענועים זה דרך החזוים ככבים אשר סתר לו עבים ולא יבין דברי ה
 המושכל והמורגש ואל דברי הפתאים נגש ואור שכלו בכסלו יכבה כל היום
 כזב ושוד ירבה ותקצוף החסידה על מאמר הצפרדע אשר בעין האזניהם
 תגדע ודברי חידתם בקולה הכחשה ופרי טפתיה מגישה ותבפור בדברי
 אלהות רברי המולות ולבה כלב האריה המס יומם תתקודש וצבא מרמס
 ותרץ כי מתאמצת היא במהלליה ומשליה ותחדל לדבר אליה ותצב ותלך
 לבית היכלה ופניה לא היו לה ויהי מקץ ימים ותלבט החסידה בגדי
 נקם תלבגשת ותקח בידה את כלי הנחשת ותלך לקראת נחשים ועקרבים
 והמה בקשו חסכוניות רבים ותבחר עת שאייה ושוממה ליום קרב ומלחמה
 ותרץ והנה מול צפרדע כטה ממכונן העיב אחור ימינו ושבתאי הכין למולו צרה
 צרורה שמה ושערורה ומאדים בכחו הקריב כי בקש לחרור ריב והתנן
 להרע נתן לבבו וחסדו וכבו ויהי כראותה זאת המערכה אשר על הצפרדע
 כמאכה ותקם בעוד לילה להסלי' עצת המול אשר הוא יועץ ואין מכלי' והצפרדע
 חיתה לבטח יושבת ועל מטה המרגוע שוכבת וכל רע אינה חושבת ותפירוט
 חסידה כנפיה ותבא כנפיה ותגרוף את הצפרדע ביד חזקה ותגביר
 עליה קול בכי ואנקה ותאמר הצפרדע אכן סר מר עמות ימים המות

עשט כל עשיר וחלף ועשה כרצון המלך ' ותאמר החסידה עד מתי תרבי תדברי
 ' ומדברי הפצר לא תחסירי ' הלא החכמים הקדמונים דברו : ובהוד ככבים
 פסרים חברו ' וזו על כל אים מבין לדעת ולהבין ' ולחשוב מהלך שבתאי
 ונתיבו ' דרך העשר אשר בא בו : ובה יבא זול המזכרת והיוקר ' ערב ובוקר
 יואמר אחד מכל גדולי חכמיהם : אשר כח בהם ' אל תעצב כל לחשוב איזה מול
 לשבתאי מנה ' ואיזה דרך פנה ' ותרע ראשית ביאתו במול : מאיזה יום מה' כחו
 יל : אים הוא בשלש האם או בשלוש הרוח ' ואם הוא בשלוש עשר ינוח ' וכאשר
 תרע במול אשר בו יכנס ' אשר עומד לנס ' תרע כי שני טב : ומחצה ' בתוכו
 כמחצ ' ואחר כך יסע אל מול אחר ' וכשיעור הזה שם יתאחר ' וכן יעשה תבועתו
 ' יטלים תקופתו ' ורע כי בחנות שבתאי באחד ממולות הרוח : ושם יסקן וינוח
 ' יגור על העולם יוקר מזונות ושכח חנות ' וכאשר יחנה באחד ממולות האש
 ושילוש : בכל מקום אשר ימצא שם גזר על יוקר המאכל ' כי השקט לא יוכל
 : והמולות אשר לשלוש הרוח הם כלי תאומים מאזנים ודלי ' וכאשר יתבועע ב
 בהם שבתאי העליון : ירבה פלגו מים בציון ' ומיקר בכחו המזון ' שולח
 במשמני השפלים רזון ' ורוב תענוג בעיני הכל כנצר כתיב : כי חזק עליהם
 הרעב והמולות אשר לשלוש האש כל אחד נבלה ' הם אריה קטן ועלה ' וכאשר
 באחד מהם זה הכב ' כלח רכב ' יתיקר המאכל והמזון ' כי עוד חזון ' אבל
 היוקר הזה נקל מן היוקר הנמנה ' כאשר הוא באחד מן מולות הרוח חונה' אמנם
 יגור בקץ על עצירת גשמת ' ושיחת רחמי' ועל כן המבין יזהר מן היוקר הנמצא
 ' ויהיה בביתו אהוב ונרצה ' כש בצאתו מאיל המולות ' עושה גדולות יתמיד
 היוקר שנה תמימה ' בעבור הרעמה ' וכאשר יהיה שבתאי במול המים או העפר
 ' אוכל חפר ' על כן לא תירא מהיוקר והחיסרון ' כי הוא נותן בהם מעלה ויתרון
 ' ועתה אחי השמר והשקט ' ופח העמרי תלקט ' וזכור אשר גיליתי לך בסוד שבתאי
 : למען תספר אותותי ' ותרע ותשכיל ממוצא דבר : פתרון ומעבר : מתי יבא מ
 ממולות הרוח ומתי יסקט וינוח : והשמר מן היוקר בעת יציאתו : עד בא' חליפתו
 : כל זה האריכו הקדמונים : בסדר השנים ' והודיעו מעלת שבתאי וטובו : כי
 ה' אלהים בא בו ונתן בידו השור והחזון ' בר לחם ומזון ' ותאמר הכפרדע
 בלה הכל ורעיון : באין הנחה ופדיון ' : כי שבתאי ואחר ככבים : הגדולים
 הרחוקים והקרובים : הם ביד א אשר חסד לא פיש נוצר : כחומר ביד חצר :

ויראו בני המדינה נפלאות
 צורם כי מת גבורם וכי
 רבו במיתת קורות
 ותמצאנה אותן צרות ו
 ויזנקו בקול מרה כל
 ישיש וצעיר ונעל שועתם
 העיר וכל אחד מהבחור
 לבגדו מיהר ויעלו אות
 מן הכהר ויביאוהו ויחיחוהו
 בבית רפידתו מת מושכב
 על מטתו ויבא המלך לקול
 הצבי ושמה : ויאה מדוע
 הקריה הומה ויספרו לו
 הגוריה והמאורע : כי מר

ורע ויאמר שמוע שמעתו והנה כא ידעתו כי לא יוכל בערמתו : להמלט מ
 מגזירתו ואין ביד כל מלך רב ושלט גנון והציל פסוח והמליט כי מי יוכל ל
 לדין את האלהים החשובים את השמש ואת הכוכבים והם כתבו להוליך את
 האדם לבית החיובים רגלה דבר אינו אנון ערבי וכל המלך לדבר עכיו
 ויתאבל על בנו ויצו לקוברו כמשפט הנסיונים בקברו המלכי ויעשו לו אבל
 ימים קבועים וימלאו לו ארבעים ויעברו ימי בכיתו ויזכר המלך את החווים
 שומרי משמר הרזי וירא כי כל אחד צדק במשפטו וינהל לאטו ויצו להוציאם
 מגור החשכים ויתן להם מהלכים ויחשבו ויגדלו על טוב מהללם וינטלם
 וינשאם כיומי עולם ונשאתי אליך זאת החידה : מהלל החווים מגדה למען
 תסתרי ותביטי ורעה אל מאמרי אל תחנטי כי אין לך רשות במשעליך
 להמלט מגזירת מולך וברשות הכסב להחיות ולהמית וגור דינו גור דין אמת
 והחידה הזאת תעיד על דברי תקרא כיום מועד מגורו ותאמר הצפידע אין זה
 דרך אמונה לא דעת ולא תבונה לשען האדם על משפטי החווה האיש הלזה כי
 אין בפייה כנסה בכל רגע ועונה וקבר פתוח גרמו וחלקקות לשוננו הוא
 רשע בעונו ועל מאמנו הנבזה גוים רבים זה להודיעו לכל חסרון הודו
 ועונו : ארור הגבר לא ישיש הטם מעונו ומדבר פתיותו המטכילים יתחקקו
 ויראו צדיק וישמחו ויעלו יצחקו כי זה עלינו ונור מעביר אפילה ומביא אורה

יחי אחרי כן וירבו השני ויגדלו ויהיו
הדאטונים יסלו והזקנים הלכים וכלים
' ונסו הכללים ' והבחר יתבדר ונשא
כבוד והוד ' כי זקן מאד ' והילר גבה
לבבו ' ושיער צהוב כמח בו ' ויהי בשנת
חמשת עשר ' ויהי אשר אסירי המלך
אסור ' ויזכור המלך את דברי גזיתיהם
' וזרית צרותיהם ' ויהי כלבו תתוס

השנה ויעבור החודש ' וכדק קודש ' ואכביר על החזים אכסי ' ואשפוך עליהם
חרץ אפי ' ואעשה בהם נקמה ' ואזנס לביה ושמה ' ואגלה לעיני כל עלומיהם
' ארצה נקמתיה מהם ' ויהי היום ויצא המלך לטייל בפרדסים בין ההרסי ' וכנו
ואחאב היה כרדס וישן ' בבית תענוגות ומטות שן ' ויצו אביו לשומריו אכסוס
' אשר לאהבתו כרדסין ' ויהי אל יתרשא אים בשמירתו ואל יתעצל ' ואל תניחות
ומחמה לכל ' ואל יצא היס מן הבית ' לשמיר ושיט ' עד בואי מן הגני החמודה
' בקול רינה ותודה ' ויכל המלך לצוות את עבדיו ' על בנו ועל פועל דיו ' וילך
וישתעשע בגנות קול ענות ' קול ששון וקול שמחה פתוח לרוחה ' ועל רצפ כהט
ושא מאידת עינים : הנו נצב על עץ המים : ויהי כעלות השמש וכך המלך קס
ממסיכו : וילך אכא ואכה ויטב לבו : ויצו לאסור מרכבתו : להרבו הודו ותפארתו
י ללכת לבקש צדה מבני העפאים : בין הדשאים : ויהי מן השומרים אל כא
אדוני אל תרע : ויחמר המלך אל תפרע : כי מפחדו בשרי סמר ' על פראת
הקצף אשר אמר : לבלתי תלך חוץ לבית עד בואי הלן : ותתענגו על רוב טלוס
: ויגער בהם הבחור בקולו : ויהי רגלו : וירכע על סוסו לבקש צדה ' וידו בכיחון
חדה : ויקח בידו העוף הדורס : אשר בניין חבירו הארס : וילך עד משלס שס
שעות : על ההרים ועל הגבעות ' ויהי בערב והשמים נתקשרו בעבים : כונו
כד נצבים ' ויהי אל הבחור לשב להיכלו ' והוא לא ידע מתבונת מולו : ויהי הא
בא בדרך : וכסבי נשאו עורכו ערך ' ויהי והנה רעס : סער בזעם : ורוב מ
מהמתמשד וקולות : אבנים גדולות : והנער רץ להמלט העיר ' והמול דבר ח
העיר : לתת לו מכת חלקו וכסו : על קודקדו חמס : ויהי כאשר הגיע אל האגף
' וישמע אחריו קול רעס וקשר ' ומציו דתחון ולא דמו ' כי מן השמים כלחמו
: ותפול אש אלהים : בגורת כסבי נוגזים : ותך על קודקדו והנה סורף ' טורף
סורף : וישול מן הגשם ואל המים שפל : כאשר כרע שס כפל : ויתקבצו למות
דיני הנודעים ' ארבעה שפטים הרעים :

צורת הבחור בופל אל חמים ' בגזירת כסבי שמים

ענין השלישי בהיות נגד השמש מעגליו / ויכא רשף לרגליו / אז יחפיד המולד
 ויבאיש : כי ענינו אל דרכי אש ענין הרביעי בהתחברו עש ראש התלי או עש
 זכנו / כעבר כאיבו : והוא התנן הגדול המחשיך מאוריו : הרובץ בתוך יאוריו
 ענין חמישי בהיותו במול תאומים : עליו אימים / כי הוא הבית השנים עשר
 לביתו : על כן יגורו משאיתו / הענין השישי בהיותו שקט ומן יתד התקוע כאנט
 / או אש יגע בו אל ככב שקט וככנע / הענין השביעי בהיותו בדרך מהלך / אש
 גפרית יסלך / והוא ראש עקרב ואחרית מאזנים / כליון עינים / הענין השמיני
 בהיותו ריקס במהלכו בראשיתו במוטכו ולא פנה אל הככבים / בהיותם נחשבי
 / הענין התשיעי בהיותו מתרפה / או בהיותו מאורו נספה / הענין העשירי
 בתחברו אל הככבים הרמים / אשר המה להרע חכמים / והמה מאדים וסבתאי
 / רבות אכחות / כי בהיות סבתאי לנוכח מאדים / וזה לכנוד זה פנה וקדים /
 וסבתאי באמצע גלגל כזמד / ומאדים תחת הארץ עמד / ובעת המולד אל
 הלב ירע / קצר המצע מהסתרע / כ"ס אש הוא מורה על המות / בט כי ילך ביו
 בלמות / גור על המולד אכחה ויגונים / לפי מיעוט השנים / ויפול ממקום גבוה
 באחרית משמרתו / ותשבר מפרקתו / ועתה אדוני המלך הלל זאת המערכה
 לבכך מצויה / מאת היד הכטוי / ובהגיע יוס גזירתו יסבר / ימיו כצל עובר / ואף
 דרך ואח אורח להועילו / כי לא יחיה אחרי נפלו / ועלת יהמה כל זקן ועולל /
 אך נפל משמים הלל : ויקצוף המלך על מאמרו / וילעב אחרי דברו / ויהי
 כאשר כלו החזים / לדבר חכמת הרזים : ויאמר הלל כל אחד לדרכו פנה /
 כי לא דברתם אלי ככוכה / ודבדיכס רשת הכינו לפעמי / ומלה כזיבה וסחיתה
 הודמכתן למימר קדמי / ועתה אוליס מדרך כמות יכרתן / כי מות תמותן /
 וכל אחד מכם נתחייב במילולו / במידה אשר מדר בה מודדן לו / יועץ אחד מן
 הנצבים / יועץ נדיבים / ויאמר לולמה תעשה כלה וחרץ / מלך במספט
 יעמיד ארץ / ועתה אש על המלך טוב / יכצלו היום מקטוב / אבל יאסר בבית
 שביהם / ויבחנו דבריהם / ונראה דברי מי יקום וידרום / ואשר יבחר בו הוא
 הקדוש / והחטאי / מארץ יתמו / ורשעי בחושך ידמו / ויאמר המלך להעשות מספט
 וקנסות / ויגור על החזים מאמר / ויאמר אנתם אל מסמר /

וכבתי בראש החמבאו

צורת החזים שנים שנים באו

עתה אדוני המלך הודעתך גזירת כוכבו הנכונה' ע"ס המשפט ערוכה' וכתבת
לך מבא ושער' מה יהיה משפט הנער' ולא יוכל אדם להכילו' טן יגוף באבן
דגלני' ויתמה המלך מגזירתו' ולא האמין לשמועתי' כי לא הודה לאחד מחביריו
' ונוכרים באן שערינו' ויצו להביא את החיות' גוי כרית' לדעת מה בפיו גס
הוא' ועבדי המלך לא שהו' וימהרו לקראו' ויבחיילו להביאו' ויכרע החזה על
ברכיו' וישתחו אפים' ויקה בידו מכלכל' כלי משחית' לחבל'
צורתהמלך והחזוה מדבר רעיוני' וספרי פתים פתוחים לפניו

וינען' ויאמר דע אדוני כי
בלבל הירח' מאיר ונורח'
והוא קרוב אל הארץ משאר
גלגלים' אשר להורות חוק
ומשפט מתגלגלים' ועל
כן הירח בעניני העולם'
' כי' במשפט על כל נעלם
' כי הוא מתדמ' אל הכבדאי'
' במעשיו הנפלאים' הלא
תראה כי האדם מולד צעיר
ומתגדל' וילך הלך וגדל
ותבונתו מתחזק' במעט
מעט' ותבא אליו בלט'
ואותו על מעלתו תגמיר'
כן יהיה תמיד' עד אשר

ויאכל ויכלה' כי כולו כבד יבלה' כמו כן הירח בעצמו יעיד' וקורות השפלי יגיד
' כי בצאתו בתחילת החודש' ונקדש קודש' דומה אל היוצא מאשליה לאורה
כמלט מעובי הקורה' וכן יתגדל עד אשר ישלם' לאחר עולם' ואחרי כן ילך
קדורני' במעלת אחד השמש אחורנית' עד אשר יסתר מהללו ותפארתו' ואור
פניו גס הוא אין אתו' על כן בהצלחת הירח על מולד יצלח ובהפסדו יהיה כ
נתעב וכאלח' והירח יפסד בעשר ענינים' במחומים רבים נתונים' העניין
הראשון בהיות השמש מכוסה' ביום המעשה וכן בהיות לוקה' כל הנוגע בו לא
יבקה' השני כי בהיות לו המזל ירדה' ישיבה או עמידה' וכאם יגיע בו
אל כוכב' כדע שבב'

במו סבתאי ביהמאונא חסיו : נדיב לב' ויזדק' בהיות סרען בית תחנוני
'יתגדב בעלותו' ולמאריס בגדי מעלה נסוכה' על נדיבות ערוכ' והשמש בחי'
עולה' יתגדב בטלה' ואל' נוגה בדגים נדיבות' מחדנה וחסיכו' ויש לכוכב נדיבות
בבעלה' מעלה אצולה' ויש לירח במזל טור אהבה' קרבן נדבה' וכן יש לכל
כוכב עמדה' במזל ירידה' וכנגד נדיבות מעלתו' תהיה ירידתו' והמשל כזה
בהיות נדיבו' השמש בטלה' : ושם יתגבר ויעלה' יתחייב להיות ירידתו במאזני'
וכן שאר הכוכבי' על המשל הזה רצים ושבי' ועתה אדוני המלך הלך הירח אשר
פסקד על חיי הנולד' הרה עמל וילד' ובעבו היה בבית ירידתו ויטב' לא יחשב
'זכתן לבנך שנים קטנים' פחים צינים' וחלק המות בית שאול לנפש קנה' מבן
שמש ועשרים שנה' ובעבור היות ירידתו בעקרב' שם לו בשלוש המים מארב'
על כן יסובבוהו חבלים וצירי' מקולות מים רבים אדירים' על גזירה כזאת ארב'
אנחתו' ארדך דמעתי' כי לא יוכל נביא ולא כהן מזה' להסיר מעליו את המות
הזה' ויחדר המלך לקול בכייתו' וען כי חלל ברייתו' וכיחש בעמיתו' ויצו את
האמורי לבא' לדעת מחשבו' ויבא וישתחו לאשיו' ויפרוש כפיו' והנה בידו אגרת
'דבר משפט אגרת' ועל קו היושר דרכי' וטבילה' כתוב אליה' דע כי הקיבוצי'
דברי' עלמנים' על כל מולד חונים' והם מור' על הסיכויים' אשר בעולם ההווה
והפסד מצויים' והם טבעה קיבוצים' נוגשים ואצ' הקיבוצן הראשון הוא הקבוצ'
המועז' כבוד' וועז' בהתחבר סבתאי וזדק' בראש טלה' ודבר מהם לא יפלא'
הקיבוצן הזה פעם בתשע מאות וששים שנה ימצא' יגיע ירידה וירצה' הקיבוצן ה'
השני בהתחברם כל ג' מזלות' בחלקים ומעלות' ודבר הקבוצן הזה נודע' פעם
אחת בשנת מאתים וארבעים' והם מתקבצים בכל יג' פעמים' לשפוט שפלים
גדמים' הקיבוצן השלישי ימצא פעם בשלושים שנה' סבתאי מאריס בראש סרען
לשפוט חנה' הקיבו' הרביעי בסיו סבתאי וזדק' במזל אחד תחנותם' וקרב אותם
'והקיבוצן הזה דברי גזירתו נכדים' פעם אחת בשנת עשרים' הקיבוצן ההמישי
בהיות השמש עולה' בנקודת ראש טלה' ובמקום הזה יורה השמש גזירת כל שפל'
וכל נענה' פעם אחת בשנה' הקיבוצן הששי בהיות אל החמה ואל הלבב' יקד'
אחת למנה' הקיבו' השביעי בעמוד כל אחד מהם נגד חבירו' ומסתכל בהדרו'
'נשי' הקיבוצי' הלא יתהו פעם אחת בכל חודש' להבדיל בין הקודש' והן מעטה
תהילה עשוי' וגזירי' על הפרטי' ואם ימותגבר היחיה' על פיהם יהיה' ואמנם
אם יבית סבתאי אל המאן הגדל' ברבוע' מוס קבוע' וה' במזל מיושב' מושב' אה'
שם' בהיותו בעצמו ראה אל המולד' ועל ימי שני חיי הנולד' על כן גר למעט
ימי הבג' וגר אמר ויקום לו' בקצרו שנים' וסקול אותו באבנים' ועזה

ומהדרגות האלה נתנו את לבם כל עוב ליהם' לסמוך את כנייהם ואת כמותיהם
 באש: ועתה אדוני המלך אודיעך המערכה אשר הגלגל ערכה' מרי חלמא
 לעמך ופיטרא לערך' אשר גלגל המערכה ערך: דע כי השם לבך במקום
 השריטה מארב' שרף כחש ועקרב' וחלק המות בכ"ה מדרגות כלולות' יעלה
 במעלנו' ועל כן נבזרה גזירה עבר' ומאירה' ובעוד כ"ה שנה יחת מעש' וזה הדת
 יועש' ובאין מחלה המות תגיע לכפשו' כ"א עלי אש ראשו' ולא תעיל ריוח והצל'
 מן האש הגדולה' ויעק המלך בעקה' בכי ואכקה' ויצו להביא את העמוני'
 כי הראשו לבבו הניא' ויבא וישתחו לפניו' וקסת הסופר במותביו' ויבקש המלך
 ממנו דברים נסתרים' ושאל לו משפט האורים'
 צורת המורה בבהל ודוה לפני המלך ושחוחה

ידען ויאתר דע אדוני
 שהכב' הכוכבים במעונו
 שבעה אלה עיני ה'
 והם חלוקים ב"ב מזלות'
 לחלקים ומעלות' העליון
 מהם נקרא שבתאי'
 למינ' רבות מופתאי'
 תדלידלי לביתו מודעים'
 ואליו נשמעים' ונני לו
 בקשת ודגש טה אהלו'
 כדק יקראוהו לרגלו'
 ופליטי לו הוא נקרא מאד'
 המסין לעצמו בתי לבדי'
 וטלה ועקרב העצומים'

עזירות אלים מאדמים' והרביעי הוא חמה' כנגדלנות איומה' הבוחרת לעצמה
 בית מושבות' ארי בין הרחובות' ובשור ומאזנים אהוב וחביב' ונוגה לו סביב
 ותאומים ובתולה אל השמי למרכב' דרך כוכב' ואל השביעי סרטן כל בית כ
 כסאנו משר' אגן הסהר אל יחסר' אלה הם הבתים אשר לכל כוכב נבראו' איש
 וביתו באו' אבל יש לכל כוכב טפלות: כנגד האצילות: והוא המול השביעי
 אשר למולו בהיות הכוכב בביתו וגבולו' והמול השביעי כנגד שמיר נטית' צרעת'
 מארת היא בבית' וכמו כן יש להם מדרגות מאכות' והם על כדירות'

ומהם ד' מולות מתהפכים ועל פי החכמה ערוכים כי בעבור השמש יתהפך
 עליהם הזמן מעיכין לעיכין כשמן והם טלה סרטן ומאזנים וגדי עזים מלא
 עינים ואלה הם המאידים בתהפכות ותנועה ומעלת ידועה ועל פי מ
 מבחן הכוכבים ידוע כי כל מדרגה ממדרגותיהם יום קבוע ומהם ארבעה
 מולות באמרותיהם צרופים וכל אחד נודע בשני גופים כי יתאחד הזמן בעבור
 השמש עליהם ובקצה תכל מיליהם ונאילו המוג חציו חס וחציו קר כל זה
 נודע בפי המחקר ועינייניהם על דרך זה כמוגים והם תאומים ובתולה וקטות
 ודגים והמולות הלא מעידים על שיתוף וחברה למרבה המערה ומורים
 החכמים במדרגותיהם חידושים מודיעים לחדשים כי כל מדרגה מורה על
 החדש כאשר בקודש ומהם ארבעה מולות מיושבים בהטקט ובכטח נכבים
 כי בעבור השמש עליהם הארץ יתישב וארמון על משפטו ישב ולהסוף בעולם
 חסד ומשפט הם כלי שור ואריה עקרב ודלי והמולות הלא מורים על כל דבר
 חשוב כגון הכח והשל והישוב ומדרגותיהם מורות על חידוש השנים חדשים
 גם ימים כי כל מדרגה מהם על יב חודש נכונה וכן תעשה שנה בשנה ומלה
 המולות הנוראים שלשה על שלוש האש נקראים והם אריה קשת טלה ובה ידוע
 ונגלה כי כל דבר אשר יבא בהם מהם לא יתעלם מהאש וזאת והאש תאכלם
 ומהם שלשה מולות נקראים על טילוש העפר וכל אחד מהם ממש אוכל חפר
 והם בתולה גדי שור אשר על הארץ שור והטילוש הזה מורה על עבודת הארץ
 בעצמה והאיכרים והעירות עובדי אדמה ותכלית השילוש הזה נגדלו
 הזן ועל עפר משלו ומהם שלשה מולות נודעים לשלש רוחות קבועים והם
 תאומים ומאזנים ודלי והשלוש הזה לעשות מפליא ומאיר על כל דבר ומ
 מתרומם ונקל לעשות לרוח משקל והוא יסקיט וינח אף אשר יפנה הרוח
 ומהם שלשה מולות עורכים בשלוש מים מערבה עוברים בעמק הככא והם
 סרטן ודגים ועקרב אשר לאגם מים ישימום שרב ומורה השלוש הזה דברים ע
 עצומים על האורים ועל האגמים וכוחו מן השפלים לא העלים בימים
 ובנחלים ואם דברו נכב בשמים הן הכה צור ויוזבו מים ויש אל המולות
 האלה מדרגות הפוכות מהם מאירות ומהם מחשיכות מהם נמבזות ומהם
 חשוכות מהם מורות עלהזכרים מהם על הנקבות מהם על עלייה מהם על
 טפלות מורות לחצב להם בורות ומהם מדרגות נקראות בית החורף והשרב
 והם באחרית מאזנים ובתחילת עקרב

בואו עצות מרחוק / שם שם לו חוק / ויעזר ויחמר דע / ארזי כי הנלבל גבורת
 יודעת / יום ליום יבוע אומר ולילה ללילה יחזה דעת / והוא מגיד המשפטים
 והחוקים / ב"ב חלקים / והם נקראים מזלות / לראות ולעלות / ומעלות במרומים
 חיות / צורות החיות / שהן העליונות / והם טלה שור תאומים סרטן אריה
 בתולה מעלה גדולה / מאזנים נקרב קשת גדי דלי דגים / המזנים המונים
 חוגגים / אלה יב מזלות / אשר יחלק כל מזל לשלש מדרגות סלולות / וכל מדרגה
 ו מדרגה לשלש חלקים / איש באחיהו דביקים / ואם תרצה לחלק כל חלק וחלק
 ממנה / שניים ושלשים תעשונה / וששה מאלה המזלות הגדולים / אל השמאל
 מתגלגלים / וכל מזל לפאת צפון יורד בעגלה / מראש טלה עד אחרית בתולה /
 וששה מהם דרומיים בתנועתם / לקץ הימין תקופתם / ובפאת הארת בתנועתם כ
 כשמעבים / מראש מאזנים עד אחרית דגים נודעים / על כן בהכנס השמש בנקודת
 ראש טלה / אל פאת צפון יעלה / והיו לה לילה כהיו יסוף / ויום ויום לעלו אלה שמאל
 יאונה / ויוסף היום בגדלו ויתרונו / והלילה בקטנותו וחסרונו / וכך יעשה כל הימים
 עד הגיעו באחרית תאומים / ואם יגיע היום אל תכליתו / והלילה אל תכלית
 קטנותו / מיד יכנס בראש סרטן / ובשמאל ירד / ומשם יתרד / ויתרומם הלילה
 ויתגדל / והיום ימעט וידל / ויציב לו השמש באחרית בתולה ידים / ומשם יכנס
 בראש מאזנים / וישתנו סכית היום והלילה בגדלם / יצאו לפעלים / והשמש לרדת
 אל פאת דרום ימים ערכו / יאחז תאומים דרכו / והלילה יגדל ויפצור / והיום
 הולך הלך וחסור / עד אשר יתהר לבשת / באחרית קשת / ויעלה הלילה לגדלות
 מדרגתו / והיום אל חוסר תכליתו / ומיד יכנס השמש בראש גדי עולה / ויחס
 בפאת ימין מעלה / ויחל היום להאריך במעט / והלילה לקצר בלאט / עד באו
 באחרית דגים להטלים תקופתו / והוא כחתן יוצא מחופתו / ויחזור בנקודת ראש
 טלה חלילה / כאשר בתחילה / וששה מאלה מעלות בעליית יסודם / והם מראש
 סרטן ועד סוף קשת נכדים / מפני כי כל מזל מהם יעלה שתי שעות / וביותר מ
 מעט לפי מבחן הדעות / וכי יחב כל אחד יותר על ערכו / ועל זה יסרה דרכו /
 וששה מהם מעותים בעלייתם / והם מראש גדי ועד אחרית תאומים מנתם /
 מפני כי רחב כל מזל בערכו / פחות מאחריו / ועל כן יעלה בפחות מב' שעות
 בעגלה / דרך לא סלולה / ומהם

הלא כל אילו להיות אדם על שמירתו' ולהחל' בחריצתו' ואם הגדולה אמת עכ"ל
 סחרינות שקר' עושה גדולות אין חקר' ורוב המצוה תהיה לבטלה' ובד הגדולה
 היא הממשלה' אך אמנם ביד אדם רעות וכח' לבקש מנוח' ולהסמר מן ה'
 המכשולים' ולרפא החולים' ואם יסתכן ברחשו' דמו בראשו' על כן כתב' בתורה
 = אזהרות השמירה' ותאל' החסיד' אין חכמה ואף עיזה' ודעת' ומליצ' להמלט
 אדם במפעלת' מכל אשר נגד עליו' ורצון הגדולה' יכא' אס יעלה השמי' טיאו'
 = וככבים ומזלות ברקיע' יצו על פנ' תכל כמפגיע' וכהגיע עת גזירותיהם'
 כסדר משמרותיהם' מבקר לערב יוכתו' וכרגע שאל יחתו' ואיש לא ימלט
 בעת שברו' ויקר מקריהו' כאשר קרה למלך גדול תלחה' כהייתה וכאה' ולא
 האעיל מפעלו' להציל מגזר' מולו' ותאמר הכפרדע איכה היה הדבר' אשר קרה
 למלך הכפר' ותאמר היה מלך אחד בארץ כשדים' כלו מחמדים' ויהי גדול
 בהודו והדרו' ויגבה בעושרו' ויקרב למשמעתו' החכמים' הגדולים והרמים'
 ויבחר מהם אנשים נחשבים' החזקים בככבים' האחד מואבי והשני עמוני'
 והשלישי אמורי והרביעי חתי' איש עתי' וכל אחד יודע פשר דברים ורמזים'
 חכמים הרדס' ויאהבם המלך ויגדלם' וינשאם וינטלם' ועל פיהם יבא ועל
 פיהם יבא' יקצוף ויתרצה' על פי תרצתם ירחיב ויקריב' ועל מאמרם יבנה
 ויחריב' ועל פיהם יהיה כל ריב' בימים ההם כשבת המלך על כסא מהללו'
 והם הניחו לו' והנה אשע מעוברת ועל המשכר עומדת' הרה ללדת' ויהי
 בלדתה ויחזק צדיה וכאיבה נעכר' בטרם יבא חבל לה והמליטה זכר' וימחה'
 המלך לקרא לחזקים' ויודע עתים ורמזים' ויאמרו ויהרו לידע ציור המולד'
 ומריכו מה נעשה לכער קולד' וימחה כל אחד בפי שכלו' לדעת מה יעשה לו'
 צורת החזים כל אחד בהודו' ובלי משחיתו בידו

ויהי כאשר כלו החזים לעונן
 לצידות להתבונן' ויאמר
 המלך להכני' אחד בית מסיבו
 לראו' מה דבר בו' ולגזר
 על הילד כפי סכרתו' על
 דמיון צורתו' ואיש לא ידע
 חשט חכיות' וגזירת אמרו
 למען יספר כל אחד חפטו'
 ודבר חשטו' וידבר
 האנאבי בראשונה' אחרי' ח'
 השתכלו בעת ועונת'
 ויכתוב דברים רבים'
 חסיד עכ"ל

ואם יספיל ראשו או יריס / מזליה גרים / ואתה אם היית יודע / משל החסידה
 והצפרדע / לא תהיה נפטר נבהלת / ומוראך לא תירא ולא תחת / ויאמר ה
 המחבר איכה היה הדבר / אשר סכלך בהודו גבר / ויאמר כי קננה חסידה בדרך
 שור / בראש תדהר ותאשור / והיא אשה חכמה / בכל חכמה נעלמה / כי שמה
 כבוכים וחכמים / על ההרים הרמים / ובמעלתה כל העפאים ישמחו / וכששנה
 יפרחו / וישישו בטובה טוב / וגידים / יעלו חסידים / ויהי מתפרנסת מאגס
 מיש לקנה קרוב / אשר שם צפרדעים לרוב / ותקח בכל יום כתאותה / מאכל ל
 לביתה / ויש הייתה צפרדע אחת תמה / שכנה דומה / ונפשה לכל אדם נכנעת
 מכרת ויודעת / ויהי בעצמו משתמרת / ובבא החסידה לצודה משתמרת סוגרת
 ומסוגרת / ויהי בהתבונן החסידה חריצות מפעליה / בדרכיה ובטביליה
 ותאסוב לצודה בערמיתה / ותקרב אל פתח ביתה / ותדבר באזניה משלים
 לזנב הנחשלים / ותאמר מי הוא זה המסתתר ביום צרה / וכנס בעובי הקורה
 הלא הזמן מורה / לכל נוצר קורא / ופורש על חי רשע / בבא עת / ומשלים על פי
 הגזירה חפצו / אם לשבת אם לארצו / לא יועיל תחבולות ועניינים / וסתר פנים

צורת הצפרדע באגם מסתתרת / והחסידה באונה מדברת

הנחיר הצפרדע לשמוע
 קולה / אף היא תשיב
 אמריה לה / ותאמר הלא
 צוה הש"ה ישראל / להשמי
 האדם בכח ול / וכתלהציל
 מחסר ומגריע / ונשמרת
 מכל דבר רע / וצוה לעשות
 מצקה / ששע נחטא ינקה
 וכל איש ירא / ורך הלכב
 ביראתו / ילך לביתו / וכן
 אם נטע כרם וכנה בית
 מדה / ישוב מצבא העבודה
 = פן ימות במלחמה / ותרב
 עגמות כפס כדהמה / ודין

רובח ומכה / ואכין בשער ידנה / ודין ארבעאבות / כוקין = תורה וחוקים

תגוב אל עפאים מ חזקים במעלותם ונשמתם נמוכה :
 ש ומע ואיש משכיל יהוה : לפי שכל ועוד לו אך מלכה :

ויהי כראות המקשה מעלת מליצות ' וגובה המחיצות ' ובאמעו הודאת הסודים :
 ויחל מאד מהמורים : ויאמר אם יעמוד איש נגד המחבר ' מה יצטרך ומה יד
 ידבר ' ומה יעלה על מליצתו ודעתו ' ומה ישיב על תוכחתו ' הלא דבריו מכל
 סיגנמרים ' כולם נכוחים למבחן משרים : ועתה עש קלותי ' לא אטנה : אחת
 דברתי ולא אענה : ויגש החמישי בחרי אף : כעבר כל ישאף : ויאמר מי איפה
 המחבר הכתבע ' ממרא קרית ארבע : אזי ארבה על מליצותו חילות : הנני
 אשיב את כל המעלות : ולא אביט למשליו ולא אחוש : כח אכניס כחי ובשרי
 פחוש ' ויקס ויעמוד נגדו : ויגש הוא לבדו : ויחרוש אף ויאריך מענית : ויקרא
 בקול גדול יהודית :

השער החמישי במהלל היראה הנורא : השארית הנמצאה
 צורת הפקשה והמחבר ' זה אל זה ידבר :

אמר המקשמי האיש יאמר
 ' וכדעה מתגאה ' ולמה
 תשמח ברו'מליך ' כשופר
 חיים קוליך ' ואיד לא תבוס
 מפני : הירא דבריו ' ועל
 מי הרימות קול מעלותך :
 הלא יראתך כסל צד : כי לא
 תועיל יראת : ולא תזיק
 קנאה : כי כל הדברים י
 יגיעים : ובגזירה מביעים
 ולא יוכל אדם למנוע :
 וגזר דין לקרוע ' ולא יועיל
 יראתו וסודות : להציל לו
 מרעתו : כי על הכל מוכרח
 : ואין מנוס ואין מברח

ואשר יחייב עליו מולדו : הכל יגיע אל המועד אשר יעידו : ואשר הוא עושה
 קסם מצליח בדיו : בין טוב ובין רע בעשותו : לא יחליפנו ולא ימיר אותו :
 כי איך יתחלפו וישתנו במולדותם : הכבדים ממסילותם : ואם כרע
 אדם או טכב ' הכל על פי הכבד ' (אם

והודיעתי מהלל הענוה והשפלו אשר הם מרחק הקודש אצילות כי טוב אמו'לך עלה
 אל מכוני מהשפילך לפני כרוב אשר ראוי עיניך: ואת לא חששת להוד מוס' וערכו'
 והנה לא שמעת צד כה' ויחמ' העורב הנה שבתיו היום בכל ימי' ובושת' ולעולם בגדי
 ענוה אלבש תלבשות' ואבחר לכפסי חליפו' שאלו להתקרב' שחור' כעורב' ואמנע
 מלבי בסות' הרוח' למען אכנח' ואל תגע בי רוח הגאולה ותאזנה' לא כולה ולא
 מקצתה ותאמר היונה אחר אשר אל הגאולה כחשת' לטובתך כעצמת' כי נטשת'
 ובלעך וחלייך הם יסורים של אהבה' מנחת כדבה' וכאשר ביארו אורי' תורה יומם
 גלילה' איך אדם כוקף רגלו מלמטה א' כ' מכריו' עליו מלמעלה' ועתה החזק
 שמוסר ושל ל אל תחזק' ולא יקנא לבך בחסאי' טוב שכל רוח את ענוים מחלק
 בלל את גאים' ותזכה נפסך אל רוס גבוהים' ותמצא חן וסכל טוב בעיני אהי'
 ותזכה ותחיה במעלתה וממשלתה' דע קודש מצבתה' ויחמ' העורב מה כמלכו
 אחותי אמר תך' נופת טמוסכ' טפתותך' ומה כחמד דבורך ועינייך' דבש וחלב
 תחת לשונך' ועל זה שבתו מרעיוני' ברית כרתי לעיני' להסתופף בסתר
 כנפיד' ואשען על נקיות כפיד' ועתה אחותי' לבי בדרכי סכל ותבונה' העיר
 היונה' כי באשר תלכי אלך ואיתחבר' ובאשר תמותי' אמות' ואם אקבר' ותרא
 היונה כי בלבו הנכבד' איך מחסור דבר' ותקבליהו בסבר פנים' ובכנף רננים'
 ויחדשו דברי חכמה כבראשונה' להשיג המעלה העליונה' ויטעו דברי הכל ותאזנה'
 עקב ענוה' ויראו בדברי חכמות' משערי מות מרוממות' זה קורא וזה דורש' זה
 שונה זה מפורש' זה מודה וזה משבח' בין האולם והמוזבח' זה מעדה דדקה
 ובגדי יסע' לשבי פסע' זה יעלה אל רוס מעוני' וזה יעל' אל הר' זה מחשבנותיו
 מעלות עליונות' תשעיה' ועיניו אל קדוש' ישראל' תראינה' זה ירבה לעלות
 ובקהל קדושים יחנה' זה יכתוב ידו לשם ובשם ישראל יכנה' ויבלו בטוב שנותם'
 ובמשכנות מבטחים ימותם' איך פחד ואין צרה' איך זעם ואין עברה' איך חסד
 ואין יגברע' איך טען ואין פגע רע' וישבעו מעדנים' דשנים ורעננים' ועל
 זה אמר המשורר' לב יטן לעורר'

יִשְׁנִים שוֹכְנֵי אֶרֶץ חֲשִׁיבָה : וְעִיר פִּגְעַת בְּמוֹ רֶגַע הַפּוֹכָה :
 הֲלֹא תִבֵּל וְיִושְׁבֵיהָ חֲלוּמוֹת : וְשִׁמְחָתָהּ בְּתוֹגָתָהּ בְּשׂוֹכָה :
 רֹאשׁ מֵעֲלוֹת אֲצוּלוֹת בַּעֲנָה : וּבִשְׁפִלוֹת עֲלִייתָהּ עֲרוּכָה :

ואשב מושב יסודם : במעלות הנשרים : גודר פרץ על בני פרץ : עט מלכים
 ורצו ארץ : ותרץ היונה כי התגלה לבא עד הלום : ותאמר לו לך לשלום :

צדח העורב מתפרד מן היונה ופורש כנפיו : כנשר יעוף בשמים :

ותשארו רוח לעלות אל
 העבים : לתת קינו בין
 ככבים ויגבה לבבו לעלו
 במושב הנשר : ויהי הפסע
 אחיז והקשר : וישמטוהו
 העבדים ואל הארץ ה
 השליכוהו : ומנח הדריכוהו
 : כי אמ כפתה מסכן ואלך
 : לעלות אל מושב המלך
 : ולא שמעו ולא האמינו
 דבריו : ולא כתבו ל
 למעלת הנריני ויגרשו אותו
 מהשתמח : ויסול ויפסח :

צורת העורב מתנחם על מהלכו והוא צולע על ירכו :

וישב ביום ההוא העורב
 לנתיבו : וילך ויבא :
 ויקרא אל רעיית היונה
 בלב כדכה וכפש כעכה :
 ויבד לו מחלתו : ורפיון
 מעלתו : ורוח הענוהים א
 אשר נשאתהו ואת כל התלואה

אשר מצאתהו : ויאמר עבדים משלו כי וישליכוני מבית המלכים : ולא כתבו לי
 מהלכים : וישאני : כל איש סכל וכבזה : אל ארץ אחרת כיום הזה : ויהיו ב
 ככבדיו ומתדפסים : והנני פוסח על שתי הסעיפים : ותאמר היונה הלא כתבת
 לך שלישים : להציל כפסך מפח יוקשים : והודעתך

אחריו כל מי שיש בו שלשה דברים הללו בכל דבר פאנ: וחרי הוא מתלמידיו של
בלעם הרשע: והן עין הרע ופסח רחבה ורוח גבוה: כתי נהיה וכה: וכל מי שיש
בו שלשה דברים הללו והוא על עוכו חרד וכרה: ה' וא' מתלמידיו של אברהם:
והוא עין טובה ופסח שפלה ורוח כמוסה: כי שם ה' צוה את הכרסה: תלמידיו
של בלעם יורדו לבאר שחת: יחד, על עפר נחת: וכן כתיב עליהם: אנשי דמי'
ומרמה לא יחזנו וימיהם: אבל תלמידיו של אברהם זוכין בגן עדן נחלה רבה:
וכוחלים חיו עולם הבא: ועליהם נכתב דבר אשר בכתם פז לא יסולה: להנחיל
אזהבי יש ואזכרותיהם אמלא: ויאמר העורב מה יס'ת ומה נעמית אהבה: צרופ'
אמרוך מאד וחשובה: ומה מאד נאה: עשתך לשמור ולעבוד: כי ענין ושלד'
רוח יתמוך כבוד: אמנם החכמים דקדקו בענין העבודה אשר היא לישורים נאה
: והאריכו הענין: וכמו עליו כנ'ן: וכתנו לשעורין דבריהם: כאשר כתוב ב
בספריהן: ואחריו בשמחה מאן דאית ביה: ובשמחה מאן דלית ליה: הנה חייבו
להשתמש במקצתה: וכן יאמרו: ועל כן אציחם ואתגאה במעלתו: סלעי
ומז דתי: וא' כתיב חכרתי אס תתנאי: ובסלע מדרגתי אס תתנאי: איז עונש
ואין עגבה: יונתי בחגוי הסלע בסדר המדרגה: באמך הלא העורב הלז רעי
ומסיק וממי אח' רס משפחת האחרוני: והוא מכני הכריבים: שרי הנכבים
'הלא זקני היה ראש השל'וחים: אשר בשמן שפון משוחים: ויצא בכל יום פעמי'
: יצא ושוכ עד יבואת המים: ואורי כלכלו את הנכבא בימי הרעב והחרב
והעורבים מביאי לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב: ועתה הנני הולך לעמי
: למען ספר שמי: ואס בני דעף יוביהו עוף' ארוץ אחריהם ואעוף:

והוא ממין הרמאים הנה הוא נשאר מיתר הרפאים צווח נשורק וטן חורק
 ולשפק על הדגים ודונו מערים בלסונו ולהטליך פחים יארוכ וידגלרוב
 ויאמרו לו הדגים ואיך נוכל להמלט מן הרמאים השונים ועצת הדייגים ויאמר
 בהיות כל אחד עניו ושפל רוח ויזכה וינוח ויהי בסתר ובגלוי ירא שמים ואל
 יגבה לשוט על פני המים ויבוש מעצמו ויחפר ובא בצור והטמין בעפר כי
 לא יזכה לקבל הברכות גאה וגאון ודרך רע ואיש תהפוכות והמתגאה לא יקום
 בעת התחייה ונפשו לא היה ולב נסכר וכדכא יחיה ויזכה וכבר נזכר בשב
 הענוים כתב אשר לא יוסר הקיצו ורכנו שוכני עפר שוכני לא נאמר אלא שוכני
 לתלה ומענה כי כל מי שנעשה לעפר טכץ וחיוו בשפל ישכץ יזכה לתחיית
 המתים ולאותות ולמופתים ויגאה יפול ברעה והיה רק זועה ויטבע בטיט
 היון וכבוד שאון לפני טכר גאון ראוי כמה מעלות בשכני עפר כפולות =
 יוכן ויחיו במעלה רבה והקדן קיימת לעולם הבא ויאמרו הדגים דקת במוסר
 ונפלאית מאד נסיונת וכמושל הזה אשר הביאת השעתנו מזריו ושנאינו
 הביסות ואנחנו חפצים לקיים מצותיך כל מוצא שפתיך ויצו הדגים ויעבירו
 קול בכל המחנה וגבולס מטעם המלך וגדלס : להתגבר כל אחד בשפלות רוח
 : יצר נמוך וכטוח : ולשוט על פני המים איש אל יתגאה ובפני הדייג אל יתרא
 ואם יבא עליהם רוח עושים יבאו בנקרת הצורים ובנקיקי הסלעים ויכן
 למכתו עפר ואפר כל הנמצא כתוב בספר ויבחר למזונו דברים נקיים פרי
 עץ חיים ויזכה למעלת החסידים ומהללס ואכל וחיו לעולם ויתקבצו יושבי
 העי בשומעס וקבלו עליהם ועל זרעס לקיים את דברי הנבונים ולהיות
 על דעתס כסענים וכלס שמחים וששים להיות עושים ויטכנו בעפר וילך
 וסרים : ובאו במוצרת צורים : ויכלקו ימיהם בכחת וסבה : בארץ מגוריהם אשר
 גרו בה : והדייגים בראותם מעשיה נבהלו ופורשו מכמורת על פני מים אומללו
 ותוסף היונה לקלל החנק והגאון : ולפאר השפלו והענו : ודרך הצניעות להלל
 ולשבח ומוסרת כסיל לפתח ותאמר הנה נשאתי אלה המשל' להכחיד החנפי
 והגאים להבלים : ולמען יכלמו הרמים מגערתם : יבשו ויחתו מגבורתם : ועת
 סיס לכבך אל מהללי : תגה בני לבך לי : וראה עונס הגאים מחתית החטאים
 וכמה רקדקו נבונים וחכמים באים ואמרו כל מי שהנא גס רוח במעללי טכונה
 מיללת עליו : ואמרו כי הרגיל בזאת העבירה ראוי לבדעו טאשירה

באתי להפקיד אצלך כסוי ומועצתי חלי וכל ארצותי ויאמר הזקן הנני מעריצה
עצמי לעשות משאלך תנה אותנו על ידי ואני אשיבנו אליך ויאמר הסוחר רצוני
שזכרתי על הכס אתותי ושמי ושם אבותי כי הרמאים רבים סלונים ושרבים
ויהאמר הנני כותב כפי חפצך שחק ושם אבותך ושם ארצך ואצויר על כסך כ
צורת זקן וישם ממולאים כתרשים למען לא יבא לרמותנו חס נוכרי באף
וחרי ויהיו הם אותות מעמיקים וסודתם ממתקים והנה העשוק קרב למולו
ויאמן קולו ויאמר בחסדך הזקן אדוני צוה לתת לי פקדוני כי כבר שלמתי
מכירתתי ועשיתי סחורתי ויאמר גסה כל ואמסך בני האלה זה אשר נתת הכס
בד ימיני ויגש האיש וימסנו ולא יכול להכחיש כי אמר פן ישמע קולי ושם
ורפה לו : ולא ופקיד אצל ההמון הרב : והיה לי כהיום הזה למארכ : ויאמר לו
באמת אתה הפקדת בדי כסך : מנת חלקך וכוסך : ואמנם בא בצורתך רמאי
אחד : וכמעט הורי לא ככחד : וישאל הממון וערך לבגדי שיחק : כי בקש להדיחך
: ואני עניתינו על זאת קסית וכוונת ועתה בני קח כל רכושך וחילך אחי יהי
לך אשר לך ויקס ויתן לשקדונו לא חסר דבר ממטמונו : ויהי כראות הסוחר
את הפיקדון ביד האיש ויהי כמחריש וירם גם הוא כיסו מן המהפכת : וישאל
ללכת ויאמר הזקן תנה את הפקדון הזה ואשמרינה : לילה יום אנצרינה ויאמר
הסוחר אל כל אדוני כי אין זה הכיס אשר בידך רצוני והכיס ההוא גדול מזה
ואתה תחזה כי עתה אלך ואביאנו וכידך אשקידנו ויאמר לו מה לך לך ואם
ואל תאצה בדברי שקר ואל תחשוב כי אם תתעבב לא תוכל לראות פני
עד אשר אתורה על אדוני ואתפלל בחוקי לפני זקף כפופים : תמידין כסדרן ומ
ומוספין ויאמר לו התפללת כתאוונתך הלא יתן כסוי ברשותך כי אתה רשע
וממרא רשע עריץ ומתערה וכבר חקק השם מאמר ומצבו כי לא לפני חנף
י בא ועל זה סכונתי ואוציא מירך חיל חברי ורכושו כאשר ראיתי בצרת כפשו
ועל זה אודה את האלה לנו מציל עני מחזק ממנו וירא החנף כי לא כעשת
עצמו וכבערה מליצתו : ויצעק ויהמה וינאק ויצולביתו ויחנק והעשוק כמלט
בתחבולות הסוחר אשר דרך אמונה בחר וישב לביתו שמח וערמת הסוחר
האיש משבח ויגיד מהללו לכל אנשי שלמו וכל מקום מוקטר ומוגש לסמו
וכשאתי לכס החירה אשר עניין חנוכה והרמאות מגידה למען תדעו ותבינו
וואמרי ויבי תאוונתו ותדעו כי האדם הבא באמת חרב פיסות

ויאמ' כיסוי אשר הפקדתי בידך: בהתבוננתי עדיך: ויאמ' הזקן לא היו דברי ונעו
 : וינחא אותן הוי' ב'ט' ונכלס: וישב האיש הסוחר לבית תחנונו: וישפוך לארץ
 מזירותו: וישכס ביום השניויבא בית הזקן: אולי יוכל עניינו לתקן: ויאמר לו
 אדוני סלעי ומחסי: צוה לתת לי כ'י: ויאמר צא צא איש הדמים ככה וסכל:
 אשר על לשונו רכל: איך תבקש ממני פקדון: איש ריב ואיש מדון: ויוציאה
 מכיתו בפחיו כפס: ויטבע בטיט ורפס: וילך וישב ל' מנגד: משתומם על ה
 הכבד: וירא והנה איש נחון: כא מן החון: והוא הסוחר גדול אשר בתרשים:
 גם שכבס ישים: ויתבונן אל העטוק וכיריהו: וידבר באזניו ויעריהו: ויאמר
 מה לך מרעד: אשר על שברך דמעך יעיד: ויאמר זקן אחד ימני: למשואות
 שמי יוגד לו את כל אשר קרהו: ואת אשר עשה הזקן ואת אשר ענהו: ויאמר
 לו אל תירא ממקדך: ואל תתן את פיד לחטא את בשרך: ועל פי הדין והחק:
 חכמי מושעך מרחוק: והחלצך מיד הזקן החנוף והנבזה: למחר יהיה האות הזה:
 והיה ממחרת ויקח הסוחר כ'ס רחב ואורך: והכסף והזהב תוכנו ערך: ויאמר אל
 שעטוק חכמי הולך אל בית הזקן: ליישר מהלכך ומתקן: ואערים עמו ערמה:
 עמוקה ורמה: וחרבה דברים במהללו ותפארתו: והשיב את הפקדון אשר אתו
 והתה תבא לנשות מאמרי: אחרי דברי: ותשאל ממנו פקדונך וחילך: ובערמה
 זו ישיבנו לך: ויאמר העטוק איני אבא חריף: ומלאתי את דברך: וישן הסוחר
 הישים: ויבא בית הזקן במרוצה: ואותו על מכונן מצא: מתעטף בטלית כזה:
 בעונה ובחסידות נראה: כמראה מלאך אלדים גורא ואיוס: והוא יושב פתח ה
 חלהל כחוס היום: וישאל לשלום הסוחר ומלאכתו: כי חשכ למשכבו ברש'י:
 וישתחו הסוחר לעומתו: ויודיהו על הטב המרתו: ויהי' הנה תרשים עיר מגורי
 : ואני סוחר גדול מימי נעורי: ויש לי בת נשואה בארץ פתרום: אשר לחמה
 לרעב תהרוס ואני הלך לשחר פיל: ולדעת עניינה: והייתי הולך בגדי צבעוני
 זה וכסף מטמונים: והודיעני היום כי בדרך הזה גנבים: יצאו נצבים: ואני
 שמעתי עליך טבח ומהלל אשר אמונתך ככלל כי אתה הזקן 'גאון' אב הרחמן

ותלית חסד ואמינות יאמרו עמי במשכן ברשתו אלה הם החנופים החוטאים
והאשמים אשר כל כונתם לרעה לעשות חנף ולדבר אל השם תועה והאל זנוח
ע"כ ויאמר לו כי נדדו ממנו עוד להם כי פשעו בו על כן צריך אדם להזהר
מדבריהם פן ינקט אחריהם ולפרסם אותם מפני חילול השם ומפני אדם
אשר לא ידע ואשם ואם כלכל ברשת אחד מהם לאשמוי ונסל בעצמותו
יעדים להמלט ממנו בכל מיני הערמה כי היא מצות עשה שהזמן גרמה כאשר
העדים הסוחר הידוע והציל מיד החנף אביו ואנשי ונמלט בערמתו עני מסלח
בחילו ויתעם ואין עוזר לו ויאמר הדגים איכה היה הדבר ואיך נמלט העני
והפח נסבר ויאמר היה זקן אחד בארץ כדון איש מדון והיה מתפאר בענוה
וכדרך מצוה והיה מתפלל למצא פדיון שבע ביום ומראה לכל נועם וישר
ושעת הכושר ולבו היה חסר ומגרע כי כלו חנף מרע ויהי היום והנה
איש סוחר יבקש רצון טוב שוחר ויבא אל העיר לעשות
סחורתו כפי מנהג ודתו ויבא בידו כס גדול ומסולא
בכסף מלא ויכנס בשווק אחד וירא על כיסו ויפחד כי היה בין אנשים
זרים וכלדי כסרים ויאמר בלבו אלך ואפקיד כסי ביד איש טוב וכאמין ואכבד
ממקרה הזמן עד אשכים למחרתי להשלים סחורתי ויהי הוא הולך וישמע
קול המולה בבית התילה ויכנס בתוכו לראות חן חן תפארות וירא את הזקן
מתפלל דוס להשם והתחולל וירבה צעקה ונאקה ויקרא אל השם בחוצות
כורע ומשתחוה בלב נסבר ודנה ויבקש על עונו סליחה ולא יגרע שיחה
והאיש משתאה וישתומם על המראה בראותו חסידות וזקנה ותפילה פכונה
ישאל אל הזקן לשלום ויאמר מיהביאך הלום ויאמר אני סוחר ממקום פלנני
לבקש איש כאמין רצוני ואחרי אשר ראו עיני חילוה זהירות המסות הגדולות
הכני מפקיד בידך ממנוי וחילי אתה תומך גורלי ויאמר כתר לי ועוד ואתדת
על כחשי ואשפך את כספי ונשאף להתודות בשבירת רחמי ולפני אל ישפוך
שיחו ויהי ככלותו לדבר ובקשתו לחבר ויקבל מן הסוחר פקדונו ויקם
וילך בשמחה אל מעונו מתהלל משצבח לנותה לחמו ומזו וימלא שבעת
ימים ויהי הסוחר סחורתי וקניינו וישן בית הזקן לבקש פקדונו ויאמר מה
הפקדון אשר תשאל ומלתך תשים לאל ויאמר

וְכַמָּה יִגְעַתִּי בַעֲשִׂיית סוּכָה : וּבְכָר שַׁבָּת וּחֲנוּכָה : לְהַדְלִיק נֵר וּלְעֶרֶךְ הַמַּעֲרָכָה :
 וּבְכָל זֹאת לֹא נִחַתִּי : וּבַסְּעוּדָת סוּדֵי כָּמָה טַרְחַתִּי : וְהַתְּבוֹנְנָתִי בַּמִּקְרָא מְגִלָּה
 : וְדִקְדָּקָתִי בְּאוֹתִיוֹת כָּל מִלָּה וּמִלָּה : וְתַקְנָתִי לִי מִצֵּה הַדּוּרָה : עֲרוּכָה בְּכָל (שְׁמוּרָה)
 וְשִׁמְעָתִי הַאֲזָהָרוֹת : בְּיוֹם מִתֵּן תִּירָה סְפּוּרוֹת : (בְּיוֹם טַבָּאָב : הָיִיתִי נֶחֱלָה וְכִסְאָב :
 וּבִשְׁמֵר וַיִּין לֹא שָׁמַתִּי אֶל פִּי : בְּיוֹם חֲרוֹנִי וְאִכְסִי : וְאַצּוֹס עֲשָׂרָה יָמִים סְדוּרִים : שֶׁבַח
 רָאשׁ הַסֵּנֶה לְיוֹם הַטִּיפּוּרִים : וְכָל יוֹם הַעֲשׂוֹר הָיִיתִי בִּכְח וְאֶל ' אֱלֹהִים כָּצָב בַּעֲדַת
 אֶל ' וְתַבְלִית בּוֹנֵנִתוֹ לְהַתְּהַלֵּל בֵּין הַשְּׁתֵּאִים ' אֲשֶׁר הֵם לְמֵאמְרוֹ מִשְׁתֵּאִים ' בְּאֵמֶר
 כָּמָה רָאוּ אִישׁ כַּמּוֹךְ לִכְבֹּד ' עַדִּי אֲכַבֵּד ' וְהַסְכֵּלִים אֲשֶׁר בְּרַשְׁתָּ כַּמֶּשֶׁן ' לֹא יֵדְעוּ
 וְלֹא יִבְיָנוּ בַּחֲשִׁיכָה יִתְהַלְכוּ ' כִּי כָל דְּבָרָיו חָקָּ וּמִגֵּרָע הַבֵּל וְחִלִּירָע ' כִּי לֹא יִבִּין
 מִן הַמַּצּוֹת וְלֵת הַשְּׁמוֹת ' אֲשֶׁר שֵׁם שְׁמוֹת ' הַמִּין הַשְּׂכִי אִישׁ מִתְּפָאֵר בַּחֲבִמָּה ' וְכִפֵּס
 פְּתִיוֹת הַחֹמֶה ' וּמַעֲלֵת כְּסִילוֹת לְסוּנֵי כּוֹבְעֵת ' גַּם בְּלֹא דַעַת ' וּמִקְבֵּץ דְּרָטוֹת
 וְכִפֵּסִים ' אֵת כָּל הַשְּׂאִטִּים , וְשֵׁם לוֹ סְפָרִים מוֹכְנִים ' בַּתְּבִלִּית הַיָּפִי מִתּוֹקְנִים :
 וְעוֹמֵד פֶּתַח אֱהָלוֹ ' וּמִרְאָה לְפִתְּאִים מַעֲלָתוֹ וְגִדְלוֹ ' בַּהֲיוֹתוֹ בְּדִיעָוֹ וְשִׁכְלוֹ
 הַמַּעֲשִׂיכִים ' טַר הַטְּבָחִים ' וְלִקְחוֹ כַּמֶּטֶר עֲלֵיהֶם יַעֲרֹף : יִכְסּוּף לְטַרְף ' בְּאֵמֶר
 לָהֶם זֶה כְּבִילָה וְזֶה טְרִיפָה ' בְּחֵינֵי כִפְסוֹ שִׁאֲפָה ' וּמַשְׁעָר כָּל עֲנִיין עַם סִכְלוֹ ' כָּל יוֹמִי
 הַבֵּל ' וְאִין מִתֵּן טַעַם לְדְּבָרָיו ' בַּסִּתֵּן דְּבָרֵי חֲבִירָיו ' וְכָל חֲכָמָתוֹ וְכִיכָתוֹ בַּתְּחִבּוּלָתוֹ
 וְכַבְרוֹת מוֹזְלָלוֹת ' וְכִאֲשֶׁר יִבֹּא מִשְׁכִּיל לְדַרְשָׁו ' טוֹרָף כִּפְסוֹ ' בְּאֵמֶר פְּלוֹנִי הַגִּאֲוֹן
 אֲשֶׁר זֶה הַסּוּרָכָה : וְאַחֲרֵי דַעַתוֹ כִּפְסֵי מַעֲשֵׂה ' וְלֹא יִשָּׁב אֶל לְבוֹ וְלֹא יִבִּין ' מֵאֲבָד
 מִמּוֹנֵסוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל טַלָּא כְּדִין ' וְיִדְרוֹשׁ לְפִתְּאִים וַיַּעֲזֵר ' וְהוּא לֹא יֵדַע לִלְכָּאֵל עִיר
 ' וַיַּמְשִׁיל לְהַמּוֹן מַשְׁלֵי חוֹמֶר ' וְגַשְׁמוֹ אֲנוֹמֶר ' כִּי הוּא חֲכָם וַיִּדְעַ ' אֲהוֹב וְרִיעַ ' וּמוֹדִיעַ
 חִידוֹשׁ וְהַלְכָה הַגֵּרָה ' בַּעֲוֹנָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה ' וּחֲכָמָתוֹ וְתַבּוֹנָתוֹ עַל דֶּרֶךְ כָּלֵל :
 עֲנִיין הַמֵּאֲכָל וְהַמַּשְׁתֶּה וְהַמַּשְׁגֵּל ' וְתַבְלִית בּוֹנֵנִתוֹ וְדִיעָוֹ ' קוֹל הַעֵם בְּרִיעָוֹ "
 הַמִּין הַשְּׂלִישִׁי אִישׁ מִתְּפָאֵר בַּעֲוֹנָה ' אִיוֹמָה כְּגִדְלָתוֹ וְכִאֲוָה ' וְאֶל בֵּית הַתְּפִילָה
 מַשְׁכִּים וּמַעֲרִיב ' כִּי בִיקֵשׁ לְחַרְחֹר רִיב ' וּמִרְאָה לְכָל צִיצִית הַדְּרוֹ ' וְתַפְּלִין אֲשֶׁר
 עַל בִּשְׁמֵר ' וּמִרְבֵּה זְמִירוֹת וְתַפְּלִילָה ' קוֹל הַמּוֹלָה : וּמִבְּקָשׁ בַּקְשׁוֹת וְתַחֲנוּן ' וְתַפְּלִין
 מַשְׁנוֹנִת : וּמִרּוֹב קִידוֹת וְכִרְיָעוֹת אֲשֶׁר כִּפְסוֹ בּוֹחֶרֶת ' אֲדָם מִכִּחוֹ בּוֹיָתוֹ וּמוֹצָאוֹ
 בּוֹיָתוֹ אַחֲרֵת ' וּסְנוֹתָן לְרַמְאוֹת בְּכִי אֲדָם בַּמַּעֲלָו ' וְלֵהִיֹּת אֲלֵמֶנּוֹת טַלָּלוֹ ' וְלִמְלָא
 בֵּית גִּבּוֹר מִטְּמוֹנִים ' מַשְׁאֵר עֲבָנִים וּמִאֲכָת אֲבִיוֹת :

ומשני זה יקבלו המים צורה: אבל לא יוכלו לשמרה: כי אין בהם זלתי כח אחד
והוא הקיבול אשר מהם לא נכחד: אומנם השמע יפעלו בו שתי כחות: ולכן ארחק
: יקבל כח הלח וישמור כח היובש: וכן יהיה חובש: ועל כן תשאר הצורה חזקה:
בלוח השמע חזקה: ושאל כח הזה במקום המוח שכלים דקים וזכים: משגח
מן החלונות מצדן מן החרטים: החוט השלישי הוא כח שומר הדברים: אחד
טהר כעלמים ונסתרים: הוא המשיג מן המוחשים: עניינים אשר אינם מורגש
' כאשר ישיג הטהר איכות הדוב ונכא' כדי רשעתו: והכח הזה כמו השכל
לבני אדם: תפארת הבהמות והודם: כי הוא השלמות תבונתם ופעולתם: השומר
אמת לעולם: החוט הרביעי הוא כח הזכרון: העברה ופתרון: לזכור הדברים
אשר השיג הכח השומר: ומאמריו גומר: כי לזכירת סתרי ורחיו: כאילו הוא בית
גבוה: ומשיג בעצמו תגלומות ענייניו: ויכתב ספר זכרון לפתיו: ונשים אלה
כמצאים באחרית המוח: גבורי כח: החוט החמישי הוא כח המחשב: השומר
באמצע המוח יושב: והכח הזה אינו משיג אבל הוא מניע: ודברים יביע:
ומחפש בעד המצא בכח השויר: ואם נשאר ביד השומר והזכר שויר: כי הוא
ביניהם פקודה באמצע: אכן שלמה מצע: ולפעול בהם הפרדה והרכבה: דקה
או עבה: ויצייר אדם ובהמה יעשוץ בשמים: וגבותם מליאות עינים: והדומה
לאלה הנמנעים: לבח נשמעים: ולא יוכל לחשוב באין דמיון משל: ולתור
אחרי הדמיונים לא כשל: אבל יקבץ הנפרדים ונקבצים יפריד: מולך ומביא
משלה ומוריד: וילך בלא שכל הלך ושוב: והוא לא כן ידמה ולא כן יחשוב
והכח הזה נקרא מחשבת כוונת: לעשות כל מלאכת מחשבת: אלה הם החושים
הגבולים והפנימיים: אל כל חי מרגיש מצויים: והאדם בהם גדול ונשא: על כן
יתרה עשה: משני שיש בכחו השכל הנודע: אשר להבדיל בין השקר והכזב מודע
' והשכל הזה הוא במחשבה כלי: ולעשות מפליא: אבל אינו עצם המחשבה
הנה יסביל מאד ירום ונשא וגבה: כי הוא האמת אשר לא תמעד: ונדקתו עומדת
לעד: אומנם יש בבני אדם חוסר ומגרע: חכמים המה להרע: והם האומרים
על תאות כסלם: ומציאים בדברים תחבולות שכלם: ומשבחי עצמם בחסידות:
ומעידים על כזב ושור עדות: ומשבחים חושיהם וכחותם: להבלי רעיון להם
תאותם: המטים עקלקלותם: והם בתהפוכות חניפים: עפר ארץ שואפים: ח
הזרי עפר וכפיים: והחוטאים האלה שלמה מינים: כהי והגוף וקנים: המין
הראשון איש מ' אשר בחסידות: בן נעות המרדות: ולבגוד דעת הכריות: מוכה על
עצמו זכיות: באמריו כמעט שלא נהרגתי הרוע: בלכתי לקנות לולב ואתרוג:

וכן דבר עומד נגד עגולה היא כנקודה / ובידיו קנה מדה / והמשל בזה / אם תשים
 שטח עגול נגד העין דרך קוים ישרים / עד מקום השטח עגולים / ויהיה תחתנו
 כל אשר הוא לצד השטח החבתי ידים / ויצא עליונו אשר לצד העינים / כאשר
 וכלו הקוים אל הכבדות / תשוב העגולה קטנה וצרה בא מרחובות / והיא עומדת
 על דמיון זה חדה ועבה / ורחבה ונעבה / ראשה נקודת העין הרחבה / ותחתיה
 השטח העגול הנראה

צורה הרואה והנראה שניהם במסילה כאילו העין נקודה והנראה עגולה

וכאשר יתרחק השטח
 יוסיפו הקוים להיות חדי'
 / ויארזו הכדים / ויצאו
 בעדי הזויות / אשר הם
 בבת עין מצומצמת / ותקטן
 העגולה הנראה באמצע
 העין / עד היות הנראה
 לאפס ולאין / כי כל אשר
 תקטן העגול הראוי תחסר
 / כי עוד מעט ויזער ויחסר
 הנראה קטנות וחוסר / עד
 אשר יכלה אל גבול המיעוט
 והקוצ' ולא יוכל כח הראוי

להשיגהו / כי יסתר איש מריעהו / חוש הראשון הוא הכרח חוש המשתתף / שטח
 שוטף / כי ממנו יתפשט הה' חושים הנגלים / ובמציאות ככללים / והן ישובו אליו
 וכן יתקבצו / וקרבתו יתפצו / וכאילו הוא מקום הנחתם / כחלת עצמי וצדקתם
 / והחוש הזה הוא במקום המוח / גדול ורב כח / והוא המקבץ הלוכץ והקול'
 ורא' את הנשמה והנראה בצדק יאקול' / ולולי זה החוש היינו בעצמינו חסרים'
 ולא היינו מבינים / כי הלבן אשר שמענו קולו' / לא ידענו מה היה לו' / והקבץ
 הזה אשר בין הקול והצבע / אינו בעין ולא בחוש השמע' / אמנם החוש הזה הוא
 המשתתף ביניהם / היוצר יחד לבס' ומביא אל כל מעשה' החוש השני הוא כח
 הציר / ופתיחו האגמה והשיר' / כי הוא משגיח ושומר הדבר הקרוב והרחוק / כל
 אשר בחוש המשתתף / וכח הציר הוא מתקומו בעצמו / וולת הקיבול ככר ראשו

ויתחדש הקול בהיות התנועה עוברת ' וגבורה אזורת ' ויגיע עד מקום הגעתה
 יבא עד תכונתה ' וכאשר יכלה הקול באות התנועה ' ותעבור התנועה ' יתפעל
 האויר ויתערב ' כל הקרב הקרב ' והוא האויר המוכן ' אשר סביב ערק האוזן
 שכן ' והערק הזה הוא גוף פשוט יבא מקצ' המוח ' ורשתו פרושה בחיל גדול ובכח
 ' כפרישת הגלד אשר על התוף ' והקול במשוך התנועה יחטוף ' ויתחדש בתוכו
 קול חברה ' קל מהרה ' ויחוש הכח המונח באותו הערק ' ויעמוד על הפרק '
 כי התנועה מתחדשת ובאויר עגולה קטנה מתגלגלת ' והולכת תמיד ומתגדלת '
 וכן תעשה עד אשר תמחה ' ובעל משכס הולך תדחה ' וכן האויר באשר יפגוש
 גוף קשה ' יומש ולילה תמיד לא יחשה ' ואולי כי בהפרדו יתחדש ממנו כלכל
 והוא הקול אשר ממנו אצל : חוש הטעם הוא אכילות וכח ' באצל מן המוח '
 והוא בתוך ערק אחד כפקד ' וכידו כפקד ' והערק הזה פירש על חיצוני הלשון
 מעביר ראשון ראשון ' באמצעות הרטוב אשר אין טעם בעצמו ופרש על הלשון
 דעת חרמו ' והרטוב יקח הטעם ' פעם בפעם ' ויתהפך אליו ויקבלהו ' ויקר
 מקריהו ' ויסוג הערק עניינו וטובו ' על כן עמד טעמו בו ' חוש הראוי הוא פתרון
 כח וגבורה ' בקחתו מן הכרחה צורה ' ויחוק אותו ברטיבות העין אשר זכה
 וברה ' כעין הקרח הנורא ' כמשל המראה כעמוד נגדה צבע וגוון ' תרא' בתוכה
 ויתבונן פתגם הכשתו ' וכאשר יתבונן דמות הצורה הנראה ' בעין או במראה '
 הוא באמצעות זך ובהיר ' בתוך העין או בתוך המראה והיר ' לא שתפרק דבר
 מן הגוונים ' ויפלט אל העין לפני ולפנים ' וכמו כן לא תתפרק מן העין בזה דות
 ואורה ' תתפשט אל נגד הצורה ' אמנם יתחדש בדמיון צורה הנראה ' כאישון בת
 עין או במראה ' ויהיה הכנת המראה והגעתו ' והתבונן בעין או במראה צורתו
 ' הוא בעמוד הדבר על דרך ישרה ' לשלוח ל' ולמסרה ' באמצעי הגוף הך הבהיר
 ' סופר מהיר ' אמנם הכנת המושג תגיע מנותן הצורות ' אשר בענין הכפס
 פפורות ' ועל דרך כלל כל השגה ישרה : היא פתרון והעברה ' כפי הדין והשורה
 ' לקוח המשיג מן המושג צורה ' וכאשר תגיע הצורה אל בת העינים ' כעס או
 פעמים יתעורר הכח הראיה אשר בשני העורקי כלולים ' אשר הם אל מקום
 המוח כלולים ' ותשיג הכפס צורה הנראה ' דמיונו תשתאה ' וכן אם הייתה אל
 המראה רוח וכשמה ' תשיג המתחדש בתוכה עצמה ' אמנם הרגש הגדול אשר
 הוחק ' בהראות צורה גדולה כאילו הייתה קטנה ממרחק ' הוא בהיות הרטיבות
 חברה ' אשר היא כעין הקרח הנורא ' ועגולה סביבה באמצע העינים ' כדור
 אל ארץ רחבת ידיים '

ויאמר להם למה פניכם רעים ' ואתם חרדים ונכנעים ' ועתה הודיעוני מצפון
 כל אחד ולבד ' מדוע תהרתם בא ' ויאמרו ראה ראינו ' תמהנו ונפלינו ' והנה
 אנשים באים בים ' צי אדיר ואים ' וכל אחד קשה ורע מעללים ' משליכים אל
 הים חבלים ' ויבהילו בקול כל שמע ודע ' שרקו ויחרקו טן ' ואחריהם ישאגו
 קול ' אשר כעסם וחמתם יסקול ' והיא דמעת השומעים ' קול
 יללה משער הדגים ' כי חץ היגון לבבם יעבור ' יחוגו ויכועו כשכור ' והנה
 באנו אליך למצא פדיוס ' מן המערכה נסנו היום ' ובחסדך תודיענו תגלומות
 כרמונות ' במה היתה החטא הזאת ' ויחרד הדג הכבד בשומעו מיליהם ' ויאמר
 אליהם ' דעו כי כל החיים המרגשים ' נבראו בהם חושים ' והם כראי' ונודעים
 ' ואל כל המרגיש כשומעים ' חוש המישוש הוא נודע בכל חלקי הגוף בשנה
 ופרטא יחיה ' בהשיגו החוש והקור ' והרטוב והיבש יחקור ' ויבין בין הרך והקשה
 ' וההפך אשר בין החלק והשעיר לא יכסה ' ויפריד בין הכבד והקל ' במדה
 ובמשקל ' וזה הכח יגיע לחלק הבשר והעור ' ויעירם כאיש אשר יעור
 והוא באמצעות דבר בו יפוח ' והוא הנקרא רוח ' והוא עובר
 ברשת הורידין הדקין ' אשר בעור ובבשר דבקים ' וזה היתרון
 הגדול והכח ' יגיע מן הלב והמוח ' וזה בהתגבר החוש על המוח
 מהר שללחש ' ואם יהיה במעלה אחת לא ישיגו ' עמוק עמוק מי ימצאו ' כי
 אין למישוש מחקר ' וזלתי במה שהוא יותר ממנו חס או קר ' אבל הדומים לו
 אם ידרש ' לא ידע ואשם ' חוש הריח הוא מציאות הבח' בתוספת ירוע המוח
 אשר הם רומים לראשי הדדים ' בתים לבדים ' והוא באמצעות גוף דק יתפעל
 יקבל ממנו הריחה כח ואל ' ויכנס הריח בתוכו או יתפעל בחלקיו ' לשמור
 חוקיו ' ובמשול האויר והמים המתערבים ' בהיותם זה לזה קרובי ' ואינו מתחיי
 האויר להתערב בחלקי הריח' בהיותו בטבעו נפוח' אך אמנם אינו רחוק שישתנה
 האויר לקבלו ' בהיותו יושב ממולו ' ויעץ כי בצדו טען ' הוא לקבלו מוכן
 ומותו הצורות יקבלו ' ועמו יוכלוהו ' ויעבירוהו אל מקום רחוק' עד היום הזה
 לחוק' כי הריח בעצמו מתגועע ' הולך ונוסע ' אבל בהיות האויר מוכן לקבל
 צורה ' ארץ עמו לחברה ' ולולי זה יעבור הריח ברחובות ובשוקים ' מארץ מ
 מרחקים ' חוש השמיע הוא קול עובר' מתפשט באויר וגובר' והיא חזקת התנועה
 ' אשר אל האויר מגיעה ' בסבת דבר יכה או ידקף ' באופן או באגרוף ' ויפגשו
 בחוקה שני גופים כפרידים ' וכרגע יהיו כמודים '

וציון החכמים להנצל מבזיה ושמה ' מאד מאד הני שפל רוח כי תקות אנוש רמה
 ובעבור כי התגלה המכסף בדעתו ' וישכב בבשתו ' צויתה התורה להחרימו ' לא
 תוכל להעלימו ' אך אומנס יתחייב מאד להעביר הכספים ' ולפרסם החניפים
 ואם יחננו קולם לא יאזין ' ישחק עליהם לא יאמין : אך יגלה צפון כל אחד
 וחטאתו ' כדי רשעתו : כאשר עשה הדג הנאמן : אשר היה למופת בזמן :
 ויגד לחבדיו ענייני החניפים ' והרמאים ' צפנו לחלכאים : ויאמר אליה העורב
 הנכבד ' איכה היה הדבר ' ותאמר דג אחד גדול היה ' בימה של טבריא : והנה
 הוא גדול בתכונתו ' תארו ותמונתו המצולה לבחור מעם הרומיתו ' וצבי עדיו
 לבאון שמתהו ' מיה גדלוהו תחום רומיתו ' והוא כין הדגה הנאמנה ' אשר
 בלעה את יונה ' ועל זאת גדלה מעלתו ' וגבה קומתו ' ובזמן בא הנביא והכנסתו
 ' אל חדר הורתו ' היה כער קטן רועה אמונה ' בן שבע עשרה שנה ' ולמד ממנו
 דרכי האמונות : דרך תבונות ' ועל כן היה בכל עניין יודע ' מבין ושומע ' והיו
 לו שני חברים נאמנים : אשר לחשוב ומחשבות ככונים : ולדעת פשר דבר מבקשי
 : מוסיפין וגורעים ודורסים ' ויהי יום אחד והנה אביה קטנה ' אן רב החובל בים
 מינה ' ובה שני דייגים בלשון רכה : משליכין ביאור חכה ' והם מערימי במעמדם
 : לרמות הדגים להכחידם ' ולהומם ולאבדם ' ויראן שני הדגים אותם ' ויתכוננו
 במראיתם ' ויצקו בקול מרה ' עברה וועם וצרה : כי שמעו שואגים : וברעתם
 מתמוגגים : צורח דוד ייג' באביה : ושני הדגים צורחים תאניה ואניה

ויאמרו איש אל רעהו על
 מנה אנוחנו יושבי ' וביום סכנה
 חנוים ושוכבים ' האספו ונבוא
 אל ערי המבצר ' פן תשיגנו
 יד הרודף מן המצר ' ונעלה
 בית הדג הנבון לחזות ' בשל
 מני הרעה הזאת ' וילכו שניהם
 לבדם ' מעוררי לב יסן וכרדס
 ' ויבאון בית הדג הנאמן : אשר
 נודרכי יונה למד : וישאל
 להם לשלום : ויאמר גשו
 הלום : וישבו כל אחד כפי
 תבונתו : איש על עבודתו

על משענת הקנה ' ויסול אל הטט ואל היון נחבר: אל הכור הזה אשר במדבר ' וסד לא מטה לאדעית גובא ' מתאו נסבר או נסבה ' ועל זה בכיתו לקשה יומי ' ארוד בשחי ונאמי ' והנה אנכי בשברי תועה ' כולדה אפעה ' ובעלה נידף אבולה ' ארד אל בני אכל שאולה ' ויאמר לו המצרי אל תעצב ' קום והתיצב ' טוב אל לבך ותגום: טגם זה הכל ורעיון רוח ' וכל העניין אשר ספרת ' והימים אשר עברת ' וכל המקרה והפגע: לא היה אלא כרגע ' והנה בידי הכנס אשר שנית והתרעלה אשר מצית: ובעבור חבין חכמתי ושגדנה ' למען הראותך הובאת הנה:

צורה האיש מתאבל על בנו וביד המצרי כוס זרונ

וירגו האיש מאמרתי וניבו ישוב ויתפלל בו ' ויאמר לו כעניתי לך כי אין כמך איש מכסף ' אשר רוח חובר נוסף ' ואין דומה לך בכל תבלמות ברמות ' אחרי הודיע האותך כל זאת ' ולך משפט הכבודה: ובידך כח וגבורה ' להראות עניינים ' כסף רכנים ' ומושב חפץ ישכנו ויחיו ' ושתו ולעו והיו כלל היו: ועתה אעבודך כפי כח ' ולכל בהם חיי רוחי: ותחיוכי

ותחלמני ' ועתה אל תבלימני ' העמידני על אמונת עתך ' אתה לך באמיתך ' וישב עמו ימים אחדים ' ללמדו ספר ולשון כשרים ' ונשאצו אליו זה הדמיון: לעורר מחשב ולחדד רעיון ' להודיח כי האדם צריך להתגדל בהודו ' בכל כפשו ובכל מאדו ' ויתרומם ביחסו ובמעלתו ' בארץ יושנתו ' ויסת אל רהבים ויפוח אל כושים ' להגיד לנכרים תבונותיו ולהודיע לבני האדם גבורותיו ' ותאמר היונה באלה הדברים הנפש לא תביח ' כי כל זה הכל ורעות רוח ' כי כל איש חייב להכניע ' הענוה מנפשו אל ימניע ' ותיחיה רוחו טפלה ונשברת ' כי כל מי שיש בו גסות הדוח אין עשר כנערת.

באנו יחד דברים נמרצים : אהבת האיש חפצים : מקדושים ומעריצים : ויטב
 בעיניהם מליצתו : ודעת טפתו ויקבלו אותו לאדון ולמלך כל עשיר וחלך
 ויתן לו המלך את בתי לאשה והשיא את האבן הראש וישמח כל עבד הא' וישע
 שקטה רפא סכריה כי מטה ויקראו לפניו אכרך כאשר כילו לברך
 צורת המלך רומן להמונו להשתחות ולשמוח לפני חתנו

ויעברו ימי המשתה
 והשמח בהטקט ובכטח
 ויבנה לו הא' בית מדה
 את כל סכיות חמודה וי
 וכרה בור אחז תוך חצ
 חצירו להטלים הדרו ו
 ויבן לאשרו בית מדה מ
 משוט ומחמד ענים ומ
 ומגדל וראשו בסמים ו
 וינסה במספיה את בית א
 אכיו וישמח ושמח את
 אשתו אשר לקח ותהר
 האשה ותלך בן ותאמר

ילד בן לנעמי להיות נביד על עמי ויקרא שמו עובד להראות מעלתו ויהי
 בכדי בלידתה אותו ויגדל הילד ויגמל ואכיו חסד לכל בני המלכות גמל ויעס
 משתה והנחת למדינות ומטלות מנות ויהי היום ויעמוד האיש בפתח אהליו כ
 בחצר הכבוד שלו והיה משתעשע בספר אחד נמרץ והנער רץ וישחה אל ה
 הכור וישפל ירכא ישוח ונפל וידגו האיש לקבול הילד כי נסע מאתו אל מקי
 חלד ויאמר מי יתן מותי אחי תחתך כבא עתך וימהר וירד אחריו אל הכור
 וזרע עונו נסבר ויבקש ולא מצא הנער וינע לבדו ככוע עצי היער ויפן בה
 וכה הלך ילך וככה וירא את המכסף חושפיו גאותו וזנוד ויאמר לו למה ת
 תבסה ויאמר כה קראני היום רעדה ופחד להשמיד אותי ואת בני יחד
 ויאמר ומאין לך בן אל תהיה כפסם וכפסד איך הכן כי כל מעשיך ה' ל צירי וחבי
 ויאמר האיש הלא אכני גורד פרץ נירא למלכי ארץ כי בת מלך גדול נשאת ל
 כופר מצאתי ויהי לי ממנה בן גאה יפ' תואר ופ' מ' ה' ויגדל הילד ויהי רוב והנכב'

וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ לָתֵת לוֹ הֵן יָקָר וְנִעְרָב : מוֹהָב וְמִפְּנֵי רֵב : וַיֹּאמֶר אֵל כָּל תַּעֲזוּב חֲזָתִי :
כִּי עַל כֵּן יָדַעְתָּ חֲזָתִי : וְשִׁבְחָה עַמְּדִי שָׁמָּה אֲחֵרִית : לִכְבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת : וַיֹּאמֶר גַּם
לְדַבֵּר הִזָּה נִשְׁאִיתִי פִּיךָ : לְמַעַן אֲמַצָּא חֵן בְּעֵינֶיךָ : וְאֵל יוֹסֵף הַמֶּלֶךְ לַעֲבֹד הַסְדּוּ
לְבַלְעִי פֶלֶא עֲבָדִי : וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ שָׁנָה אֶחָדָת : בְּנִפְשָׁא יָקָרָה וְנִהְדָּרָת : וַיַּעֲבֹדֵקוּ
בְּדַבְרֵי הַתּוֹרוֹת : לְהַבִּין וּלְהוֹרִין פִּעֵס דְּרִשּׁוֹת פִּעֵס פִּסְטוֹת : פִּעֵס כְּלָלִים פִּעֵס
פִּרְטוֹת פִּעֵס פִּירוֹת פִּעֵס סִרְרָא פִּעֵס תְּלַמּוֹד פִּעֵס גְּמִירָא וְתִתּוֹס הַסֵּנָה טְבִית
בְּחֻכְמָה עֲזוּמָה אֲשֶׁר הִלֵּב כּוֹכְבָת בְּטִלָּס עֲשֵׂרָה מִדּוֹת שְׁהַתּוֹרָה כְּדִרְשָׁתָּ וַיֹּאמֶר
הָאֵל אֵל תֵּאֲחֹד אֶתִּי כִּי אֵתָּה יָדַעְתָּ אֶת עֲבֹדִיתִי וַיִּפְלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן לוֹ עֹשֶׂר
וְנִכְסֵי אֲלֵה בִּרְכָב וְאֵלֶּה בְּסוּסִים וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיךְ תִּלָּךְ וְתִרְחֹק אֵל אֶרֶץ מִ
מִרְחָק וְהִנֵּה נִפְשִׁי קָשְׁיָה בְּנִפְשֶׁךְ הַהִדּוּרָה וְעַתָּה לִכִּי כִכְרֵת בְּרִית : לְהִיֹּת
שְׂאִרִית וְאֵתָּה לֵךְ אֶת בֵּיתִי לְאִשָּׁה בְּתוּסַפֶּת קְרוֹנָה וְתִמְלֵךְ אֶת בְּמִקְוֵי
בְּעֵבֹד הַזֶּכֶר אֶת שְׁמוֹ כִּי אֵתָּה לִי בֶן זָכָר וְכֹאֲבִי נַעֲבֹד וְשִׁבְרֵךְ יַעֲלֶה אֲרוּכָה
לְחֹלִי וְחֹק בְּמַעֲוָדִי יַעֲשֶׂה טָלוֹס לִי כִּי לֹא חֲפָצִיתִי בְּאֶחָת הַמִּלְכִּים וּבְבָנִי
חֲנִסִּיכִים : אֲמַנֵּס חֲפָצִיתִי בִּישְׁרָךְ וּבְתִבּוֹנָתִי : וְאֲמוֹנֶכְךָ : כִּי הָאֲמוֹנָה רֹאשׁ הַמִּלְכוּת
: וְהַחֲכָמָה שׂוֹדֵט הַנְּסִיכּוֹת וְהַתְּבֻנָּה עֵיקָר הַדַּעַת אֲשֶׁר הִיא לְכָל חֲכָמָה מַדַּעַת
וְהַיֹּשֶׁר יִסּוֹד כָּל בְּדָק בִּי מִלְכִּים יִמְלִכוּ וְרוֹנִים יִחְזַקְקוּ דָּדֵךְ וְאֲמַר הַחֲכַם בִּזָּה
מִשָּׁל עֲלִיּוֹן וְהִזָּה צוּרֵת הַדְּמִיוֹן הַעוֹלָם עֲרֵדֵשׁ יִתְבַּהֵב בְּטוֹב הַדּוֹר הַדּוֹר טִלְמוֹן
יִסְבְּבוּהוּ הַחֵק הַהִגָּה וְשִׁמְרָהוּ חֲכָמֵי הַחֲכַם מֶלֶךְ יִנְשְׂאִיהוּ הַסָּכָל הַסָּכָל
הַרוּעָה יִכְבְּדוּהוּ אֲנָשֵׁי הַזָּבָא הַזָּבָא עוֹזְרִים יִסְעֶרְהוּ הַמִּמּוֹן הַמִּמּוֹן עוֹשֶׂר יִקְבְּצוּהוּ
הַמִּמּוֹן : הַמִּמּוֹן עֲבָדִים יִסְמַכֵּם הַיֹּשֶׁר : הַיֹּשֶׁר מֵאֲזוּנֵי דָּדֵךְ מִחֻזֶּק הַבְּדָק וְהִיא
הַזְלָחַת תֵּבֵל וְהַהֲלָלִית הַמֵּאִיר לְאֶרֶץ וּלְדָרִים עֲלִיָּה וְעַתָּה בְּרוּךְ ה' מִחֲמַד לְבִי
וְרַעְיוֹנִי אֲחֵרִי אֲשֶׁר הָאֲמוֹנָה גִּזְעָךְ וְהַחֲכָמָה שׂוֹרֵט מִדְּעָךְ וְהַתְּבֻנָּה מִקֵּץ מִרְעָ
וְהַיֹּשֶׁר אֲנִיךְ וַיִּשְׁעָךְ לֵךְ יֵאֱמָר כָּל מַעֲלָה נְסוּכָה וְעוֹד לֵךְ אֶת הַמְּלוּכָה וְלֵהִי
פֶר וְנִגִּיד עַל כָּל הַמּוֹנֵי בְךָ בְּחֵרָה' וּבְטָעִים תִּתְחַתֵּן בִּי הַיּוֹם לְמַצָּא פְדִיּוֹם
בְּתִי הַעֲדִינָה וּכְמִלְכּוֹתִי אֵתָּה תִּהְיֶה עַל בֵּיתִי וַיֹּאמֶר הָאֵל וְיִי אֲנָכִי וְיִי חַיִּי חֲסִי
וְאֲנִי : כִּי אֵתָּה חֲתָן לְמֶלֶךְ : וְאֲנָכִי נִקְלָה וְחֵלֶךְ : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵינִי חֲסֵן בְּמוֹהָר
וְמִתֵּן כִּי אִשׁ אֵלִים מִסְכִּיל וְרַעְיוֹן וְעַתָּה מֵהָר לְמֵלָא שְׂאֵלִיתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת בְּקָשְׁתִּי
: כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה אֲרוּכָה : וּבְעֲבֹדוֹת הַחֲסֵן מִשְׁכָּה וַיֹּאמֶר הָאֵל גַּם
אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֲעֲשֶׂה : וּבְכָל מֵאֲמָרֶיךָ אֶתְלֹנֵן וְאֶחְסֶה : וְאֶשׂוּם בְּעֵבֹרֶיךָ
מִחֲסָבוֹת לְבִי וְרַעְיוֹנִי : כִּי מֵאֲחַת חֵן בְּעֵינִי : וַיֹּאסֹף הַמֶּלֶךְ פִּרְטוֹ וְגִרְדִּי : וַיַּעַשׂ
וַיְדַבֵּר

מִסֵּתָה לְכָל מִרְיָו וְעֲבָדִיו :

תצטרעם אס תתרחק מהם וישרפוך אס תתקרב אליהם אמי המלך והס כתב
דברים להגיד מעשים ואמרו בטח כבורא וכדתי ותשעז במלך וכעבדתי
ותתחבר אל החכמים בטוב ובנעימים ואמר המלך והאמונה איוס בשמן
משחת קדם משוחים ולא יעמוד העולם ולתי בשנהס אחד באחד יגשו ורח
לא יבא ביניהם ואמרו אל תשכון בעיר אשר חן בה מלך וכל ומהיר בדק שולט
על כל ורופא חכם אחד וכרצה ונהר עובר ושוק כמצא וצי המלך להחזיק
באמונתו : ולקיים חקיו על פי דתו : ולשמור גבולי הדין כולם : כי הם לעלותו
סולם : ואל יחזק פלפולים ודקדוקים : אשר לא יקום : ויגדל מעלתו בכל זה
ויכבד דבר כל כביא וחזה : ויתרצה לבוראו במעבדיו : ויהיה כחמד ואהו לעבדיו
: ותמיד בהכרת פניו : יהיה חסיד ועגיו : טוב הבחינה : רחב המחשב וך הבניה
: עוזר כיכשלים ומרחס : כאשר אכלים יחם : וכאשר יקצוף אל ימושך איבתו :
ולא יעיר כל חמתו : ואס יביעהו הרוח המתאה : יסובהו בשכלו הנאה : אל עמק
שנה : הוא עמק המלך המושל בכששו ובתאותו : כאשר ימשול בעמו ובצאן מ
מרעייתו ואמרו עוד יתחייב המלך לדבר אל הצבויני : ויהיו במנוס הדרו חנוס
ויגדל מעלת החכמים והודס הכהנים המשוחים אשר תלא אתידם ואני ב
במידות האלה כעבדתי היגדלתי והוספתי והן הנה תכסוסי מלכותי יקר
תפארת גדולתי ועל כן אהייתי לשמוע דברך ולהקשיב ומאמרך ואתה ידעת
ושמוע שמעת כי המלך אשר באלה המדות חמדתי ויקח מהן עמידתי ראוי
הוא לעבדו ולשמחו בהודו וכל אים שכל ואים מדע במראה אלה יתודע
ועתה טוב עמדי ואל תירא מעמליך וידעת כי שלם אהליך ואתן לך עוש וכבוד
וכסף וזהב ארבה לך מאד מאד כי לא בארצי משכיל אשר לא הגדלתי וחכם
אשר לא כבדתי ועל דברי מוסר שאלתי ומכל מלמדי השכלתי ואת אנוש בערכי
להצליח דרכי ואני אנוש בכך במנוס אחי ורעי אלנסי מיודעי וראו האוי מדבר
המלך ואמרתו יען כי בחר בחברתי ויאמר אעבדך שנה אחת ברוח נכונה
מראשית ועד אחרית השנה ויאמר לו טוב עמדי להרבות הדרי והודי ועל
נכון תבונתך העמידתי אנהאך אביאך אל בית אמי תלמודי ויעמוד עמו ב
בגטא חפצה ושלומה עד מלאתלו שנה תמימה וישמח המלך בדברי תבונתו
ויבא עוד תבונתו ויתענג עמו במשלים ומליצות קרבת הידידות חפצות פעם
בסיר פעם במליצה פעם בסוד פעם בעיצה פעם תבונות פעם תעודה פע'
הידה פעם הגדה ותתן הסנה ההיא בדברים ערבים לשרת את השם קרובים
ויאמר האים שלחתי מקום חפצי ואלכה אל מקומי וארצי ויכו

יתכננו הסופרים במליצת סברתו : ויתמהו וגערתו : ויקח אותו הממונה : אשר
משאר הסופרים לטוב משתנה : ויביאהו אל ביתו : ויראהו את בית נכדתו ויעש
משתה שמנים : מיין רוקח מעסים דמונים : ויתנו לו החברים מנות : ויביאהו לו
מגדרות : וישבו כלם סביבו : וישתמשו בכיבו : ויעמוד על עמדו האורח :
בגיומתו מכנה ויכתוב להם עוד שני שורות לפקוח עינים עזירות

מיחל עת סתות יין משומר : ולאכול מ סעודת אל וקויו :
ראו מאכל בבית נדיב מתקויו : והיין משומר ב עכני :

ויתמהו האנשים מכתובת ידו : ומליצ' שירו והורו : ויאמרו הכזה ראוי לבית המלפן
: אשר בו יתרו חכמת : ויגידו בית המלך פנימה : לאמר פעמך למשאות הרינו
: ותראה סופר מהיר : כוהר הרקיע יזהיר : האיש אשר בא היום אלינו : הכה זה
עומד אחר כתליו : וישלח המלך בעצמו : ויכן לבגדו פעמי אשור : ויבא ויתח
האיש הכאה : וישטע לו המלך את שרביט הזהב : וישבו הסופרים להורו מהללו
: מימינו ומשמאלו וידברו למלך ארמית באונו כל ריע ועמית הכה זה האיש
אשר בו רוח יתרא ומילתא די מלכא שאל יקיר לשמשא קדמוי גבר די חכמתא
וסכלתנו בליביה : די רוח אליה קדישין ביה ויהי בהתבנן המלך מעניהם
וישא משאת מאת פניו אליהם : ותרב משאת האיש ומתנותיו החמודות ממשאות
כילס עשר ידות : ויבקש ממנו המלך בקשה : חזות קשה : למנותו על הסופרים ב
בבית מלכותו : ולעמו על משמרתו : ולהיו ראש לכל אנשי סלומיו : סגנו על כל
חכמיו :

צורת המלך ועבדיו הסופרים : באוני האיש מדברים :

ויאמר האיש לא אדוני :
ולגור בארץ אין רצוני : כי
לא יצאתי מארצי לבקש כבוד
: בחצר המלך לעבוד : אמנם
יצאתי לבקש חכמה : ולהיבן
עצמה : וכבר אמרנו בעלי ה
הבן והמדע : אל תתרא לראש
ואל תתדע : ואמרו המלך
האם מתידימים : בפעליהם
העצומים

ויאמר בלבו ארון
ואעבור את
הגשר כאשר ידחה הגשר
'אולי אמצא בלכתי
ישוע' כחמי' לשכון וחשוב
'וילך במרוצה ויגהר'
ולעבור הגשר מיהר
וימצא עיר גדול' ומיופי
כלולה ובה טונקיס
ורחובות מלאות גטונ' ו
ובהם כל בעלי מלאכה
'מיצרכה מול מערכה'
ויביע אל טונק אחד
גדול וכחמד' ויהיה כל

הבא אליו ועמד' כי טע' כמכר כל חפץ כחמד ויפה' תרשיט טוהס ויטפה' וטס
הסופרים יטעסו אים על דגלו' כל אחד טוכן עס בני גילו' וישמח הבחור על
הפלאו' משמח לראות' ויעץ סופר אחד כצב על משמרתו בראותו הוד הבחור
ותפארתו' ויאמר למי אתה ואנה תלך' אשר חץ ידידות בלב הו' אידך תשלך'
ויאמר אנכי אים ציון טוכן ירושלים' ורא' הטס אלהים בטמים' ובאתי למצרים
לבקש חכמת הכיטוף' את הכוס ואת היכטוף' ויצחק הסופר מדבריו' ויקרא אל
הסופרים חבריו' ויאמר הידעתם על עיר ירושלים טמה' ואורח יבקש בארץ
מצרים חכמה' ויאמרו לא שמענו בלתי היום' כדבר הזה נורא ואיום' ויאמר
הנה זה אורח מארץ רחבת ידים' אשר אור לו בציון ותנוח לו בירושלים' ויתמה
הסופרים על דברו' ויותר על תפארתו והדרו' ויאמרו לו הידעת בענין הכתיבה
חקירה או חגיבה' ויאמר ידעתי בדבר הזה נפלא' בכל טוכ מלא' ויכתוב
להם טורות הפלא ופלא' ויקרא באזניהם טני הבטס האלה'

חיוס עלי נודד בקש להתבודד: ובש' עלו מודד לעג ומי מרה:
נפלא מאד נצב המ' שכן נודד חצב: ויע' מוד נעצב כי צחק צרה

כי החכמה הזאת לי למלאכה' ומאבי אבות לי כמחשבה' וישמע הכהור עכ"ל
 ויהי כמחשבה בעיניו ויחשוב בלבו מחשבות אשר תבונת הזקן מתעבות ויאמר
 איך זה כל העשותו ביין מסיבו' ולהנחות נתן בלבו' ויחמוד הזני וחילי' ויחפון
 לרמות דעתי וסכלי' ויאמר לו מהאלהים תמצא משכורת' ותערב טיחך כטיח
 וקטורת: כי דברית על כפס חכמה ומרה' רוח נשברה: אבל איני חפץ להטביר
 צולך' ולשטריח עלך' כי החכמה הזאת גדולה כנחש תתן קולה' ורצוני לבקש
 בחור בגילי' ויגידה ויערסה לי' והוא ישאלך על הספק' להגדיל לשון ולהפק'
 ואתה תגדלה ותעילהו בחסדך' ולי איני עבדך' וידע הזקן כי לא האמין
 בחבור לחכמתו ולא חשש לתבונתו' דר בלבו כדר' אס' אבא באהלי או בחור
 ואס' אעלה על ערש יצועי: עד אראהו חכמתו ודעי' ואודיעהו את גבורתי
 וסכלי ותבונתו' ויבן תחבולות ויחנן קולו' ויסב פניו ויאמר לו' לך הלילה והיה
 בבקר' ארחך איש אשר לתבונתו אין חקר' הוא יורד וילמדך' וגם אני אורדך'
 ויעב הכהור סרעפיו' וישתחו לאפיו' ויאמר ברוך השם אשר מהללו לא יצמית
 אשר הנחני בדרך אמת' וישבו שעה אחת מתחברים' עודם מדברים' וישאל
 הזקן לשמות' לרמות הכהור ולפתות' ויקח הכוס בימינו' וישתמן היין לרמות
 צמאוננו' ויאמר אל הכהור שמה וישעבחו תלאותיך' ונשכבת וערבת סנתך: ושת
 הכהור ושתה מחשבו' ויקס וילך אל בית משכבו' ויהי חולך' והזקן לנגדו
 פחים יסלך' וירא והנה באר בשדה' והנה שם מקום אשר עמלו צודה ויחפון
 לדלגו ויחשלו' ויפול בבור סיד ויכשל' והבור רק אין בו מים' וישא לבבו אל
 כפיו' ויצעק ויהמה בכחשו' כאשר ראה צרת נפשו' וילך כל הלילה במחשבו'
 וגיוו נתן למחש' ויהי בבקר וירא בידתו הבור דלת ונפשו עליו מיללת ויפתח
 ויצא לחוץ' כדהס על כאבו ולחוץ' וימצא גינה מליאה עצים ושיחים' וציצים
 בתמר ותפוחים גדולים וגבוהים' כעדן גן אלהים' ונהר גדול איתו סובב' ואיש
 סבוב ילכב' להביט מהללה ויופיה: ולאכול מפריה' וישבע בראותו מעדנים:
 חדשים גב יסכים: וישכח רעו וחילו' ולא חשש לעמלו' וילך הלך עד קצה
 תבנית: ויעמוד בראש פינה: וישא עיניו וירא והנה גשר: כנוי על קו ישר' וכן
 גני מגדלים חקוקים בשער: עשויים כאמת ובושר: ויעמוד הכהור וישתאה:
 וישתמש על המראה

סופר את המגדלים

צורת הכהור בין הצאנים

על פי דרכו ופניו וישיבהו / ועל מי מנוחות ינהליה / ועתה הואיל ובבואך
בבדתי / ולחבר ולרוע לך שמתני / וארחת הלילה במעוני / סביב לשולחני
שמימיני מצפון לבך ומהלכך / הודיעני כא את דרכך / ואדעך למען אישך
כפי סכלי / אעטוד עטות לי

והבחר להשיג מליצה יחבר

צורת הזקן על שולחני דבר

ויאמר הבחור באמת צדק
החכם במוסרו: וגער אומר
במאמרו כי כל אדם צדק
להוציא מפי: ויבין: ואף
אם יהיה משיל ובעל מליצה
'אין לו יתרון בלי עצה' כש
איש אורח: כודד מחקומו
ובורח: ודעתו כנודד דחוי:
בארץ כנחיה: ועתה אודיעך
מחשבות לבי / אם דרך
עצב בי: אי הייתי סוכן
בציון: סלגתי מים בציון:
וכפתי הייתה לכל מליצה
מודעת / ולבי ראה חכמה

ודעת / ואבקש לדעת בעניין הכספים דבר / ובמה סכן גבר / ולא מצאתי בעדיו
מענה: ואין קול ואין עונה / ואחשבה לדעת זאת: באחת מערי הפרוזות / ועל זה
מארץ הצבי יצאתי: עתה באני: ולבקש מחסורי די' לכל חרטום ואטף וכסדאי:
ועתה אם ישך עונה חסד ואמת עמי / אחרי אשר כל זאת כדדתי מעמי / הודיעני
העביר איש בקי בזאת החכמה / ויעבור עלי מה / ומוהר ומתן ירבה עלי: ואתבס
באש תאמר אלי / ויאצל עלי מהודו וילמדני: ואיתות החכמה יגדני / ויאמר
הזקן אחי אף עד רחבי ארץ התב נכת / והלילה בסתר אהלי העלונת: בבואך
לבקש חכמה מעמי / ושבתי ארצך בעלמה: על כן יהבך עלי הסלך / ואני אלמדך
לחשיל אהליך: כדרך זו תלך: ואודיעך עיקר הכספים: ואין ותרפס:

ונדע כי השכל בענוה יסער : וזה בעצם זה נקשר : כשלהבת קטורה בגחלת :
כי הענוה מן השכל באצלת : והשכל באצל מן הענוה : שלף ויצא מנוה : ושאלו
לחכם מהו השכל והדיעה : אמר השכל והחכמה : ולא יראה לעולם משכיל הסר
ענוה ותמימות : וענין חסר שכל והתחכמות : על כן יצטרך האדם להתגבר
בזאת המעלה : ויקחה לו לכחלה ויגבירנה על שאר טבעיו : נצר מטעיו : כי
היא שלימות נפש החכמה : וישבה תחתיה ורומה : אמר העורב באמת צדקו א
אחוזי כיבדך : בעוררך נפש מאהביך : ועל כל זה צריך אדם להשתרר ביחסו
וענין לנשוא ויתגא' במעלת אבותיו ובמשפחתו מתהלל בחכמתו ודעתו וידיע
תבונתו לבני אדם : ויתרומם ויתגדל במעמדם : ואם יבא נכרי אשר לא יכיר
מעלתו : ולא האמין לשמועתו : יתחייב על כל פנים להודיענו הוד שכלו ומדעו
ויבין ענינו ותחבולו : וס' לו עלילתו : כאשר עשה הזקן המספא : אשר רוח תבונתו
בו נושא : ויתגא' על העברי במורדו : אשר לא חס לכבודו : ולא האמין לקול הודו
: ויראהו ענין גדול ונורא : אשר לא היה ולא נברא : ותאמר היונה בחסדך אחי
הנבר : איכה היה הדבר : ויאמר היה בציון בחור אחד נחמד : אשר דרך המליצה
למד : ויהי לו בכל חכמה מבא' : כי לכל תבונה הסין לבבו : ויבקש לדעת
בענין הכשפים : ויחפש ולא מצא התרפים : כי נאסר הכישוף לאומה חמודה
ליושבי ירושלים ולאיש יהודה : וכראות הבחור כי התשוקה ללבו נוגעת , ובקשתו
בארץ הצביגמנעת לקח מהונדבר נרשם וירד מצריו ויגר סם : ויהי בתחילת
בואו אל העיר : ומחשבתו העיר : והנה זקן אחד יושב : חרם וחושב : וישא עיניו
וירא אה האיש האנור : אור זורח : כי כלו מחמדים : לבוש בדים : וישאלהו הזקן
לדעת מחשבו : אכא תלך ומאין תבא : ויאמר לו עברי אכני טוה תעודה : מבית
לחס יהודה : ויאמ' הק' סורה אדני אלי : רק כל מחסורך עלי : ויסר אלו ויביאהו
אל ביתו וחצירו : ויתן מאלכל לחמורו : וירחצי הגליהם ויאכלו וישתו : וסיהם
בדבור שתי : ויאמר הזקן בהתחייב כל אדם באהבת החגמים : ולבחור מושב
זקנים ותמים : כמו כן כתיב להתגבשמו בשכל טוב ומוסר : וכל טוב מומנו
לא יחסר : ולקדוש לביתו כל אנור : ולהיות בסבדו שמח : ולדבר דברים על
לבנו : לחכמו מרנגו ומעצבו : ולהדריכו בדרך ישרה : כפי הדעת והסברה
ולא יתבן זה ואלתו בדעתו רעיונו : ולאזה עיניו מנגמת פניו : ועל

כי עלימות העונה / מדה ממוצעה וטהר / הלא את החכמים עזר ועצמה / ואחר
 צכועי חכמה / וחכמים ישכנו ארץ בבטחה / ויוסיפו ענוים בהם שמחה / והודים
 והגאים ישמרו / יחד כסיל ובער יאבדו / ורכושם וממונם יחרס / כי יס לה צבאות
 על כל גאה ורס / יוס ענן וערפל / ושח גבהות אדם ושפל / ועתה פקח עיניך
 והט אזניך / ושמע מעלה עליונה / בעונה ככונה / ותעלה מעל ליונה / ואיך כעננו
 העורב באשמות / ויפול ויפסח בגבהות / עד אשר טב אל נכון / ופעל לשבת מכוון
 / ויקבל עליו מוסר היונה ולחשה / ואשרה אשר אשרה על כפשה / והנה לך ראיה
 מעשה שהיה / אמרו כי קננה בתרשים יונה / בעלת טבל ותבונה / ותהי בצלה
 העונה מתלוכנת / ובכל יום לפני מלכה מתחכנת / מעוררת בתבונתה לבבות
 ומחזרת בערמתה מחשבות / ולפני עמה היא דרשה / טע וארגמן לבושה / ו
 ולחמול על דל ואביון מחמדיה ומאוייה / גומלת טוב ולא רע כל ימי חייה / ותהי
 לכל חלך מגן ועזרה / טעמי כי טוב סחירה / ותעמיד בחכמתה כל בדק / על דבר
 אמת ועונה ודק / ויהי טע עורב גר ומסכן / כוכח היונה טכן / וגם הוא היה כ
 ביחס מתעורר / ובגאות אבותיו מסתדר / ויבטח בדעתו ושכלו / ותחת
 על מרמל רגלו / ותרא היונה ענייניו / כי רמו עיניו / ואחר התנהו נטה / וכמעט
 מדרך הצניעות שטה / ותלך להעמיק עמו סודות / ולנסות בחידות /

צורת היונה מדברת אל העורב בהלליה / ובכלה חעדי בליה /

ותנן ותאמר בהיות השכל
 מיטב היחס והדור / ומעלת
 וכבודו / והוא המכריל בין
 אדם ובהמה / וכו' יושב מעלת
 החכמה / וכו' יודע פשר
 הדברי / על מכונס / ומכלו
 השפלים לעבוד קונס /
 ויתגן צדקות השם ויחודו :
 כי מלאה הארץ הודו / על
 כן יתחייב לחקור בעד
 אמתת וקיומו / ומעלת עצמו

וילך ויקס בחימה / לערוך נגדו מלחמה / וירק את חניכיו למופת ולאות : שמחה
 עשר ושלש מאות / סב את עיר העפנים : עד חלון בצענים / ולא יחמול עליהם
 ולא יכסה : ואין מי ש'אמר לו מה תעשה' וישחיתו את יבול הארץ ועטבה ופריה :
 ולא ישאירו מחיה : וכן יעשו טנה בטנה / כי לבבם להשחית פנה / והיה אם זרע
 השפן אדמתו : ועלה עליו הזרזיר להשחיתו / וישת את המדינה הגדולה והרבה
 'סוגרת ומסוגרת אין יוצאת ואין בא' : ויהיו כל יושביה בצער / זקן ונער : מפני
 הרעב והצמא : ואין אתם יודע עד מה : והשפן העניו היה נבזה וכתעב : מפני
 זלעפות רעב : וכלה ימיו ביגון ואכזה : בארץ ערבה ושומה : וכל היום יצעק
 ויהים : האשיעה להים : וישאב בקולו כי צרה קרובה : ולא אכל בטובה : והזרזיר
 היה הולך וגדל / ומגזילתו לא חדל : עתים ידלג עתים ירחץ : כארי ישאב ולא
 ירוץ : פעם ישמח כפשות פעם לבבות : פעם בחוץ פעם ברהובות : ויכלה
 ימיו בחרוה ונטותיו בעלבון : טעון ושומחה הדוג בקר ושחוט צאן : ונטאתי א'
 אלהך את החדיה : אשר חרשת העניו וטפלותו מגידה : וסבותי את פני המטל
 בעבורך : למען לא תטה אשורך : ותבחר דרך ענוה ותבקט : ותהיה בקרבך
 למוקט : ואני על כל עניו אתכשא ואתגאה / ולא אינף ולא אלהה : להודיע
 לבאים גאותי וכבודי : אטירה נא לירידי :

יְדִידִי קוֹם וְהִתְגַּאֵה :	לֵבָה אֵלַי וְנִתְרַאֶה :
חֲקוֹר דְּבַר אֲנוּשׁ שׁוֹכֵב :	מֵאֵד נַחֲמֹד וְגַם נָאֵה :
וְאֵל תִּפְנֶה לִבְּךָ עֵינֶיךָ :	כְּפֹפ קוֹמָה שְׁפֹל מֵרָאֵה :
מִשַּׁל זֶרְזִיר וְהִשְׁפֵּן :	עֲמוֹד עָלָיו וְהִשְׁתַּאֲה :

ויהי כשמוע המזכר החדיה הזאת : וימהר לסתור דברי המקשה ולבנות :
 ויאמר האתה האיש המקלל : אשר במדת שקר מתהלל : והנה מדתך
 לא תקום ולא תהיה : כי מת אתה ולא תחיה : כי אתה הדעת מאסת : ובתבונה
 לא חפצת : ותבזה את הענוה : ותבדר גאון וגאווה : הלא ידעת כי ארון כל
 הכהנים : וראש כל הנשיאים : אשר היה לטס ולתהילה : ובטלימות המדה
 תתעלה : לא טבחו הכורא אלו בעיניו / כי כרזה באור פניו :

ובהשתלק האיתוף והעזרה נשתלק האהבה השמורה : המדרגה השנית אהבת
 המנוחה : בהשקט ובבטחה ' והמדרגה הזאת תחלק לשני מינים ' אשר בקרבם
 חוננים ' המין הראשון אהבת ההנאה ' כהייתה ובה ' כאהבת נשי בעית ' להנאת
 שעת ' ובהשתלק ההנאה הגוברת ' תשתלק האהבה הנכרת ' המין השני אהבת
 החבר ' מר עובר ' והוא המונח חבר כאמן ' וריע כעמך ' מודיעו סתיו ' ו
 ועכיו ' והגיון לבו ומצפוני ' והחבר יחדיו בעד סודתיו ולא יגלה לאדם מ
 מצפון חידותיו ' ועליו יבטח ביושר לבבו כי אהבת לבו אהבו ' והמין הזה נחמד
 בהודו ' כל זמן שצריך אדם לגלות סודו ' וכאשר תחקריו בתבלית ושליוות ה
 המחקר ' לא תמצא בו שורש ועיקר ' המדרגה השלישית היא העליונה ' אשר
 על כל חוכה ' והיא אהבת השל לאוהביו ועבדיו ' לשומר בריתו ולזכור פיקודיו ' ו
 והיא אהבה אמינות קיימת ' בחותם האמונה נחתמת ' כי בהודה תשכון מ
 מרומים ' ואינה בטילה עולמים ' ומומנה אהבת חסמים נאכלת כי היא השלישית
 והתעלית ' כי אהבתה אינה תלויה בדבר ' אשר בטל ועבר ' והאהבה תתקיים
 ותשא : מטע השם להתאחר ' אלה הם מעלות האהבה ' וסבות הקורבה : ויאמר
 לו השפן כל זה כסיתי ודקדקתי : ועל התבלית עמדתי : לא מצאתי מקום ל
 לאהבתך : ועיניו להתדבק בחברתך : כי לא יתקרבו עולמים : שני סגנונים :
 ועתה קום רד מהר מעצתך : הסבד נשכ בביתך : ויאמר אל כא אחי ובחדי :
 אל תביישני מסברי ואל תחיקני גבירי מגבולך : כל קרב אלך : נתן לי אחוזה
 בינוס : ואצא ואבא לפניכם : ותחת עולכם אחסה ואתלונן : ועדיכם אתבונן
 : כי לבי היום כססף מווקס : ואהבתכם בסגרי חקק : ולעולם לא אשוב ל
 לאילתי : ואעמוד נצב על משמרת : ואגיד במעשי תמיד לכל עינים : כי איני
 זריר מתנים : ויאמר השפן ואך יתכן להיותך בקרבי שכן : הלא אתה רודף ואני
 נרדף תהדוף : ואני כהדף : עלה כידף : אני כלקח ואתה לוקח ' אני נרצח ואתה
 רוצח ' ומה לי לזדונך להדבק אל איש נשבר : מה לתבן את הבר : אך אומה
 לרמותני אתה מחשב : ובתוך המרי אתה יושב : ואש השם הסיתך ירח מנחם
 : וישעה תחנונים וסחה ' ואש בני אדם ארורים ' בחבלי עוני ' אסורים : ועתה הסר
 נא מעלי : אל תוסף דבר אלי : ויבן הדוריד כי לא יבוא לרמותו : ובחלק שפתיו
 לפתותו : וירא והנה מבון שפתיו טבע : ויקצוף וישבע ' כן יעשו לי אלהים וכה
 יוסיפו : וחרכם הקטה עלי יניסון : אש אעשה את השפן ברסה : ואש לא א
 אצרוך לפני מברסה : ואש אשוב לטולס מדרסי ' תדבק לשוני לחסי '

און נמרמה ' ויקח מן האורב : וילך הולך וקרב : ויקרא לשוער'ס : אשר כל היו
 וכל הל' להשוער'ס : ויאמרו מי אתה קראת ' מדוע באת ' ויאמר אנכי אי
 שמואל : הר נוסל : ועתה קראו לי השפן הגדול כליל דיעות : חוסן ישועות :
 ואחזה לו חידות : דבר עלימות כשטי מגידות : וירצו השוער'ס לקראו : ויבהיל
 להביאו : ויעל מעל החומה ' וכפשו הומה : וירא את הזרזיר ויכירהו : ויתעור
 אליו ויחפירהו : ויאמר האויב תמו חרובות ל' צח : ואיך כהיום תענו מצח : הל
 אתה הזרזיר אויבינו : וצרות לבבינו : ועתה למה התגברת : ' ולעשות הר
 התמכרת : כי באת היום לבקש צרה : לרדת העיר ואת המצודה :

צורת השפן מרבר מן החומה והזרזיר מתנכר בשפלות קומה '

וילמד הזרזיר הנה באתי
 היום ראשון להצטיק שפה
 ולהרחיב בלשון ולהתעורר
 על מעני ועוני' ולהשפיל
 גאותי וגאוכי : כי עתה
 שבת אלק ' לשמוע מהללך
 ואקרא לפני ענותיך
 ואברך : וספקתי כך על ירך
 ואבא היום על העין
 ואשים דקן לבי לאיך :
 לשאוב מימי תבונתך : ו
 טלס לחברת ידידותך להיות
 דב קתי בעדותך :
 חוד חמתך שומע ' אורה

וריע : ויאמר השפן הלא דעת כי האהבה חלוקה לב' מדרגות : על כל אהבה
 וריע מדרגות : מלבד האהבה הטבעית לאבות ובנים ' ולקרובים הנאמנים '
 המדרג' הראשונה אהבת התועלת ' אשר כל אדם כוללת ' ואהבת השותפין ' אשר
 לעזור זה את זה כאספס '

יענונו ויפסידו וגדלו אם נכבד = שכן לילה היה וכן לילה אבד / והמשכיל וימח
 בעלותו / ויהיה בחסותו = כי בשכל כל דבר יכלה / ויעש בדיש ופארות יסלה /
 והוא היחס הקדמון / ומחמד כל מעומן / והוא מושב וכסא הממלכה והמתבאר /
 ועתה אתה ארוננו אור עינינו / ורע ימנו אתה הוא המשכיל והענין במדותך
 יפסית מבני אדם הוצק חן באפתותך / על כן שים לבגד סכלך עלומינו / חזק
 ונתחזק בעד עמינו / ויד עתך מעבדך אל תקצר / הבא לנו עזרת מצר / אחר
 השופט כבר הורה החכם המושל / אשר משליו ממשל / כי השפטים עש לא עצום
 = וכבי הדרור בעצמם ירוצו / על כן הכבונים הכינו בסלע ביתם / לחולשת
 גבורתם / ועתה הנה נכבה עיר / ורב יעבוד צער / ונכבה לעבתינו בית
 מצודות / ערים בצורות / והיה אם יבא הדרור להכאיבנו / והיתה העי הבנויה
 למשכן לבבנו / רכיפלט תשובבנו / כי להלחם אין בדינו כח / לבקש מנוח /
 ואם יקף האויב בכחו חרב מרוטה / והיה המחנה הנשאר לפליטה / ויאמר לו
 הערים על כל אשר סבר / מה יבא הדבר / ויאזנו ויקהילו את כל העדה ויכינו להם
 צדה / במדבר יהודה / ויספרו להם כח הדרור (ואנו) כעסו וענינו / וידיעו
 על זה דבר מליצה / העיזה העוצה / לבנות עיר גבוה דלתים וברוח / לבינה
 על גבי לבינה וארוח על גבי ארוח / ויטב מאד בעיני העם / והמלאכה לנפסם
 ינעם / ויהיו לבנות העיר / וכל אחד לחבירו העיר / ויהיו ששים בבנינים
 ושמונים / חציים ענשים במלאכה וחציים מחזיקים ברמחים / ויבנו להם בוזיונות
 וחפזו / העיר הצלילה / ויכינו דלתים ושומרים / בפתחי שערים / וירא השופט
 כי נבנתה העיר על מסנה / וגם שם העיר המונה / ויחלק אותה לחלקים / וכל
 איש במשפחתו הקים / ויבנו להם מגדלים גדולים ורמים / ויטעו כרמים וישכן
 ההמון בטח ביד / משפחות משפחות לבד / וישב כל אחד במגרשו וכל איש על
 דגלו מינה / ג' שנים שנה אחר שנה / ויהי בשנה הרביעית בזיות המדינה / ונשבת
 סקיה ועדינה ויצא הדרור לצד מבני השפן / ברשתו אשר צפן וילך הלך ושוב
 / ולבבו לא כן יחשוב / ויחפוש במחבואות ומטמונים / ולא מצא את השפנים
 / ויש א' עיניו וירא העיר הבנויה / אשר היתה מקדש גדר דחיה / והנה
 שם השפנים / לבטח שוכנים / אבות ובעים / ויחשוב בלבו מחשבות הולכות ושוכות
 / ויאמר אמת כי השפן בעל המליצה השיא לפני עמו עצה / ויחזק בהוד תבונתו
 ויגדל / לבנות את העיר ואת המגדל / ועתה אלך ואדבר עמו בערמה /

כאשר יתחייב להם זה אצלנו ' לטוב מהללנו ' ונסתתף בהם בזה ונכבדו
הנאצל עלינו לשמור ולעבוד : ונורס דרך התבונה בכל רגע ועונה ' כאשר י
יסתתף לנו בדרך האמת אשר לא יצמת : איש אשר יסתתף לנו בחכמה העליונה
העושה הנאמנה : ויתחברו אלינו כפי יכולתם ' בקיומתם ושבתם , וזה כאשר
נכחיהם על פי עצה וחוקים : ומשפטים צדיקים ' וכדבר עמהם על פי משלים
ומליצות : והגדלת כמרצות ' ואי איש אשר זה במופתים כאומנים ' על פי השכל נשעני
יען היות דמיונם מהמופת רחוק ' כמשפט כל חלש הציוור וכחוק ' כי בהיות דקן
ההבנה קשה עליהם : ור לא יקרב אליהם ' אומנם אפשר הוא בידועות משותפות
בענינו ורעה בימינו : וזה שנתעסק עמהם בדברים נגלים נשמעים ' מקובלים
אצלם ונודעים ' ונגיע לזה במלאכת הדיבור במאמר נגלה ' אשר אנו
החכמים נגלה ' ובמלאכה הזאת יסתתף החכם על החמון ודבריו אצלם כטל
חרמון ' מפני כי החמון מכבדים מה שהוא ור אצל דמיונם
ומכחישים מה שאין קרוב אצל רעיונם : ואחרי אשר החובה עלינו מ
מוטלת ' לבחור להם עצה טוב וכל מהלל כוללת ' אודיעכם צערי וחדתי
על המון עמי ועדתי ' דעו כי הזרזיר מתגים ' איש הבינים ידקן רמזים וחרבות
' לצוד כפשות ולבבנות ' וירבה חיליו ומחנותיו ' קצ : כחוש ודעותיו ' ויפרץ פרץ
על פני פרץ : לאכול ענוים מארץ ' ועתה ברו לכם עצה וברית אל תפרו ' עונו
דברו ' ויען אחד מהארים ' וידבר בנועם אמרים ' כבר אמרנו בעלי המוסר
' דבר מהל טוב לא חסר ' אינו משכיל המוציא תחבולה מלבנו ' להמלט מן ה
הדבר אשר נכשל בו : אומנם המשכיל הוא המכין תחבולה בקרבו : ובכל דבר
יבדק : עינון שלא יכשל ולא יקס ' אמר השני אבל דקן החכמים במוסר
העמיקו עצה במאמרים : כי המשכיל נשען על שכל פעלו : והפתי על הנו
ועמלו : ועין המשכיל ויושרו : ועין הפתי בעינו (ועשרו) וכמה בני כבדים יתבונ
בשכל מהללם : וכמה כבדים יתכבדו בשכל פעלם : כי פעולות המשכילים עולמות
תבונה עד מות : ופעולת השכל חסרון : חסך אפילה ועיוורון : ואין לאדם
לשמח : ועמלו לשכח : בענין גדול שאין שכל יבא אליו מעלה שאין תבונה
תשיגה : כי השכלות ומנו תעתיקנו והפתיות מעצמו תרחיקנו ' (וטוב

על כן המתנהג בענוה ושעלות' סכלות והוללות' יקרהו כמקרה השפן' בחסר
 ובכסף' וכן היה הדבר: חלף ועבר' אמרו כי היה בארץ שבא זרזיר ומתניס' תאזה
 לשיכס' קל במרוצתו ומתגאה' מרחיק כנשר ידאה' אף בדגליו ובדרכיו' מ
 מיתבקש' מביא לפני השפן מוקש' ולעשות בהם תוכחות ונקמה' מרחוק ידיח
 מלחמה' וסד היה שפן אחד עניו תמים: זקן בא בימים: והנה הוא בצל העננה
 יתלכז: אף גילת ורנן' וכל היום במתק חיכו: מתחנן לפני מלכו' וחונן דלים
 כפי הונו ושרטו' וילמד ענוים דרכו' דורש בחסדו החולים' ומנחם אבלים:
 וכל היום בדרך יושר ונאה' ילך מחיל אל חיל ויראה: ויראו אחיו כי אותו העננה
 אהבת: והחמלה לבבו סובבת: ושימוו עליהם לראש: להרבות שלומם וטובתם
 לדורש: ולהיות שר וסולט' להציל מיד הודים נפשם ולמלט' ויאמרו אל ידים איש
 את ידו מבלעדיך: אשרי עבדיך אשרי אנשך' ויבחר לו השופט טרי גדודים
 בעלי עצה לשון לימודים' לצאת ולבא עמו בעת הצורך' לבל יבא בלב אחיהם
 מורד' ויהיו עמו נמצאים בכל מעבר: משכילים בכל דבר' ויהי היום ויודע
 לו ענין הזרזיר ותאוות' אשר תאב להגדיל אשמתי' ולרחוק בדם נקיים פעמי
 גאותו' ובדם ענוים סותו' וירא ממנו ולבו חל' ויזר לו ויתחלחל: וישלח בניד
 טרי גדודיו' להמתיק עמהם סודיו' ויבאו איש ממקומו: לגור לו ולנחמו
 צורת השופט והשרים בעלי מליצה מבחיקי סודות ומעמיקי עצה

וישן השופט ויאמר' גמר
 אומר' בעבור כי בטבע
 המדינות טובכנים' כל
 חכמי לבב וכבונים
 והפחות והאשתרפנים
 יתחייב לנו להיות כל
 ההמון מתחברין: אהבי
 אותם ודרכם מיערים
 זכרשם להם פעולות
 להועילם ולהביא' ולשוב
 אל ההצלה האמיתית
 עבויכם: כאשר

הם היסודיים השבים לסודם' בתפארתם והדס' ובמעשיהם העובי' ומצאו מנוח
 ויגיעי כח' טס יניח' וקץ הימים אשר לא יאחר' יבקש אהבה וטוב שוחר' היא
 עת התחיה והפדיון' יבאנו וירכנו במרום ציון' זה פתרון חידת המחבר ומטלו
 הן הראנו את כבודו ואת גדלו' ועתה מי יוכל לענות ומי יריבנו' ומי יוכל לדון
 את שתקוף ממנו' ועל זה ידי למושי שמתי' על כן אמאס וכיחמני' וישכנע
 שלשת המקשים מענות את המחבר' כי ען מיליהם ומעניהם טיבר' ויתחזק
 לגברם בחידותיו ומטליו' ויראו מגשת אליו' ויעמוד על עמדו הרביעי' ובמים
 לא רוחץ למשעי' וירבה על המחבר' זעפו' ובטלטה ריעיו חרה אפני על אשר
 לא מצאו מענה' לחנות עליו מחנה' ויאמר אהנו בדבריהם' במארב הסירי'
 ואודיעני משלי וחידותי' ודעת טפתי' ויאלל להעמיק טפה ולהרבות מלה'
 כאשר בתהילה'

צורת המקשה והמחבר זה אל זה ידבר

השער הרביעי במהלל
 העונה' מקל וחומר'
 ומגורה שוה' אמר המקשה
 מי הוא אחר ויהי' קיניס
 וכה' וירבה דברים לבלי
 חוק' ויביא עצות מרחוק'
 ואל מעלת העונה' גרסה
 נפשו לתאנה' ואיש און
 וחמס' בעיניו כמאס' והוא
 לא ידע בכל זאת' תגלומו'
 נרמזות' כי האיש המתגא'
 לא יגע ולא ילאה'
 והעניו ספל וככנע'
 נד ונע: והגאון ישפילתו:

והחומס יזלחן' והרומס השכל מייחלים טוב מקניס' ודורך עכניס' ואתה בן
 אדם טיס פניך' וראה בעיניך' כי המלך הראשון בעבור ענותו' חסר מעלתו
 ואבד מלכותו וממטלתו' וכן אמר לו הנביא' המולך והמביא' הלא אס קטן
 אתה בעיניך' על כן חסרת מעלתך וקנייך: וימאסך השם מהיות מלך'
 בהיותך נשכר נדא והלך' על

ועל זה אמר המשורר להקץ לב יסן ולעורר

תני היום בני חלד לבבות : להישירו למול צור מ חשבות :
ברו לכם עצת מליץ נבונות : והניחו עצת בונה חרבות :
ראו משכיל ואיש יועץ נדיבות : אשר עלה בשכלו רום ערבות :
והאציל על חבירו הוד והניף : עלי חמדת מנת חלקם נדיבות :

ויהי כשמוע המקשה דברי המשל' ויחלם כחונן משל' ויאמר ומי יוכל להלחם
עם המחבר' אשר חיל המשלים יגבר' ומי ישיב על המשל' הזה תשובה נכחת :
בשובה נכחת' הלא אחיטוב רמז אל הכפס החכמה' קול ברמה' ארבע אכטס
הס היסודות' הממתיקיס הסודות' והמחוכס מהס בדעתו ונקל' במדה ובמשקל :
הוא יסוד האש העולה' אשר און הבאזה גילה' וממנו כאכל המרה אדומה : על
פיו היתה שומה : הנחמד מהס ביוסיו : המעדה עדי זהב על לבוס צביו : הוא
יסוד האויר הסובב' אשר בכפסו יסובב' וממנו כאכל הדס' תולעת אדמדס'
והאיש הנאמן' טוב ורחמן : מעונג במזוננו וטוב יוני' פעס לפזר פעס לאסוף
' ככסף ככסף' והוא יסוד המיס המוגרים' על כפס עיפה קדים' וממס כאכל
הליחה' בארץ ערבה ושומה' והאיש אשר בביתו מתכבד' והוא לעצמו כלי וכבד'
' הוא יסוד האדמה הגרועה' אשר אין לה הילוך ותבונה' וממנו כאכל המרה
השחורה' רשת מזורה' אלה הס היסודות אשר כל גוף טפל כלוה אליה' העמודים
אשר הבית כסן עליהם' ומוסר אחיטוב ונחמדותיו ומשלי מהלליו וחידותיו הס
חידות כפס טכלית ותבוכתה' חכמת נשים בכתה ביתה' ואשר קבלו החברים
מוסריו' רמז להיות החומר מוכן מכל עבריו' על כן היתה הנפס בחברתה ע
עדנה' בשלמה ומשמני מדינה' וקץ שנות חברתה שבעים' הס משפר רוב
החיי' הירועי' כאשר נכתב בתפילה מאשרת ונאמנה' וימי שנותינו בהס שבעים
שנה' ומלכי צדק הוא המקריב כפסות הצדיקים' במרוס שחקיס' והפרד החברים
היה הגיועה' אשר הוא לכל ידועה : ושעשועי אחיטוב וביעו המרה' היא ת
תבונגו הנשמה' והשוכס לבטח באדמתס' וערבה שנתס : הס

הזכנו בחברותך סמוכים' כי סמוחתנו והצלחנו וצנינו פחים' ונאמר תהי נא
ב'נותנו ובינתך' לקיום חברתך' מלבד המות אשר כל מטה עבר' לא יסרד
בינינו דבר' ונחיה כל ימינו על משמרתך כצמדים' אנחנו ואדמתנו עבדים'
ואתה תהיה מצודתינו וסתינו' ובמוסרך הטוב מזהינינו ומורינו' אנחנו החנומ'
ואתה יוצרינו' וישמח אחינו' על דבריהם' ונועם המריהם' ויאמר שלום
אל תיראו' לא תרעבו ולא תצמאו' ולהיות מענוכם ומחסוכם' כבר רצה האל
את מעשיכם' ויקבלם בספר פנים יפות' ויחזק ידי רפות' ויהיו עמו בכבוד
' כי כאה לעבוד' זה בהודו סמוח' וזה בחסדו משתבח' זה בעוב יגל' וזה
הנה זה יועיל' וכל אחד בחבירו חסדו' איש באחי ידבקו' ויפרו וירבו כולם
ביחד' בתיס שלום מפחד' ויהי מקץ מלאת לחברתם ע' שנה' אחרי בלותם
היתה להם עדכה' ומלכי צדק הציא לחם ויין' למשום כל לב ומחמד עין'
ויקרא את אחיטוב בראש הקרואים' בהיות חביריו עמו כמצאים' ויגר לו מהלל
ושבח' כי הוא יבדך את הזבח' ויאמר הנני חסץ להראו' טובך ונעמך' ואברכ'
ואגדלה שמך' ואעלה אותך מן הארץ העלובה' אל ארץ טובה ורחבה' ארץ
חיים חקוקה על לב חריתה' ארץ אשר ה' אלהים דורש אותה' ואתן לך מהלכים
בין העומדים' לשאת בשם ה' חומדים' ויאמר אחיטוב כיר ראשים' ויעץ חסד
חרשים' ואך אסרד מחבירי ואצילי' אשר כל מחסורם עלי' ויאמר המלך חני
אעשר עומר גדול וערב' בשמרים עקב רב' ויאמרו החברים ואם יסארו ע'
עבדיך לבדם יצמנו' והיה בראותם כי אין אחיהם ומתו' ויאמר המלך לא מות
תמותו' ועתה האמרו לכם סן תשחיתו' וקבלו גזירתו בשמחה ואהבה' ורחבה
ונסבה' ויאמרו לו הנה אנחנו בצל כנפך נחסה' והטוב והישר בעיניך נעשה'
ויתפדו מעל אחיהם בעת ההיא בשמחה' בהשקט ובבטחה' ויאמרו לו כנחמים
דרכיך' והלך לפניך צדקך' ויתהלך אחיטוב את האלהים' וכל אוהביו'
נפלאים ותמהים' ויתן לו המלך בית עגמוג ושעשועים' כל הוצ' וקור ונעים'
ויגדל מאד מהללו וצביו' ווצא לו סד בגוים ביושיו' ויצו לתת לאוהביו נחלה
חשובה' בארץ מגוריהם אשר גרו בה' ויתן להם שדות וקרמים' ונתן לה' חמים
: ויסכמו לבטח באדמתם' וערבה שנתם' ויסבע להם המלך' באזני כל עשיר
נחלק כי לקץ הימין לא יאחר' ושלח להם את אחיהם אחר'
ז ב

ויהי כעצת הדוד ויבא עד
לפניו לאכול כלאו כלכל
ויהי כאשר יבש ולא
בבטן המליצה ויגש מלא
מכל ולא היה בן כח לאכול
אמר תבו זה לבעי אשר
רעבון לבבו הניא וחכד
אחד היה עומד עליו ויחיה
עכביז ומעלל אומר לו
שועה שבעולס במשעלו
אלו יכלת לאוכלו לא כרת
לו עכשיו שאתה רואה שאין
בך כח לאכול אתה כותן
לאכילין למצא סדיון

בן האדם בעולס הזה הולך בהכליו ומשנה מעלליו רעב לאכול ולהרויח ממנו
ויתן לפידו מעומן בא העני שהוא יצר טוב להציל אותו מקטוב ושאל
אותו בבקשה ומרבה תוכחה ודרשה ויועץ אותו עצה כסופה ומסובה לחזור
בתשובה ואין מחזיר לו פנים כי בקש חשבונות רבים ומניינים מפני שהוא
רעב יתר להרויח ולבויקשית לאחר זמן תפסים אותו בקולרא ואף החלי
בעצמו חרה ואין יכול עוד להרויח וכפשו להסית ולהרויח אומר עתה אשוב
בתשובה ואקנה לפסטי מעלה חסובה ואינו יודע אם יתכן לו שעה שמה לא
יתכן דדקות השם כי בו ימנו אומרים לו שועה עכשיו שאין אתה יכול תחור
בתשובה ויעתך בעט ברול כתיבה כי אילו היית יכול לא תשוב מאשמי וחטאות
והיו בך לשד ולאות בעוד כח בך כשמתיך כדחה ותבלה כבגד ותלך ותאב
לה מכבד עוד אמרו רב מן חבריא היה אלישע בן אבויה ולא כתבו לו רשות
לחזור ולא יגה ונזר ראן כמה העתיקו החכמים במשלים וכל דבר מהם לא
נעלם וכתבו לאדם עיזה משל ומליצה לתקן מחותיו משני קצותיו זה פי
המשלים והמליצות הפארים והמחלצות ויהי כאשר שמעו האנשים דברי
אחיטוב ופירושו כמו שער בכפשו ויקדו וישתחוו לעומתו וישמחו בחכמתו
ויאמרו מצאנו חן בעיניך להכחינו ליישר מהלכינו ואורחינו

ואשר שאל הכילי ונתן לו בצלוחית קטנה 'מהר ומנה' רמז לשומע לפי שעה
דברי המוכיח ומעניו 'ותקח אונן שמן מביהו' ואשר טב הכילי לבקש ההוצאה
'ושכר החנייה הנאה' ושאל במחירו כפלים 'מנה אחת אפים' רמז אל השונה
באילנות 'וילך בשרידות לבו ומחשבתו' והאורה אשר לדרכו הסכים 'וללכת
מאתו לבו הסכים' פתרון מאמר הנביא ומלולו 'חבור עצבים אפרים
הנח לו' והכילי המתהלל ומשתבח 'ושש על מעלו ושמה' אשר דבר למוכר
הצרי 'באף וחר' כל זה רמז אל השוכבים : במלאכי אלהים מעליבים 'ואיש
הצייד העובר' אשר הצמח בקרבו גובר רמז למי הזקנה 'אשר שמש לערב
פנה' והסד אשר קנה למלאכתו 'וחצו וקשתו' הס' הימים חידועים 'למות
האדם קבועים' והסד הוא רמז למלאך המות 'המוליך את הרשע בגיא כלמות'
ודמיון הכילי ומחשבתו 'בבחינת הצרי ותפארתו' פתרון לדברי הסכל 'אשר
על לשונו רכל' באמרו בהיותו בתוקפי ובעצבי 'אלך בשרידות לבי' ובאחריות
השיבה אשוב 'ואהיה נרצה וחשוב' והסד המגיע ללב כרגע 'והמקרה והסגע'
הוא חליטות הגוף והדעות : והשחתת תבניתו 'ואשר פחד בציריו וחל' : ויהמה
ניתחלחל 'רמז אל הגויעה' בקצוב הנפש אל בית הכליעה 'ואשר רץ לקחת
הצרי 'להעביר האף והחר' רמז למי שאינו טב על פשעו ואשמתו 'רק בעת
מוותו' ואשר התבלבלו במפתח אכזבנותו 'וילכד במועצותיו' רמז
לבבלבול לשונו בהתודתו על עונו 'ואשתו אשר הביאה הצרי והיו' ויהי לאף רמז
למעשה הסתאים 'אשר במוות החוטא משתאים' ומתודים עליו וידע אמריס'
ברוב דברים : לכן מרשא התשובה לא יגעיל 'והודני לא יועיל' : כי עד הנה
לא הסיר לבו מן התאות : מדבר מות : וימות ברשעו ואשמו : כדמיון העכבר
המתגולל בדמיו : והחולדה אשר טבה לחורה : גולה וסורה : רמז אל הנפש אשר
תהיה בקולועס וצרה : עד אשר תרצה ימי חטאה וטברה : עד מלאכת ימי טהרה :
ומצאנו אל חכמים בזה משל כמרץ 'בסוד קדושים נערץ' אדם היה אוכל על
שולחנו : ועומד על כנו : ולאכול היה תאב ורעב : ואיש דל ואכזב : ובעוד
שהיה אוכל עמד על פתחו עני : ולבבו ברעב ויטא : וישאל לו לאכול :
כלאה כלכול : ולא חזיר פנו : ולא הטא לקול אונן : וילך בפחי נפש מאתו '

וישכב בכסותו :
צודה האדם אוכל ומשתכר : וזעני בבושחו מתכבד

והעכבר רומן אל הגוף המתחזה תאנה ' באפס תקנה ' והחולדה אל הנפש
השכלית רומן ופתרון ' בהיות לה מעלה ויתרון ' והגבינה רומן להבלי בשר ודם
ותענוגות בני אדם ' וזאת החולדה בראשונה עש העכבר ' בלב נקי ונכר ' לקחת
למנוסה מן הגבינה ' והלקים לידו אינה ' רומן ללקיחת האדם ע"פ השכל צרכו
' ולא יעקש דרכו ' והפורה אשר דרך הרועה לשניהם ' והפח אשר לפניהם ' רומן
ליום המות אשר לא נכחד ' לכל כאש ' לכל מקרה אחד ' אף אומנם יש בענייני
המות הבדלה ריחוק והצלה ' כי המשכיל והחסיד יבריא בחלוות ' ויחיה וינחם
במות ' והמתגאה הרעע בחלוותו יכלה ' ובמותו ירקב ויבלה ' וזאת העכבר
לכדו לבקש המותרות ' רומן אל התאוות האסורות ' ודבר הללו אשר לבו
קצר ' ואין ותרפיד הפצר ' לקחת הגבינה למחלתו ' לכלכל תאוות ' רומן לרדיפת
התענוגות ללא צורך ' עד יבא בלבו מורך ' ונשחת תפארתו והודו ' כי יפלה חץ
כדורו ' ודברי החולדה ומאמריה ' ותנחת משליה ' ומסריה ' רומן לאזהרות
התורה והנבואות ' אשר בכתבי הקדש מצויות ' ומושל הכלי השוכן בכפר ' רומן
אל יצר הרע אשר ברית הפר ' ובית החמודה אשר לו היו הגויה ' וקמה ויפיה
ובכל ענייני המשל לחסיל ' מלך זקן וכסיל ' והאורח הבא אל ביתו כחלק
כחוקר בני המלך ' רומן אל יצר הטוב ' להציל הנפש האנושה מקטוב ' ולהיות
השכל מנינו ומחסה ' אדם מעשה ' ונערי האורח הנעימים ' רומן לתלמידי חכמי
' ואשר כבדו הכלי בראשונה ' במעשה מוצעת והגונה ' רומן למאמרי רבותינו
' חכמי תורתנו ' והוא אמר למנה דומה ת"ח לפני ע"ה לקיטון של זהב ' כחמד ונאהב
' דבר עמו דומה לקיטון של כסף ' בטעף קצף ' כהנה ממנו דומה לקיטון של
חרס טבין טעסבר אין לו תקנה ' ואין חפץ בחמתו אשר קנה ' זהו כדיבורי הכלי
ומתנות לבו ' כלי אין חפץ בו ' ודברי האורח הערבים ' במתנת הכדיבים
רומן לדברי תוכחות ' בארץ נכחות ' ואשר שאל הכלי על הליכות ' רומן לאשר
יקץ בדברי המוכים וחמתו ' ואשר השיבו האורח כי יש לו לתקן אמתתו
המגריט ' רומן להוכיחו על שרירות לבו הרע ' והצננות אשר בראיה באמתתו
והצרי אשר כמציא את ' רומן לאגדת חמודות ' מעידה על אמת נכבדות
ומהלל הצרי היא הענובה ' להוציא מלב כל חוטא משוכה

כי ממנו עתיד להיות וממנו עבר: אשר היה כבר' והדגש בין העבר והעתיד מ
 משתתף' יראהו בין כתף' והזמן המצוי שוכן רוח' ואינו כאמר זולתי בתשומה
 : וחלק ממנו בפועל לא ימצא' ומן הכח לעולם לא יצא' ובהיות חלקים ע
 עובדים או עתידים : ואינם בפועל עומדי' לא כמצא דבר לדמות זולתי התבועה
 ' וההשתקה הידועה' בהיות חלקיה הסדר הזה שומרים' קצתם עתידים וקצתם
 עובדים' ולא כוכל על הזמן להטכילו' רק אם כזייר התבועה הבאה לרגלו'
 ואם לא כחוש בתבועות לא כחוש בעצם הזמן' כי אע"פ לבד במציאותו כאזמן'
 ועם כל זה אין עצם הזמן וגדריה: אבל הוא דבק בה ונמשך אחריה' כי התבוע'
 ממנה מאוחדת וממנה מהירה' וכל אחת מהן על מציאות הזמן מעירה' כי
 כולם בתוכה כמצאות' חולפות ונבאות' ואדם לא ישיג עצם הזמן כ"א בחלקו
 התבועות לרגלי השעות' אשר בין המאוחר והמוקדם נודעות' ובחלקו התבועות
 ' לחלקים ישיג מציאותו' יבין לאחריתו' ובהמצא הזמן בחשבון התבועה' יתר
 התקועה' ישיגהו ההכרח לשער בו מהלכה' וימנה גם הוא בתוכה' ובשערו
 אותה הוא מתעצב בעצמו' כי החשבון והמספר דמותו וצלמו' ובשערו התבועות
 אינה מתעצב במעניה' כי אמרה מקרה הוא' כאשר יקרה אל המנוי כאשר ימנ'
 בו הענין' וייתאר בו במקרה המניין' ואחרי אשר הזמן כבחר' להיותו חשבון
 המוקדם והמאוחר: דברו לא יאמן' להיותו חשבון תבועה שת זדמן: כי בהיות
 התבועות קצתם מקצתם נקראות ונראות: למופת ולאות' ונהי שליומה מהם
 והחזקה' תבועת ההשתקה' ושליומה ממנה תבועת גופי הגלגלים' אשר הם
 במקומם מתגלגלים' ושליומה מכולם השתיקת הגלגל נורא ואיום' העושה ב
 בתבועתו הלילה והיום' על כן יתחייב להיות עצם הזמן כמשך אל זאת התבועה'
 אשר היא לכל דיועה' והזמן הוא אל המשער אותה' בהמכותו ונאוצתו הרמיתה
 כי שם ביתו' ונאוצתו כהיות בתבועה הזאת מספר הזמנים' לאותו ולמועדי' לימים
 ושנים' ובתבועה הזאת ימנו בני אדם שאר התבועות וזמניהם' וכללי מפעולתיהם
 ומעניהם' בזמן היבועה' ומנוחה: עקירה והנחה' והנה כתבאר כי הזמן כמשך
 אל התבועה העליונה' אשר היא היום והלילה מוכנה' והתבועה הוא מקרב דבק
 הגלגל' והדבר כתגלגל' להיות קיום הזמן באותה התבועה' ומציאותו זולתה
 בעדרת תבועה' על כן הזמן עומד ברום עולמו' מקרה דבר במקרה עצמו'
 משגיח השפלים ורואה' כצב תמיד ומשתאה' על זה כמשל אל הרועה שאנו
 בשבטו' מתהלל לאנו' והאזן בטוב ההגתם והודם' כמשל בהם בני אדם'
 והוא רועה ער ועונה' רואה כל שפל ומוכה'

ויאמר אחיטוב הנה נשאתי
 אליך אילן המשלים
 ' ליתר לבבך ולהשלים
 ' והאם אשר לא ישמע אל
 ' דברי עונר שאורו אכזרי
 ' והאיש הכושם וכרוחו אינו
 ' שולט וקל ברגליו לא ימלט
 ' כי לא ירחוק כפטו מן
 ' הגאווה והקלות ' וסכלות
 ' והוללות ' והאיש המתאחר
 ' ביופיו איך לסבלתו חקר
 ' איש מתהלל במתבת שקר
 ' כי יבלה וירקב ביו מהומה
 ' וכרעט ' כבגד אכלו עט

והאיש הכבדל בדעתו יתחרט ' והמרבה דברים מביא חטא ' והמפזר יחרד לבו
 ' והאשפסוף אשר בקרבו ' והאיש הכלי יהרוס תפארתו וימאסיה ' משחית כפטו
 ' הוא יעשנה ' והכבד ברוח עושים יקרה ' בעצלתו ימך המקרה ' ויהיו לטורח
 ' מועציו ומפעליו ' הכבדים הצואים אשר עליו ' ויאמר לו האנשים ' אשר
 ' דברי מוסר מבקשים ' לבו מליצותיך ומחשבותך מתאכזות ' מן היום אשר כתת
 ' לבך להבין ולהתענות ' ובתחילת תחנוניך יאך דבר ' מי נקי וכבר ' מייסר חבר
 ' בדעת ומילה ' יצמח צדקה ותהילה ' ועתה בצל כנפך נחסה ' והטוב והישר
 ' בעיניך נעשה ' ומן המדות הגרועות הכדליו ' ומרעט ומרוגז הצליכו ' והדובר
 ' אליך סרה יכרת באשמתו ' באכזר ירגמו אוזני ' על כן הודיענו פתרון מליצותיך
 ' הרוח אשר עליך ' ויאמר אחיטוב עתה אלוה אלכס נבוכי ברית כרתי לעיני
 ' יען האמת בדבר ' ולבבכם מטה רעע שבר ' כי עצתי להחיותכם סבה ' עץ
 ' חיים ' הוא למחזיקים בה ' ואני בקהל חבירים מצרף בחינה ' עתה יצאתי
 ' להשלים בינה ' והנני מודיעכם פירוש המשלים ' מעורר לב נכשלים ' והוא
 ' הסתרון אשר לא יצאת הרשום בכתב אמת ' דעו איפה כי הזמן כברא ' ובטשת
 ' ימי בראשית נקרא ' ומציאותו גלויה ' מבוארה ומצויה ' ויש לן חלקים
 ' נודעים ' למציאותו נשמעים ' כי

ונשאו אלך המשל
 הזה למען תמאס
 תאותך ותבז' ואל תתחייב
 בכסף העדינה' בתאות
 מעט מהגבינה' וגדולות
 מן אל תבקש' השמר לך
 פן תבקש' ויחר אף ה'
 העבד בשומעו המשל'
 כי על תאותו לא משל'
 ואמר עד מתי תריבוני
 וכסף עלי תתמרמר' אש תבן
 אני כי תשים עלי משמר'
 ותמשלי אותי אל הכלי'
 במעשה ידי ופעלי' ואת

תמשלי אל הרוכל' אשר קצרו רעב יאכל' וקשה מכל זה ומר ממות' בהמשילך
 הגבינה לסם המות' אשר הוא לכל עבד למרגוע ונופש' תאות כהיה תעבד
 לנפש' ואני הפך הכלי במחשבי' ובכדיבותי ויושר לבבי' על כן ארנץ ואקח
 הגבינה לצמתי' בעבור הזכיר אתשמי' ואתן ממנה לחמי ולשכני' וחנותי לבני
 בטני' ויהי כראות החולדה רוב זרונם וכעסו' כי עונו גדול מנשוא' ותאמר לו
 בחן וכסה' וראה ועשה' וירץ העבד אל הפורה' ויכנס בפתע פ'
 פתאום במהומה ומאירה' ויתהפך לצירה' ולידו אינה'
 לקחת הגבינה' והוא לא נזהר במקרה הכלי ומפעליו
 ותפול הפורה עליו' ויצעק ואמר הושיעני
 אחותי החולדה' כי באה קפדה'
 ותבט לעזרו ולהושיעו'
 ולא יכלה להרגיעו
 ויחרד העבד וימהר וינאק' ויתגלל בדמו ויחנק' כי נשען בקלותו ובסכלותו
 הכבדה' המעצבת הקנה הרצון הזה' ותעב החולדה לחורה: גולה וסורה' ותאמר
 זה משפט כל איש קלותו והוללותו תשיטנו' תאות עצל היא תמיתנו'

צורה העבד בוקש' ורגל' ותמוטטה' וחולדה לנפשה בעיפור נמלטה

ואם הייתי יודע מעלו ורשעו והבינותי נכלו ובצעו לא הייתי לן במלכנו ולא
קרבתי אל שולחנו והכני מתבחס לרוב פשעו ומעלו את הצרי אשר כתתי לו
'ויאמר לו הנערים אל יחד בעיני יחידתך' כתר לו זעיר ועזרה נקמתך 'אולי
הצרי יהיה סיבה לחלתי' חרצונות למוות 'וישא האיש את עיניו אל רוס מעוני
ויאמר אמן כן יעשה ה' וילך לדרכו נפלא ורעיוניו תמימים 'וישבעו בו מלכאבי
'אדם' ודבילי קס ממעטבו 'ויאכל וישת ויטב לבו' ויתהלל וישתבח את כל אשר
עשה את האורח 'ועל דבריו הצרי אש- שאל לשכרו' ולא הרבה במהירו 'ויאמר'
בלבו יקדכו ימי הקיץ ואלך לי אל המדינה 'מקום הדעת והבינה' ואמכור את
הצרי לאחד הסוחרים 'אשר בינה סוחרים' ואקנה בדמיו מלכבשו' ויין ענושים
'וייהי ימי ויהא אש עובר' והצמח בקרבנו גבר 'ויסר אל ביתו לשתי' ויחל הכילי
אותו לפתות 'ויאמר לו מה מלאכתך ומאין תבא' לדעת עסקו ומחשבו 'ויאמר
לו אכני אש צייד: בחרבי וקשתי צבי מיד' והלכתי לקנות למלאכתי סה' מאת
איש אחד בשש' לתת ממנו בראש החיצים להיות נוגשים ואצים להמית כל
בהמה וחיה בכל כלי צדיה: והסס הוא חזק' וכל הנוגע בו יזק' ולא יועיל לו
מרפא ומשגד' וילתי הצרי הגדול הבא מבלעד' 'ויאמר הכילי תן לי מעט
ממנו ואשים מארב: אל כחש שרף ועקרב: אשר הם לוחצין אותי: ואת בני
תגובתי' ויתן לו מעט מוצר' וחצנו נער' וישן הציד וישב לביתו: והחיות יגורו
משאותו: והכילי חשב מחשבות און בתאוות: כי נתמלא סאתו: 'ויאמר עתה
אכחז הצרי ותפארתו: ואדע מחירו ותועלתו: אש סגולת הסס והצרי כאשר
למדתי יפה: אני אומחץ ואני ארפא: ויקח מן הסס ויתן בלשונו: וילכד בעוננו
'ויגוע לבו כרע: המקרה והסגב: ויתחזק בצירו ויתחלחל: ופחד וירחב וחל
: וירץ אל גבו לקחת את הצרי: להסיר האף והחרי' ויתבלבלו דיו במפתח:
אין סוגר ואין פותח: וישאג וינהוס במכאובו: לרוע עצתו ומחשבו: ויערף אשתו
כי כלכד במעלל: וציריו נהשכו עליו: ותפצח ותקח הצרי השמור כבת עין:
ותבא לו יין ואין שותה ואין לוקח: אין מבריא ואין ברח: ויגוע וימות באשמו:
וכפל בעצמו: והמרפא לא הועיל: צריו עבר ולא יבעיל:

צורת הכילי בוקש בחטאו ובחשו: ואשחו תשקיבו הצרי כצאת נפשו:

ויאמר אל האיש מה זה בידך למעלת כבודך והחדך : ויאמר אני רוכל בארץ
 סחנילה : כנורא עליה : וכשנה הזאת חסר בעירי צרי גלעד : למרפא ולמסעד :
 ואני הלכתי אל גלעד בעבורי : וארבה זהב במחירי : והו הצרי גדול אשר אין
 חקר לתפארתו : לכל אשר נמצא אתו : ויאמר לו בחסדך הודיעני בתועלתו
 דבר כדשם : זעיר שם זעיר שם : ויאמר האורח ומי יוכל למלל גבורתו : ושבח
 סגולות מעלותיו : אבל הרופאים נמנו וגמרו במעלליו אחד ותשעים : לכל
 משכיל נודעים : ואם תרצה לדע סימן במהלכו : צ"א תאמר לו : כי בכל מעלה
 ומעלה יועיל לכל כאב ולכל מחלה : והשניתה שם המות בטובו יצילהו : ובשניתו
 ממנו מיד יועילהו : ויאמר לו תן לי מעט מזהיר לזכר מעלותיו : למען אספרה
 כל כפלותיו : ויאמר שמעת לקולך : אני אמלא את משאלך : ויתן לו ממנו
 בכלי קטן : כלוחית של פליטון : ויאמר לו הרי לך מזהיר ומתן : בצלוחית קטנה
 כיתן : ועתה שים עיניך לשמריהו : כי לא דבר רק הוא : והיו ככלות האורח לתקן
 אמתתו : ובא ולן במשכב תפארתו : ויעל בלב בעל הבית : שמיר ושית : ויאמר
 לו אחי האיל ואין רצונך להתאחר : ובבקר אתה תשחר : וזה לפרעו ההוצאה :
 אשר לרגלך באה : ויאמר מה אשר הוצאתי : אשר בסתר נטשתי : ויאמר לא
 חסרתי דבר ממשאלך : כל קרוב אליך : וכל דבר במחיר גדול כרצה : ובכסף זה
 נמצא : כל שכן בחיסזון : בר לחס ומוזן : ועתה יש לך לתת בכל אשר הוצאת
 פה : שם התבן ועם המספא : כסף עשרה שקלים : בשקל העיר שקלים : וישמע
 האורח הדברים ויתעצב : ויקם על פתח המשכן ויתייצב : ויאמר בלבבו ומה
 יועיל כעמי וחמתי : ולמה אחלל עמו דרך אמרתי : ויאמר לו קח את כל אשר
 תאמר : כי יין עסיסך לשותיו יימר : וישקול לו הכסף כאשר היה בחר : עובר
 לסוחר : והיו באשמוורת הבוקר וישכס האורח לעמוס חמורו : ועמו כערי עושים
 דברו : ויקראו אל האיש פתח השער : ויכע לבבו כנוע עצי היער : ויקם בטובד
 ובעצלותו : כשכור אסור בכחושותו : ויאמר תן לי שכר המלון והחנייה : ושכר
 מטת יספיה : ויאמר האורח כמה המחיר אשר תדרוש : ומשני אדם לא תבוש :
 ויאמר ביד האיש היכולת : בקע לגולגולת : וימהר ויתן לו המחיר אשר שאל : פי
 הוא מטומא ומגואל : ויפתח וילך האורח לנתיבו : ושני כעריו סביבו : ויאמר
 להם ברכו בני בכח ולל' : הסם ממקור ישראל : אשר הצילנו מיד
 האיש הנבל : אשר הרשע לנו וחבל :

למען תבין במהלל לבי ודרכי לוי עוללת כח' ויאמר האיש דבר כפי צדק
 וחסדך' כי שומע עבדך' ויאמר האורח אמת הקדמונים' אשר במחנה החכמה
 חוכים' טוב המלך ושלמותו' קונה בן חורין בכדיבותו' ופרי הנדיבות והדיוח'
 הוא המהלל והשבח' ואמר נדיבות הנכבדים' גמילות חסדים' ומפעלות
 הנאמרות' בשם נדיבות' כי הזרע נדבה' יקצור הוד ואהבה' ויאמר הנדיב
 יבקש החן והיושר והכלי הממוץ והעושר' להתגדב בפסא יהלל' וקובץ על יד
 חלקו יקולל' ויאמר הנדיבות יחזק הברק' ומשם יולד הצדק' הצדק יצמיח
 השבח והטושר' וממנו יולד היושר' היושר יולד הנצח והעדרה' וממנו תבא פ'
 החבורה' החבורה גפן חזקה' תצמיח צדקה' הצדקה תבא הלום' ותוסף אהבה
 ושלום' השלום סוד תבונה' ועיקר האמונה האמונה מוכנת להבין ולהורות'
 והיא ראש התורות' התורות משפטים וחוקים' מצנף ומכוסת מתוקים' ובהם
 ישוב הארצות' קרבת אהים חפצות' ראה כמה הנדיבות נכבדת' אשר בראש
 המעלות עומדת' וכמה גדולה מעלת השמחים' בהכנסת אורחים':

צורת האורח והאיש ובני מעונו סביב לשולחנו

וילמד האיש אל האורח
 : אשר בגבינותיו ינצח'
 הים לך מחר להשכים
 להתיצב בבקר לכך מסת'
 : עת הוא להבין מטות
 ולהציע: אחר תחנה דעתך
 ותביע' ויאמר לו עוד יש
 לי לתקן באמתתני מרגע:
 אשר היום נקדע: ויקח א'
 אונתתני לתופרו: ושם'
 נקרב האיש בעל הבית
 לעזור: וירא בתוכו נכנסת
 : אשר ביופי מתוקנת: וי'

ויאמר העבד הלא אני
 קל התנועה וגם
 הוא לי לישועה ביופי
 ומלכוש משואר ושערי
 לאדרת שער מתואר על
 כן ארץ אל הגביה להיו
 בהנה פעם אחת ולא
 אשנה ואקחנה לי במרוצ
 ומרגוע לפסטי אמה ואל
 האדם ותחבולותיו לא א
 אחוש כי כח אבנים כחי
 ובשרי כחוש ותאמר ה
 החולדה השמר אל תתן אל
 און בור שאן וטיט היון

אולי מפניו תחת ותערוץ כי לא לקלים המרוץ ויקרך כמקרה איש העמל אשר
 על כפשו לא חמל ושתה סס המות באף וחרי ולא השיגה ידו אל הכרי ויבוע
 וימות במחשבתו כי כבערה עשתי ויאמר אליה העבד איכה היה הדבר ותאמר
 החולדה איש אחד היה בכפר חכן בכל הממוץ יתלונן ויהי לו בית חמדה
 ומקנה בקר ועבדה ויהי כילי בממונו ומאדו משחית תפארתו והדרו ודעתו
 באמונתו נבדלת בהרבות דברים לאין תועלת וממוץ עני ואביו יסור ויתעם
 ואין עוזר וברוב דבריו היה עצל וכבד כילי אובד ויהי היס ויבא אל ביתו
 חלק כתואר בני המלך איש אחד נסבד מבני עמו ושני נערי עמו ויאמר
 לו האמצא מלון הלילה הזה בקרבך ויאמר הואל כח ולין ויטב לבך והאורח
 לא הבין סוד תחבולתו שירד על פי מדותיו ויתן לתחנותיו מטה מוצעת ויטה
 ויעש לו משתה ומצות אפה ויסף לכבדו ולהדרו ויתן מספא לחמורו ויתן
 מים לחחוץ דגליו ורגלי האנשים הכלוים אלו ויאכלו כולם בביתו ואולמו
 וישתו וישכרו עמו ויהי אחרי הסעודה ויפתח האורח במשל תעודה ויאמר
 אל האיש טועם כח דברי יאמר לבי אמרי הנה אתה כהדרך כדדענו ומשוב
 כעמך האכלתנו ומיין הריקח כדיובתך השבעתנו ובמיטב פעולתך שומחתנו
 על כן ראוי לי להודיעך דברים צריכים גומל חסדים טובים

ויבין בתנועות הגלגלים / אשר הם לא כבדים ולא קלים / וזריחת המאורות
הכבדים / הכבדים העומדים / ואיך תקופות ומולות / יורדות ועולות / והכל תלוי
במאמר / ומציאות הל' הכל מצוי ונשמר / אזי תעצב נפש האכל והגדל / וכבוד
בח המלאה ישל וידל / ומצאנו חכמים על זה מעידים / וזה המעשה מזכירים /
וכן אמרו לפאר הדבר ולשירו / שאל חכם אחד לחבירו / הנפש אשר באדם
הנקראת שכלית שמה / איזו נפש היא ואיזו מקומה / אמר לו הלא ידעת כי אדם
בראו הבורא להתבונן במפעליו / ולהסתכל במעגליו / וכאשר גדל ורואה ע
עיוני העולם ומאוס בהבליו / וממהר להרחיק השפלים ולבזות / הוא מעצמו
עשה הנפש הזאת / כי הואיל ומביט נפלאות / הבורא בחדוש העולם / וממנו
איך דבר נעלם / בורא חושך ויוצר אור / הוא משתדל בעצמו לדעת ולחקור /
ולחשוב השגה קדושה וזכרה / יראת השם טהורה / ואז יש לו הנפש השכלית
משני שהיא משכיל לדעת ולחקור בחכמה / הגדו והרמ' / ואמר חכם מהקדמונים
הנפש מקומה בלב והיא מניעה לכל הגוף / והיא מונעת באמצע הגוף ומאירה
לכל הגוף / כאשר ניתן השמש בחצי השמים / ואורו מאיר לכל עינים / והגוף ע
מתקיים בנפש והנפש באור והאור בבורא ית' והבורא סובל כל נעלמות בכחו
הנשא / וכן באמר אני אסבול ואכי אשא / עוד זאת רמזו חכמים בתבונתם
והורו לנו בעצתם / כי כאשר יחשוב האדם בכל זה / מאס בהבלי העולם הנבזה /
ועומח הנפש ותסיף חכמה / באין אונים עצמה / ותמשול הכח השכלית / על
כח הבהמית אשר היא מתאזה וכוועסת / וכדבר המושכל מואסת / וכמועלו בה
יגיע האדם אל תבליטו / טוב אחרית דבר מראשיתו / ואם ישתף אדם אל
החיות / ואל בור תחתיות / בהיותו יודף תאוותו / ולא יזכור אחריתו ותקוותו
שתאזה תבדירו ותמשכו בכזביה / וירדפה את מאהביה / נשמך משחת קדשו ת
תביע ותבאיש / וישח אדם וישל איש / וחלל כבוד מעלותיו הרמות / ביקר כל
ילין נמשל כבהמות / והוא נמאס מהם וגרוע / מזה קבוע / בשמונו שכלו והוא
הכבוד / לכח הבהמית משועבד / מלך לעדה נעבד / ויז תחבולות בערמה
בבור מלחמה / ויקס בלבו חמסים ואשרים / ישב במארב חסרים / וחרב חדה
לשוננו וחינו / יארום במסתר כאריה בסוכו / במסתרים יהרג כקו כי בכל רע
יודע וכקיי ועתה השמר לך מתחבולותיו / סך תקסם בעלילותיו

עזרת העכבר וחולדה מדברים שניהם / והפרה דרובה לפניהם

ויהי תחבולה ופח משני קצותיו חיבר' להינקס מן החולדה וכן העכבר וידדוק
להם לבדו פורה' זרוע עד גבורה' וישש שם מעט מהגבינה' היתה לראש פינה
' וישש שם לבגד החורים' אשר שם העכברים' ויהי בערב ויצא העכבר לבקש
יתרון למזונו' והנה הנגב עמד בציניו וישב אל חורו בתרופה' במהומה ונאצה
' ותאמר לה החולדה לך כי חרדת' ופחד פחדת' ויאמר כי ראיתי נגדי פורה
ערוכה' פורה דרוכה' ועתה לבי עמי לראות ורצוי' אולי תוכלי האעיל אלי
תעצמי' וילכו שניהם יחדיו' וכל אחד חרבו חגורה מתחת למדיו ויבאון ויראון
את הפורה' והנה היא בבינת אדם סדורה' ואף בידם להשחיתה יכולת' מפני
מזיקים או מפולת' ויעמוד העכבר השתאה' וישקף בעד החלון ויראה' והנה
גבינה בפורה עומדת' ובחוט שני נכמדת' ויאמר אל החולדה אלך במרובה
ואקחנה' ואל בית מלוינו וחורינו אביאנה' וכחשקט ובטוחה אותה נאכל'
למשיב כפס ולכלכל' ותאמר לו החולדה דמך בראשך' אם תשצב כנפשאך' כי
זאת הגבינה לתחבולה הזרמה' ובתוך הפורה השמה' והוא פועל אשר האדם
יפלענו' ואנח אים ומצאנו' ויאמר העכבר ואף יוכל האדם להסך תחבולות'
לדבר רע ולעולל עלילות' ותאמר חולדה הלא האדם נכבד בשלימות' בצלם
ובדמות' והוא מחבר המרכבים' אשר בעולם החוויה וההפסד נצבים' ומזונו
קב ונקי' בהיותו בעבודתו בקי' יתפרנס בזרעים' ובדברים מורעים' וטחון
ברוחים' ובשל מבוטל במים' ואפיו או צלי אש בשר' ומלח ותבלין לא יחסר
: וכל זה הקל מוגו והכשירו' ולהיות לעם סגולה האמירו' כי הקל יעלה בטבעו
ומזגו' יצד עליו ריעו' ומפני זה הוא נצב הקומה' כליל יופי מלא חכמה' ראש
כלפי עליין' ושם חביון' מוכן לקבל כח במעניו' וישש אל המדבר פניו' והוא
משכן הכסף המשכלת' דבר ממללת' וזאת המעלה אינה נראית באדם בתחילת
בריותו' וכיום היותו' כי בעודו קטן הוא קרוב לשרשו וגזעו' ועל כן הוא רטוב
בטבעו' ולחן יכבה אור שכלו' עו' כי קצר מצעו' כאשר יכבה הין שכל האכזר
: וכל חקנותו יעקור' וכאשר יכבה הקיטור העולה מן המים' אור השמש בחצי
השמים' וכאשר יגדל במעט קט הילד' ויחל ליבש הגלד' יחיל להכיר וללמוד
מנהגים' ולשון עלגים' וכן יעלה מעט מעט' אם לא יתפתה בהבל וימעט'
ויגיע לתבליט שלימותו' חסדו ואמונתו' ויחשוב וישכיל בכלל הנבראים'
ובעצומים הנוראים':

וירש ראשו לנגדו ויתמרמר ' ויאסוף אותה במשמר ' ויחל לדבר אתם קשות '
 להעיר לב יען ' ונרדס חשות ' ויאמר אנכי שלומי אמוני ישראל ' ובידי כח ולאל '
 לישראל חברים וליסר ולהוסיח ' ונדרקתם ותהילתם תצמיח ' וכל הממרא את פי
 תבונתי ' וסודע תוכחתי ' ועצתי ' יקרהו במקרה העכבר ' אשר נוקט במשובתו
 ונעכבר ' ויאמרו לו החברים ' איכה היו הדברים ' ויאמר היה רועה אחד עוכן
 במדבר ' במקנה הצאן והבקר ' מבין נסבר ' ובחר להם מקום להועילם ' על
 מצועי מים יבאלם ' ויהי היום וינהג מקנהו אל מעון ההרים ' מקוה נהרים '
 וימצא מנוח לשה פזורה וכלאה ' והיה מרוב עשות חלב עשה דגולה ' וימצא
 בצאנו דל כדכא ' ויעש לו סוכה '

צורת הדועה דועה קורו ' ומנוח ' תוחא אצלים ' שכתב בסתר קנה '

ויח ' כי ארבו לו שם הימי '
 בטוב ובנעימים '
 ויודע הדבר לשני רמשים '
 אשר היו גדלים שם ואבוסים '
 שם האחד עכבר ' ושם השני
 חולדה ' קנה ומדה ' כי הם
 היו מקדמוני הרמשים האצלי '
 ' כבונים על דבר ומשגילים '
 ויצאו לילה אחד להצבונן
 בעניין הרועה ' וכל אחד ברוב
 כחו צועה ' וימצאו גבינה אחת
 כשארית ' אשר הייתה באהל '
 כשתרית ' וישבו סביבה ולינו '
 ' וישאו משם כסף זהב ובגדי '

וילכו ויטמינו ' ויהי בבקר ויבא הרועה לדרוש את הגבינה ' אשר למאכלו מנה '
 וירא והנה היא מתאשת לאכילה ' בחורין הסמוכים לה ' ויתגצב אל לבו בקבעו
 האהל במקום אשר ' כיון שהחולדה והכרדלם מצויים שם '

גִּבֹר גִּדּוֹל כַּח יִפֶּה מַ עֲלֵי : יָשִׁים לִבָּב אֶל הוֹד אֲנוֹשׁ מַהֲלֵל :
 עֹבֵר אֲשֶׁר גִּבֹר בְּסִכְלוֹתוֹ : תִּרְאֶה כְבוֹדוֹ אֲשֶׁר עֲזָלָה :
 אֲזַב הָרוֹף מוֹסֵר וְאִישׁ מִבֵּין : תִּבְוֶה וְתוֹלֵךְ יוֹ עֲצִים שׁוֹלֵל :

וְיִחַד כְּשֶׁמֻּנַע הַמַּחֲבֵר שִׁדְרִים נִעְלָמִים דְּבָרֵי נִרְנָן כְּמַתְלָהִים וְיֹאמַר כֹּל
 דְּבָרֵךְ וּמַסְלִיךְ אִינִי מוֹעִילִים וְעַלְךָ רִמּוֹן דְּבָרֵי מוֹסֵר גִּדּוֹלִים וְאִזְלִים
 חוּחַ עֲלֵה בִיד סְכוּר מַסְלֵב בְּפִי כְּסִילִים וְעַס כֹּל זֶה אֲשִׁיב אֶל דְּבָרְךָ וְאֶעֱנֶה
 וּבִקְהֵל כְּנוּעִים אֲחִיכֶּה וְהַפְעֵם אֶרְאֶךְ יְדֵי הַעֲצוּמָה אֶת כְּנוּעִים חֲכָמָה וְתִרְאֶה
 יוֹשְׁלֵי צֶדֶק כְּתוּבִים בְּאִמּוֹנָה מִיִּם עִמּוּקִים עֲנֵה בִלְבָב אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִדְלֹנָה
 וְאֶת הַט אֲזַכֵּךְ וְשִׁמְךָ דְּבָרֵי תוֹכַחְתִּי וְלִבְךָ תִּשְׁתִּי לְדַעְתִּי וְתִרְאֶה מַעֲלֵת אִישׁ
 יוֹעֵץ וְתִבְנוֹתֵי וְאֶתִּיקָר תַּפְאֶרֶת גְּדוֹלָתוֹ וְתִגְבּוּרַת יַד חֲבִירָיו בְּתַקְפוֹ וּבְגִבּוּרָתוֹ
 וּמוֹצֵאֵי וּמוֹבִיאֵי וְכָל כִּרְוֵתוֹ וְכֵן הִיָּה הַדְּבָר יְרוּם כִּשָּׁא וְגִבֹר אֲמַר כִּי גִר
 בִּירְכַתִּי אֲשֶׁרִים אִישׁ אֶחָד מִן הַרְמִיתֵי וְשִׁמּוֹ אֲחִיטוּב בֶּן שָׁר שְׁלוֹם נִפְךְ סִפִּיר
 וְיִהְיֶה לָּם וְיִהְיֶה גִדּוֹל אֶת חֲכָמִים וְאֶת כְּבוֹדִים כּוֹעֵץ וְנָדִיב כִּדְבוֹת יוֹעֵץ הוֹלֵל
 הוֹלֵס וְשִׁתִּי רוֹעֵץ פֶּלֶא יוֹעֵץ וְיִתְלַקְטוּ אֶרְבַּעַת אֲנָשִׁים לְאֶהֱבֵתוֹ כְּגִשִּׁים אֶחָד
 מִחוּדָר דְּדַעְתִּי וּמוֹצֵאֵי לְאִמּוּתִי כֹל דְּבָר בִּיעֲרֵי אֲמַנְסֵה הוּא רֵךְ לִכְעוֹס וְלִרְצוֹת
 קֶסֶף וְעַס חֲבִירָיו כּוֹתֵץ וְנִשָּׂא וּבְחִדּוֹ וְדַעַן וְדַעַן וְדַעַן מַשְׁתָּאִים קֶל בְּרִגְלָיו
 כְּאֶחָד הַצְבָּאִים הַשָּׂנִי כְּחֹמֶד וְכַעֲסִים אִישׁ רַעֲיִים יִפֶּה תוֹאֵר יִפֶּה מִרְאָה וְהָאִישׁ
 מַשְׁתָּאֵה אֶבֶל הוּא מִתְהַלֵּל בְּיוֹשֵׁן וּמִלְכּוֹשׁ וּבִשְׁעָרֵי אֲשׁוּ וְכָל מַחֲסִבּוֹתֵי חִפְצוֹת
 הַלְבָשׁ אוֹתוֹ מַחֲלָצוֹת הַשְׁלִישִׁי טוֹב לֵב וְרַחֲמֵן אִישׁ כְּאִמֶּן מַעֲנוֹב בְּמִאֲכָלוֹ
 וּמוֹזֵנוֹ וּבִיּוֹן מַשְׁעוֹ וְשׁוֹלְחָנוֹ אֲמַנְסֵה הוּא בְּדַעְתִּי כְּבֹדִי מִרְיֹב דְּבָרִים לֹא יוֹחֵל
 פֶּעַם יִחַסֵּב לְשׂוֹר פֶּעַם לְאִסְקָה כְּאִרְיָה יִכְסֹק הַרְבִּיעִי מִתְכַבֵּד בְּבִיתוֹ וּמוֹעֲנוֹ
 מִתְעַנּוּגֵי הַעוֹלָם וְעַנְיֵי אֲנוֹס אֲנוֹס אֶבֶל הוּא כִילִי לַעֲצָמוֹ וְכּוֹבֵד בְּעִצְלָתוֹ
 מוֹזֵנוֹ וְלִחְמוֹ אֶת בְּגָדָיו לֹא כִיבֵם וְלֹא עֲשֵׂה שְׁפָמוֹ אֵלֶּה קִצּוֹת דְּרָכֵי הָאֲנָשִׁים ו
 דְּעִתָּם הִלְדִּים הָאֵלֶּה אֶרְבַּעַתָּם וְיִהְיֶה כְּרִאֲוִית אֶחָד טוֹב תִּעֲלֹלִיהֶם מִדּוֹתֵיהֶם
 וּמִשְׁעֻלֵּיהֶם וְשִׁינֵי מַעֲשֵׂיהֶם וּמַשְׁמַחֲתָם כִּי לֹא יִדְעוּ וְגַם אִין הַטוֹב אֶתֶם אֲמַר
 בִּלְבָבוֹ לֹא אֶרְחִיקֶם מֵעָלֵי אֲנוֹלִי אֲנוֹעִילֶם בְּחִדּוֹתֵי וּמַסְלִי וְאִישֹׁר כְּתוּבוֹת
 דְּרַסֵּם וּמַעֲלִיָּהֶם וְאֶשְׁלֹמָה לֵהֶם

ויתן אותם באמתתו / אשר נמצא אתו / ובמשקל המשי אותם סלה : כאשר
 היה בתחילה / ויקם וילך לבדו מעט מעט / לרגל האתון לאט / ויעש בדרך ש
 שלשה ימים / וברק ממדורתו יהלך עליו אמים / ויגיע אל העיר יגע / עוני ועמל
 שבע / וילך בלילה ההוא במלבונו / ויכל לאתונו / ויהי בבקר ויבא הסוחר ויקנה
 המשי מידו / וסקול הכסף בעדו / ויאמר יש עוד באמתתך דבר למוכרו :
 ואני אתן שער : וארכה כסף שכרו / ויאמר איך בו לבד דבר נקל / אבני משקל :
 הבאת לי ישר המושא / אבן מעמסה / ויגש הסוחר לראותם / והנה הם טונות
 במראיתם / ויבן כי הם טונות / לחדד ולמרט החרבות / והולך צוה על כל בני
 העיר יחד ישים וצעיר / לתקן כל כלי מלחמה ולחדדם / להראות הדרס והודם /
 ולתקן כל כפס אשר לבוש שריון עוטה / חרב חדודה וגם מורטה / וכל האנשים
 אשר לא יראוהו בזמן קבוע / חרפתו ועונשו ידוע / כי כל חסד למשפוחיו טמון
 : וציהם ישתמין / וטראות האיש האבנים הספורות / אשר היו מזמן רב בעדרות
 / ובעת הצורך המה נסתרות : אבנים גדולות אבנים יקרות / דבר אל העובד ד
 דברים טובים / אל לב משכיל קרובים / ויאמר נקבה עלי באלה האבנים מ
 מחירך / ואני אתן את שרך / ויהי בעיני העובד לשחוק / ויביא עצות מרחוק /
 ויאמר אני אמכרם בעבור נעלים / ובמחיר המשי כפלים / ויאמר אשלים כל
 אשר תשאל / ואל תשים מלתך לאל / ויקח האבנים ויוציאם לחוץ / כי היה
 דבר המלך נחוש / ויתן לסוחר כסותו ומכעלו / וכסף הרבה לו / וישמח העובד
 בשכלו ויתהלל / כי הולך יוצאים שולל / וסופרים יהולל / ויאמר זה תגמול כל
 עמל וכל רועץ / אשר לא שמעלקול יועץ / ויש לבו שמח / ובהללותו משבח /
 ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר / שמחה נשטון וקר / ונשא אתו לך זה המשל לחזק לב
 אכוש וכסל / ולמען תדע כי העצה חסרה / איך בה דרך ישרה / ואין בפי איש י
 יועץ אמונה / ולא דעת ולא תבונה / ולא יעיל ביום עברה עצתי / וביים צרה
 תבונתי : ועל מאמת הרק והכבדה : אשר השיר הזה :

ויאמר הסופר למה ת
 תצומם : חרד והומם
 קרב אל האתרוסר המשא
 אשר עליה ' ותינוח מעט
 מ'זער מחבליה' ויגש העובד
 להסיר המשא מעל אתונו
 והסופר עזרן כפי כחו ואוננו
 = וכראות באמתחתו אבן
 מעמסה ' ויאמר לו מה
 המשא ' ויאמר לו אמתתני
 האחד מלא המשי הקל
 והאבנים לכבדו למדה ל
 ולמשקל ' ויאמר הסופר
 למה מחשבונך חפצות

באבני גור מנופצות ' ויאמה העובד ואיך ינשא המשי לכבדו ואיך משקל כבדו
 ויאמר בענין המשא אלמדך דברים ' שמע בקולי איצעך מישרים ' ויצו להרים
 אבנים מאמתחת ' ולהציל כפש בהמתו מני שחת ' ולחלק המשא באמתחתיו
 משתין רוחותיו ' ויגש העובד כפי מאמרו ורצונו ' ויקל המשא מעל אתונו ' ויקומו
 וילכו שניהם חברים ' והאמן לפניהם מעבירים : והסופר השלים חידתו הנפלא
 להעביר מהם יגון ותלאה ' והעובד תמה מאוד מחדו ' וגדל תבונתו והודו
 ויאמר אחרי אשר הוד תבונת לשונך גדל ' מדוע עתה ככה דל ' ויאמר הסופר
 והלא חכמים עשו תעביות וצדקות ' על הסופרים ועל מלמדי תיסקות ' שלא
 יתעשרו במלאכתם ' וכן ככתב וכחשם ' ועליהם אמרו נאה עניות לישראל וצער
 כוונתם סומקא לסוסיא חיוורא ' ויאמר האיל וזאת היא מחלונך ' העבודה לא
 אקבל עצתך ' ולא אתחבר לחברתך ' ועתה הפרד נא מעלי ' אל תסף עוד
 דבר אלי ' ולך לשלום דרך מגמתך ערוכה ' ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה
 וילך האיש לכבדו אורח נתיבו ' ויתפרד ואיש מעל אחובו ' ויגש העובד ויקח את
 האבנים אשר הניח ' ונגד עצת הסופר דברים הטוח ' ללקט אותם ב
 במספר ' מערימות העפר

וכאשר נשאל האדם בזה השלימות ' והוא יתחננו עד מות ' : נתן לו כלי
 חמדה ' אגסי מדה ' והס לזכרו מועילים ' והוד תבונתו מעידים וגולים ' והס
 מכתב והדבור ' ופעור מחשבו לדעת ולבור ' אמנם הדבור הוא פתרון לשמיעה
 ובו יכיר חפץ הדבור והידיעה והמכתב מגיד מיעדים ' בפתח שערי ' ובהתעלם
 כתבו אינו מתעלם ' כעל גמולות כעל ישלם ' ומגיד עולם מהלכות ' הן אלה
 קצו דרכיו ' השיעור כאות וכשמע למחשבתו ' והדבור והמכתב מגידים הוד
 תפארתו ' אלה הס ג' דברים נוראים ' אשר באדם נמצאים ' יסער במחשבתו
 עניינו ' ויכתוב בקולמוס רצונו ' וידבר דברים בלשונו ' ופעור האדם במחשבו
 ודבר לשונו וכתבו ' מורין על פתרון כל עניין ' ואינם עצם הכניין ' וסבת
 התחלפות הלשונות ' והיות דתי הדבור שונות ' הוא כי הדיבור והקריאה ' הס
 תבונה קנה הריאה ' וכאשר יתחלפו מזג הארצות וספורס ' בהתחלף טבעם
 ואוירם ' יתחלפו מזג הריאה וקניה ' והאיר אל עבר פניה ' ותבקש דבור קרוב
 לטבעה ' ונאות למוצא בית הבליעה ' והדבור או המכתב בחבור האותיות '
 בוחן לבות וכליות ' הס שנים ועשרים במספר ' לדור דורים יוספר ' והס יסוד
 כל דבור ודבור ובכתב מהלליו ' אלף המגן תלוי עליו ' והס מתנועעים בחמש
 תנועות ' וסדורם לכל משכיל ידועות ' כי התנועות האלו בפסוקות החיות ' ושאר
 האותיות המה בגויות ' וכל תבונה ותבונה מבוארת ' ומבוארת בסודות אות אחרת
 כדמיון שני אחזק כאמנים ' וסוד שני לוחות ' אבכים : והס אה אי או אי : ויבא
 וראו : ואל זה הס הספלא דמין : מה הציון הלן : וכלל סוד התנועות ' לארבע ולרחבם
 : הסם כס : זה ספר תולדות מכתב והדיבור : כסדר וחבור : ויחמד העובד ראה
 דבריו טובים ונכוחים ונעימים במלולך : ושומע אין לך : כי העמל הפליאני
 הפלא ופלא : ולא נוסית ללכת באלה : ואינו מחד בדבורך לבד
 חיותך שפתיס ' פעם ופעם : ויהי הס הולכים ודבר : וכל
 אחד בחברו מתחבר : ותצא האתון ותכרע : ותחלץ
 כחה ותגרע : כי לא יכלה לסבול המשא : ועין
 העובד עליה חסה : ויצעק ויהמה
 לקולה : ויפת לבו לחילה :

צווח העובד חומה על יצונו : והסופר סוער את אחריו :

ויאמר העובר לאיזה מ
מקום מבמתך
אולי אוכל ללכת בחברותך
'ויאמר אל השחור'מגמתי
ולפני משקל'המשי תחנותי
וישמח העובר אל הבטורה
'ואורח עמו לחברה'ויאמר
לו הנני בחברותך בטוח
ובאהבתך שמח'ועתה
הודיעני מלאכתך וענייכך
אם מצאתי חן בעיניך
ויאמר האיש מנעורי אני
טובן רמים'עיר גדולה של

חכמים'ושם הסינותי מנחתו'ושבתי'ואני סופר מהיר במלאכתי'ויש לי בתוגרמה
אח'וקרוב'וריעים לרוב'והנני שומר לקראתך'לדרוש שלומך וטובתך'ויאמר
הודיעני דבר במלאכתך הרמה'ויעבור עלי מה'ויאמר'האיש דע כי הבורא
יתעלה'אשר כבודו עולם מלא קנה ראשית כל דרכו'קדש מפעליו ומהלכנו
'עצם אחד פשט רוחני ונקי'אזי צדקי'להאזילו על כל כוזר'ובצורתו כלל
הצורות השלם וצר'ואור מושכל ומובדל קרא שמו'להעריצו ולרוממו'ומאותו
עצם האצל'עצם אחד פשט תחתיו אצל'והיא הנפש הכללית'מקור מעיין
אל הנפש השכלית'ואור אצל זה וההגהגה הגוש'אל הגוף הנכבד מן החי
המרגיש'והיא הנפש אשר באדם'וחי בשר ודם'ושם במלאכת והמדיניות
בנייה'והמושכל והנובץ קניינה'ותחת יד השכל היא פקידה'ועל טוב מעלתה
מעידה'ושומרת את הגוף להשיגו'הלך ולחריצו'ולחכהיג בצדק כלל חלקיו
לשמור מצותיו וחוקיו'קו לקו'ומשכן השכל בראש גולגלתו כסוף'והוא
מחזק יסדו'ומשכנה בכל חלקי הגוף בהיותם ככוכים'מבחוץ ומבפנים

השער הסלימי' במהלל
העצה הנכונה' בדעת
ותבונה' אחר המקשה חי
זה מחשך עצה' בתבונה
ומליצה' ותאמר ק' לקחי'
האכזי לאד' סיחי' ומשובת
פתאים תתעור ותעלים'
האומר עצותי תקום וכל
ח' צי אשלים' והלא אחסר'
כגעלת' ואין עיזה ת'
תעלת' והתבונה לבושה
כמשלת' כזה ומגעלת'
והלא בכי' במשלי תגודה:

אמרת' אל' הים צרופה וחמורה' כי נגד השם אל' אמונה' אין חכמה אין עצה אין
תבונה' וכן כתב ראש משיחי וכבוכי' שומר פתאים ה' והבונח דרך פתיות
וכאזה' וישלך אחר גוי תוכחה ועיזה' יעלה למעלת הפתי וחילו' כפס עמל
עמלה לו' אשר לא שמש לקול יועץ' אשר סכלותו והוללותו רועץ' ויכאץ
בזעם אפס מליצה' ותבונה הוגנת ועצה' וסכלותו סבב את פני הדבר' וכן חלק
ועבר' אמרו כי אחד בארץ תגדמה' היה עובד אדמה' ויהי טוכן בכפרי' ובתי
החסדים' והיה מתפתה ומתהלל בעמלו' אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו'
ובינו ובין עיר הסוחרים הרמים' מהלך שלשת ימים' ושנה אחת גדל בביתו
דמים' לעבודת המשי ידועים' וירם תולעים' וית' לחפצו העבודה נמשכה'
יתשלם כל המלאכה' ויקם יום אחד ללכת בחפזה' אל עיר העליזה' למכור
המשי הגדל בהיכלו' להרבות חילו' וימחר להשיק רצונו' ויחכוש את איתונו
ומס את המשי באמתחת' באכזה וכחת' ויתן אבנים בצד אחר' ולמסקל
המשי אותם בחר' ויקח צדה למוכרו' ויעמם בשנה על איתונו' ויציו לביתו
ילך' דרך המלך הלך' ויהי הולך לבדו' והנה איש אחר קרב לנגדו' והוא עני
מסכן' בכפשו ומסתכן' וירא מאד העובר' כי ראה אותו מבלי לבוש אובד'
יאמר אל' האיש הטוב' גש כא הלום' ויאמר לו האיש אל' תירא מפני
כי טלום ואין דבר חי' ה'

ועתה הוזהרה את פיהם יהיה נכרית ונצמית : כי יהיה באיש חטא משפט מות
 והומית' ויכל הנער לדבר שער אמרים' ונשלח ספרים' ויחלק לכל העם למאיש
 מעד אשה' אשפר אחד ואשישה' ויתן אל התרגול ואל הקורא מתנות גדולות'
 כלי כסף וכלי זהב ושמלות' וישק להם ויחבק להם' וישלחם וילכו לאהליהם'
 וישאבו המלאכים השלוחים' לשלחיהם טובי לב ושמחים' ויספרו להם דברי
 הנער ורממות' וחסדו עליהם ורחמנותו' ואת אשר עשה את הנץ כלה'
 וזדונו הברית ואותו תלה' ואת אשר נתן עליהם טרים כחמדים' התרגול והקורא
 ככבדים' וישמחו העפאים כל אחד מזדו' בהלל ובהודו לשם כי לעולם חסדו'
 ויקבלו עליהם את התרגול ואת הקורא' לאב ולמורה' ויורם משפט התשובה
 ואת הדרך חמאבה וידיכס באורח חיים סלולה ורמה' והארץ שקט
 ומלחמה' וישב כל אחד לבטח בבית מגוריו' והעם הכיח לו מכל עבדיו ועל
 זה אמר המשורר : להעיר לב כרדס ולעורר

עורו ישיני לב בכסלם נאצו שכלם ולבותם בכסלם ע' לצו
 עורו קחו מוסר וחושדו כימי שובב ואיש ברמה ותוך לא' חצו
 קומו בעוד שמש וחרם יחשיך הש' הרו ובמי תשובה ר' חצו
 עין שאו מרחם ושובו על מיד שאול חתית נפשות ע' לצו

יהי ככלות המחבר מהלליו' ודברי חידותיו ומטליו' ויך יריכו וירע בעיניו :
 וישמע מקשה ויפול על פניו' ויהמה בחבלי' והאדו כהפך עליו' ולא עצר
 בח' ידבה וסוח' ונסל בבצעו ובעונו' עונותיו ילכדנו : ויגש השלישי לחזק'
 ויחל לצדק : ויחל להגדיל ולהגביר לשון' כמשפט הראשון

עזרת המקשה והמחבר

זה אל זה יחבר

ועל זה הכביא מנחם להראות פעולת ראשון מנחם להדריך בני אדם בדרך
טובה ולהרחיקם מפשע וחובה לבל ידמו אל הכופרים אשר מבקר לערב
תכתי' כה אמר ה' בדרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחזו ועל זה
צריך אדם להתבונן ועל אשמוי להתאונן ויקח עמו דברים ותשובה ואל תרחק
ממנו כי צרה קרובה כי יופי התשובה והוד המעשים מן הוא לכל החסידים
ויהי כאשר כילו האנשים מעשיהם והשיבה גברה בעיניהם ויצו הנער להציע
מטות לסבוד ולתפארת על רצפת בהט ושם ודר וסוחרת ויעל כל אחד על מטת
יקר וגדולה וסכתו ערבה לו ויקומו בבקר וילכו בית האלהים ככל אי ותמיהם
ועל חי העוף לבואם חסידים שני הלאכים והבית מלא פה לפה חוק וכרפה
וידבר הנער באזני כל העם דברים ונועם האמרים הן אתם כולכם חזיתם את
אשר עשיתי את הנץ ראיתם ולא אוכל לבדי שאית אתכם טורחכם ומשאכ' והאם
היום לשמוע כבודי וגודלי מצאתי און לי שנים אנשים תמימים ושרי תרגול
הבר והקורא אשר בהרים ואתן אותם ראשים עליכם להתבונן עדיכם כי הם
לכל מעבלי אהים ורעים אנשים חסידים וידועים ומלבד חכמתם ותבונתם וחל
מהלל ומתת' יש בכל אחד סגולה לשם ולתהילה והוא מבין הבוחרים
דיומיו זהב ופעמונים והוא אמרם כבוד הקורא יובט וסחוק ובמי המטר כתות
ומחוק ויעיל מאד אל הנכפה אם יתמיד שעות ויתרפא ואמר לסגולת
מדרגתו טבח גדול במירדתו כי אם ישומו שמן זית ודבש כשעור הקצף אשר
בתוכה נכבש ויתן על העץ החסוך יתרפא ויאור ימים מחסך לפניהם לאר
ואמר כי בשח הצלי רפיון המעיים מחזיק ויעיל לכל טלסול מחליט ומזיק
מגולת התרגול וסכחו מהלל גדול זה נכחו אמרו המקטר את הנכפה באשמו
יצילו מאמת ואכסו ואם ישנה הנכפה מן האבנים הנמצאין בבטנו יתרפא
ומחלתו ואונו ואמר אם יקח מן הקליפה הקלפת אשר בקורקבו כחספת
ותיבט ותשמה תעלה ארובה לכאב האשתומכא ואמר מרחק התרגול הז קן
ישלשל הבטן וישלחא וכשרו יחזקיהו ויעכבה ומלבד חלה יש בו תועלת ותוע
לכל באי עולם ידועה לעורר בלילות נרדמים שנים באול גם ואשמו ויעיד
בכל החוטא תשובה וישלך ביצולות יס חטא וחובה בקומו להתוודות על
פשעו ואחלת לקול תתו ועל זה משחתינו על עמי ונחלצי להרעש הרימוצי
בחור מינים והאח האהוב והסבר קול קורא במדבר

וזה יורה כי פעולת תכונתו ' והבנת תפארת צפירתו ' הוא התהפכות לחט
השמים מן הענן ' ובעיני הרמזה יתבונן ' וזה ישתנה בזמן קבוצ ' ובגבול ידוע
והוא השמש ועב הענן והרמזה ' בהיותו משתנה ' ועם כל זה צריך להיות דמות
תואר להשלמתו ' מעיר לעצמו על יסודותו ' והדמות אשר בזאת הראייה מוצרכת
להיות להב השמש מתהפכת ' הוא היותו בתחתית עגולה ' וזאת תחילת העולה
והתואר המחוייבת בזאת ההייה ' ואז יתנו בתוכו הראייה ' היא להעלות הענן
עגול בחלקיו וזה ' וך מבחון ותוכו עבה ' כענין הטרסה למופת ולאות במראות
הצבא ' ואז יראה בו גוונים נודעים ' שלל הצבעים ' יראה בו גוונים ארבעה
אבל סבת הגוף האחד גרועה ' וזה יתכן ' לראות בעבים ' בהיותם אל הטבע
מהמטר קרבים ' ולפעמים יראה כדומות אל גוונים באויר הזך השנה ' בהיות
שם הענן קצת וך קצת עבה ' ויעמוד לו מאחורי החמה ' כגדד לא חומה
ואם בבקר יעמוד איש כגדד השמש בזרחו ' וישפוך מן המים המוגרים במהירות
בחן ' יראה בעיניו כדמות אלה הדמויות ' שלשה גוונים ' ועוד דקדקו חכמי
המחקר בענייני הקשת ' ולא מנעו משפת עיונס ארשת ' והאריכו בפירושו עין
' ובנו אצלו ציץ ' ואני לקטתי מעט מזהר מדבריהם : וחכמת מה להם ' ויאמר
הנער אמנם כי אלה הדברים נשמעים על פי המחקר נודעים ' אמנם יש בהם
סוד אחד נפלא ' ומשכל האדם נסתר ונעלה ' כי האל ברא בעולמו כחפצו : מציץ
הכל בחכמתו לעת מצא ' אש לשבט אש לארצו ' מחדש המיד בכל יום מעשה
בראשית ' ומוכן לעתו על דבר השית ' והאותות דרשות לחפצו וחפצות : טולח
מים על פני חוצות ' וכאשר יחפון להוליד בבטן האדמה היעשה ' הגה ברחו
הקשה ' ולא הושר העב וכלה הענן : גרעם גבורותיו מי יתבונן ' ואחר דברית
ישאב קול וינהם ' וברקיע רב יהום ' מנומן להשמיד צרים ולחברית אבני
אל גביט ואש גופרית ' ויתן לאות ברית להבין ולהתבונן ' במראה הקשת אשר
יחיה בענן ' ומלבד אלה הנמשכים לחפצו ולחסדו ' עושה כפלאות גדולות לבדו
ואין ביד חכמי המחקר כח ואל ' לעמוד והתבונן כפלאות האל ' אבל השורדים
אשר השם קורא ' ומקבלת הנביאים טרעם פורה ' דבר מעין חכמתם לא נעלה
המה הציבורים אשר מעולם ' ויאמר הקורא החייתו ' וממדרגה טפלה אל
חומה העליתו ' והודעתו דברי תבונה : אמת ואמונה ' כי כל יאצ וכל חפץ לא
יצמיח ' כי אש הסגנות עליון בשמים בטפל ישגח ' ומעשיו וחסדיו לכל חפציהם
כדרען ' לכן יראהו אנשים ' ויאמר התרגול זאת היא האמונה הנכונה ' בכל
דגה ועונה : כי אף דבר מצא לפעולה ' כי אש בכונה עליונה מתקנת ומעולה

כי הקיטור העולה מן הארץ שני מינים' ולהם משפטים ודיונים' המין האחד לח
 והשני יבט' וכל אחד בחלקו חובט' והקיטור הלח בעלותו מולד גשמי' בסקודת
 רחמים' והיבט עשן בעלותו לא ינוח' ומשיב הרוח' וכאשר נולד הקיטור הזה
 בבטן האדמה' ומתבועע בחוץ גדול ועצומה' יתחייב בתבועת הקשה' בבטן
 האדמה הרעשה' לבקע בכחו בתים ומגדלים' וכרת הזולת' וזה יורה כי
 סבת ההרעשה' ועניין רוח הקשה' אחד הוא ואם נחלקו' איש באחיהו ידבק
 ועניין הרעש מכל משכיל לא נכחד' כאשר לכל מקרה אחד' אבל יבא הרעש
 בסגולה' בשמיעת קול המולה' הוא קול הנשמע בענן' אשר בו רוח יתלוצץ'
 וזה יקרה ממקרה הקיטור וחקו' להתקבץ באמצע העב ועומקו' ומד ירח הרוח
 העשן נס ונדרחה' למעלה או למטה או לאחת הפאות ידחה' ויהאס וינחה בקולו
 משפאות' ירעם אל בקולו נפלאות' כאשר יארע אל הדבר הלח' כאשר יורם על
 האש וכלל' ונולד בו קיטור ועשן' כקיטור הכבשן' או יבקע בחוץ חומו וחילו
 ונשמע קולו' וזהו סבת הרעש ועניינו אשר לא יספרו' ועתה סימו לכס עצה
 עוצו ודברו' ויאמר הקורא אני למדתי כי אבני אלגבים והברקים' מזה המין
 כעתיק' כי כאשר יתראה סביב העב אש מתלהט' פור התפוררה' ומתמוטט'
 וכדמות אש מהרה ברקים פוחים' עושה חזיונים' והוא כי יתחוק הרוח וחומו'
 ידחה במרובה הלח עצמו' בהיותו חומר והכנה עבה' לקבל מגבל האש להכה
 זה ענן הברק וסבותיו הכלולות' ודרך לחוץ קולות' אמנם סבת אבני האלגבים
 בשריפה' בכבדיות טבעה וגופה' והוא האבן אשר תרד לארץ בחזקה' והיתה
 צעקה' והיא כמו כן רוח עבה' וחומר מקבל להכה' ואבני אלגבים מהן חזקו'
 מהן רפות' כי בחלק החומר הם מתחלפות' ובהיות רוב חלקי האבן מחלקי
 האויר דק' והיה לאבק' כי אינה טורפת הגופים הקלים' כצמר וכעלים' ויומית
 בעלי חיים בחטופה' ואל יתראה בעצמם רועש השריפה' ובהיות מחלקי הארץ
 רובה' לא תחסר כל בה' וסיבת ירידתו למטה' לתוקף כבדתו כי מטה' בהיות
 רוב חלקיה כבדים' ועל חלקי הקלות מזידים' ותגיע לארץ בשתי תבועות' והם
 על פי המופת ידועות' האחד בהכרח והשני בטבע' ותדד למקומם כרגע' כי
 בהיות הקל מעט רוב כובד יכניעו' כי יזיד איש על רעהו' זאת סבת הכרד
 והאלגבים כאשר למדנו' הנה זאת חקרנו' ויאמר התרגול גם אני בענין
 הקשת למדתי' ועל קצת תבוכתו עמדתי' והנה הוא פתיל צמיד' נגד השמש תמיד
 והוא בהיות השמש קרוב לזריחתו' או קרוב לביאתו' בהיות באויר עננים רבים
 חמרים ובים' ולא יראה לעולם אלתו בזה הערך' ולא ישתנה מזה הדרך

וישתדלו כ'ד למצא זכות לעזרו: להגיד לאדם יושני ' ולא מצאו לשברו מזון
 מעיר לעזר ' ויגמרו דינו ביום של אחריי לחובה ' רעה תחת טובה ' ויגדו עליו
 מיתה חמורה: זאת חוקת העירה ' להיות מיתתו בחנק ' דוס האכס ' נגמר הדין
 וקיומו מצות המקללין ' וכל המומתין כתלין ' ויציאוהו ויכחיוהו ' ובדרך הגדה
 שכיחוהו: ועל פי כל חסד ויועץ ' אותן תלו על העץ

צורת חנץ תלוי דראשו לו חנץ

ויחי בערב וימהרו
 לקבור גופתו
 משום ש' לא תלן ככלתו
 ' ויאל הכשר אל הערנגול
 והקורא ' אשר רוח חן על
 כפשו יערה ' לאכול עמו
 לחם חמודות ' ולהתענג
 על טולחם במשלי תעודו
 פי כל היום הזה ' לא טעמו
 מאומה לגדול חסדס
 משום ש' לא תאכלו על
 דם ' וירמוז אל עבדיו
 להביא להם מאכל ' על
 פולחן זהב סהיה בהיכל :

וייה כאשר כילו מאכלס ' וירבה הודס ומהללס ' ויברכו ויגדלו על מונותס ה
 שאלהיז הרעה אותס ' ויאמר הנשר עתה יעיד כל אחד על חבירו ונבון יבין
 לאשור : בדברים עתיקים ונכונים ' באותות הפלאים העליונים ' ויאמרו
 יתעורר כל אחד וידעס : על סן יריס ראס ' אמנס לך יאות מהללס פה ולטון :
 לפתוח ולבדך ראסון ' ולהגידנו דברים עליונים נוראים ' ביד חזקה ונבמוראים
 כי סן מנהג מלך גדול כנפס ' דרך הנשר בטמים : ויעץ הנשר וידבר ' וקושט
 אמרים חיבר ' ויאמר היה לבי בנעורי עומד על כנו : ומוצבי מרוס סינו ' ודרכי
 שפלים ומעשיהס תעב ' ויעלה על במותי עב ' וירס סכלו מעל הארץ במעבתי :
 ויעל כיונק לפכיו ויתבונן בגובהי טחק ומעלותיו : ורעס גבורתיו ' והנני מודיע
 פה סוד מעלתי ' אכס עד תבוסתו ' דבר דיוע ומוסס : לכל כבון לחס וחס :

ויצו הנשר ויעביר קול ב
במחנה . ואף קשב ואף
עונה בצאת מלכניו דברי
מלכותי מי הוא היודע אל
הנץ זכותי בא לבד ויעיד
ואל יפחד לב הנץ ויעיד
' כי כן ראוי לבד להחזיק
בטובה בדיני כפשות .
ס ותחיס לזכות ולא לחובה
יולא כמצא איש מעיד על
טובו כי הכל ידעו רשעתי
וחובו : וירא הנשר כי לא
כמצא מעיד בזכותי מכל
בני העוף אשר במלכותי
וישקד לדרקם במעללי :

כי כטל עליו יושבי הערנגול והקורא ' ביוצר אור וחושך בורא ' הוא אלו האלים
ואדוני האדונים האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים ' להעיד בעדות
הנץ עדות ברורה ' את קול המדבר הגדול והנורא ' ויאמרו והלא כתוב בחקות
העדות וענינו ' והוא ער או ראה או ידע אם לא יגד ונשא עונו ' וכל העולם
כודעו בשעה שאמר הקבה לדורשיו ' לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא ' וכל ע
עבירות שבעולם כאמר בהם ונקה ' וכאן כאמר לא ינקה ' וכל עבירות שבעולם
כפרעים ממנו בעבור ' וכאן ממנו וממשפחתו ומדורו ' וכל עבירות שבעולם
יש לו זכות יתרחק עונשו וסורחוני ' וכאן כפרעים לאלתר על עונו ' הא למדת
שאין דבר קשה משבועה ' היתר התקועה ' ועתה למה הרשעתנו ' שבכה השבעתנו
' ויאמר הלא שבועה העדות כוהנת באנשים גדולים : בכשרים ולא בפסולים '
כ"ט בדיני כפשות ' שצריך חקירה ודרישות ' ויאמר אם כן יבא הנץ וידקדק ענייניו '
כי אין מחייבים לאדם שלא בפניו ' ויצו להבי' הנץ מבית הכלא ' ויתן לו מהלכין
בן העומדים האלה ' ויקומו הנערים ויעידו ' אשר חכמים יגידו ' ויאמרו כל
אחד ממנו ראה : שהרג את הנפש אחר התראה ' וידברו בית דין עם כל אחד
ואחד סודות נסתרים ' והיו בודקין בו חקירות ' ויעמוד בפני הנץ לבדו כל עד
וכתב בספר והעד ' באיון שבע באיון שנה ' באיון יום באיון עונה ' באיון חדש
וכמה בו ' ובאיון מקום סחובו ' וימצאו דבריהם כאמנים ' זה כנגד זה ומנוגדים

והנער מתהלך לרוח היום בעמקים והנה דמעת העשוקי' ויפלו לרגליו וישתחוו
'וצרתם ושברים לפניו חוו' ויאמרו אליו כל תשא עון וקח טוב' להציל נפש
אנוסה מקטוב' ועתה ראה אדוני והביטה את חרפתנו' כי עלת למרו' שאגתנו
'וערבה בגבולינו כל שמחה' ותפרה יגון ואכזה' וגלה משוש הארץ ואבד
בטחה' הורגנו כל היום כחשבנו כצאן טבחה' ואויבנו מדונינו פלילים' הורג
ואין מכלים' והוא לא ישא פנים ומנחה לא ישע' ארץ נתנה ביד רשע' ויאמר
הנער מי הוא זה' רשע פריץ וכזה' אשר מלאו לבו לעשות כדבר הזה' ויאמר
לו האיש אשר כילנ' אשר תפגע בו עון כולנו' הוא ככל פושע בעצמו' ויר יהיר
כץ שמו' ויאמר הנער יש לכם ראיה או עדים' על רוע פעליו מגידים' ויאמר
יש יוש עדים ברורים' תרגול הכר והקורא אשר בהרי' וכל אחד ראה' בהרגו
הנפש ובהתראה' ויאמר ואך נסתרה ממני דרכו' ולא רץ לא יוסר כי אם בדם
פושעו' ויקצוף הנער וישתנה מחשבו' וחמתו בערה בו' ויצו את הפרס שלש
'להביא את הכן החוטא בנפשו' ולתת אותו בבית שמורים' מקום אשר אסירי
המלך אסורים' עד אשר יביט אמתת הדיבור והאמירה' בדרישה וחקירה' ויגמר
דינו בהסכמת ישיבתו הברורין' הן למוות הן לשרשיו הן לענוש נכסיו' ולשרוף
יוסף הפרס ויביאנו בחמתו' יפרוש כנפיו יקחהו יטאחו על אברתו' ויפקוד
אותו בבית הכלא' והפליא בו הפלא' ויהי אסור עד יום גמר דינו' הכן
למיכנו' ויהי היום וישב המלך לשפוט את העם' ודעת לנפשו יכעס' ויעמוד
עליו כל תובע ותבע' משביע ושבע' ויגשו שלוחי העפאים' והם בתבונתם
משתאים' ויאמ' עבדיך מייחלים חסדך מלכינו ושופטינו' שתחזינו ותוציא לאור
משפטינו ודיכינו' ויאמר למחר אוציא משפטכם לאורה' על פי התורה ויהי ממחר
ויטלח הנער בעד הקנורא' והתרגול הכר המורה' וימחרו ויבאו בית ישיבתו'
וישתחו וישבו לעומתו' וכל חכמים ונבונים יושבים סביבו בכשרן' מלובטין
בגדים בגוף פתח שער שומרון'

צדקה הנשר על מושבו' וסנהדרין העוף סביבו

ויהי כשמוע הכן דברי תוכחתו / ובראותו כי נתן למשיסה כעסו ואילתו / וילבס
חזמה וחרון אף במדו / ויבז בעיניו לשלוח יד בקורא לבדו / ויאמר הלא אתה
הקורא עני וחלך / מי אתה כי קראת אל המלך / ותפקוד היום עון סכלותי / ה
סביעות כל עצתי / והנה הכעס והאיבה בלבי כסתמו / אכזר יס המה לא ירחמו /
ואם אכי איש מדון וחמס / איכני על זה זמנו וכמאס / והודי ומעלתי לא חסרתי /
כי לכך נוצרתי / אבל אתה בנות כבודי ויקרי / עתה תראה היקרך דברי / ויקס
בחימה ויטרוף מבני התורים / אשר היו בצל הקורא פרים / ותתפסוד ותהמה אומס
בפחד ובמורא / ואזני כל העם אל ספר התורה / והבנים בענקים ברוב מכאובם
וחילם / וכל העפאים סביבותיהם נסו לקולם / ויתקבצו כולם אל התרנגול ואל
הקורא ההומה בחילו / לדעת עצתו ולשמוע בקולו / והמה בוכים איש פתח אהל
/ ויאמרו בפח הכן ומלכדותו כלכדנו / הן גוענו כלנו אכדנו / ואתם ידעתם כי
אפס עמך וכשל כעור / ועיניכם ראוי ולא זר / ואתם בחרו לכם עצה כמתקת /
ודעת צרופה צודקת / ומאמר להנחילנו מנוחה ונופש / והיתלנו למשיב כעס /
ויאמר התרנגול הלא אדונינו החכם באון הסבר / גדול הכנפים וארך האבר /
הנשר הגדול בעל המליצה / מלא המוצה / מושל גבורתו בעפאים / פוקד עון
אשמים וחטאים / עושה משפט גר יתום / מענין חסדיו לא יסעס / טהור ונקי
במחשבותיו / אהוב טהור לב חן שפתיו / טובה גול בעולה / אוהב גר לתת לו
לחם ושמה / ואם הים יודע תאות הכן ורצונו / הוא יחקור בעד גאותו וגאונו /
למצא עונו לשכיל / ואם יגביה כנשר ובין ככבישים קיונו / ממש יורידהו וישלילה /
ושוחד ומתן לא יצילהו / וגאון לא יעילהו / אך אל טאול ישללה / ואל ירסתי בור
יורידהו / ובשטן לשון יחבאהו / ידכאו תחת רגליו ויענשהו / וחרפה ובוז יורידהו /
ומארץ חיים יכריעהו / וברעתו יצמיתהו / ועתה שלחו מלאכים לבמור מחשבי /
מהרו ועלו אל אבי / ואמרתם דברי הכן וגאותו / והמית לבבו ותאותו / אולי
יכמרו עלינו ניחומיו / כירבים רחמי / ויאמר הקורא אין בעצתך דבר חסר / טוב
אתה ועוב תבשר / וימהרו העופות לשלוח מלאכים / למודי דיעה / ואל הבין
בסמכים / דמוס לכל חפץ לעשות ולבמור / שני אנשים מרגלים חרש לאמור /
וילכו הלך ומחשבותיהם יעפות / כציפורים עפות / ויבאו אל מקום הנשר הגדול
העצום / ומדבר וציה ישימם

אכל אתגבר כינוסם לכל יכירני ואסתר משאיתו לכל יגורני ואהיה ד עצתי
 בועד בינו וכיכוס לעד ויאמרו לו טוב הדבר אשר דברת לעשות וכן
 עשתך ראוי לנו לחסות ואחינו הקורא יהיה לנו לחליץ ועצמותינו יחליץ
 ויהיה כמותך מעיר ומורה קול קורא ויקומו משם וילכו בית הנז בללזול כנפים
 וישתחו לו אפים ויחל הקורא לדבר ודברי תוכחות לחבר ויאמרו הננו באנו
 אליך להודיעך רוע מפעליך ולייסר לבך ולהוכיח ועתה אתה אל תמריר ואל
 תקטיו והסר ממך דרך משוכה וטוב בתשובה ואני אשכילך בדרך תמים
 למען תתנהג בדרך הרחמים ותדע כי ההנהגה נחלקת לב' חלקים כעתקת
 החלק הראשון בהנהגת האדם בעצמו להשלמת דמותו וכלמו וימאס בדבריו
 העולם השפל ותאות הגוף האפל ויהיה לעבודת גופו נסתר פן ירד במורד
 ויטלים בדעת ובחכמה הצורה הקדושה והרמה ועל יצרו יתגבר בכוחו וימאס
 ברוחו וישתמר מעצם ושנאה ומכבוד הנקל והקטנה ומן התחרות ומן האיבה
 ודרך משוכה ורדיפת המאכלות ודבריה העול והקללות ומאמר פתו וסכל
 על לשונו לא רכל ואל יבזה עצמו ברחובות ובטונקוס כהגלות נבלות אחד
 הרקיס החלק השני בהנהגת הבית לשמר משמור ושית והוא שישתדל
 שאדם להנהיג ביתו על סדר בעניין שלם ובגדר ובתעבות הבנים והילדים
 דרכו נחמדים בהתכוננו ללמד מוסר ולהודיע דרך לא סר והוא דרכי
 ה' ועבודתו לצור אורחת יראתו ועל הדרך הזה ישיש בהודס ויודה וישבחו ב
 בהפקדס ולמודו ומוסרו והגדלו בדקה תחשב לו החלק השלישי בהנהגת
 המדינה קריה כאמנה והוא שיהיה בו מנהיג ופרנס מי הצבונה לבו כנס
 ויש כוננו אל דרך הישר אשר יצא לכל בשר ויהיו פעולותיו נכונות ובמושב
 השכל פונות ובדרך הבין והמוסר יבא כל בשר ולהוכיח ולשד בשוטם את
 כל השמים וישתדל בכל כחו בתייעלת כל איש ושבחו והם יתנהגו במוסר
 על פי מאמרו תוכחותיו ומוסריו ישמרו איש את ריעיהו ועזרו וישמח כל א
 אחד בחלקו ואל ירבה בתאות העולם ועסקו ובשאר ענייני המדינה הגדולה
 והרבה דק ילן בה ועתה בחר לך אילו המנהגים לכל יהיו מפעולותך טובים
 ותתנהג בדרך הישרה את האלדים ורא והרבה תבונתך ומוסרך העבר רעה
 מבשרך והסר כעס ואיבה ממחשבותך וזכור בוראך בימי בחרותך כי ימי
 הילדות והאחרות גרועים הכל המה מעשה תענוגים ואל תהיה כבעשך כמאס
 וזו כי כעס בחיק כסיל ינוח ויהי

ובפח רשעו יוקצו בכינו ובכנותינו / ואנחנו לא כדע מה נעשה כי עליך עינינו /
 יאמר הקורא הנה התרגום הבר הערב / אב לכל כדע וקרב / נעצב בפידנו /
 ונשם במהולליו / קרב לנו האיש מבואליו ועתה הוועדו יחד כל כדע ונכא /
 וכלאח : לבנו וכלכה עד הרוח / ויקומו וילכו עמו בית התרגום הכבר / וישיבו /
 אותו דבר / ויאמרו כזה וכה עשה הכן בזדונו / וישפוך עלינו חמת חרוננו / והיוס /
 חשב לנתיש ולכתץ ולהפסד / הנשיעה אדוני כי גמר חסיד / ויאמר התרגום כבר /
 ידעתי זדונו ורשעו / והתבוננתי אורחו ובצעו :
 על אשמו / ומוכיח לרשע מומו / וארבה לישרו בחדות / אשר מהלל התשובה /
 מגדות / ולא יכולתי להכניע לבבו / ואל הדרך הכנס להשיבו / אבל דבר באזני /
 עזות / ולא שתלבו גס לזאת / וישבור אבר מהדרת לבו / וישטוש להכרית ראשו /
 ועל זה נמנעתי לראותו / ולהסתכל בצורתו / ועדיין לא עלתה ארוכה לחולי /
 אשר עולל לי / ועתה גסן כא חלי ודעו שברן לבבי / אם יש מכאוב כמכאובי /

צורח התרגום מראה אבריו השבורה אל הקורא וכני הדבורה

ויאמרו לו אל תמנע
 מהלך אתנו אל
 אשר יחלתנו וכתראה חלי /
 ונכסחנו פעם שנייה על
 כפס חסירה הנמייה / אולי
 נוכל להלחם במחשבו
 ולהשיל גאות לבבו /
 ונמק תוקפו ובבורתו
 וגאוננו יום / וישב מדרסו
 הרעה וזמן החום / ואם
 ימאץ לשון מעונו / ויורד
 באונו והמונו : כקח עצה
 להמלט מקטוב / כדעה
 כינינו מה טוב / ויאמר

התרגום הלך אלך אתה / אשם כי לא יהיה תפארתה / כי לא ארבר עמו דבר /
 על כל מה שערב /

זה פתרון המשל : המחזיק לב נרשא ונכשל : ואני הכינותיה על בורא : וחמדת
 פעמו ויוסיו : וראיתי מחלת טבעו ומכאובו : כי יחס לבבו : והחוס והלחות לו
 למורטה : חותקשה : כי נסמך אל טבע הדם : מגן גבוריה מאדם : וגדי פחדיו
 ועורקיו מאדימים : יראה ורע ויארז ימים : על כן הכינות לי נשים בטהרה :
 לצפירת תפארה : וארבה בקדושה ילדי ובני : הם ורע בידך ה' : כי לא נסתה
 לבי על אשה זרה : ועם פועלי און לא ארחתי להתחברה : ואת אשת חקי אתהלל
 ודעי לא אחלל : וקודם בעולתי אפייסנה : וכדבר טוב אשמחנה : וכבר
 שבחוני חכמי הדור על פועלתי : ומלכי צדק על חברתי : באמרם לעולם יפייס
 אדם ואחר כך יבעול ק' מתרגול : ויאמר הנץ למה בדברך תתגדל : וברוב
 דברי פסע לא תחדל : ותאמר וך לקחי ושכלי : אף חכמתי עמדה לי : ואני
 אנדיעך דברי מוסר : מכל טוב לא חסר : לבל תשכח עיזה ומליצה לא תעבור
 חטאת נעורי ושפתי אל תזכור : והשתבל במשלי החכמים כאשר אראך : ואל
 תוכח כן פן ישאריך הלא ידעת כי אני מתפלל בכל יום : לפני כורא ואיוס ואברך
 על מראה ומחזה ברוך שעשה לי כן במקום הזה : להיות דורס במאכלי וממבחר
 העופות אשר בגבולי : וזה חלקי מכל עמלי : ואף אמאם טבעי ומג' אגשל :
 ושבת כיון דעל על : ועתה ברח לך בכל אשר עבר : אל תוסף דבר אלי : עוד
 דבר : ויאמר התרגול עד אנה תפרוץ פרצותי ולא תלך בהועצות : ועד אנה
 תבזה תוכחות ותפרע : בשירות לבך הרע : ועתה אל תשחק עלי עברה וזעם :
 ואדברה אך הפעם : וקח נח את אמרי ועניוני : ויתייסר לך במליצות נכוני
 אולי יטב בעיני ה' : ויחר אף הנץ כי רע עליו המעשה : ויאמר לא אשאל ולא
 אנסה : ויגש אליו לצערנו ולהרעידו : ויאמר להשמידו : ומהדר נוצתו חטף : את
 ראש יונקו קטף : ויאמר צא צא איש בליעל מלפני : אל תהאף ראות פני
 ויאמר התרגול עד כאן הגיע גבול הצוה : וכן אמרו חכמים עד הכאה :
 וימהר לגום בשפלות קומה : ויקס וילך בחימה : ויתבדר וישב בהיכלו ולא הוסיף
 עוד עבור לו : ויהי אחרי כן בא הנץ מצידה : ויקח מבני החסידה : אפרוחים
 בכל קינם מתלוננים חסידים הראשונים : ויהי דורש אותם בצדיה לעיני כל בריה :
 ותבעק אדם לקול יללתם ואבלם : ויראו כל העדה וישאו קולם : ויקהלו כולם אל
 בית הקורא : אשר בהרים פורה : ויאמרו הבה לנו עצה מדבר : כי גדל הכאב
 וגבר : הלא הנץ הזה מחשבותיו חשות : על ראש כל קומה לצוד נפשות : ודרך
 לישרי לב קשת בעליותיו קורץ בעיניו מולל ברגליו מורה באצבעותיו : וענה
 איים בארמונותיו

הטיוט והדפס אשר בו 'התיחת הדם ותקפו ודחכו' והתגברות הטבע ויתרון
הדע ומצות לבשר הבית ולהכינו 'קיום למשגל לקיום מינו או להקל המעש
אשר עליו' ויתגבר במעלליו 'והזמן אשר נתן להרבות הודם הוא חיי האדם
אמנם הזריו אשר בעצמו העדים' ולבט בעת הצורך בגדים אחרים 'כגון אל
המתחזק ביושרו' ומושל ביצרו 'ואישן לילה רמזו אל הענוה הקבועה' אשר
בתוכה ידועה 'וכלי גולה רמזו אל הנשים' בכתיבה ובקדושן 'ועין לא תאמרו
בעת התאווה' רמזו אל הצניעות ואל הענוה ועל טהרת גופו אל הקדושות
ולטמירת גופו מן הקדושות 'ולטמירת כפשו מכלימה ובוש' ועמלו ומשכבו בגדת
'רמזו אל כני העובים וילדיו והתנשקו בכקיות דבור ומלה' רמזו אל דברי תורה
ומלות התפלה 'והעצל כינוי לרשעים' ועדת מרעים 'ובאי עצמו לשינוי כל
רואה' רמזו לעובר ביד רמה ולא ילצה 'והזאת הטיוט על בגדי חמדתו' רמזו
לטומאת נשמתו 'והשחתת תפארתו הנוראה' בטיוט ובצואה' רמזו אל הנשים
ככריות בזנות 'ואל תקף זמתן' ואל אשר הכיר נחיות 'כי כן צוה' רמזו אל דברי
הנבילה 'ואל לשון הסכלה' ואשר העמיק מחשבותו בשוכה' הליכתו באורח לא
כסוכה' ולא יעיר משנתו' לשוכ ממשו' בתו' וקץ הימים אשר אמר המלך' כן גור
על כל עשיר וחלק' בבא מלך עולם אלהים חיים' לפקוד על כל הגוים' ומקום
הזריו הכמנ' שמו' רמזו' לשכל פעלו המנוי' ומקום העצל אשר בחושך רעד יצועת
'רמזו לכפשו אשר חטכה בעוניו ופשעיו' ואשר טלח המלך בעדס רמזו אל הגויעה
'והרעה הדיועה' וקצות הבית רמזו לפטירת הגויה' ואחרי הטוח ראות עינים
בצדיה' ובא הזריו בגדיו החשובות' והם מפעלותיו הטובות' אשר המלך טוח
בבואו הלום' הם מלאכי השלום' כסאו אשר לא תמגד' זאת מנוחתו עדי עד
והמלך אשר הוסף על מהללו' וירכיבהו במרכבת המשנה אשר לו' הוא הצור
אשר העלהו אל רם שחקים' בגן עדן הצפון לצדיקים' וערי הזהב על לבנו
הוא תענוג כפשו' והעטרה הגדולה והרבה' היותו מואמן לחיי העולם הבא' ובא
העצל בטומאתו' רמזו לעונו להכותו כדי רשעתו' ובגדיו הצואים' והקדושים
רמזו לרעו ומוסרו' אגרושים' ועבדי המלך המוכחים אותו' והתמיהים מטומאת
שתותו' רמזו למלאכי המות' המולכים אותו בבוא צלמות' ובגדי חמדת לבבו
רמזו לכפשו' נאדה כובס רמזו לעונשו' ורמזו לבהיכס במקום התופת' ובכתי
הטיוטת' ומאשרת בכחושתו רמזו לשאול תחתיו' תאניה ואכיה'

ויבא העצל בסחף ובמורא
 וטמא טמא יקרא כי בגדיו
 היו פרוצים וזואים ועבדי
 המלך משתאים ויאמרו לו
 למה בגדי חמודיך מטונפים
 פשהרונים והנטיפות ויאמר
 המלך כזה לבש העיט במקומי
 בבגדי ובעצמי ויאמרו לו
 הלא היו לך בלויי סוכות
 להתבסס ונסתרת שם ביום
 חמנעה ואך באת בבגדים
 הצואים אל הפנים הנוראים
 ולא יכול העצל לענות כי

נבהל מפני העונות ויאמר אל תראה ממנו ואל תתמהו איש צרע הוא סמ'הא
 ויקצף ויסבע לאמר וימחר דין תבטלו לגמור ויצו המלך להוליך בבגדי
 חמדת לבו לובס אל מסילת שדה טובים ולהעביר אותו אל בית הטונפות אל
 מקדש העופות ולמסור אותו בכחשנים חשופי שתי ערות מצרי ויהי שם עד היום
 במאסר דראון לכל בער צורח העצל בושע עצמותיו מכסוח כי מאנו לעשות

ועתה אודיעך פי' החידה להיו
 על תבונת מעידה דע ס'המל'
 האחד אשר חזן לו שני הוא
 אל התענן ואין מניא משגיח
 על יושבי הארץ וצאצאיהם
 המבין אל כל מעשיהם והשני
 ידיוס היושבים בהיכל חדריו
 דע יסר עבדו בכ' יעק' בחיריו
 והלבוש והסוס אשר בידם מסר
 הוא העצל והמסר והבית
 הגדול והנאה הוא הגוף
 הגוף והנאה

ובערו אותו להראות יופיו וטעמו ' כל אחד מהם בכבודו ובעצמו ' ואל יבסס שם
 איש דר ' כי כן נגזר ' ויאמר לו עבדיך יעשו ' ובצל כספך יחסו ' ושלחן בעת
 האה המלך הנאמן ' ויתן להם זמן ' וילכו ויבאו אל הבית ' והנה כלו שמיר וסית
 ' וטיט ורשע בתעבו עולה כסלוב מלא ' ויחלו שני האנשים לבערו להראות יופיו
 והדרו ' והאח' מהם היה דריו ' ופקח' ויעיני מוסר פוקח ' והשני היה עצל במשמרת
 ' מתרשף במלאכתו ' ויחלקו העבודה ביניהם ' וישמונו על שכם שניהם ' ויקס
 חוריו באישון לילה ואפילה ' ויעש לו כלי גולה ' ולבער חלקו בעצמו הערים
 ופסג בגדיו ולבש בגדים אחרים ' ויעש מלאכתו בצדיה ' לא תשורינו עין ולא
 שוסתנו עין איה ' ובבקר לטהר עצמו איש בושט ' ורחץ כדרכו ואינו חושש ' ונקיון
 ידיו על עמלו ירהב ' ולבש בגדי זהב ' ויתעסק כל היום בדברים נקיים ' לאחר
 באור החיים ' וכלילה שב על עמלו כאיש דר' כי כן נגזר ' והעצל היה יטן עד ג
 שעות ' ויתמצאנה אותו רעות ' ויקס לבער חלקו ועצמו לבנות ' לעיני השמש
 הזאת ויון מן הטע על בגדי הדרו והמונו ' ולא ירחץ וכש' עונן ' וישם הוד תפארת
 הנוראה מתלכלך בטע וצוהה ' ויגד לכל עשיר וחלך ' כי כן צוה המלך ' וכלילה
 העמים רעיונו ברפיון מחלתו ' ולא יעורו משנתו ' ויהי מקץ הימים אש
 אמר המלך לעשות כן ' להפנותו להבן ' ויבא לראות השמו בעבודתו ודיוות וכח
 ' אחרי הקצות הבית ואחרי הטוח ' וימצא מקום הוריו פנוי ' הכל צפוי ומקום
 העצל חושך משחור ' וישב אחר ' וישלח המלך בערס לבא' איש איש ממצבו
 ויבא הוריו בבגדיו החמודות ' בהלל ובהודות ' וימחרו כערי המלך לקראתו
 ' וישמחו לראותו ' ויאמרו לו שלום בואך ' כי המלך צוה להביא כסאך ' וישתחו
 הוריו לאפיו ויקוד ' ויתחזק בהדרים ' וישקוד ' וישלח המלך את דוד ' ויסגר אדונו
 בעדו ' ויוסף המלך כבודו וגדלו ' וירכבה במרכבת המאנה אשר לו ' ויתן זהב
 לבושו ' וישם כתר מלכות בראשו

צדקת הוריו הנאמן = בעשרת זהב גדולה וחכרין בוך וארגמן

ויהי כאשר יצא ישראל ממצרים ויהי כאשר יצא ישראל ממצרים
 לא ילכט גבר שמלת אשה : להתפאר בשיער ובגוף קשה : ומודיעין לו לאדם
 בטעמו : ואפילו שיחה בטלה שכינו לבין אשתו : ועל דבר התל וקללה מפרס'
 לא תקלל חרם : וכתוב לא תחמוד ולא תנאף : פן יחרה אף : וכלל אזהרות
 העריות והנשים : בלא חופה וקידושין : ועל לחות הדם וחומו : כי אמר מקרה
 הוא לפי תומו : הותרו לו נשים בקדושה : לזאת יקרא אשה : ולהתיר למלך
 עד שמכה עשר ' למען לא תסור יראתו ולא תחסד ' וההדיוט כפי כחו וטבעו '
 לא יחלל דעו ' ומשלו בזה משל ' לכל יקטף האיש ויכשל ' והנה הוא ידוע לכל
 חרד והאומה ' משל למה הדבר דומה ' אמרו היה מלך אחד גדול ונורא ' מטה עזו
 מקל תפארה ' ואין שני דומה לו ' לגדל יושרו ומהללו ' מנהיג מלכותו בעיזה
 ותבונה ' עושה משפט גר יתום ואל יתנה ' והיו לו שני ידידים ' שני שרים גדולים '
 והיו מצוין בהיכלו כל רגע ועונה ' היושבים ראשונה ' ויהי היום ויחשוב המלך
 לכנסותם ' להבחין ירדותם ' לדעת לבבם היכסר ' ואם יש בהם טוב או יסר
 ויחלק לכל אחד ממלבושיו הכאהב ' משבצות זהב ' ויתן לו סוסים אמרבתו '
 והאגיו עליהם ממכון שבתו ' וימתיק עמהם סודות משלים וחדות '

כי טובים ודיו

צורת המלך במחיק סוד עם עבדיו

ד א

ויאמר המלך יש לי בפאת צ
 צפון בית כאה ' וכל איש
 ביוסיה משתאה ' כ' בו
 ויפסח לעצמות ושמחה ל
 לכפס ' והנה הוא מלא
 עיט ורפס ' ועתה רצוני
 לבערו ולתקנו : וכאות
 כפטי להכיכו ' ואין כוונתי
 למסור המשתח' ביד א' ש
 נכר אולתי בושח ' ואתם
 קחו לכם אתם אל
 תפחדו ואל תרהו '

ואזהרת רבו המזקקה 'לא מצאתי לגוף טוב משעק' ואמר בגנות הגאון
מלה יקרה וטה 'כל מי ש'ס'בו גסות הרוח 'לא יעקוט ולא ינוח 'כאילו עובד
עז' ונקרא תעבה גמורה ואמר הנביא במשליו הידועים 'ורמי הגאון הדועים
והולך החכם בענין העושר דבר על אופני הושר 'אל תגע להעשיר מבינתך
חדל 'והדבק בחכמה ותזהר ותגדל 'וכתיב להסיר כעס אדם וכלותו 'אל תע
איש את עמיתו 'ורומה לאלה רבירים צרופים 'ומתוקים מדבש ונפת צופים
ובהרגיל בה 'יתרפא מחליו 'ולחששי יצא ממאסדו ושכיו 'והליחה אס תתחזק
בטבע 'יתרסק המוגהצבע 'בהיותו קר הלבב 'וילך טובב 'מהרה דבריו
ועניינו 'קול סחדים באזניו 'עצל בדברים 'וממעט אמרים 'חלש השמירה
קשה הלימוד והסברה 'ותבונתו דחוייה 'והסכחה מצויה 'קרוב אל הרחמים 'בין
על תמים 'וכלל דבריו טובים וכיחומים 'ובחילומים 'ונפשו ממחלה משתק
'והוא מסבג מתהפך 'כי כמשל אל המוגרים במרד 'ופלאים ירד 'ובהדבק
במחשבו 'רפואה קרובה לבא 'באזהרה חזק ואמץ אל תע ין ואל תירא לחזק
הכסף וליסרה 'ומאמר אל תגורו מפני איש 'אשר משחיד ומכאיש 'כתוב צדק
דונח ומוססה 'לא תחמול עלי ולא תכסה 'ומצות חתלמוד לדבר בו כל יומך
בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובטובך ובקומך 'וכלל המצות לעשות ולגמור
זכור ושומר 'ומימי הכ פרים וחברתם 'לא תדרוש שלומם וטובתם 'והסד על
האזרים לא תגמול 'אש יפתך חטאים לא תחמול 'ומלבד אלה צוויים ואזהרות
מוזהב ומפורב יקרות ומעבירי צעיר ומחלתן 'ופסקה זוהמתן 'והדס בהתגבר
יולד שמחה 'ששן והנחה 'משמש בטעמו 'לתפארת בשירו 'נשיחה בטילה
קובע צום תעלה ודברי העול כמאס וכבזה 'כי בלעגני טפה וכלשון אחרית
ידבר אל העם הזה 'חושק דבריומה וחומד 'ובסוד מנאפים עומד 'יעתק מ
מענין לענין בקל ודרשו מעוקל 'ומצע הכי-כלים קצר מהשער 'על כל דע
דיוע אשר יזרע 'כי אל יסוד הארץ כמשל כי כח החוש והליחיו בו משל 'והחזק בתורה
למחלתו צרי ומרפא 'רק שבתו יתן ורפא ירפא 'כיכד כתוב לא אכלתי באוני
'להתעצב הלב ולהניח 'והמאמר אשר לא ישכח ולא ינשה 'ומי בטי אכל משה

אִם אֵיזוֹ מִצְוֵי אֶחָד אֲשֶׁתִּי בְּכָל רֹגֶנִי לְהַעֲבִיר טְלֵהֶבֶת הַבְּחֵרִית וְהַסֵּגֶנֶת וְאִם
מִחֲכָמֵי הַטֵּבָע יוֹסֵף יוֹסֵף אֲחִי לֹא הִבֵּאתָ מִזֶּה קֶלֶךְ וְחֹמֶר וְתִבֵּן בּוֹ מִדֶּת אָדָם
כִּי הַמִּזְג הַגּוֹבֵר בִּישׁוּדֵם וְהִיסוּדוֹת אֲבוֹת אֲרֻבָּעָה וְהַמִּזְגִּים בְּמִינֵיהֶם תַּעֲשֶׂה
הָאֶחָד טוֹה וְהַשְּׂמוֹנֶה כְּדָחִים וְהֵן הָקֵן הַטוֹה נִסְכָּחִים וְאִם הַמִּזְג הַטוֹה יִתְגַּבֵּר
בְּגִזָּף הָאָדָם וּבְקִרְבּוֹ לְאֶרְכּוֹ וּלְרַחְבּוֹ תִּהְיֶינָה מִידוּתֶיהָ עַל פִּי הָאֵמֶת וְהַיֹּשֶׁר
פְּאֻמֶּת וּבְכֹסֶר וְאִם יִטְהַל הַיִּמִּין אוֹ אֶל הַשְּׂמָאל הַהוֹלֵכִים לְמוֹלֵל תִּהְיֶינָה מִ
מִדּוּתָם עַל פִּי הַטְּעוּיָה וְרֵבָה שְׂאִייה הַנְּטִי מוֹדִיעֵךְ הַד' פְּטוּטִים כְּלָלִים וּפְרֻטִים
וְכֵהָן תִּבֵּן הַמּוֹרֶכֶבִין וְתִבְסֶה לְמוֹעֵץ תִּשְׁכִּיל כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְהַמֶּלֶךְ בְּזֶה אִם
תִּגְבֵּר עַל הָאָדָם הַיִּמִּי הַשְּׂחֹרָה וְתִלְכֹּד אֶתֶּן רֶשֶׁת מִזְוֶה וְיִתְגַּבֵּר בּוֹ מַחֲשַׁבּוֹת
דַּעֲוֹת וּפְעוּלוֹת מַשׁוּכּוֹת כֹּדַעֲוֹת כִּי מִגֵּר עֲוֹת בְּגוֹדֵל הַנֶּחֱמָה וְנִמְעוּט הַשְּׂמָחָה
וְרִפְיוֹן תְּאוֹתָם אֶל הָאֵשֶׁה וְתִבְסֶיהֶן בּוֹשֶׁה וְכָל עֵינֵיהֶן כֹּדַעֲוִין וְכָל כְּלִין רַעִים
כִּי אֶל יִסּוּר הָאֵדָמָה כִּמְשָׁל וְכִדְמָה וְנִזְכָּרֶת בְּתַעֲרָה רִפּוּאֵת לְהַסִּיר מִחֲלָתָה
כִּיזֶד כִּבֵּר בִּי אֶרֶץ הַחֶסֶד הַקִּדְמוֹנִי כִּי הִתְמַדְתָּ הַהִנְהָגָה מִגִּשְׁטִי וְהִנֵּה הוּא יִדּוּעַ
לְכָל גְּדוֹל וְקָטָן כִּי הִדְגַּל עַל כָּל דָּבָר שְׁלֵטוֹן וְעַל מַחֲשַׁבֶּת בַּעַל הַשְּׂחֹרָה הַעֲיִיד
הַחֹק וְהַמְשַׁטֵּט הַזֶּה בְּמִאֲמָר לֹא תַעֲרִין אַחֲרַי לְבַבְכֶּם שְׁלֹא יִדְבֹק בְּתַעֲוֵי מִ
מַחֲשַׁבְכֶּם וּפִירֵשׁ הַחֶסֶד מִצִּוֵּה יְדוּעָה אֶל תַּחֲרוּשׁ עַל רִיעֶךָ רַעֵה וְהִאֲזַהֲרָה
לְהִיטֵב בְּחֻלְקֶךָ שִׂמַּח וְעִמְלֹו שׁוֹכַח וְשִׂמַּחַת הַעוֹלָם לְרִאשֹׁתֵי שְׁלֹשׁ רִגְלִים וְהַמִּצְוָה
פְּרִיָּה וְרִבִּיָּה וְדִין יִפֹּת תִּשְׁאֵר בְּשִׁבְיָה וְכֵן מִצְוֹת הַכְּדִיבוֹת אֲשֶׁר אֵין בָּהֶן בִּיטוּל טְבוֹת
פְּעֻמִּי בְּמִאֲוָדוֹ וְטוֹבוֹ וּפְעֻמִּי בְּנִפְסוֹ וּלְבַבּוֹ וְזֶה הִי מִצְוֹת הַשְּׂחֹרָה לִיהוֹדִי הִייתָ
אֶרֶץ וְהִאֲדוּמָה אִם עַל טֵבָע אָדָם תִּתְגַּבֵּר תִּהְרֹם חֲבֵרִיתֶיהָ וְתַעֲבֹר וְתִמְהַר לְדַבֵּר
לְבָגֶדֶס סָרָה קִרְאֵן לִי מִרָה וְהַמִּדּוּת הַמִּתְּנָה בְּדוֹת לֹאִים אֲשֶׁר אֵלֶּה לִּי לְפִי מִרְעֵנִי
וְשִׁבְלִי קִלּוֹת הַלֵּטוֹן בְּכָל אֲשֶׁר פִּעְלֵנִי עִמָּל וְחֶסֶד לְנִפְסִי גִמּוּל אֶבֶל יִמְהַר חֵטֵּ
דְּבָרִים וְעִלְלוֹת פְּעֻמִּים חֲשׂוֹת פְּעֻמִּים מוֹלָלוֹת בַּעַל חִימָה כּוֹטֶר וְנֹקֶס
וּמִתְגַּל יִבְעֵה לְהַעֲסִיר וְלֹא יִלְאֶה מִחֻדָּד מִאֲדָב בְּנִכְלֹו וּבְנִכְחָשׁ וּמִסֵּתֶכֶן בְּנִפְסֵ
וְהִמָּה אֶל הָאִים אֲשֶׁר בְּמוֹצָאוֹ קֵץ לְאִכּוֹל לֹא יִשׁוּב מִפְּנֵי כָּל הַנֶּה רִפּוּאֵת
חֲשׂוֹבָה בַּעֲטֵב בְּרוֹל כְּתוּבָה וְהוּא מִאֲמָר כָּל מוֹצֵא שְׂפִתְךָ תִּשְׁמֹר בְּאֵין מַעַל
הַמֶּלֶךְ לֶךְ פֶּן יִהְיֶה דָּבָר עִם לְבַבְךָ בְּלִיעַל וְלִישַׁר הָאָדָם בְּמִאֲמָרֵי אֲוִהֲרֵת לֹא
יִחַל דְּבָרָה וְהִסִּי הַמִּפְחִיד עַל דְּבוֹר רַע וְזֹאת תִּרְתֵּן הַמִּצְוֹת

ולפני עמים היה מקביל פני חבירו בנחת וזמרה ' חדש שבת קרא מקרא ' ויהיו לו
 בנים בתלמידים ' עוסקים בתורה ובגמילות חסדים ' ויהי רוכב פנים בשבוע '
 בזמן קבוע ' לישראל את בני הסחורה ' במשקל ובמאזנה ' ושב אל מדרשו שם
 שמח ' ורב שלום עד בלי ירח ' ונשאתי אליך זה החידה ' על הוד השב ומהללו
 מעודה ' למען תשוב ותשקט מחורונך ' למען יאריכו ימך ' והיה לך לאור ע
 עולם שמש וצדקה ' ויצמח לך מרפא בכנפי הצעקה ' ושבעתים אור תשובתך
 ונוגהך ' כי תשוב ושמעת בקול ה' אלהיך ' ויען ה' ויאמר ' וירכ דברים בקל
 וחומר ' הרוב דברים תריב עמדי ' ותדעני פשעי ומרדתי ' ותדענה עלי ת
 משולך ' כונסל יקיומו מילך ' כי כשלת במשל החכם שלמה ' יסור כן לוקח לו
 קלון ומכוח לרשע ת מו' ולמה להכלימי משלש הכינותה מדוע אלי רבתי
 והלא כתבו בדרכי מישראל ' קטע עצמך ואחר כך קטע אחרים ' ואך תאמר טול
 מבין עיניך קסם טבורה ' ועל עפעפך מעבה הקורה ' הלא אהינו זמנה טובה
 וכסיל באילנות טובה ' ובר שמעת מה יען בלק מלך מוצב על דבר פעור ' ומה
 ענה אותו בלעם בן פעור ' ויהי המגפה בעדת א מחוללי ' כי הוא זמנה ועון
 עלי ' ומפני זמנה לבעל קרין טבילה התקנו ' למען ידעו ויאמינו ' ולא יהיו
 תלמידי חכמי חטאי ומועלי ' ומצויין אצל נשותיהם כתרנגולין ' ולכן טוב לנפטר
 והזכינה ' ודבר טוב ישמחינה ' באמרך אל תרבי נפש אמרך ' עמדי כא
 בחיך ' ועדיעבור רשעך ' וכצעק יוסף ' התעברי מעשר ' ויאמר התרנגול
 באמת צריך כל מוכיח ' כל ימרה ויקשיח ' ולהיות מעשיו נכונים ' ודברת
 באמנים ' ואל ישנה כתם הזהב וזהב אל יועם ' ולמוכחים ינעם
 באש ' באר חכמים בבימוסי הם ' כאוס הדברים אשר יבאו מפני עושיהם ' ואחת
 לא הכינות להבי הבר ' אשר מטה גאותו סיבר ' ואם אמר החכם במשלי ת
 מליצותיך ' יהלך זר ולא פך נכרי ואל שפתך ' דקדקו הכבונים הרבה
 במדרשו ' וצריך פירוש לפירשו ' ואמרנו אם אין נכרי להגיד ישרך וטובך ' שפתך
 יענו בך ' והנה לבי כנסף צרוף מווקק ' וחכמה ותבונה בכנפי חקק ' והלא תמה
 אחסס באמרתו הנאמנה ' מי שת בטוחות חכמה ' ומי כתן לשכניו יכנה וחייב כל
 אדם לצדק למושל מטה ומעלה ' הנותן לשכניו בינה להבחין בין יום ובין לילה :

ויהי אחרי הדברים האלה
 וישמעו בני המדינה מהלל
 הכנס והעדינה והמדרש
 הקבוצ והמסיבה אשר
 הנביא הזקן יושב בקרבה
 ויתקבצו כולם בנפש נכונה
 ויחזו כדרכה אל הכהן
 הבא אל האהבה וישלחו
 מלאכים אל הנזיר והחבר
 מר עובר ויאמרו ראה
 ראינו כי היה השם עמכם
 ונא תהיה נא אלה בינו
 בינו ובינכם וראו וראו
 הארץ הערוכה ושבנו

בתוכה וכל איש אשר פהם ימרה ירה ירה ויהיו בינו למנוסת ולאות אשר
 אלפים ושירי מאות ויאמר הכור הכה זקנת יום מותי לא ידעתי ואיני יכול
 להלכות עמכם ולגוד ממקומי אמנם חתני החבר הנאמן הכה מוכן ומזומן יכול
 ללכת בתוכה לתור לבס מנחה ויאמר החבר איתן מנשך חי השם נחי
 כפסך אם אעזובך ויאמרו לו האנשים אל כא תמנע מהלך אתנו כי השם
 אלהים הדמנו ולא נשאר לנו חכם מורה ולא תלמיד קורא ואתה תהיה לנו
 למלך ולחבר על כן ידע חנותנו במדבר ויאמר הכה כא העיר הזאת
 קרובה ועליך המצוה והחובה להדריכנו בדרך טובה ונעלה ואורח ישרים
 בלילה וכל זמן עובד לעלות אל בית מלכנו כי תבא לראות פני ויקם החבר
 הלך בחמתה במחוקק במשענו נס ויכינו לו בית ועבד'ס משוכים ועליית
 מרווחים ויהי לכל בני העיר מגן וצויה כחה טקטה הארץ ופתחה דנה
 ויכנסו על פי העירה והמשר ויהי להם לשר ויורש את משפט המצובה
 כאשר היה על שפר הישר כתובה

ושלם לכל עשוק ומזון ואמר: שפר: את מי עשקת ואת מי רצות ומיד מי לקחת
ספר: ואל ירע לבבך בתתך לו ומונו וכליו: וחמים תו הוסף עליו: ויעבדו האיש
ויעבדו כל אשר צוה: כי מדרשו למושב לו אזה: וידבר על כל לב עשו וגו' עד אשר
נתרצה: להשיב את הגולה אשר גזל או את העושק אשר עשק או את הפיקדון
אשר הוסקד אתו או את האבדה אשר מצא: ויתן לעניי המדינות צדקה: וירב
על חטאו תפילה וצעקה: וישנה מעשיו לטובה: כמנהג כל בעל תשובה: ויעד
על פעליו הטובים שמו: וישנה את טעמו: וילבש טחורים ויתבס: וגובה לב סס
למראם: וישב בבית הנזיר באהבה: גרסה כפשו לתאבה: וכראות הנזיר שינוי
פעליו ומעשהו: וירח את ריחו בגדיו ויברכהו: ויאמר תחיה ותזכה בתורה כפי
חפצך: ה' אלהיך ירצך: ויהי ממחרת וישב הנזיר ללמדו תורה: וילמוד כל אשר
תורה: תורה כביאוס כתובים ביחד: שלשת החזנים בירח אחד: וילמוד פירושי
ודקדוקים: חוקים ומשפטים צדיקים: מקרא משנה תלמוד ואגדה: ספרי
ספרי ותוספתא: ויגדל האיש במעלת העושר והכבוד: וילך הלך וגדל עד כי גדל
ומאד: וישמחה הנזיר על תלמידיו נגד ומצוה: מחמי' ומקיל ומשנה: כי כל דבר
על פי התורה שקלן וחלקן: חזקה על חבר שאינו מוצי' דבר שאינו מתוקן: וישמע
בלדד אביו עניינו: וטב הדבר בעיניו על אודות בנו: ושלח אליו ספרי וארח'
'מנחה היא אל הנזיר שלוחה: כסף וזהב ובגדים כאשר יאות: וקדה חמ' מאן
'ויתן לו הנזיר בתו לאשה: תהלה תפארת קדושה: כי אמר לעולם ימכר אדם
כל אשר לו: להרבות מהללו: וישיא בתו לתלמיד חכם: ויבין ויחכם: כי בת
החכם הנשוא לתלמיד: עולה תמיד: הוא דבר מתקבל ואח: יגלה ויבא ויגיע
ידה: משל לענבי הגפן בגפן: ואל און כפשו אל תפן: כי התלמיד איש נחמד:
'ודרך תשובה למד: וישמע את גדול החכמה: ויהי להם לחומה: והמשיא בתו
לעס הארץ כאלו כופת' בפני הארי: כעת במרחס תמריא: וכבר אמרו: כמנו
וגמרו: און כור ירא חט: ולא עס האר' חסיד: ואמרו אס תלמיד חכם נחש הוא
חגריה על מותני: ואש עס האר' חסיד אל תדור בשכונתו וארחק ממנו מעונך
: ועל זה צריך להשיא בתו החמומה: למשכיל על דבר כוזר תעודה: אשר יכה
קריית ספר ולכדה: ויעס החבר אשה רעננה ושלומה: עד מלא' לו סנה תמיו'
וכל התלמידים גמלו אתו חסד לרוב אהבתו: ויאכלו עמו לחם בביתו:

והוא היה הנזיר הנקרא ר' יצחק...
...הוא היה הנזיר הנקרא ר' יצחק...

ויתרחק מן הדשעי' ומחבורת מרעים יואם היה במדינת יושבי המורים' נשריה
 שורדים' ואינם מתגבגי' כשורה' על פי התורה' ישוב על כפשו ויעיריה' ומצויים
 נפחים יסיריה' באמת ראי כפשי דרכי ההמונ' בתהו יליל ישימו' כמה מעשיה'
 מכוערים' זקנים בחורי' ונערים' ואיך במנהגם כל תם וישר יזיקו' ויד תלמוד
 חכם לא יחזיקו' וכסילים שמו לשרים ולשופטך' וזדים והוללים חזקו לשפוט
 שפטיך' אלונים מבטן שמו משופטך' ועתה כפשי לבי וכלכה באור להינו' להרבות
 מהללנו ונבחינו' אל מקום אנשים צדיקים' ובתורה מחזיקים' ונתחבר להם
 בכל מיני חיבור' לדעת ולבוד' ואם אינו יכול ללכת' מפני מחלה ואלה כתבת
 ' או מפני אומה מזיד וממלכת' להט חרב המתהפכת' ויתגב ויחדי ויתבונן ב
 במעלליו' ויש בדד וידום כי נטל עליו' ואם לבדו לא יביא יצא למרבות
 וציות' להדים ולגבעות' לאפיקים ולגאות' ויתגב בענוה' על פי המצוה
 ויסתכל במעשה הנשא והגבוה' ומבשרו חזה אלה' אלה הם ראשי מדות וכללם
 ' ותלמוד תורה כנגד כולם'

צורת הגזיר בפרש עניינו' והאיש מתגדס וברורה מעובו'

ויאמר האיש אחר אשר
 מצא דברך השבעתי'
 ומעלות מדות טובות
 הודעתני' הכני מקיים
 אמתתיך הצרופות' בסבר
 פנים יפות' וכל יומי חיו
 אצבוד לפניך' כה יעשה
 לי אלה' וכה יוסף כי המות
 יפריד ביני ובינך' ויקחהו
 ויביאהו בית רפדתי' ה
 נאחזב' אשרם הזהב'
 וית' לו כסד כסף במתנה'
 וחמש חליפות שמלות לו
 למנה' ומהב שבא לטרא

אחת מזקקת' טור אורס פטרה וברקת' ויאמר לך והעבר קול' ככל המדינות
 הנשכות' בסיוקים וברחובות' ולשם

כי אשמי הדאיבן כוחי' וחטאתי הדפנו מוחי' אשר חמתם שניתה תחי' : ועוני
 מיהר להכלימוני : ותעסיה כדחה ממני' ועתה אם יש לך עלוה צצה : יוס עברה
 וכאזה : ואם ידעתי ראי' ומחזה' האחיה מחולי זה' ויאמר הנזיר אם תשוב אל
 השם תצא ותחיה : למעלה בזמן תהיה : ובכל ארבע דברי הללו תתלונן ותחסה
 ' צדקה צעק' שיכני הש' שיכני מעשה' ואף שיכני מקום תיעלת גדולה : כלי גולה'
 ויאמ' האיש הזה עוני מנסוא גדול : ולבי מהבין מאם וחדל' ואי תבפר בשיכני
 ' דבריה קליס מצויים' צדקה וצדקה ושיחה' או בזבח ובמנחה' ויאמר הנזיר
 זה בזבח ומנחה אין לו ספר' מתבפר בדברי תורה' ויאמ' האיש הנני משביעך
 בזה האל העלם' שבחו מלא עולם : ש צייעצני עצה כסונה' בדעת ובתבונה
 ' איך אוכל להריט ראשי : ולהכניע גאותי וכחשי : ותגדל חסדך אשר עשית עמדי
 להחיות את צמפשי' ובטובויה אקבל דברך ועצתך : ואבא בבית אתך' ויאמר
 הדבך בטובה : ולך בדרך חשובה' ומאד מאד הוי שפל רוח : ותאקוט ותכוח'
 ורדוף אחרי הצדקה החמודה' ושמרת את החוקה הזאת במועדה' ואם תראה
 רעב וצמא' חרד והומה' תמהר להאכיל ולהשקות' כי תראה צרוס וכסיתע :
 ואין בוג המצוה שיעור ידוע' על כל אדם קבוע' אומס הכל לפי הונו וכבודו :
 איש כמתנת ידו' ואפילו אין לאל ביד ממוכך' לעשות כפי חפצך ורצונך' הוי
 משיים לך ודובר על לבבו' ונותן הודאה לשעבר וצדקה לעתיד לבא' זה צ
 צדקה וצדקה גדולה' על כל עולה' ויאמר האיש הדיני מקבל כל אשר תאמר'
 אושיעני אדוני כי גמר' ויאמר הנזיר מה שמך האזרחי' ויאמ' חבר האחוחי' ויאמ'
 חבר שמך יקרא' ויהי על תשובתך מורא' ואנא חברת הודים והגאים' יתמו
 חטאים' ויהי בלבך כל עושי רעה למכאוב' וחובר חבר ושואל אוב' וטנה את
 שמך כאשר אדוני דובר' אהוב וריע וחבר' ונצבת וראית בטוב עדי והדני' בן
 אהוב לאלהים לאשר לא עבדו' והעד עליו לצור שוכן מרומים' ועל כל פעל
 הנעימים' ואומר לפטני בכל הדברים אשר ימצאוך' חבר אני לכל אשר יראוך'
 זה שיכני השם ושיכני המעשה' ותחת כנפיו חסדה' ושיכני מקום כללים ופרטיו'
 ומעיון מבית יצא והסקה את כחל השמי' כי דרך רוב בני אדם' טוכני בתי אומר
 אשר בעפר יסודם' לחזית בדעת כמטכיס' וכמנהג מדינות טובים והולכים'
 על כן צריך אדם להתחבר לחכמים : ולשבת כמנוח התמימים'

ויבא אליו וישמעוהו ויאמרו זה האיש חכם ונבון ויבא אליו וישמעוהו ויאמרו זה האיש חכם ונבון

לפסו צערא אגרה ' אלה הנ שלטה חלוקי כפרה ' שהיה ד' ושמעל דורס בתורה
 משמחו התלמידים במדרשו ' ועס טכל והבן בפירשו ' ויאמרו לו טלוס לך וטלוס
 לדבריו הנחמדים ' אשר טמת טלוס בין התלמידים ' :
 צורת הכזיר טונה לתלמידיו דרך קצרה : ועס טכל והבן במקרא :

ויהי בהתבונן האיש
 בשאלת התלמידים :
 ויהי כראות את הכוס
 זאת הצמיד ' וכשמעו
 את דברי הכזיר ופירושו :
 ושאל בלא נפשו :
 ויאמר בלבן אהה כי
 נדמתי באשמתי : או לי
 על עברי כחלה מכתי :
 אללי לי כי בא קלק
 ויבא ודון : או לי אחי
 כי ילדתי איט ריב ו
 ואיש מדרן : ולא ט
 שומעתי לקול מורי :
 ולא הטתי אוזן למלמדי

ולמורי : ומה אעשה כי יקום לי ופיקוד : והעת אשר על הרעה יפקוד ' ומה
 אשיבנו עת ימהר על האדמה להבקיעני : לאחוז בכנפי הארץ וינענע רשעי יממי
 ' למה היה כאבי נצח ומכתי אנוסה ' מקוצר רוח ומעבוד קשה ' ויהי הוא טר' כלה
 להרחק מחשבותיו : בגדול אשמו ודורע חטאתיו ' והנה קול ומה באה לבשרו ' :
 תאמר טגרת בשרו ' ותאמ' טובו בני טובבי ' הרחוקים והקרובי : כי לא אחטון
 במות הרשע נחש ונכעל ' כי חסיד אני נאז הלא אטור לעולם ' ויתן האיש את
 קולו כצעק ' בשמעו קול דממה דקה ' וישמע הכזיר את קולו : וירא והנה הוא
 מסלד בחילו ' ויא' מה לך כי נזעקת ' הדמות קולך ונזעקת ' אולי יראת מתלמידי
 נאמני : העומדי טס לטרת את פני החוק ואמץ אל תיר' כי איתך אני לצור מענו
 ולעזר ' והנני נותן לך כעת מחר : כסף וזהב בכל אשר תבחר : ואטלחך בפירים
 בשמח ' בהטקט ובבטח ' ולא אגלה סודך הנעלס : אשר נשבענו טמינו בשם ה'
 א' עולם : ויאמ' האיש על זה לא כהייתי וכחליתי ' לא נזעקתי כי יראתי

צורת הצור האשבע באמונתו : ומדקדק על טובותיו :

מקומו : משם
 האכסס : וילכס הלך
 והמה החסס : ויגעו
 לביט הוועד : באיח
 ורעד : וכל התלמודי
 יתסבין במסיבס :
 יסוכו : ל דרכ ונתיבס :
 וישתחונו לו וישמחו
 לקראתו : וישבו לפניו
 הבכור כבכורתו :
 וישלל הכזיר בשלום
 ובשלום תורתם :
 ושלום תלמוד ומשכנ
 ויאמר שלום תהלה :
 לשוכן מעוני : ברוך

אתה לאדוני : אמנס נסתפק עלינו הלכה ונשארה לפרש : ארבעה חלוקי
 ספרה שהיה ר' ישמעאל דורש : את להס שלשה הס ותשובה על כל אחד מהס :
 כיצר עבר אדם על מצות עשה ועשה תשובה אינו זו משם עד שמוחלין לו :
 ומעבירין פסעו ומעלו : עבר על מצות לא תעשה ועשה תשובה : תשובה תולת
 ויום אכיפוריס מכפר על כל חובה : עבר על כרתות ומיתות ב'ד ועשה תשובה
 תשובה ויום הכיפורי תולין ומחזיקין : ויסורין ממדקדק : על'פקדתי בשבט פסעס
 : ונכגעים עונס ורשעס : ותנא דבי ר' ישמעאל : שומע אמרי אל : מעביר ר'
 ראשון ראשון וכך היא המדה : השובה מכל כלי חמדה : הן כל אלה יפעל אלוקי
 פעמי' ושלש : עס גבר אשר מעונות ישוב ויבוס : ואין דבר עומד בפני התשובה
 : כל כך היא גדולה וחשובה : ואפי' היה רשע גמור בעלומיו : ועשה תשובה א'
 באחרית ימיו : כל חטאתו ושגבתו ואשמת פסעו : לא יחל בה בשוכו מרשעו :
 וא' חט' זכור לברכ' : דבר גדו' בזאת ההלכה : מקו' שבעלי תשוב' מסוכין במסיבס :
 אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד פו : ומעלה גדולה ונכרת : ועל כל מעל' רמא
 אכילה ונכחרת' : משני טעמו טע' התאזה ופירשו' : ובידי תשובת' ועונת' יצריהס
 כבכסו : כי הקריבו לפני השם ויקדשו : ועל כיוצא בזה אמרו חכמי הגמרה :

כי הבאים ביום שקעו / וכעוסרת במים אחרים כללנו ומכענו / לפי רוב חטאתם
 כתגלגל הדבר / וחלף כחץ בחטאים וטמא ועבר / ואם נראה רוח ישרה / ברוב
 העתים נסערה / הנה זה מופת נראה לחזות / כי יד השם עשה זאת / בהתעוררת
 בלב החטאים / להיות בזה הזמן באים / כי לא יבינו מעשיהם ולא יחשבו
 / והם לרמס יאחזבו / ובדמיון זה תדון עובדי אדמה / על פני היתה שומה / והוא
 פורש כל דבר וענף / היסוד החזק והבנין / ואם נראה באלה הוא יטבע או יחכה
 / או במקרה יבא ויטעה / חסורי מחסרא והכי תנא / הנה יד השם הויה כרבע /
 במקרה או בטבע / ונתעורר הכל כפי חפצו / לעת מצוא / ולהתגלגל כרצונו /
 לא יגע ולא ילאה / כי עניו אל כל דרכי אים וכל צעדי יראה / או סיבת החלי
 והמות / ולהולך בגיון כלמות / וסבת רפואתו בעת מחלתו / הוא תשובתו ות
 ותהילתו / ואם יש עליו מלאך מליץ / ירפא עצמו ויחליץ / וישיב גופו כגן רעוב /
 יען כי כמצא בו דבר טוב / ויעיר הרופא אל פעולה ישרה / רפואה נכרה ויקרה /
 וינצור הטבע בחלקו / ומלט החולה בצדקו / ויהי כשמעו דברי הרופא ויחמיתו /
 ואתבונן בהנהגתו ותבונתו / ואדנר על פשעי ועונו נדר כזר להזיר לה / ואחפש
 מעשי / והקדשתי כל נכסי / ויעש לי הרופא רפואות / למופת ולאות / וישלח
 אלים מרגיע מלאך מליץ / ומושיע / ויתחזק הטבע בלבי / וילך המקרה מקרבי
 / וינס הכאב והזק מנעלה נפשי / ואסיר עטרת ראשי / ואקום ואבנה בית מקודש /
 לאלהים מעט מקדש / ואכין אותו מקדש לעיר / לקרא לכל עובר נשכ ולהעיר /
 ואחבר אלי חבירים ותלמידים / רבים וכבדים / ואמאם סלונים וסרבי / וארביץ
 תורה ברבים / ואתן לכל אים כפי מעללי / בבית אשר נקרא שמי עלי / וארבה
 בתוכו עושר וכבוד / וכסף וזהב הרבה מאד / והכל מוכן לעניים / ולפדיון שבויים
 / ויהי היום ואני יושב על מצוני / שמעתי ותרננו בטנו / והנה אים מבני עמינו
 נחבא / ובין הגוים נשכא / ואלך היום לפדותי / ולהשיב את שבותי / והנה שבותי
 לדרכי / ללכת לביתי ואל קליעת פלבי / ועתה מהר לך עמי / אל ביתי ואולמי /
 וארבה לך מוהר ומתן / להשכיח רשך / ככל אשר תשאל נפשך / ויאמר האים איך
 אלך אולי יתחברו תלמידיך / ועתה ועבדיך / ויודיעו למלך דבר אים כמוני /
 ואחאני וימי עוני / ואתה השבעה לי בצור מעוני וקוני / אם תשקר לי ולכינו
 / ויאמר אכני אשבע / טפה לפי סכיו לא יקדע /

וכן רב החובל בהכינו בתבונה כלי סובל וינחם ספינתו על קו היושר בשעת
 הכושר וכל הנהגתו אל תכלית חשבון נמשכה בחכמה ובתבונה ובכל מלאכה
 וידרוך על בנותי יס בעת הראויה ברוח מצויה ולא יארע חטא ואשם בהנהגתו
 באהבתו וחמלתו ואם יעיר הזמן רוח סערה ויתגבר האכזייה חשבה לשבר
 ויטיל כל איש אל היס את כל הוננו להקל מעליהם ועפנו וחרטנו ויזעקו מרה
 וצרה כאנשים ויירדו תאניותיהם כל תופשי ומשט מלחים ואם יעזר הזמן ב
 בטבעו ורב החובל בשכלו ומדעו קוי וליכס אל מקומם ואל ארצם וינחם
 אל מחוץ חפצם וכן העניין עצמו בעובדי אדמה ועבודתם בזה נשלמה כי
 התכלית תגיע בשני עניינים באחד עוזרים ועוזים ואלה הם הסיבות קרובות
 ויקרות ולהנה פארות אומנם יש בזה העניין עוד אחר יבקש רצון וטוב שוחר
 והוא רצון הבורא עם קרובו והם החסידים והשם מרשעו וחובו ונחרו אל
 השם ואל טובו והעניין הזה גדול ונחמד ומן השלשה כסדר והוא הכרח
 סבות רחוקות כראוי מוצק וחזקות ומן השכל המה קרובות בקנה אחד מ
 מלאות וטובות והמשל אם ישאל השואל למה חולה פלוגי חולי מחליש הכח
 זמני ולא מצא רפואה למחלתו וארובה למכתו ורבי כמותו חלו והתחלחלו
 אליו כמשלו ומצאו רפואה לשברים ארובה ומרפא למכאובם וצידם איש
 אל דבריו מענה יקרא ואני אענה דע כי פלוגי אשר חלה לא מצא למחלתו
 תעלה כחלש בגופו הטבעי ונטאף הכאב והסגע והחלואים אשר מצאו למחלתו
 ארובה כמו רגע הפוסה החזק הטבע במחלתו ונחבטה מכתו ואם ישאל
 באיזה עניין יחלש הטבע בחליו ויגיע האדם ואני באמר באכלותו מאכלות
 מזיקים וחולי כבד מחזקי ואם יאמר למה לאכלס מיהר ומזקס לא כוהר כאמ'
 בחזקתו התעוררה תאות רצונו ורסן בטנו וסבת התעוררות תאותו אשר
 היא עורש מחלתו היא התהפכות הזמן מעניין לעניין נסמן וסבת התהפכות
 היא התנועה אשר בגלגל קבועה וסבת תנועות הגלגל יקרה ונסבדת
 ברוח עולם עומדת והם הסיבות הבאות מזה הבורא אהי כל הארץ יקרא
 אשר הוא באמת ומסבב הסבות בנחן כליות ולבות מניע בסופות גלגליו לתת
 לאיש בדרכיו וכפרי מעלליו וזה המשל בעצמו נהיה ברב החובל באינייה

ותינתן כסף וזהב באצרותי ויבצעו לבי ביוצר אור ובורא שחר מרחב כל הון ביה
חלבון וזמר צחר ויתגבר יוצר על כפשי הקדושה ויסירה מגבירה וילך
לו לבקש גאולה אל קברת התאול ויהי יום אחד בפקדי עוני הוא יום ידע לח
וזהו כאב גדול עד למות שלה כפשי ויוקחני בציצת ראשי ואשלח אל הרופא
לדרוש לרפאות כאב הראש וארבה להן מוהר ומתן בגדי משי ורקמה ושדיק
פשתן וישלח לעשו לי רפואותם איש איש כפי עבדתו ויצונו עלי ואמריו
אל תגרע ונשמרת מכל דבר רע והוא כל מה של קצת וכבר אשר לא יעבד
בקנה וקידה להשלים מנעלתי וקיומון כוש מחציתי להמלט מדבר ואסון
למשך ראשי בטמן ששן ואעשה כפי מצותם ולא איחרתי וככל אלה נשמרתי
ונמנחתי לא שלתי ולא שקטתי ולא נחתי ואשלח בער רופא אחד מגדולה
ער צילם מעליהם והנה הוא בקי בכל ענין גדול בחכמה ובמניין ואומרה לי
על כל אשר הבינו והשכילו כי לא יועלו ולא יצילו ומיום עשיתי מאמרם ב
סמנעט לא אבדתי אבוד כי הכאב גדול מאוד ויחר אף הרפא וירביני אפן
מאד וישמחי ויאה כל המשתדל ברפואה פתי וסכל השקט לא יכל כי לא יבין
עבתי המרפא בעיניו לא ידע שליו בבטנו והנני מודיעך שורש הרפואה ע
נציקריה אף היא תשיב אמריה כבר את הקדמונים אשר על מבואת החכמה
חונים ואמרני מלאכת החובלים אשר במעלה האניה עולים ועובדי האדמ
איברי זה ליצום זה כמשלי ועברי בי אף התלית לפצולת כמזכרת מיערכ
לקראת מערכת כי אלה המלאכות ורומהן בשחי פעולו יתישר מעניהם מראה
הפנים ומעשיהם והמשל בדיות הרפא מיעבון בחכמתו להציל החולה מחלתי
ויעשה כפי דאני למחלתו ולמפעלו וכשיעור דאני למחלתו וכומן דאני
לעשות וכדבר דאני לנסות ולא יהיה במפעלו חטא ואשם באשר הוא ס
גם החול הלך יחטא בדבר ושעף ועבר ולא ינח מחליו ונצחו שבת דמונה
בו ולא תגיע בתכלית השנה להיו לו אחרית ותקוה והסב בזה להבין מבוארת
קלה להבין בזה ומיושרת והיא כי כל מלאכת הרפואות לכל מחלה ולכל נגז
ממתנות בו הטבעים בכל עת ובכל רגע ואם השבע לא יענה מצדו ונשאר
מרפא לבדו אז ידאב החולה באין תשענו ומאונה וצרות רבות ורעות ואש
הטבע יענה אל הרפא ירפא ממחלתו וכי יעור הוב מאוה כל

ויאמר אתה אחי האזנך
 לדברי' שמע בני וקח
 אמרי' והשכל והשכנע מ
 מוראך' ודן לך הסיף
 ' וסגר את אשר אוכחך'
 כי תשיב אל אל רוחך'
 וחפש במעשיך'
 ובמחשבותיך' היום והשבו
 אל לבבך' ותבוח נפשך
 מחטא רגבו ועצבה' ומן
 העבודה קשה אשר עובד
 בה' אולי תוכה למעלת
 האיש השלם בהדו' אשר
 שם אל ה' בכל לבו כפשו
 ומאורו' ויאמר לו איכה

היה הדבר ואיך כעלה השב וג' ויאמר היה איש אחד בארץ העממי' ממעפחת
 הדמי' ושמנו חבר האחרוני' בן בלדד השומי' ולא למד תוכחה בקטנותו' ואל
 חוק ומשפט לא הטא אמונתו' שלח ידיו במרומו' חילל ברייתו' והיה מולול אביו
 ואל בני עמו' וסיל אדם בזה אמו' ויתחבר אל בני בליעל' וימשול מעל'
 ובאשר ראה אביו אורחותיו' מהלכיו ונעצותיו' והדיחו מביתו לרוע מעשיו
 והדירו מנכסיו' ויצא האיש מבית האיש האמין' אל מדבר בין נבכה
 מקצה תימן' ויהי לכל עובר ושם משא ועורח' כחם עלי דרך שפיטון עלי אורח'
 ויהי היום והנה כויר אחד עובר לירדה אל הים ריע וחבר' ויתפוש בו האיש לכתלו
 ולגול הזנו וחילו' ולא מצא בידו דבר' כאשר חשב וסבר ויהי כראותו כי האיש
 העמי' חן לו דמים' החל להסאיבנו וללחותו' להרעיבנו ולענותו' וכראות
 הכויר צרתו וחילו' ויבך ויתחנן לו' ויאמר למה תעשה כן לעבדך' למה אמות
 כבדך' לך עמי אל תחדל חדול' ואני אעשך עוש-גדול' ואיתן לך כסף וזהב'
 וכל אשר תחשב ויאמר לו איש כן שאתה עשיר ולא משכן' הרי יעניכא את דרכך
 'ובמה תעשר עובדמה מלאכתך' ומאח' יצא ובאיהו מקום יסבת ואי מזה עם אתה
 ואמר אני הייתי מתעסק בסחורה' בצור המצודה ואני חטל בכל מיני תמורה
 פראש כל בוש ופאבן וקרה' ותגדל מאד יפיעתי ותבונתי ומחשבותי'

וידע כשמוע המהבר את משלו וריבוי דבריו ומהלליו ויאמר אך תחב
 מילך על טהרת הקדש הולך למען הראותך כי איך כתשובה מעלה טובה
 וחשובה והבטח בכהו וחילו איך שרד לאכלו ויכלו ימיו בהכל ושונתו
 בחבל והמשכמים אל המרץ כולם צדיקים יראו ארץ
 וישבול בטח במושבותם יעלזו חסידים בכבוד ירכנו על משכבותם
 כי שאל נא בהמות ותורף על מלולך ועוף השמים ויגר לך יראה איך כלכד הנץ
 בזונו וגאוונו ולאבדון הורד שאונו ותרגול הבר והקורה אשר בהרי עליו עיר
 הגבורים ובתבונת חכמתם גברו ודרך ה' שמו' ואת הנשר התחברו
 והיו שקטים ושמחים הנאנקים והנאנחים וכך היו הדברים צדק ומשפט
 ומשרים יאמרו כי היה בארץ החוילה נץ אחד מתפאר בעלילה ויהיה גדול ונאה
 ועל חבדיו מתגאה גדול הכנפים ורב הנוצה תחת זאליס ישב בסתר קנה
 גביצה לא למד מוסר בעולמו ולא עצבו אביו מימיו יהיה עושק את בני עמו
 גזול לאביו ולאמו כל היום היה מורד במוסר ופושע לא השיב ידו מבלע
 ויהיו לו שני שכנים יקרים תרגול הבר והקורא אשר בהרים התרגול היה איש
 חמונים זקן ונשוא פנים ירא ה' צדקה לבושו וכובע ישועה בראשו והקורא
 שפל רוח ועניו מאוסר בענייניו כבזה בעניו ונמאס עוצם עיניו מראות שור
 ושבר והומם ומשמוע דמים חרד ונדהם תלמידו של אברהם והנץ הכין בית
 תחנותו כנגד בית התרגול ומשונותיו והקורא הנאמן מנעוריו היה בצידו בית
 עגוריו וירא התרגול את דון הנץ ומחשבתו אשר היה באמנה אתו ויאמר
 אלך ואוכיחני על זדונו כיני לבינו אולי יוסר במוסרי בשונתו את דברי ו
 ואגדיל עליו תוכחת להציל נפשו מיני שחת להיות מעשיו רצויים לאור באר
 החיים ויהי היום ויבא הנץ לצוד צדה בתוך קהל ועדה ויקח לו מבני היונה
 לערפו ומלק את ראשו ממול ערפו ויהי הוא בא מצידו כאשר השיגה ידו
 והנה התרגול שכיני הוכיחו על זדונו ולכפר על רשעו ועל חטאתו להצילו
 מרעתו ויעץ ויאמר דבר ה' לי אליך השר לדעת חכמה ומוסר ויאמר לו
 דבר כפי תשוקתך כי הגדלת על שמוך אמרת ויאמר גברו עליך ריבות נאצות
 משונות ומסבב שמעתי כאלה רבות וכל איש חייב להודיעך לאיש כמו רשעך
 להראות הדרך הישרה משפט הבכורה כי כל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה
 הוא כתפס ונדה' איך בידו יכולת למחו חייב להודיע ולפרסם דרך כסחות
 ונפת ימלא תנחות כאשר נכתב בספר הנביאים ליוסר הזדים והגא' ואתה כי
 חזרת רשע ולא קבל ברכ' אצלת הוא רשע בשונת ימות ואתה את נפסך הצלת

עזרת התרגול מדבר ונני הנץ משלים מחבר

את אשר יאהב הס' ימכר' וירא הצפיר כי לא יוכל לפתותו' ואל דרך משוכה ל
 להטותו' ויחל להתרחק מבולו' ומכני זבולו' כי ירא להשחיתו' מפני הרועה
 השומר אותו' ויאמר אל לבו אלך ואעזבנו' אשר פי השם יקובנו' ובתשובתו
 יברת ויבמת' כי אה השם יגשמו ומת' וילך וישב מנגד' מרעה בגד' והאיל טב
 אל תפילתו לשקו ולתעניתו' כוער פיו מחסר ומגרע' עוצם עינו מראו' ברע ואוטס
 אוננו משמוע דמים' שה תמים' ויבקש על כפשו מיום האה ומעלה' וישב טס
 עם אדוניו ארבעים יום וארבעים לילה' והיו מקץ ארבעים יום' אשר ביק' האיל
 למצוא פדיוס' חלה כן הרועה ויענש' ויתעצב אביו ויאנס וידור לה מהלל ושבח
 עולה או זבח' וירא את האיל כנוע וכבד' ויאמ' זה חי ומת זה' ויקחהו ויבטאהו
 וישחטאו ויחטאהו' ויקח מדמו להזות' על המשקוף ועל שתי המזוזות' וקרבנו
 כהלכה שומר' וכך היה אומר' א כה רשע כה' על מוקדה על המזבח אשר בנה'
 יתודה על האיל אשמתו ועונו' ויעלה לעולה תחת בנו' וינח הכער ממכאובו
 חילו' ויעתר לו

צורת הרועה מקטר ומזבח' על העצים אשר על האש אשר על המזבח

וישחט הצפיר כי ככה האיל
 מעמו' בעוצם תומו' ויאמר
 אבשר לבס בני' כי בידה בס
 אשה' זה משפ' כל מתודה ושכ
 ' ובמושב לזיס לא ישב'
 ידבר תחנונו ומלי צו' כי
 האיל הולך אחר תעביו'
 וכשאתי אליך המשלים' ולא
 אוכל אליך להעלים' למינ
 עמך למשקף' להאיכך
 באחרית' ותחבל אל הסוכה'
 וזנאי' ואל תבך דברי פתאי'
 ' ועתה במחשבתך לעולם
 ועד' השירה הזאת לצד

קומה ילוד אשה והער ת איה : היה במעטה עז ובמעיל ג איה
 עורה להדמות כהוס ל בני : תבל אשר דרכם בגאות ג איה

וייתי מכיר את אשתי ואחותיה מלקחיה ומחנותיה ודוני בכל יום דענה
 וגאיתי בכל עת ערשנה ונשאת עבוכה ממנה אבל פתני התשובה ואתמה
 ואמנא כוס חמת אשתי ואשתה ויכלו באכל ימי יבא רקב בעצמי ועתה טבס
 סור מדרך תשובה ובחרו לבס דרך עוית ומשובה פן יקרא אתכם כאשר קראני
 ויטבר הדרתבס היגון אשר עברני ותחיו למשל עמיס וקניה לחרפה למשל
 ולשכניה וטב האיש לביתי כאשר כלה לספר אכחצ ויטאר לחרפה ולבזיון
 לדאבון כפס וכליון ויטן תחת שמחתו אכחה ומכוד ראש תחת הכחה ותחתה
 מעטה מקשה קרחה ותחת כבוד מוס דופי כי תחת יופי:

וגדל אבוחו =
 טמנו היו קרבוניו =

צורת הבובה ומשחמם על אבירתו
 באילו טבע בים ספינותיו

ונשאתי אליך זה הרמיון
 להביל כפסך מרגיע וכדיוס
 למען תטה אל המשובה
 ותסור מדרך התשובה כי
 כל איש אל המשובה יתחבר
 על אויביו יתגבר ואל כל
 אשר יסליכניו יהוא יסקיט
 ומי ירשע וילגוג האיל על
 תשל הצפיר ודבריו ייחשבהו
 לו בצריו ויאמר את מי ח
 חרפת וגרפת דלקת אחריו
 ורדפת ואין במאמך כח
 ואל ותשא ימיך עיניך א
 אל קדוש ישראל הלא כל

אלה העניינים ' הולכים ושונים ' וזנות האשה ותרימית ' הוא משיבות מתפרק
 בתחבולת ' ואבדה חכמה מבנים ' אשר אחריה זוכים ' ואמר החכם על המנאסת
 וצפון לבה ' טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה ' והטב אל הש' על
 זה לא ידאג ולא יהיס ' ולא כח תפלה לזרים ' כי כל תלאותיו ' כפרת חטאתיו
 ' וסליחת עונותיו ' וכל עניותו ודלותו ' ורישו ' כופר יושע עליו וכתן פדיון כפסו
 ואש' הוא חסד ושלם ' וכל מוס ודופי הולס וכל עונסו הן יטורין על אהבה ' טובה
 ורחבה ' כאשר ביאר החכם המשיח ' כי

צורת המנאפת חולכת את השוקה ' וחרתה את אמתו בדיקה '

ויוח' בבקר עת שמחת
הלכות ' בקר
לא עבות ' וכל האיש ל
להתעורר על ימעלו ' דוס
להנה צחולל לו ' וירץ אל
ביתו במרוצה ' ופתח פתחו
מצא ' וירא והנה מצ' אדור אן
בו מחיה ' ערוס נערה '
ויכנס אל צביו ' והנה כסונו
' כמצולה שאן בה דגים
ויאמר אן זה כי אס אשתי
התעיימה ' השאלה ויטב
חפצו לבל יתומה ' כדי
למנוח חסדים בעת דודים

' ולא ידע החסיד הצניו ' כי קרן עור פניו ' ועתה אייחל עד עת בואה ' ואע
ת נאח ' ויחל האיש למצוא פד' ס ' עד כסון היום ' וירא והנה אחרה לבא
ו תנצב אל לבו ' ויאמר אלך להכיר מי הלאני ' ואדעה מה חדל אני ' ויקס
י ורום בצדה בכל מושב ' כסדר בכל וכחשב ' ולא מצא לשאילתו מענה
' ו אן קול ואן עונה ' ויבא עד לפני שער העיר ' שול לכל יאיש ונעיר ' והנה
איש מדרך הקדושים ' בא והקדים ' וירא את האיש ויכירהו ' ויקר מקריאו ' ו
ויאמר הלא אתה האיש בעל התשובה ' הולך בדרך חסובה ' ואשתך היתה
בצניו בחוקת הצנועות ' והנה היא מן הזונות הגרועות ' כי היום פגשתה עם
פלוגי הבחור ' רבים באין איחור ' וחמוריהם נושא' משא ספלים' הולכים להודיד
מצרים ' ואין אס יכול להשיג אותם ' לתוקף מחלבתם ומרוצתם ' ויהי כשמוע
החסיד הצניו ' כסתה סלימה פניו ' ויתן את קולו בבכי ויתגרה בשולל ' וכאן
באקת חלל ' ויצעק ויאמר הן בשון צדקי כעמאתי ' אולי כי כדמתי ' וסבת
בנשתי וכלמותי ' ויגן לבי וחרפתי ' היתה לי דמעותי ' ועיון תפילתי ותשובתי
היתה עחלתי ' כי אס הצדקתי בגאון ובודון ' והייתי בביתי איש מדון '

ודרבו הימים' בחטאים
 ואשמי' ולא הבן האיש ענייני
 האשה ומועבדיה' כי מצדדים
 נחרימים לבה אסורים ידיה'
 ויהי לתקופת השב' בהתעור'
 לב זונה' אל ממרים' ולמל'
 האותו יערים' ויתאו הבחור
 לבחוק' וילך מאביו ויתרחק
 ויבא בית השחוק' כמשפט
 כל זונה וכחוק' ותפול על גדר
 דחיה' משחק בקוביא'
 ויחסר הונו וכסותו גרע'
 ואב' העושה ההוא עלת בענין
 דע' ויתחבא כל היום ההוא
 לברוח' וישחק בית אביו שמו

וישכור לו בהמה לרכוב ולן וסבוב'
 ראש האשמו' תהיכונה' ויעור האיש משכנו' וילך להתעורר עלעון אשמו'
 ויסכם הבחור ללכת לדרכו' ולנוס מעירו ומקהילת פלכו' ויקרא אל האשה אל
 הסתח' לפתוח בדתה' ויאמ' לה הנני הולך מב'תי ואולמי' אל מלון אורחים
 ואעזבה את עמי' ותאמר האשה אל תמנעני חסוקי מעצמך' הלך אלך עמך'
 ותקח מבית בעלה כל אשר תאהב: כסף וזהב' בגדים ורדיו: כונו וזמירי' ויבא
 הבחור אל הכילה' ויקח את רכוש בעלה' עדיים ושכמים' תפארת העבדים
 כלילת ואצעדה ועגילת' עטרה וזהב משקלס' ויסכרו להם בהמה אחרת'
 חזקה ונבחרת' ויקח כל אחד משאו ומבחרו' ויעמום איש את חמורו' ולא הכיח
 לבד הכבד' וכל דבר האבד' אשר לא היה עומם' וכל המלאכה נמזה' ונוס
 ויקומו וילכו בכסף' מן רעב לחומי רשף' וישימו מגמת פניהם אל ארמות
 מצרס לחנא' דרך אשדות השפנה' ויסובו כל ערי האמורי ומגרסס' ויבאו עד
 חרמה ויטבנו טה'

כי כל אחת מהם לתאוה שוחרת' ועל הור בעלה אמרה ממדת' הומלסחדת
 ' מתעסקת בדברי כלמה' פתות וכל ידעות מה' וכל אחת בדברי חברתה
 סחור קה' כשריה אמריה החליקה' ואין ביניהם כנוכה' כי אם פותה ודברי עבדי
 מוכה' שית אפה' ולא תתחברנה בבתי התפילות' לשמוע תחנונים ותהילות
 כי אם לפני הבחורים להתגאות' לעלות ולרא' והם לראותן יארכו' ולמלאות
 פגמתי יחשכו' וירמזו בעינים וגמתי' יצפנו לכפס' וכאשר שמעתי סודיהם
 ' ואתגונן עדיהם' אמרתי חובה להתרחק מכל לב מזיד ושוגג' טוב לשבת על
 סיפת גג' וכאשר עתי אדוני בחיי ראשך' חי השם וחי נפשך' אם אצא מפתח צתי
 ' וענתה בי דקתי' כל טכן שאין האשה נחשבת' ובמזנות היות אינה חייבת'
 וכן פי' בעלי המסורות' כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות' ויאמר האיש
 ברוך השם אשר נתן כזאת בלבך' והביא רוח חן ותחנונים בקרבך' ותשימי לאל
 דברי כסילות ונכונות' לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת' ועתה שכי בית
 פתארתך והודך' ואני אתפלל בעדך' וילך האיש לדרכו' להתפלל לפני מלכו'
 ויהי כאשר יצא מבית מנוחו' והבחור השכים לפתחו' וירמזו אל האשה במטיה
 ' ותפתח ותראיהו' ותאמר לו בקול כחוז' בא ברוך השם למה תעמוד בחוץ
 ' כי אין האיש בביתו ובזבולו' חלף והלך לו' ויבא ויתפלל בעולמת' ויגדע
 מימיו' ויאכלו וישעו כחוק משחקים הנחמים' ויצנחו לארץ' ופעמים' וישבע
 מעדנים לפי תאותם' הרעו מאבותם' ויהי כאשר כלו לאכול את העבר אסע
 מדנים ובית חבר' ויסן הבחור אל דרך גבולו' וילך לו' ותמהר האשה להסין מ
 מאכלה ומזונה' ותתבטף ותצב על מוכנה' ויבא אישה מבית מדרשו' הדור
 בלבשו' ותקם לפניו בשפלות עינים' ותקוד בת שבע אפים' ותסדחו אל
 מקומו וחדיו' ואל מושב יקרו' ויבאו אוהביו וכל בני משפחתו ויסקדו אותו
 ואת אשתו' ויאמרו השלוש לבם מאת נורא ועילוס' ויאמ' שלום' ויהי אחרי כן
 וישב האיש אל מונו' והאשה ככתם אופיר לימינו' וישמחו בחבם ובמועדם'
 זה כל האדם' חוק וזמן נתן להם' שלא ישנו תפקודם'

צרת האיש מהענב על שולחנו ואשתו בצבה שגל לימינו

ואמר שמי בתי וראה והטי אונך' למאמר יוצרך וקונך' ואודיעך מוסרים
 אפורים' אשר בארו זקנים וישישים בעינינו הנשים' אמרו צריכה אשה להיות
 אשת חיל במדותיה' כנועה ושלמה במעלות' ובעבודת בעלה מהירה ונדיה
 ובאר פניו מאירה ובטומחתו עליה' ולהתבונן תמיד בדברו ואמרתו כדי להפק
 רצונו בעבודתו' ושלף יצטרך לקראו זה פעמים' ותרצנו כמורה שמים' ותשמור
 עת כעסו ושמחתו עת אהבתו ושנאתו' עת שבתו וקומו' עת קיצתו ונומו' ואל
 תשכח אשר יאהב למנה' ואל תאהב את אשר ישנא' ואל תחטוף סודותיו' ואל
 תבז מעלותיו' תלמדתו ומשפחתו' ואמר צריכה לעזוב חוקה ומנהגה'
 פהסטי עדיה ותענגנה ואל תקשה לשאול ממנו' וזמנתו לאל אל תשימו' וכאשר
 יתן לה אל תבעט' בן רב למעט' ותאהב מאכלו וזמנו' כפי חפצו ורצונו'
 ובקימתה ושבתה' תשמור עתו ולא עתה' קטבת ולא דברנית' מיושבת ולא
 תאנית' ספל דיעה' חצבה עמודיה טבעה' צופיה הליכות ביתה ומעונה'
 ותרדת חסד על לשונה' ואמרו צריכה לקטט עצמה דרך צניעות' כדי שלא
 תוצא בה דופי וטעות' ואל תהיה עליו הומיה וסודרת' וביחסה מסתדרת' ואל
 תראה לו פנים וזעפים' ורוח קנאה שואפים' ויגדל בעיניה חורו וגדלו' בקרוב
 אים להשתחות לו' וכל מוס וכל איבה מלבה תשמיר' ותתפלל בעדו תמיד'
 וכבבת עינו תצדקו' וכל היום תברכהו' והאשה אשר אלה ארחה' עצמו מ
 מספר טבחה' ועליה אמרו זמרה' רחוק מפניכים מכרה' ועל טלמות גדלה'
 ומהללה' בטח בה לב בעלה' ועתה אכונן לבי ורעיוני' הפעם אודה אתה'
 כי רוב המדות אשר דברתי' והמהלל אשר זכרתי' לך הם למקנה' מימי כעודי'
 ועדנה' כשמוע האשה את דבריו' וטעם מאמריו' ותקם ותחזק במדו' ותשתחוה
 לגדו' ותאמר זה מאמר חכמי וכבני' זה השולחן אשר לפני ה' והנה צדקת
 כי במהלך תזכירני' אמצא חן בעיניך אדוני להצירני' ויכל האיש עכיונו'
 לדבר על שולחנו' ויקומו שניהם בחפזו' אחר המאכל והמוץ' ויסר אל העליה
 ויטבב שם' ויתענגו ככל תאות נפשם' ויהי באשמורת הבוקר ויעור האש
 משנתו' וישנו ורועי תבונתו' ויאמר לאשתו קומי אחותי' הכיני שמלתי וכבותי'
 כי כבר נתכנו רעיוני' עת לעשות לה' ועת לכבד ביתך ולערוך מאכלך עורי'
 בחטי מנית ופגב ושמן צרי' ואחר תשימי לבך למסילה' לעלו אל בית התפילה
 ולתת הודאה על טוב חלקינו' ואור כהנו' כי קדוש היום לאדונינו' ותאמר
 האשה בנפש נכאה' אל תעז בי עין וטגאה' כי לא אצא מביתי' פן אשחית
 פחלתי' גאל לך אתה את גאולתי' להתפלל בעדינו' להגדיל מהלכינו והודים
 פי בנות העיר הזאת' מאד הם עני קשות וענות'

וחוסף עוד לפתותו ב
בדבריה ' ותחליק עליו
אמריה ' ותאמר דע כי
בעלי השם יאמריהו יוצרו
מבטן יצוריהו ' הוא בעל
תאוב ' ונפש כסדר וחשוב '
ונקי בכל ענייניו וענתה
בו הזרת פניו ' כי לא כ
נסת ל בחרד ופיו להשלים
את כשיו ' והוא הגדול בני
מתכבד ' מקדימי ומחשיכי
בי כניסת ' ונפנה אחריהם
מתאחר ' ובבקר לפני שחר
' מתעלל ומתחנן יותר מ

מחביריו ' מתבדל לפניו ולאחריו ' בקשות רבות '
ותחנונים ' ומרבה רגלים ' עתה בא אל הכירה ' סורה אדוני סורה אלי אל ת
תירא ' ויסר אליה אל החדר ' בעליית מגדל עדר ' ויאכלו וישתו וישמחו '
ויעלו העולה וינחנו ' ותאמר שמח בילדותך אל תתנצב ' השם בבקר והתייצב
ועתה בא אלי ואלת יפיי אל תזמור ' מהרה חושא אל תזמור ' כי האיש יאכיל
לתתלתו להשלי' תחנונו כמשפטו ודע ' לעשו' מנשיהו זר מעשהו ככר' עבודתו
חשק' במאמרי הסת'ל וחשוב ' ולך ואוב ' ויסוב הבחור אל בית אביו כחוקו '
ותאמר האשה לבדה בחשקו ' ותמהר ותנש מעצמים ' קנמון בושש וסמים '
ותכבד ביתה מדבר מלאי עינים ' חטובות אגון מצרים ' ותנרק כירותיה כפי
חשבה ורצונה ' טבחה טבחה מסכה יוכה ' אף ערכה שולחנה ' ויהי ככלות
האיש להתפלל תפילתו כדע ' ויסן ויבא בית מנוחו ' וימצא רפידתו ערוכה
ושמורה ' משה שולחן כסאו ומורה ' ויאמר לאשתו ברובה את בפה כל עש ולשון
' העבת חסדך האחרון מן הראשון ' וימהר וישב במסיבו ' ויאכל וישת וייטב לבו
' ויהי כאשר בלה לאכל פיתו ' ותאמר לו הענוגה אשתי ' הואיל ושבענו מטוב
הארץ ותשארתי' לימא לן מר מילי דאגדת' ויחל האיש לדבר ' ובריוחי אמונתו
לסבר

ולא הכיר בפעולה כי לא הביט אליה ותחטק האשה בחור אח מבני העיר אדמוני
 יפה תואר רך בשנים וצעיר ותבער בלבה אש תשוקתו כפלאה אהבתו מים
 דכוס לא יכלו לכבות אהבתו ויהי בימי קציר חטים ורעיוני האשה אל תאותה
 מטים ומדרך הצניעות כדים ומתמוטטים במעטה שטים ויגע ערב חגס ב
 בבטחה החליל והשמחה ויהיו שמיחים ועליזים ויפקוד האיש את אשתו בבדי
 עזים ויהי כעלות המנחה לעת מצא כופש והנחה וילך האיש לבית התפלה
 במעטה עזו ותהלה בגולה ונהלה ויאמר לאשתו הכיני השלחן והמנורה והכני
 חלך להתפלל בכנסת הדורה ותעמוד אשתו להבין בבנים חסר לב וכער
 נוכח פתח השער והנה הבחור ברנה עובר בשוק אצל פינה ויצעד ויבא
 לקראתה ויקרב אל פתח ביתה ותסגור האשה בעדו ותתפסיה בכבדו ו
 ותרא את רוב חפיו וגדלו העיזה פניה ותאמר לו ובחיי סלמים עלי מכעורי היום
 שלמתי כדרי והיתי עצובה על כדרי ולבי המות בחר למקיס עלי משוס כל
 תאחר וכבר הזהירני חכמי הדורות להבין ולהורות ואמר אחד הנודר ואחד
 המעריך ומלקיס מאמר האריך עובר בכל תאחר אם אינו משלים כיון
 שעברו עליו ברגלים ואמר חומר בנדריס מבטבעות וכל הלכות יודעות
 שהנדריס על גב טבעות עולים ולבטל המצות חלים ואמר בעון כדריס אשתו
 של אדם מתה כי היא מצוה כריכה ועל לב חרותה ועתה אחרי אשר

תעולתי ממך לא אכדה בוא איתי הבית וכסעדה ותשבע

ומאד ימזון פני ואשלם את כדרי אשר כדתי לה

ויאמר הבחור היה לדרך לון איתי מקל וחומר

כי אני תאב מאד לחבורתך ופי

פערתי למלקוט ידידותך

אכל לא ראיתי

שעת

הכומר באות וביוסר ואני מסחד מבעל הבית אשר קנאתו שמיר ושית

ותאמר האשה הבינותי אחר מחשבותיך ונלאה כשוא על אהבתך ולב

כענין חשקך כפי הענין

החיות יוצא כן בג' פנים' והם במצא חנונים' והם הכרח אפשר משולח' ואל
הכל יצא' וההכרח הוא הנמצא תמיד' אשר אין עמו פתיל צמיד' לא מש ולא
ימים' וידו שלח כחלמים' אינו חדש ולא ישן' לא ינוס ולא ישן' האפשר הוא
דבר שאינו נמצא ויתבן להמצא' ומן הכח אל הפועל יצא' המשולח הוא דבר
מכוסה בטבע האפשר' ונמצא עתים' וכשר' אחר אשר היה אפשר להימצא או
לא' ואפשר להיבטל בעתיד כחו וחילו' וההפכים הם הדברים שיש ביניהם הרחקה
גמורה' ושני קצוות הסתרה' והם שני מיני הפכים' ונתתי לך מהלכים'
האחד הוא דבר אשר אין אמצעי בין הפכו למינו' ואין הקרבה בינו לבינו'
במשל הזוגים והספרדים במיניהם' אשר אין אמצעי ביניהם' השני הוא דבר
אשר יש בו אמצעי' ושמיני' ורעי' כמו הלוכל' והשחרות' והחמיות' והקדירות'
והאמצעי משגייהם הוא מחובר' ומנחתם נסכיהם כמדובר' ועוד יש חיוב
והפכו' כלקחים ממדת האדם ומהלכו' החיוב הוא משל בשני אנשים' קדם
הקדשים' אשר כונתם להתייחד בעצה אחת' ואמונה אחת' משפט אחד' וחוקה
אחת' ואיש מהם בחבירו לא יחת' והפכו הם אנשים נפרדים בעצתם' כ
במידותיהם ואמונתם' כי האחד ידן כי הצניעות טוב' והעזות רע' וזה יתרון
זה מגרע' והשני ידן בהפכו' כי שקר נסכו' והנותן יתרון אל התשוב' יחייב סכלת
אל המשוב' והנותן שלימו' אל המשוב' יחייב גריעו' לבר הלבב' ועל זה לא יתייחדו
שניה בטבע' לשני אורחם ורבעם' ועתה אנחנו שני הפכים' ומדותינו פונות
לשני דרכים' כי אני תמים ובר לבב' ואתה חסר ולבך טובב' אני עניו ונכאה
' ואתה עז פנים' ומגאה' אני נשבר ושפל רוח' ואתה גבה עניס וגם רוח' ועל
זה נמנעת משבילך' כל קרוב אליך' ויאמר הצפיר אחרי אשר במעל התשובה
תתהלל' וחן ערך עזות תהלל' אולי תלכד במקרה החסיד ורשע' אשר לא
עלה שפט הכתוב בדעתו' איש איש כי תשטה אשתו' ורוח קנאה בו לא עבר'
והנני מודיעך איך היה הדבר' אמרו כי היה באשדוד איש תמים במדותיו וצדיק
היה בדורותיו' איש ישמעאל' באמן עם אל' ועם קדושים וקן בא באנשים' ויהי
לו אשה מיוחסת ותמה' יפה כלבנה ברה כחמה' ומרוב צדקתו היה כחפר וכלם
' לא נסתכל בהוד יסיה לעולם' ובחוקת אשת חיל מחזיק אותה' והוא לא ראה
את ערותה'

אֵלֵי טוֹב כִּי אִם לְדַבֵּר עִמּוֹ תִּהְיוּלוֹת, לְהַתְעוֹלֵל עַל־לוֹת 'וְנַעֲנוּן בַּזְעֵנו
 אֶקְסֹף וְאֶזְכִּיחֵנו, אֵלֵי מִרְדְּכּוֹ אֶדְחִיכּוֹ 'וְאֵל כָּל אֲשֶׁר אֶחְפֹּץ אֶטְוִיכּוֹ 'וְיִהְיֶה
 בְּעֶרְבֹךָ בְּהַתְחַזֵּק כָּל נַחֲשֶׁל וְכָל נֶעֱנֶה 'עַתָּה אֶסָּף הַמִּקְנֶה וְיִלְךְ הַצִּפִּיר אֶל בֵּית
 הָאֵל לְדַרְשׁוֹ 'אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נִפְסָנו 'וְיֹאמֶר לוֹ אִהְיֶה אֲחִי לְמִה מִנֶּעֱת מִמֶּנִּי
 מִלִּלְךָ 'וְאֶכְכִּי לֹא חֲטֹאתִי לָךְ 'וְמִה מִצִּאת בִּי עוֹל אֲשֶׁר הִקְלוּתֵבִי 'וְלִמֵּה רַחֲמֵיבִי

צוּרֹת הַצִּבִּי מְדַבֵּר אֶל הָאֵל ' בִּכְח וְלֹא בַחֲלִי

וְיֹאמֶר הָאֵל רֵאיוֹתִי בָךְ
 סִמְנִים 'אֲשֶׁר־יִסְמְנוּ
 כִּי אֵתָּה עוֹנֵם 'וְעִינֶיךָ
 רְמוֹת 'וְלִתְגֹר אַחֲרֵי תְּאוֹתֶיךָ
 הַזְמוּת 'וְעִנְיָנוֹת אַחֲרֵי לֹא
 יִכְשְׁרוּ בְעֵינֵי 'וְהֵם הִסְבּוּ מִ
 מִרְעִיבֵנו 'וְאֵנִי שָׂפֵל רוּחַ ו
 וּמוֹכָה 'לֵב נִשְׁכָּר וְנִדְכָּא
 וְלֹא יִתְחַבְּרוּ לַעֲוֹלָם שָׂנִי
 הַפְּכִים 'יִשָּׂר לִבִּי וְאִישׁ
 תִּבְכִּים 'וְכִבֵּר פִּרְשׁוֹה
 הַקְדִּמוֹנוֹת 'בַּסְפְּרִיהָה
 הַנִּבְנוֹי 'וְאִמְתִּי כִי הַחִינוּכִים
 שָׂנִי מִיָּנוֹת 'וְכִדְתִּיהֶם שָׂנוֹת

'הָאֶחָד חִיִּיב שָׁלֵם בְּמַעֲלָתוֹ 'וְהָאֶחָד אֵינוֹ שָׁלֵם כִּי אִם בְּקִרְיָתוֹ 'הַחִיּוֹב הַשָּׁלֵם
 בְּמַעֲלָתוֹ וְיוֹשְׁרֵנו 'הוּא כְּאֲשֶׁר יִמְצָא הָאֶחָד יִמְצָא חֲבִירוֹ 'כַּמְצִיאוֹת הַיּוֹם וְעַלּוֹת
 הַשָּׁמַשׁ 'וְהַמָּזָה לֹא יִשָּׁרֵד וְלֹא יִמָּשׁ 'אִם כַּמְצִיאת הַשָּׁשׁ וְהַעֲשָׂן יִהְיֶה 'זֶה מִזֶּה
 לֹא נִכְחָד 'הַחִיּוֹב אֵינוֹ שָׁלֵם מִכָּל מַשְׁכִּיל לֹא יִתְעַלֵּם 'וְהוּא כַּמְצִיאת הָאֶחָד
 בִּכְחוֹ 'יִמְצָא הַזֵּנִי בְעַל כְּרָחוֹ 'וְכַמְצִיאת הָאֶחָד לֹא יִתְחַיֵּיב חֲבִירוֹ לְהִמְצָא 'מִן
 הַכַּח אֵל הַסּוֹעֵל יִצָּח 'כִּמוֹ הַחִי וְהָאֶדֶשׁ 'אֲשֶׁר אֵינוֹ שׂוֹיִם בְּמַעֲמָדָם 'כַּמְצִיאת
 הָאֶדֶשׁ וְחִי בְּהַכְרַח 'וְכַמְצִיאת הַחִי לֹא יִתְחַיֵּיב הָאֶדֶשׁ לְהַשְׁתַּבַּח 'וְכַמְצִיאת הָאֶחָד
 בְּהִיוֹת הַשָּׁנִים נִקְרָאִים 'וְהַשָּׁנִים בְּאֶחָד אֵינוֹס כַּמְצִיָּאִים

כי התגבה בדרכי התשובה ' ונפשו עלובה ' ויבחר לנפשו ישר וכשרון ' מתלמדיו
 של אחר ' ונשא לו לשמרן משמיר נשית ' עשר נשים פילגשים לשמור הבית '
 והיה מתגבה עמו כשורה ' במדה במשקל ובמסורה ' וסם היה צפיר עזים מ
 מתגלה וגם רוח ' כדור כפוח ' מרורת פתגים בקרבן ' וילך טובב בדרך
 לבן ' ויהי מתעקש בכל דרכו ועיניו ' והצפיר קרן חזות בין ע
 עיניו ' ותהיינה לו נשים נשואות ' הבריות והמליאות ' ל
 למלא תאוותיו ולהטלים ' היה מצוי אלם כתרבוליס ' ויהי היום ויפקדו ביד
 דעה אחד מניהם ' כשיהם וכניהם ' ויקח הרוע את מטיהו ' משענתו ושכטיהו '
 ויתנהל לאטו לרגל החולה הנשכר ' ויכה את הצאן אחר המדבר ' ויסוב ויעבור
 ' ויעל הר תבור ' וימצא שם מרעה שמן טוב ' כן רטוב ' וירבו הימים ' באן
 פחד ואימים ' והעזים והרחלות רועות כתות כתות ' ויחמנה בבואן לשטות '

צורת הרועה מנחל לאטו ' ומעביר הצאן תוח שבמו

וירדל הצפיר על כסיו כ
 באן כושה ' וכח
 קשת כחוש ' והאיל היה
 כנוע ' וככל מדה חמודה
 ידוע ' וירא עיניו הצפיר
 וגאותו ' ורסן בטנו ותאוות
 וימנע מדבר אליו ' לרוע
 מעלליו וכליו ' ויהי דורש
 כפשו דעת כלולה אל תתחד
 במריעי ' ואל תקנא בעושה
 עילה ' כל שכן מי שהשנה
 כמזגת בחפצו ' משחקת
 בתכל ארצו והצפיר בראותו
 כי כרחק ממנו ' ומכוד

ראשו ישימנו ' ויחד עליו אפו ' וירב חמתו וזעמו ' ויאמר בלבו עתה ידעתי '
 ומדרכי האיל למדתי ' כי במדת התשובה לבו יכה ' וחכמה ודעת והרבה להג '
 אצור אולי יתחגגו כפי בירכיו ' וילמדו מהלכיו '

וְאֵל לְכַבֵּד בֵּין וּבְמִלִּיצָה תְהִיָּה בְמִיטֵב דַּ עֵתָךְ נִרְצָא
וּרְאֵה בְנֵי חַיִּים אֲשֶׁר נָתַנּוּ הוֹדֵאֵל בְּהַמְתִּיב עֲלֵתָ עֵה
תִּזְכֶּה לְמַעַלְתָּ חֵן וְשִׁכְלָ טוֹב כְּבוֹד וְדַעַתְנָפ שֶׁךְ תִּמְצָא
כְּשֶׁמוֹנֵעַ הַמִּקְשָׁה דְּבָרֵי עֲזוֹת אֶתְכֵל תִּקְרָא הַיְּגֵרֶת הַזֹּאת וְלֹא קִמָּה עוֹד
כּוֹ רֹחַ אֲשֶׁר תִּשְׁקֹנֶנּוּ וְתִנְחוּ וְיִלְךְ אֵל חֲבִירֶיךָ לְדַרְשׁ אִבְל וְחֲפֹנֵי רֹאשׁ
וְיִבֹא הַסָּנִי וְיִשָּׁב בְּמַסִּיבֹו לֹא יִחַסֵּץ כְּסִיל בְּתִבּוּנָה כִּי אִם בְּמַהֲלָלוֹת לִבּוֹ
וְיִמָּהֵר לְהַסִּיב אֵל הַמַּחְבֵּר וְיִחַל לְדַבֵּר וְיִרְס קוֹלוֹ בְּמַהֲלָלוֹ וְיִשָּׂא מַשְׁלוֹ
וְיִצְוֶה הַמִּקְשָׁה וְהַמַּחְבֵּר זֶה אֵל זֶה יִדְבֵּר וְאִמְרִים יִדְבֵּר

הַשַּׁעַר הַסָּנִי בְּמַהֲלָלוֹ הַזֶּה
כֹּל חֲפִצִּים לֹא יִשּׁוּ בָּהּ
אִמֵּר הַמִּקְשָׁה מִי הוּא זֶה
וְאִיזָהוּ הַמַּלְעִיב
עַל הַסֵּכֶל וְכוּנָהוּ הַקְשָׁה עַל
דְּבָרֵי הַטּוֹב וְעִנִּיכֵינוּ וְחִישׁ
עִם קוֹנֵי הָאֵל הַמַּשׁוּבָּה
מִדָּה חֲמוּדָה כּוֹר תִּנְגּוּדָה
וְהָאִישׁ הַטּוֹב וְחֹזֶק הַלֵּב
בְּמַשׁוּבָּתוֹ כֹּל חֶסֶד יִשְׁפִּיל
וְיִתְרוֹן בְּנִין כֹּל כְּבוֹד יִפִּיל
וְכָל אִישׁ קֹטֵן בְּעִינָיו וְיִבְהִיל
רַעֲיוֹנָיו וְיִשָּׁג עֲנִיכָיו כִּי
כֹל אִישׁ בַּעַל תִּשְׁוּבָה חֹטֵא

וְיִתְבַּחַשׁ מַעֲשָׂיו טוֹטָה וְהַמַּשְׁכִּיל לֹא יִנּוּחַ מַשׁוּגַע אִישׁ הָרוּחַ וְעֵתָה אֵל תִּנְשָׁה
מֵאִמֵּר הַחֶסֶד בְּמַלְיוֹתֶיךָ שֶׁמַּח בַּחֲזוֹר בִּילְדוּתֶיךָ כִּי אִם תִּתְבַּחַשׁ בְּמַד הַתִּשְׁוּבָה
וְתִסָּר מִלִּבְךָ סִלּוֹת וּמַשׁוּבָּה יִקְרָךְ כְּמִקְרֵה הָאֵל וְהוּא הִיא גִּס בֶּן חַיִּל וְכֵן הִיא
הַדְּבָר חֲלָף וְעֵבֶר אִמְרוֹ כִּי בְּדַמְשֵׁק הִיא אֵיל אֶחָד שֶׁפֶל רֹחַ מְרַבָּה לְטוֹחַ
וְהִיא מִתְפַּלֵּל כֹּל הַיּוֹמִים כְּדִתְּוֹסָה לִסָּה הַרְבֵּה פַעֲמִים וְהִיא מִתְבַּחַשׁ עַל עֲוֹנוֹ
וְיִתְעַן עַל מַוְנֹו וְיִתְנוּדָה עַל זִדּוֹנוֹ וְכָל דְּרָכָיו הִיא חֲסִיד וְשֶׁלֶם וְכוּן פְּתִיחִין
לִיָּה כְּגֵד יִרְשָׁלַם

ארץ באמצע היכל נקדש' ואכן שתייה לפני הארץ' למעלה חסוכה ולמטה'
 והיא מכוונת כנגד כסא הכבוד' לשמור ולעבוד' ואמר לא לך אדם בירושלים
 וב' דו' עבדה' מגערת ומאירה' כאשר אמר הנביא' ופירושו הנכון' העם
 הושב בה כשואף עץ' ויאמן העם מעלת האדמה' החר הטוב הגבעה הרמה'
 ויקדו איש לאספו וישתחו' וישאו וישמחו' ויקומו ויסובו פניהם דרך המדברה'
 ויהיו לעלות ההרה' ויקחו את טפס ואת כסיהם' בנותיהם ובניהם' ויהי בבקר
 וישכימו כל חזק וכל עמל' ויבאו הר הכרמל' ויתקעו שם אהלים' וישבו תחת
 האלים' ושם הייתה לביאה מארץ כנרת' רודפת הבהמות והחיות' במדברות
 ובציות' ולעשות בהם כפי תאוה איכה תמצית' מעשה אשה וזנה שלטת'
 כשמוע החיות' כי בא האריה אל החר' לשאוג ולנהור מיהר' ויאמרו זה ינחמינו
 ממכאובנו' ממעשינו ומעצבון לבבינו' וישלחו אליו מלאכים לאמר' כרתה
 ברית אתנו לשמור' ונעבדך כנפש חפצה בלי תנאכה ושומצה' ומד כל מה
 מבקשי רעתינו' אסוף את חרפתנו' ויאמר להם באתו ללמד חכמה' כהלך
 בדרך תמימה' ואיני חפץ להכביר עולכם' לבד אשר ייטב בעיני כולכם' ואני
 אבא לפניכם לחרב' בבקר ובערב' ויאמרו כיתן לאדוני דבר יום ביומו'
 למאכל עולחנו וטעמו' שור טה כבשים ושה עזים' בלבבות עליונים ויעשו עמו
 תבאים קיימים ועומדים' וכתוב בספר והעד עדים' ויקבל אותו כל עשר וכל
 חלק' לאדון ולמלך' צורת האריה והחיות בורות' ברית' יחד כולם על כהל ברית

ויהי כשמוע הלבירה'
 ותבס אל ארץ כנרת וישא
 האריה וביטו שמח ורוב שלו'
 עד בלי ירח' וכל שריו וע'
 ועבדין שקט' וכחי' אוכל'
 שותים ושמים' וכל היום
 אל בית הכבי מע יום
 ומשמים' לבקש דברה'
 רודפי' והומים' ויכלו שנתם
 בטוב וימיהם בגעומים'
 ועל זה אמר המשורר'
 להעיר לב נדס ולעורר

ונעתה הבה לנו עצה ' דבר מקובל ' כרצה ' ונשמור דברי פיך ומוצא ' שפתך לא
 יפול דבר ארצה ' ויאמר שמעו כא קצוני ' האזינו קולי כבוני ' לבו ונעלה אל
 הרים ונבואה עד עיר היונה ' מקושרת מור ולבונה ' הר המור גבעת הלבונה
 ' ושם תמצאו מרגוע ' ואכלתם אכול ושבעו ' ותבטלו מזרה ומקטוב ' שמעו
 אלי ואכלו טוב ' ויאמר הגר לנו טוב הארץ העליונה ' השמימה היא אם רוח ' ומה מעלת יושביה וגריה ' זקויה ונעריה ' .

צורת הארי שואל הצבי מעלת הארץ וערכה ' והצבי משיבו בענין ובהלכה '

ויאמר קבלה היא בדיכונ
 מאבותינו ' וכך
 אמרו רבותינו ' הדר בארץ
 ישראל דומה כמי שש לו אה
 בחבלו ' והדר בחוצה לארץ
 דומה כמי שאין לו ' וכל מ
 משכיל מעיד על מאמר זה
 ומשכיל ' אוירא דארץ ישראל
 מחכים ' ואמרו לעולם ידור
 אדם בארץ ישראל אשילו
 סרוב גוים בערים ' ואל
 ידור בחוצה לארץ ואשילו
 בעיר שומרה ישראל ררים ' ו
 ואמר להציל בקדושתה ו

ולשתבח ' כל הקבור בארץ ישראל כאילו קבור תחת המזבח ' ושאלו אל החכמים
 הקדמונים ' גוי צדיק שומר אמונים ' היתחייב לילך בחוצה לארץ למצות יבוס ' ו
 ועל דרך התורה השיבם ' ואמרו אחיו של זה נשא גויה ' ברוך המקום אשר הרגו
 בצדיקה ' ואמר כל המהלך ד' אמות בא ' מובטח לו ' שהוא בן עולם הבא ' ויהיה
 ויוסד בלי שמץ ודבה ' ועל זה תקנו רבותינו ' לומר ביום מנוחתנו ' מעין כוכב
 לבבנו ומאוויו ' רחם על ציון כי היא בית חיינו ' ואמרו דבר ברור להודיע ' ו
 מציון תכלל יופי ה' ' ופיע ' ואמרו דבר אשר לכל משכיל לא נעלה ' א' ' ונשבת ' ב
 באמצעות של עולם ' ויישלים באמצע א' ' והיא הנקראת ההר ' ובית המקדש
 באמצע יושלים ' במחולת המחסים ' ההכל באמצע בית המקדש ' והארץ

צורה חרוב בורח ראש השועל ' במעלו אשר מעל '.

ויהי בעת האוכל ויעשו
מכבול השועל וטעמו' עם
כל ראשי בשמים' ויצקו
לאכסוס לחנו' כללן כלכל
' ויקראו אל הצבי וכל אחד
צועק' ומהים' מות בסיר
איש השל' ויצו הצבי להקדי'
' כותח הבבלי ושכר המדים
' ויפלה את סדר הכויר ואל
פבטר' ויהלש כחו ויהסר'
ויתקלח לאכס' כי מוקן נגרע
' ולא היה דבר רע' ויקחו
מן הבטר וישמית' ויאכל
ויתירו' ויתנגבו במו' מאכל וי'

דראשי בשמים ויר ואהלים ויחכלו כל מיני מעדנים' יין הרקח עסוס רמזים :

כלילה ההוא נדדה שכת צלוח היריח זרעיו מתענגים אוכלים ותוקים וחזונים

המלך ותגומתו' ויחל להבי'
את הצבי עמיתו' המחזיק
בבריתו' ויאמר לו אחרי א
אשר בנשימים נפל חבלך'
ויטב ליהם מהללך וגורלך'
וכל רז לא אכסלך יהודיעני
מה אעשה' ולא תחשק ע
עצתי ולא תבסה' כי לחם
אולמ' ליכני וילך הלך וחסר
מאכליני' וימלט ממוכס
ומחיתני' ולא נשאר כלת
אם גוייתני' ונת

וצבר התורה ההררית על ידי נביא אמת: על פי שנים או שלשה עשר יומות המות'
 ואמרנו הוי תורת השם החביב' מלמדיו עליו זכות ולא חובה' אבל אדוני חייה
 לאורך ימים' אורך בדרך תמים: יתחבאן שני ידדים: להיות עליו מעידי' בביתו
 בעליה' ויארבו לו בצדיה' וישמעו באמרו התחבולה אשר בקש להתעולל ע'
 עלילה' ופרשו השמלה' ויעב בעיני האריות דבורו' ויאמר לקיים מאמרו'
 ושלח עמו את הכסיר נאית הכמר' להיות מחשבו גומר' ויתחבאן שניהם בבית
 קורתו' ובחדר הנרתו'

צרת הזאב יושב בביתו בסדר: והטמין לו שני עדים אחורי הגדר:
 והשועל בא לדבר עם הזאב בחך החדר:

ויהי כנשא ויבא השועל
 תאב להשלי' ענתו

פית הזאב' ויכבד אוננו
 ועיניו השע' עונותיו
 ילכדונו את הרשע' וידבר
 דברים אשר לא כן' לטבח
 שבה והכן' ויסית העדים
 את המסך' ויראו את רוע
 ענתו אשר נסך' ויאמרו לו
 דמך בראשך' יעצתנו
 לכפשך' ויתפשו בו ויחבשוהו
 וחל בית האריות הביאורו'
 ויעידו בפני עדות ברורה'
 פי דבר טיה' וישבע חיה'

אשר פדה את נפשו' והר' ראשי' למחר יומת השועל הקבל' והית נבלתו למאכ'
 וידנונו לפני הארי' באף וחרי וחיבוהו למיתה כנפתל ועיקס' ומרשעתו
 חיתה לו למוקס' ויהי ממחרת ויאמר אל הדוב סגע בווה צמיתו' עמוד נא
 עליו ומתתה' ויאמר השועל איה צדקו דברי הנביא ומשלם' לא יועיל רשע
 לבעליו' והכני כלכד ברשעי ומעלי' דוב אורב הוא לי' ויקס הדוב סקידו' והחריב
 שלשה בידו' ויכרות ראש השועל בחטאתו' ותגל צחנתו' ונבלתו אל טולחן
 אחרי במשכה' והמת המלך שבעה'

ואמר השועל התייעץ בחברתו אשר בחרת' ראה חיות פס האשה אשר האמרת
 • ואני אשוב לדעת דעתכם הכלולה באישון לילה ואפילה' ויהי הם מודברים
 דבריהם וענייניהם והנה הדוב עובר לפניהם ויאמר שלום לכם אחי ואחתי
 ד ויאמרו לו יברכך ה'

צורת הזאב והשועל שניהם' והדוב עובר לפניהם

ויעבור הדוב וילך בית
 המלך' ויאמר לו מאין
 תבא אחרתי' השלום אתה
 אחי' ויאמר משוט הארץ ו
 ומהתלך בה' לארצה
 ולרחבה' ויאמר שמעת
 חידושים' בעיניי האנשי'
 ויאמר לא שמעת חידוש
 ולא עניין' לא ראיתי ה
 הדומה ולא בנין' אמנם
 ראית את השועל עם הזאב
 י ירא וטאב' וסוד היו מ
 מוחקים' וכדבר שקר
 מתעסקין' והתבוננתי

לשמוע דבריהם' ולא הבינתי לאחד מהם' וירא הארי מאד ויצר לו' ויגדל
 צירו וחבלו' ויאמר עלי מתלחשים' והרעה מחשים' ושלח בעד הזאב לבא' ל
 לדעת מחשבו' ויבא במרמה' ויקוד ארצה' וישתחו לפניו' ויעמוד לנגד עיניו
 ויאמר לו הארי הנני משביעך בשם הורע תעלומות כרמוות' אשר עשה לנו
 את הנפש הזאת' שצדיעני מה היה דברך עם השועל' אם במרד אם במעל'
 ואם דבר עם לבבו בליעל' ויאמר הזאב אמנה השבועה שכוה לב מחשבותי'
 וכחתי קט צנחושה ורועותי' והאמת אגיד וחי ויחידתי' לא אשקר באמונותי
 יכוה וכוה דבר אלי הסכל' להסין לך מסס המות מאכל' ואני הסבתיהו חליל'
 מה' לשלוח יד במאור עיני' ויאמר כאמן אתה במאמך' נטק וקיים במוסרך
 אך השועל העובר' על ריב לא לו מתעבר' חי השם כי בנפשו דבר' ויאמר
 הזאב חלילה לך השופט כל הארץ' לעשות בלא משפט כלה וחצץ' אך יהיה
 אדם נכחד על פי עבד אחד:

המנחם הכלב ויאמר
אודה שורך צור משנתי

כי בעשתי עזת לבי
רעיוני כן יאכדו כל
אויביך ה' זה משפט כל
חולל וסכל השומע לקול
מלשני בסתר ורכל הקרב
באזתבונה לכל מעבר
פתי ואחין לכל דבר
ונשאתי אליך זה הדמיון
כורא ועליון למע' הדיעק
כי השועל סכל וחולל
סוכא וחולל ורשעו על כל
מבין פרוטה ומנורה על

חכם העיו והורה מגלה פנים בתורה ואם אמנס קבלתי סכלותי ושמיצתי
קול רכילותי אז תדבקני הרעה ומתי כי עתה גם אותך הרבתי וה' ידענו
כי צדק גדול החכמים באמרו במיטב טירים נפלאים ורמים אחוז לט
שועלים קטנים מחבלים כרמים ועל זה ארחיקה יגבולי ולא יבא עוד אל
הכלי פן אלכד בחרמיו ואכקש באשמיו ויגרש את השועל וישכן מקדש לבי
האריה הולה ונחיה וילך אל הזאב ומי תחבולות מלבג שואב ויאמר דבר
סתר לי אליך לגדל כבוד ומהללך וירא כי איז איש ויאמר דבר כי איז מחפיר
ומבאיש ויאמר אתה ידעת את האריה הלזה פתי ונבזה מכבד למי שאינו
ראוי והנכבד אכלו אינו מצוי וראש לו חסוי ואתה אחרי אשר איזה מאכלי
שולחנו דל ורזה ושומד על כנו כבזה הכני מכין לך סמים מסס המות מ
מטעמים ותתן לו ויאכל בעת המאכל וילכד בשחיתות המות וחרמו
נשחיתת עץ בלחמו ואתה תמלך במקומו והומלכה בכדיבותך תרויח ואקס
ואני אחיה לך למטעה ויאמר הזאב הלילה לי משפע להתעולל עלי לברשע
פן תהיה זאת לי לפוקה ותשים בנפשי מועקה

ג א

עוד יש לנו סגולות' על טבע הח' ות' מעולות' והם מבחן הבחנים' ויאמר
הקדמונים' באמרו אם יתנו תוך הכלב על אדם שיש לו קדחת' ימצא לו
למחלתו רפואה נכחת' ואמרו אם יתנו מעבר הכלב שחור על אדם שיש בו רוח
רעה' יכזב ממחלתו לפי שעה' ואמרו אם יחתך האיש לשון כלב ביד ימינו'
לא יחרץ כלב לשונו' ואמרו אם יתנו לשון הכלב על בעל הירקון' יתרשף ו'
מחליו מיד יתקן' ואמרו יציאת הכלב וגללו' יועיל לכשיחת הגרון וצידו וחילו'
ואמרו חלב כלבתא מראשית הריוכה' ותחילת נסיונה' אם ירחצו בו את השער
יעבירו מן הכתמים' כתנור הגלחים' והשנתה ממנו לא יזיק לו כל שם' ומסקה
כל רוקח ובש' מלבד אלה יש לנו תועלות ומעלות גדולות' כי כל אחד כפי
מחשבו' הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו' ועתה אחותי שמעי בקול
תחנוני' לבו וכלכה באור ה' ונמצא לעמל כפשוטו פדיוס' לרצח היום' ועלמין ה'
הפרה אל דבריו' ותקם ותלך אחרינו' ויצאנו מן הבית והדלת סגרו' ואל דרך
הגנים עברו' ויגיעו אל יד הכהן הגדול ואל תצאותו' והנה הוא מלא על כל
גדונו ותתחד הפרה מן העב טיט' כי כגרשו מימיו רפס וטיט' ויאמר לה הכלב
גושי הלום' ועברי בשלום' ועצלות כפסך הסידור' אל תבלומו כי לא תחסיירו'
ותאמר ואך אעבור וכפשי מיללת' כי היום רעים והארץ משכלת' וימחר הכלב
לעבור נפשו למחנות' כאשר ישחה השוחה לשחות' וילך בשדה וילקט עשבי' וציצים'
מבחר העצים' ויקחם ויעבירם הנחל אל השרה העלובה' ותאכל מהם ויטב
לבה' ותאמר עתה ידעתי תוקף אהבתך' וחסדיות לבבך' וחמלתך' מי יתן
ושבעתי מחלו העשבים' ויתקיים ונחשבים' ויאמר הראית כי עברתי בלי תלא'
ועוני' והרי ועשי כמוני' ואני אעבור לפסך לחזק כפסך ולעודדה' להחין
אותה ולסעדה' ותאבני מעשב השדה וציצה' בסתר קנה וציצה' ותחל הפרה
לעבור' והמים החלו לגבור' ותאבני בטוט ותבנני' והכלב מעורתה כמנני'
ותצנן ותאמר אחי הכלב הנה טבעתי בטוט ורפשי' הושיעני אלהים כי באו מים
עד כפשי' ויאמר לה הכלב מה תצנני אלי קומי ועבורי' אל תאחיתו כפסך ואל
תעבורי' ותתהפך ותעבור אל עיניה' ותפול על פניה' ולא יכלה עוד ראשה
להרים' ובאו בה המים המאריים למרים' ותצנן בארץ ותבטל' ותמתטט על
פסל' והכלב לפניה מיהר' ויעבור את הכהן וירא את השרה האנוסה בצאת כפשה

וְכִבְרֵי הַדְּרִיעוֹנוֹ הַדְּרִיעוֹנוֹ אֲשֶׁר כָּל דָּבָר בְּנֹחִים ' כִּי הַחֲבִירָא יִתְבָּרָא
 הַאֲצִטְמוּמָא מִשְׁנֵי טוֹרִים כְּפִלִּים וְדִבְקִים ' בְּרִיאִים וְחֻקִּים ' וְעַד כֹּה עֲנִי חֲבִירִים
 לְפִי הַצֹּרֶךְ ' הָאֶחָד סוֹבֵב בְּרוֹחַב וְהַשְׁנִי בְּאֹרֶךְ ' וּמִמִּין הַגִּידִים בְּעָרִם ' לְהַעֲבִיר
 עַל הַבִּישׁוֹל בְּחָרִס ' וְסָף הוֹשֵׁט כֵּתֵן כֹּה ' מִתְחַזֵּק וּמִדְבֵּק בְּקִרְבָּה ' וְהוֹשֵׁט
 מִתְדַמָּה אֶל הַטּוֹר הַשְׁנִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ ' וְאֵל הַחֲבִיר הַסּוֹבֵב לְאַרְכָּהּ ' כְּדִי שְׁתַּעֲבֹר
 בּוֹ לְמַשׁוֹךְ הַמְּוִיכָנוֹת ' אֲשֶׁר בְּצִטָּה חֹטֶט ' וְהוֹשֵׁט כְּדִי שְׁתַּעֲבֹר עַל פְּעֻלָּהּ ' מִתְדַמָּה
 מִכָּל צֶדֶד אֶלֶּיהָ ' כִּי הַפְּנִימִי עָלָה כְּמוֹ הַגִּידִים וְהַחֲצוֹן כְּמוֹ הַבָּשָׂר ' כְּדִי שֶׁלֹּא יִחְלִישׁ
 בְּחוֹלָא יִחְסֹר ' וְכֹאשֶׁר יִצְטָרֵךְ הַמּוֹן לְרֵדֶת אֶלֶּיהָ ' תַּעֲבֹב כְּדִמְנוֹת אֲבִטְחִי עֲבֹלָה
 בְּצִטָּה ' דִּבְקִים כֹּה עֲנִי בְּאֵרִים ' לְמַשְׁעֵלָה עֲבֹרִים ' הָאֶחָד וְהַשֵּׁנִי הוֹשֵׁט לְמַשְׁעֵלָה
 יוֹשֵׁב ' וְהַשְׁנִי לְמַטָּה כְּעֶשֶׂר יִחְסֹר ' וּבִעֵת תַּמְשׁוֹךְ הַמֶּאֱכָל אֶל תּוֹכָהּ ' תַּשְׁמֹר הַשְּׁעָר
 הַזֶּה מֵהִלְכָּה ' וְיִתְקַבֵּץ בְּמַהֲרָה וְהַשְּׁעָר יִשְׁתָּם ' וְכַעֲדֵי הַמֶּאֱכָל יִחְתָּם ' עַד אֲשֶׁר
 יִצְטָק הַמֶּאֱכָל וְיִחְסֹר ' וְיִשְׁתַּבֵּה הַבָּשָׂר ' וְאַחֲרֵי כֵךְ יִפְתַּח הַשְּׁעָר הַזֶּה מֵהִלְכָּה ' וְיִפֹּן
 כֹּה וְכֹה ' וְהַכּוֹת הָאַרְבַּע כְּסִרִּים ' בְּכָל פּוֹעַל הַאֲבָרִים ' אֲזַנִּים בְּאֲצִטְמוּמָא הֵם
 יֶחֶד בְּדִיעִים ' וְאֶלֶּיהָ נִשְׁמָעִים ' וְאֵילָנִי הֵם הַנֹּדְעִים הַמּוֹשֵׁךְ וְהַמַּעֲכָל וְהַמְּחִיץ
 וְהַדּוֹחָה בְּכָל מוֹתָר וְכָל מוֹזִיק ' הָאַרְבַּע מִכְלָה מֵאֵילָנִי הַכּוֹת ' בְּהַתְּפֵךְ הַלִּיחוֹת ' כִּי
 הַמּוֹשֵׁךְ בְּכַח הַחוֹס וְהַיּוֹשֵׁב יִפְעַל ' וּבְרִבּוֹת הַקּוֹר וְהַלְחֹת יִמְעַל ' וְתַחֲלוֹט
 הַאֲצִטְמוּמָא מִמַּשְׁקֵךְ ' וְאֹרֶךְ מִשִּׁכְתָּהּ יִחְסֹר ' וְהַמְּחִיץ יִפְעַל בְּיוֹשֵׁב וְהַקּוֹר ' וְהֵם
 לְפַעֲלוֹתָ שׂוֹרֵט וּמְקוֹר ' וְכֹאשֶׁר יִתְחַזֵּק הַמֶּאֱכָל הַחֹס וְלֹא ' יִהְיֶה כְּתִנְיָב וְכֹאֲלָה
 וְתַחֲלוֹט הַאֲצִטְמוּמָה מִהַחֲזִיק ' כִּי נִכְנָס בְּקִרְבָּה דְּבַר מוֹזִיק ' וְהַמַּעֲכָל יִפְעַל בְּכַח
 לְהִזְבֹּק וְחֻמוֹ ' וְיִתְחַזֵּק טוֹבָעוֹ וְעִצָּמוֹ ' וּבְהַרְבּוֹת מֶאֱכָל קָר וְיוֹשֵׁב ' לֹא יִהְיֶה חֹבֵט
 וְתַחֲלוֹט הַאֲצִטְמוּמָא מִהַתְּנַכֵּל ' כֹּל דָּבָר אֲשֶׁר יֵאָכֵל ' וְלִכְח הַדּוֹחָה יִשָּׂר וְטוֹב ' כֹּל
 מֶאֱכָל קָר וְטוֹב ' וּבְהַרְבּוֹת יוֹשֵׁב וְהַחוֹס בְּמֶאֱכָלוֹ ' יִחְסֹר כְּחוֹלִי וְיִחְלוֹ ' וְתַחֲלוֹט
 הַאֲצִטְמוּמָא מִדָּחִי ' וְיִאֲרַע לוֹ מֵאִוֶּם וְסָחִי ' כֹּל אֶלֶּה הַחֲלָאִים ' מִרִּיב מֶאֱכָל בְּאִיִּם
 כֹּל שֶׁן הָאֲוֶכֶל בְּלֹא סִדֵּר ' וְלֹא עַם לְמֶאֱכָלוֹ גִּדֵּר ' וְכִבְרֵי הַדְּרִיעֵי הַחֲכָם הַקִּדְמוֹן ' עַל
 חֲרִמּוֹן ' בְּאִמְרוֹ כִּי הַחֲלָאִים אֲשֶׁר רַבּוּ וְגִדְלוּ ' שְׂבָעִים בְּלֶחֶם נִשְׁבָּר ' וְרַעֲיָבִים
 חֲדָלוּ ' וְעַל זֶה הַכְּלָבִים לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה ' כֹּן נִפְלִ בְּרַעָה ' וְכִבְרֵי זֶה הַחֲכָמִים
 בְּאִמְרוֹת הַגּוֹף וְהַדְּרִיעֵי ' בְּמֶאֱכָלוֹ וְשִׁתִּיתוֹ ' פֶּן יִתְחַזֵּק הַחוֹלִי עַל כִּפְסָא לְהַשְׁחִיתָהּ
 וְכֹל הַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים חַיִּיב מוֹתָהּ '

ויאמר הסרה ואך אעלה
 עמך ואכני מפחדת
 מעצמך אולי אתה יושן
 לשי דרכך ותליכני
 בדרך אפילתך וחטכך
 והכני רואה כל בעלי
 חברתך אחיך אנשי
 גאולתך מרבים תלאות
 ומקרים חדשים לבקרים
 והם סובבים אותם
 להכותם ולהלאותם ואמר
 החכם מחמיו הדורות
 באמתתו היקרת המגדל
 כלב בתוך ביתו שמונע

חסד מאצו ויאמר הכלב עתה ידעתי גודל סכלותך מה אמולה לבתך הלא
 ידעתם כי הכלבים נפרדים נמכרים ונכבדים מהם גדולים מהם דקים מהם
 חלשים מהם חקים מהם עז הפנים מהם ביושנים מהם גולנים מהם
 בטלבים מהם שלימים מהם חכמים מהם גומלים חסד וישרים יש משמש
 מישרים ואני מהזרע הנבחר אשר ה' בחרו וזקני היה במצרים בעת הגאולה
 לשם ולתהילה ועשה חסד עם בני ישראל בעבור מלאך הגזל ועל זקני נאמר
 מהלל חסד וכסוד בעשותו מאמר קונו ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשוננו
 על כן וכה להעבד בגלגלו עורות לספרי תורות ובעת כל הבריות חרדו ורחו
 וישראל ראו ויתמהו עמד רגליו ביום ההוא ונתן לו מכה יפה כאשר נתן לכהן
 חזה התבוסה אשר בשדה טרישה ויאמר הפרה אך תתפאר ותתהלל ואמר
 פוך תחלל הלא הכניא את מעלתך גרועה באמרו דרך כלל נבואה דיועה
 והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה ויאמר לה הכלב אם קרית לא שנית מלולך
 ואם שנית לא פירשו לך הלא הסתב מעיד על מעלת חוקינו ומתנת חלקנו
 ונתן סמך לחמיתנו וראויה לעצתנו כי החכם צריך לשמור גופו ממחלה
 סן יעשה לפשו כלל ויחנע במחלתו ואונו מעבודת קונו ואין לך שמירה
 מעולה ומעלה גדולה לברואים ולחולים כשמירת המאכלים ואמר החכם
 כל ילד איש במוקשו שומר פיו ולשונו שומר מצדה נפשו וכסר

ותהי לו לעבודת האדמה פרה ארומה תמימה ויהי לו כלב אחד איש חיל
שומר מה מליל ותהי לו הפרה חורש והארץ לפניו טובשת והכלב שומר לפניו
את הכלים צועק ואין מכלים ויבא הזקן לעת ערב אל אהלו וראה טוב בכל
עמלו ויעש לפתחו מיני מאכל ויצבע לה קלי ותאכ' ותגש לו אשתו מטעמי
פי להתאפק לא יכול וישב אלהלחם לאכול ויהי בבקר ותבריה את פרהה
קמח ורשימים עד למותו ותאכל ותשבב ותותר ויאכל גז הוא ובני ביתו
וימהר ללכת לעבודתו ובכל זה אל הכלב לא שתעונו ולא הכן דבר למזונו
ותאמר לו אשתו למה תבזה את הכלב המת הזה ולא הכינות דבר למחייתו
ולכלכל את שבתו ואל הפרה הרבית מאכל ועונג והנחה לה הגדלת השמחה
והכלב איש תמים שומר לראשך כל הימים ויען האיש וידבר אתה קשות
די לו לכלב בעצמות היבשות כי הפרה צריכה מחיה אכילה שתיה לווה כי
היא מאוי כפשי חבלי וגורלי היא חלקי מכל עמלי ולבי מקפיד לא יהיה אס
ימות הכלב או יחיה וישמע הכלב את דברי אדוניו ויחר לו מאד ויסלו פניו
ויע לבו אל דרך משוכות לחשוב מחשבות ויאמר אץ לי טוב כי אס לרמאות
הפרה הסכלה כי אשה דעתה קלה ואולי לבדי אטאר כחתן יכהן פאר
ויקרבני אדוני אל שולחני ויתן לי ממזוני ואולי כפי חסדקי יעריסני לחם חוקי
ויחשוב להוליכה בגיא צלמות ואול באתרא חצר מות ויהי היס יום מנוחה
יום מנוחת הנפש ועינוי הגוייה שבת ויום הכיפורים היה וילך הזקן לביתו
ביתאל בבא כל ישראל להתענות ולהתפלל לפני קונם והתעורר את עונש
ותאחר הפרה לבדה והכלב עומד לצדה ויחשוב דברו הנעלם ויאמר לה
שברתי בואי ונאוש בעולם וכדד בגנים ונלקוט בשאטנים ולרעות בעשבים
ונתנעלם באהבים ונרוץ כצבאים ותבאי בערי עדויים ונתגדן בין העצים
ובין הבריכה כהיה רוחצי ואל יבהלך יראת שמיר ושית כי אץ איש מאנשי
הבית שם בבית ויאמר הם מדברי הכל הלא אנכי קטורה בחבל וימהר
לכרות בשיניו החבל אשר על בשרה ולהסיר העול מעל צוורה

צורה הכלב מדבר אל הפרה וארצה לחברה

ואשכ על כסאן צבי נצב על מצפה הזמן 'דר'עם אל ועם להיו כאמן : ועתה
אברך את האשר גדלני : ומן התעוים הבדילני : ונתן בלבי יראתו ' ונטע בי
חיי עולם ותערת ' למען לא אכזב ולא אכלס ' ולעבדו בלבב שלם ואזכר
ואחיה באהבה וחיבה : לחיי העולם הבא ' ויהי כשמוע האריה מהללו ' ויאמר
לכל שרי חילו ' וישחזו ויזמרו לו ' במלכו אתי חסד ככל אות כפשו ' וישמחו
הצניף הטהר על ראשו ' ויתבנו לו איש קשיטה אחת ' ואיש כוס אחד ' ויאהבוהו
בלי כחד ' וירא הצבי כי באהבתו בטחו ' ואורח חיים ארחו ' וישול על פניו
ארצה וישתחו ' וישק לו הארי ויאמר יאות לך הערדים הנכבדים ' תפאר הכעסי
והצמידים ' והסדינים והעטיפים והרדידים '

צורת הצבי הנאהב ' המעדי עדי זהב

ויהי כראות השועל מעלת
הצבי וכבודו ומהללו והודו
אשר לא השיג שועל מעורו
: ולא הועילו תחבולותיו
להודיע בעמים עלילותיו
ויאמר בלבבו עתה אספה
לא אוכל להרשא ' וישול
לפניו ארצה וישתחו לכבודו
ויאמר מה אדוני מדבר
אל עבדו : ויאמר לו צא
צא איש הדמי ואיש הבליעל
אש במרד אש במעל
הולך רכיל מגלה סוד
הורס כל בכין וכל יסוד

מהסך לב חסיד ומצטחו ' מלשני בסתר רעיון ' והכפס השומע ללול סכלותך
תאמן אל רכילותך ' יקרהו כמקרה הפרה הסכלה ' ושומעה קול אלה ' ויאמר
לו הצבי הנכבד ' אדוני איכה היה הדבר ' ויאמר היה וקץ אחד בארץ תימן עץ ח
חטה וס גורה כסמן

ובעלי לשון הרע וערלתם מושכים' ואנשי מרמה דמים שופכים' והפרנס המטיל
 אימה על הציבור שלא לשם שמים כירבעם' ונבדיו' והנמששים אחריו' והם
 המפקידים הקצבים ומוכרי החלבים' ואוהבי אשתי ענבים' ובעת ישחטנו
 הטובחים את האשם' וצטרף הקצב לדמש' ועם היסול' וס' באמרם לפני
 הדין זה המנה' ופלוני חבירו כזה נמנה' ונזקלן לו משופרי שופרי מנה' וכלם
 אם מתו בלא תשובה ותשובה' וטו אל דרך הגרועה' אוי לנפשם כי גמלו להם
 ידעם' ומלכד אלה היסורים ודינים בכל עבר' הנה על הזה עבר על עבר'
 בהינם ועלוקה ובאר שחת' ונדון בצואה רותחת' זה חלק אדם רשע' ואצת
 סכר ועיניו הע' ועל זה הנביא מתבא' ויצאו וראו בעגרי האנשי הסושע
 כי כי תלעתם לא תמות ואש לא תבה' וירא האריה כי טוב פתר' ובחשך
 לרשעים ביום חתר' ויהי סכרתו נמשכה' כדתוכהלכה' וילך בכל עניניו'
 קו לקו צו לצו' ויאמר אשרי ילוד אשה שזה יצא מחלצו' ויאמר לו אחרי אשר
 החכמה לבוש מעטף' והדרך אורד מתכך' והאמונה שבתך ומשענתך' ונשכך'
 המוניעני את אביך הנודע' מה שמו ומהשם בנוכי תדע' ויאמר אבי היה
 פכון לחשים' ויעץ וחכם חרשים' ואמנם על דרך הפלגה' כי לא מדאגה' היה
 פמו נחבר' באחד הצבאים אשר במדבר' וכאשר תצרפנו' ועל הראש תשפנו.
 תמצא כי נחלת צבי חמדת אריאל יצב גבולות עמים למספר בני ישראל
 ועל רוב עבודתו במעלת קונו יעזוז נפלאות גאונו יעץ החכם להראות בדרכיו'
 וללכת במהלכו וכתב מליצות ומשלים סוב דמה לך דוד הלצבי או לעופר
 האילים' ודימה כביאי אומה נקיה' לשני עפרים תאמי צביה' ועל זאת היה
 אבי מיוחס אל הנביאים' במעשיו הנפלאים ויבדל משאר צבאים' הנח
 הוא נשאר מיתר הרפאים: אשר לא התודע לרשות בעודו' ולא נתן לאחרים
 הודו' כי כל ימיו למד חכמה' ואסף כל מדה חשובה ורמה' והיה לו בכל מליצת
 משלים' החותמת והפתילים' וביום מולדתו העמידני על רגלי' ויורני ויאמר
 לי' בטרם אצרך מבטן ידעתך' בטרם תצא מבטן הקדשתך' ושמן שמן
 משחתך' ונביא אל המליצה כתיבך' וקראת את שמך בעדת אריאל' הצבי
 ישראל' למען תציב אל גבולות החכמה' ותהיה אל הבן מגדל וחומה' ואל
 המצר ואל העוס אח וקרוב' וידגור לרוב' וכל בית אבי ללמדיו משל וחידות'
 מאלה העדות' מקדח משנה ואגדות' ויגוע ויאסף אל עמיו' ואל אנשי סלומיו'
 ויקבר בטיבה טובה' ומעלה חשובה' והנה קמתי תחת אבי במקדש ה' כהן ונביא

מאל הצבי לבאר עומס
 הרשע וסכלו' ויוסף עוד
 שאת משלו' ויאמר בהיות
 הכסף בכצע הגופות
 שבועה' ומכל חכמה
 וסכל גדועה' ולולה לבבו'
 האנה' לרצונה' וסלא
 לרצונה' היתה לזונה'
 ותגמא בטומאת המדות'
 ותענוגות בני אדם טדה
 וסידות' והנאות' והסכלות
 תרענה' ופרץ חמת יעלנה'
 ואיש אחר ישכבה' ואל
 החכמה לא כתבה קץ
 וקצבה' ואל החכם לא ר

רחצה לקרבה' ועל העלמוד הרבטה שמץ ודבה' ותבן לה כלבה' ותג מדרכי
 המצות הסלולות' ותלך אל ארץ לא כתבה' עלילות' מדרכי עקלקלות' ותעלך
 אחרי גויה' התורה והמצוה' ולכפש אשר אלה מידותיה' עצמו מספר תלאותיה'
 ובעת תצא מן הגויות' תלך אל ארץ נסיוה' ארץ טמאה ארץ מאורה' אל ארץ
 גויה' יעברה' ועם וצרה' ארץ חושך וצלמות' יגון ומשברי מות' ארץ עיפה כ
 כמו אופל' חשך עכן וערפל' ארץ אשר אין בה אדם נחתים' דרך ארץ פל' טתי'
 ארץ התועים' דרך רשעים' ועדת מריעים' ארץ קוסמים ומעונכים' אשר רע
 בע' כי השם מתאונכים ארץ מכאפים' ארץ כשפים' ארץ כחלי רחמים ורשפים'
 ארץ ית'פים' ארץ המורדים' עומק השדים' אור כשדים' ארץ כלה ארץ שאייה'
 ארץ ציה שאול תחתיה' רשפיה רשפי אש טלהבתיה' ובכל זאת לא תכלה' אך
 תבאב ותחלה' זאת מדת הרשעים' על זדונות ופשעים' וזה הגמול אשר נפשו
 גמלתה' היה יהיו כקש אשר אש אכלתם' ולהט אותם יום הבא' לא יצילו
 נפשו מיד להבה' ואין להם חלק לעולם הבא' ואילו הם המינים והפיקודונים'
 והכופרים בתורה ובתע' ותחמטים' והכופרים בביאת משיח והמגידים' מחטואי
 הדבים' והפורקים מדרכי צבור והמורדים' והעושים כד רמה עבירות'
 והמלשינים והמסורתי':
 ובעלי

אז תצלה הנפש אל תכלית המעלה ותמיד וממנו כל חולי וכל מחלה ותצדק מעלת
סכל גדול והרמה' הנהגה מזון הצור ויקרו' והוא הצומד לשמור ולעבוד'
מאחורי הפרגוד' ועל זה יש באדם גבורות' כפשוטו כבחרות' הצורה הראשונה
היא הנפש הצומחת' יחד על עשר נחת' הצורה השנייה היא הנפש הבחמית'
המתאנה' כל היום דנה' הצורה השלישית היא הנפש הסכלית המדברת'
באהבת החכמה נקשרת' והוא שלימות כל הנפשים' ראש השלישים' היא המרת'
ניודעת' עין רואה ואזן שומעת' ובהתגברת על חברותיה במוסריה וסכלה' עלי
באר ענו לה' איך תוכל להדבק בזאת ההצלחה' ותהיה שוקטת ונחה בהשקט
ובבטחה' כי היתה הרומחה' ולא תדאג במוות גופה' אשר דרכו בסערה וסופה'
כי תבטל מן הסגעים ומן המקרים הרעים בלחם שבעים' ותאזן אל רוס
מעונה' ואל האלהים אשר נתנה' ותשאר עדי עד' ובאשוריה לא תמצד' ותגזר
ותעמוד' והיתה מנוחתה כבוד' תלך מחיל אל חיל ולא תורא מסחד ליל ולערב
אלהים תשובתה' כל אבן יקרה מסוכתה' ותשבצ' מפרי עץ הדעת ומחמדת
עץ החיים הנודעת' והיה לה פרו' למאכל ועליה לתרופה' כי על כל כבוד
חיוספה' זה הטוב הצפון לצדיקים ומעלתם' זאת נחלת עבדי ה' וצדקת' מלבד
אלה יש לה עוד מעלה אחרת' לכבוד ולתפארת' ואף הנה יכולה' להשיג
שלימותה ומעלה' ועליה העיד הנביא במהללנו' עין לא ראתה אלהים וולתך
אשרי למחכי לו' אשרי איש יהא ה' ועמדו בגלי אבותיו על הר סיני' בהיות
הטוב הצפון נחלתו וחבלו' והיה כל הנשאר בציון והנוער בירושלים קדוש
יאמר לו' ויתמה הארץ מדברי הצבי וחשמתו' ועוצם תבונתו' ויאמר עתה
ידעת מעלת אביך זכרו לברכת' בכל פירוש והלכה' ואשר אומר בכל ענין
טוה' ולא דברו חכמים אלא בהנה' ונתנו בכל שכל כלה וחרץ' והעידו עליהם
שוכני שמי ערץ' באמרים גדול תלמיד חכם ממזר מכהן גדול עם הארץ' כל
טוב איש אמונים' וקץ וכסוף פנים' בעל כדיבות וילד כדיבים' אב בתורה אב
פנכיאיש' ועתה דרוש וכליון הגרועים' והכרתת התועים' ושבר חטאי' ופושעים

בפני כל עומד ודרוש

צורת הצבי מפרש

וכל חי בחסד טבעו יבקש מזונו ' והשארית תיזן ' ובורח מזונו ' ולקרב אל חסדו ' וזה בכל עמלו חלקו ' ואל הכח הזה כגלגל ' ה' חושבים ' לכל חסד דרושים ' והוא
 האות והדיוק והמישור והלועס ' ושמו קול כמוך או רעש ' מלבד אלה הנזכרים
 יש לו עוד ה' חושבים נסתרים ' הראשון הוא כח משתקף לכלס' ומשיב את כללס'
 ' והאחרים הם הצור והזכירה ' והמחקר והשמירה ' ואילו הם שורש ועיקר ' בכל
 מחקר ' הכח השלישי הוא הנפש הנכבדת ' אשר באדם עומדת ' ולהחיות נבחרת ' ונתת לו
 אחריות ונתקנה שוקדת ' ויש לה שתי מעלות ' לעלות מסילות ' האחת
 מקבלת ' והשנית חסמה ' לתת לפתאים ערמה ' והחסמה תחלק לכחות אחרים
 צדק ומשפט ומישרים ' והוא כח העיון ביחוד הבורא ית' בקדמונות ' וחדוש
 העולם ובריאותו ' וכח אחר נקרא כח נפעל ' הוצב נגד והועל ' והוא הכרת כי
 החכם אינו כסוף ' ודובר שקרים לא יכון ' והחסד והשלום כאות ' וצדק ואמת
 מופת ואות ' והמקבלת היא אשר תרמוז רמזים נסתרים ' להיות המפעל בענינים
 פנמיים ' דובר צדקות ומגיד משרים ' ובסבת זה תקרא מעלתו שכל ' ותהל
 בעבודה ותבל ' וזה הנפש שני צדדים ' והיו לאחדים ' הצד האחד והוא העליון
 ' ורוח חביון ' וממנה יאכל על צורתה הבין וירד ומש יסרד ' ובהיותך מעין
 בואת המעלה ' תהיה תמידית בהקבלה ' הצד השני והוא השפל ' להנהיג גוף
 האפל ' בהנהגות יקרות וישרות ' החוקים והמשפטים והתורות ' זהו מאמר כח
 מפעל ' כאד הגבר הוקם על ' ויש לו אף הנפש סגולות אחרות ' על בעלי חיים
 יתירות ' ולזה פארות ' מהם הצור והסחוק ככללים ' ויתרון המשלים ' ולפרט
 העולם בנודע ' כפי הצור והמזע ' ולכח השכלי אשר לה מדות נאהבות ' כמה
 מעלות טובות ' בראשונה השכל הנמצא בשח הנער ' יחד כסיל ובער ' וכאשר
 החל להתגדל ולהשתנות ' יב' המוסכלות הראשונות ' והענין הנודע בכל
 הלשונות ' כמו שהר ציון בעולם ' ומקום המקדש לא נעלם ' וכי יש בעולם
 מלאכות רבות ' לחשוב מחשבות ' וזה הענין המנוי ' יקרא שכל הקנין ' וכאשר
 יתחזק ויעלה אל רום עליון ' ויבדל מיתאות הגויות ' בענינו בשכליות ' ובדברי
 האמתיות ' ובצורות הרוחניות ' ובסוד אופנים וחיות ' אשר כבוד צורם שכל
 בפעל יקרא ' ורוח ממרנס עליו יערה ' ויאכל עליו רוח הקודש ' בסוד שרפי
 קודש ' ותמורתו יהיה קדש '

ויאמר האריה הלמדת מחכמתו דבר' ומסברתו הנקיה אשר סבר' ויאמר
 למדתי מעט מזהר באלה הדברים' כמלקט בין עמרים' טנים שלשה גרורים
 ויאמר הודיעני אותה וכדעה' דבר אתה עמנו ונשמעה' ויאמר כה פירש אדוני
 אבי' בכל אשר הביא' ואמר כי ההגיון' כפלטו מים בציון' והוא כח מיושר כל
 ענין' ומחזיק כל בנין' וישמור המבינים הרואים' משגיאות הפתאים' ודבר
 גבורת מעלתו בשכל הוא ראשון' במעלת דקדוק ולשון עד אשר לא יוכל הסכל
 כי אם את אשר יתאמת ויכשר להגיד כי ישר' וכמו שהדיקדוק משקל הלשונות
 הרמות' כן ההגיון משקל התבוננות והחכמות' והנה הוא ח' חלקים' חוקים
 ומשפטים דריקים' והנבחר מהם הוא חל' המופת והאות לעלות ולראות והוא
 אגדול בחכמה ובתעויה ורב העלילות והתעויה חלקים ארבעה חלקים בדיע
 והוא חכמת מולדות' וחכמת הדרכים הטבעיות' וחכמה האלהות הכנונה
 וחכמת הנגה המדינה וחכמת הלימודיות עניינים' במעלותם שונים חכמת
 החשבון החלוקה וחכמה התבונה העמוקה וחכמת הכבדים המחוקקה וחכמת
 הכינון הנקרא מוזיק' וחכמת הטבע ענין אחד בלי נגנומזיק והוא עיון בכל
 טבעי הדברים ומשמד' אשר לא נעשו בחפץ אדם וחכמת האלהות ענין
 במילות שאינם גופניות' וענין הסבות והתכליות' והוא הפרדס אשר נכנסו בו
 חכמים ויתנגבו לפעמים וחכמת הנגה המדינה להיות יושבת ועדינה'
 והוא עיון בהצלחה האמיתית' ובהצלחה המחשבת' ומדדו את תרבות' והם
 הדברים אשר נעשו בעיר' ופיק' והם תועלת רב וצער' ויתושבו בה כל
 היושבים' אל ההצלחה האמיתית קרובים' והוא החכמה הגדולה והרמה'
 ויטיבו דבריו לפני האריה' ויאמר לו חיה תחיה' אך הודיעני אם שמעת דבר
 בענייני הנפש' ואם יש לה אחרי הגוף מרגוע וכופש' ויאמר לו שמעת מדברים
 בזה קבלתי' ואבי זל לפני מותו הואיל באר' ואמר לי כי הנפש תשאר'
 והגיע בזה הצעה' תבין שמועה' והוא כותבה ומגיהה ודורשה' ופירש בנפש
 כחות שלשה' הנה הראשון הוא הצומח' בכל עץ דבר פורח' וצורתו נכבדת
 והדרו נכבד מאבי גרין ומאבני מחצב' ולזה הכח שלשה חלקים' יונת אלס
 דחוקים' והם הזן והגדול והמוליד' מעלה ומוריד' והלה החיות השכל משיג
 אותה' ואין בהרגשת יכולת להשיג לגלותה' הכח השני היא הרגשת אשר אל החיות
 ממשכת' אל אשר יהיה שמה הרנוח ללכת' והיא השגה ותבונה' בחפץ ובדיעה

ויבן הצבי כי לו הם

מתאוננים ודיתיהם
משתנים וישא עינו וירא
אל רוס מעוני כבון לבו
בטוח בה ויאמר כך מ
מקובלכי מבית אבי אבותי
התעמים אפיחרב מונחת
על צוארו אל ימנע עצמו
מן הרחמים וירס ראש
ויתמרמר ויתפלל בלב וכה
אמר ה' צבאות זכור כא
את אשר התהלכתי לפניך
ועשיתי הטוב בעיניך
והייתי שפל בעיני ונחמן

בעיניו וסבדתי את החכמה ולמדיה ואת בונן עדיה ואשים כס על אפח
ושני צמידים על ידה ומטיל מלאי לתוך כיסן של תלמידים חכמים ואשרתם
דרך ישר ותמים והייתי מתאבק בעפר רגליהם ושנתה בצמח את דבריהם
ועתה אהיה זכרי ופקדיני ואורחותי למדני והצילי מטיט היון מריבשת פועלי
און ויהי הוא כילה ל טוע רק שפתיו כעוף וקול לא ישמע ויקם השועל ברוב
כעסו ויחל לשפר יחומו ויאמר אני הוא השועל הסקח צפנת פנעח בן פלוגי
השועל הגדול מבצר עז ומגדול וכל אבותי היו ממשרתי המלכים מחבורת
הנסיכים וכל אחד היה ככבד לפי יחומו וערכו ועומד בהיכל המלך ושומר
דרכו מגדיל ישועות מלכו ויאמר אל הצבי קום התיחס אל מעלת אבותיך
התייבב כה על עולתך ויאמר הצבי וידבר בלשון רכה תמאך לויית בחיכה
ויאמר אל האריה לך אני הנשיעני אך אם אתה לו שמעיני אני הוא עבדך
הצבי הנחמן מוכן ומוזמן וכפי כחי עבדתיך אהבת עולם אהבתך לא
עבדתי על מצותך ולא טכחתי ולהשתעף בצילך בחרתי ולקחי דברך לא אחרתי
ועתה אחיד שמע לי והאזן קולי דע כי אדוני אבי זכרון לב כה ובכל
עוב כפא כהשכ היה ארס גדול מבני קהלו ואף בגדלו ויהי משכיל בכל חכמה
ומאזר כל תעלומה יש לו במלכותו היגיון חיבור וכתעלמותו הדבה דיבור

וישתחו השועל לעומתו ' ביצע אחרתו ' ויאמר הצבי הלזה העומד בשדה ' ובעדי החלבים מעדה : וכמעט לשד השמן בשרו ' ולכל חולי כבד יחבים הזור ' כי הוא חס בטבעו ומקורו ' הוא מחזק הקבה ' ומאחר השיבה ' ומעדר הבשר ' ומטוב לא יחסר ' כללו של דבר ' מוליד דם נקי וכבר ' והוא בשרירות לבו הולך ' על כן לא בא אל שולחן המלך ' ועתה שלח וקח אותו ' להעליבו ולהלאותו ' ולצערנו ולהחאיבו ' ובקרבו תשים ארבו ' כי יחנן קולו אל תאמן בו ' ויאמר האריה איך אעשה הרעה הגדולה ' ורעה חולה ' והוא מבני ביתי וכאמני ' אשר התהלך לפני ' ומיוס בואו אלי אהבני אהבה ונחבה ' וכבר כפטר באהבה רבה ' ויאמר השועל איני מודיעך מומנו ' בקדשותו עצמו ' דע כי הוא מתעבבי כרכים ' ואין לו קורבה בחצר המלכים ' ויתגבר אליך ויבא אל היכלך ' ונגע קרב באהלך ' וכל אבותיו שוכנים בציות ' לבגוד דעת הבריות ועליו הזהירה התורה חק כל יופר ' ושםך את דמו וכסהו בעפר ' והתירה לאכול חלב ולסגוע בו ' כי טבע תועבות בלבו ' ויאמר האריה איכה נדע את הדבר ' בכל אשר חלף ועבר ' כי הצבי ערוס לריג ' מדותיו חוסר ומגריע ' ואין לו מעלה ולא יחס ' ועל חיוני וחיי נפשו לא חס ' ולהתיר לנו לשוחטו ולהכשירו ' ולהפשיט עורו ' ויאמר השועל צוה את כל ראשי חיילך ' ויקחו אליך ' ספר יחוס השדים והסגנים ' והשיב לב אבות על בנים ' ואני מתייחס ביחסי ' אומר לאדוני מחסי ' ואני לא תמצא כתוב בספר הזכרים ' ובגולת חברים ' בחצר המלך ואולמו ' לא כן ולא ככד בעמו ' ויאמר האריה כן דברת ' את אדוני האמרת ' בזה כחקור בעד סכלו וסכלו ' כמשפט הזה יעשה לו ' וישלח בעד כל ראשי ושרי החייל ' וסרו קורא בחיל ' ויתקבצו כולם ביום בכונה וישרה ' להתייחס לבכורה ' ויבא גז הצבי בתוכם ' להתייבב על נסיכס ' ויחלו השדים להתייחס במעלתם ' תלדותם למשפחותם לבית אבותם '

עזרת הארזה וחיליו מתייחסים ומהדרים וכמעטות אריות ומהדרים גמרים
 ב ג

וכפשו כאלהת יוצאת' הנחה ושלום מוצאת' ויבא שלום על מושב מנוחו' ועל
 משכבות הלך כנוחו' אומנס הרשע ידאב מן המות' כי ילך בגיא כלמות' וישאר
 לחרפות ולדיראון עולם' כחפז ונכלם' ואם חוד בתשובה נכונה' קורעין לו
 גדר דינו של טבעים טעה' וכל חטאותיו לא תזכרנה לו' ויכוח ויעמוד לגורל
 ועל זה אני טב ומודה אשמתי' מתפלל ומתודה חטאתי' ועתה אדוני אחרי
 אשר הודיתני על מעלי ומרתי' ושלמתני את נשתי' וזרעתי לך אחרייתי' והודעתך
 שכר פעולתי' ומקום עוני ומעלתי' ומנוחת יחידתי' קח נא את כפטי ממני כי
 טוב מותי' ונתפרנס מן הגויה' והרוח תשיב אל רוס עליה' ונתנה מזון
 השכינה' ובכונעם הט' תהיה עדינה' ותצמוד לעד שמורה' בצרור החיים צמחה
 ואל תחוש לדברי הרופאים הקדמונים' אשר ספרו לנו אבות לפנים' באמרו
 כי בשר השועל מתדבקו לח' לכל דבר לא ילח ומעכבת טחינתו' וממהרת ירדתו
 והוא רע המזון' ואלח במשמכו דון' ומשבר הכח' ומרבה הרוחות' ומחליש
 את הכבד' ומוליד כל חולי קר וכבד' בכאב הכרכים' וחולי העוקים' המועדת
 דגלים' והרעשת הדדים' וזילצול האוזנים' וחיכך' צור השיכים' וביהות העינים
 ונחללת מיתבים' ובבלבול המוח' ובטול הכח' ומלכד אלה העניינים' חללים
 רעים ונאמנים'

צורת השועל מתודה על עוני' ומתחנן פני הארזה אדוני

ויאמר הארזה חלילה
 מהלחוסף פשע
 על עוני ולא אחלל בריתי
 סן אשרע כל עצתי
 ואב' למחלתי' וא' זה עמדי
 למשמרתי' לכבוד ולתהארת
 על גפי מרומי קרתי
 ואתה כבודי ומרום ראשי
 ומבקש כפאך יבקש נפשי

ויפטר השועל מן האנשים
ההמה בשלום וילך הלום
' ויבא בית אדוניו והנו
מסלר בחילה ' בין
ההדסים אשר במצולה
ויגד לו את כל המוצאות
אותו ' ומאמר האנשים
אשר יצאו לקריתו ' ואיך
שבהמות והחיות נתרחקו
' וללכת לכפסס התחזקו
ותשב באיתן קשת חילן
ומעוזן ' לחלח וחבור
כהר גזון ' ויהי כשמוע את
ענייניו ' ויחר לו מאד

ויסלו פניו ' ויבהלו רעיוניו ' וישתנו מעניו ' ותצלנה שתי אוזניו ' ויאמר אל
השועל היום על זה עצה ' משל ומליצה ' פן דבקני הרעב ' כנצר כאלח וכתעב
ויאמר לו יש אל ידע לבבך ' אל ישתנה מחשבך ' קום בא מן הארץ הזאת
ואל תאחר ' ונהפכת לאיש אחר ' עד בואך אל ארץ נטבת ' לבטח יושבת
ותהיה נכבד וכבד מעדה ' על מרומי שדה ' ותמצא טרף למאכלך ' ולמאכל
העם אשר ברגלך ' כי ה' יהיה בכסלך ' ויאמר האריה איך אלך בלא צודה
ומטעמים ' מהלך שלשה ימים ' ויאמר השועל הלא אני עבדך אשר מעודי
עבדתיך ' וכחותם על ידי יומיני שמתך ' בכל לבי דרשתיך ' ועתה תיקר כא
נפשי לפניך ' אם מצאתי חן בעיניך ' ויהיה עצמי לך לשלל ' ויטעם את הגולל
' ואקנה את העולם כרגע ' בלי עמל ויגע ' איז טען ואיז סגע ' ותהי נפשי
עולה תמימה ' במעלת החסידים שלימה ' דבקה במרום עליות ' מתהלכת
בין החיות ' ואכנס לפני ולפנים ' בסגולת האיתנים ' ואחמדת קדושים הנהגורים
מזהב ' אשר ה' יאהב ' כי לא יקנן השלם במיתתו ' והצדיק באסיפתו ' והחסיד
מבגידתו ' והעניו בחלותו ' כי אי חרצובות למותו ' כל שכן המת ביחוד קוג
וכעבודת רבונ

הסודות אלה ארבעתם / היוזמים שומרים שבתם וקיומם / והם עורכים כולם
מלחמה זה כנגד זה / ואם האחד יכנח נחשב חבירו נכזה / ואם הוא טפל בחילו
' חבירו יעלה דרך גבולו / ואם הוא יוסף או יגרע / הוא טען הוא מלאך המות
הוא יצר הרע / ומפעולת חילו הנכריות / חובר במזגיו ארבע לחליות / הם
חדש הנקי והמרה האדומה / וליחה לבנה ושחורה עצומה / ואינם על קו הישר
בכל מוצר / כי המקום צר / וכל כבדא כפי מזגו מזגו / ותכלית בכיוונו וכלל עכיונו
ואמנם אני אוכל ובני החיות מזוני / כחי וראשית אוני / וכבר העיד על זה בעל
הגבורה : בח' דתו ההדורה / יעיד עלי' והשקט לא אוכל : מן האוכל יצא מאכל
והמשיח המשורר בהיותו רועה ולא עשה לצאנו גדר : ובא' הארי והדוב ונשא טה
מן העדר : ועתה קום רד מהר מזה / ומאמרי אל תה' בזה : וחפש אחר החיות
והבהמות / אל מדבר קדמות / ונשמרת מאד על רוחך / להשיב אמרים לשלוחך
ויצא השועל כבדאשונה / להכין לבהמות מוקשים / וילך בפעם בפעם לקראת
נחשים / ולא מצא צידה בכל מעבר / וחילו גדל וגבר / וימצאיהו המורים / שני
אנשים עבדים / ויראו אותו והנה הוא תועה / ולבבו ברוב אכזתו גועה / ויאמר
לו חבירו הלא זה עבד הארי מכעוריו / וביתו בית מגוריו / מפיתו יאכל וישתה
מכוסו / ויסקיו מין רמוני עסיסו / וישמיהו כאמן בית / פקיד ונגיד על בית נכסו
ויצא כחוס הזה לבקש צידה למזונו / ומאכל לשלחנו / אם לא יגיד ונשא עונו
' ויאמר השועל האמת עם אדוני כל אשר ידבר / וחילול יגבר / והנה לא מצאתי
צידה מכל מעבר / ועתה מה אשיב שולחי דבר / ויאמר האיש אל תדאב / אל
תתמה ואל תשאב / כי כל בעלי חיים התייעצו / ובמקום מים חיים רחצו / ונצנו
בתצובה שלימה / אל הדרך התמימה / וישלח להם ה' מושיע והצילם / ויחבש
ציד וחילס / ויורם דרך ילכו בה / ארץ פרי לתצובה / וילכו להם כולם ביחד /
לא נשארה בהם עד אחד / ועתה מה לך להכין פה מוקש / לבקש לך גדולות אל
תבקש / ושוכ לך אל אדוניך והתצננה תחת ידו / אל תראגם אתה ברעתו ביום
אדו / והגד לו העניין / ואל תסתור הכנין / וקח עצה לנפשוך / אולי תציל משח
' ויקטך / ויאמר השועל בדרך השם אשר הביאך לקראתי / למשיב כפש ולחוס על
סיבתי / וברוך טעמיך וברוך יחידך / כל יומך על אדמתך

וברוך השם אשר לא השבית לנו גואל היום
צורת חיות בעדמות כפי הפצחון והאחזות דעוזה על ידיהן

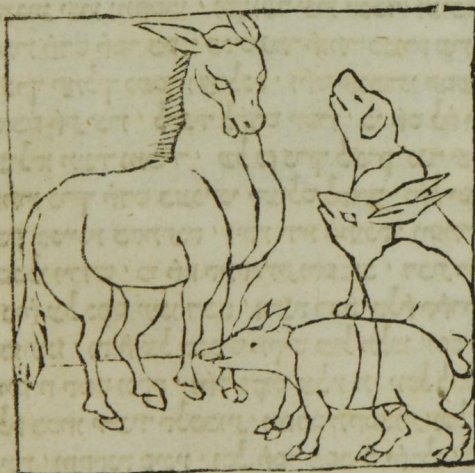

ויהי מומחרת ויטכ' השוכ'
כפי מכה ונחק'
וילך עד למרחוק ויחקור
בכל מקום תגלומה ולא
ראה חיה ובהמה ויהי כל
היום אך יצא יצא ויחפש
ולא מצא וישב אל האריה
עוף וצב' עני וגוש' ויחמ'
לו אלה ארזי כל בעלי חיים
ודורם ארזי מעוף השמים
עד בהמה כדדו הלכו כי
כל היום הזה אורח עקלקלו
ארחתי לא שלחתי ולא
שקטתי ולא כחתי

ולא מצאתי מקום מעת קומי ממשכבי לצוד ציד להביא ואולי כבר הגיע קץ
הישועה והאות הידועה ויתקבצו הגליות ממוענות אריות ויעבדו את
השם ואת דור מלכס' וביין לבכז חיסס' ויתאמתו הנבואות ועינינו רואות
ויטובו כל הבריות בתשובה ומלאה פני תבל תשובה ואיש אל אחיו ואמ' חזק
ואמץ וגד זאב עם כבש וכמר עם גדי ירבץ ויסיר הכורא מהברואים לב האבן
ואריה כבקר יאכל תבן ויאמר האריה השם כי מהיום כמה קיונו ואותותינו לא
ראינו ויעוד כי כל אילו העניינים על דרך המליצות באמרנו וביין משל וחידה
גמרי את משמרת השם שגורו כנחלים כעין וכסמנים ממצרים יאחזו
כאחלים כמא השם ישליו אש תבעו בעיו וכתבו למופת ולאות כלי מילת
וגלסקאות ויתר המקראות ויעוד הנבואות הגדלות והנוראות ועל זה דרשו
רבנותנו במושב הנכבד איך בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד
מלכות בלבד והנורא ית' ברא הטבעים על מנוס וכל בעלי חיים על מנוס
והשליט בהם היסודות הארבעה בחטמה ובדיעה והם אש עפר אור רוח
וכל אחד מהם לא יסקוט ולא ינוח

וחללה בכל מתבוס: וכבר העיד הנביא במשלי חזיוני: ויקרא אריה על מצפת
 ה' והזהירו רבותינו פעם ופעמים: מורא רבך כמורא שמים: ועוד אנו בארצנו
 ובממלכתנו: תחת ממלטנו: והארץ לנו ידועה ממלכה: מאבות על בנים
 כמשכה: ואם תעזרו להלחם עמו בתרמית: קטת יסבר וקצץ חכית: ועתה
 אף לנו טוב: כי אם להאמר מקטוב: ולהכזל מצדה וצוקה: אל ארץ אחרת
 רחוקה: מקום כהרים ואורים ותפוכה עצומה: מצמיח חציר לבהמה: מקום
 אשר בני שחל לא הדריכוהו: ודגים ואריות לא עברוהו: ארץ יצועה והנחה: כי
 היתה הרומה: ארץ רחבת ידים וטובה: לא יחסר כל בה: ונשכב לבטח וערבה
 שנתינו: אף פרץ ואף יוצא ונאח צוחה ברחובותינו: וישאר האריה ואלו שית
 ופקידיו בחרפה: ודוביו וזאביו בסערה וסופה: והיה תחת בטנם מק ונתחת
 חגורה נקפה: כי אם ה' יגופנו או יומנו יבא או במלחמה ירד (ונספה) וידאו בני
 החיות כי כאמה עצתו: ובאין שמן אהבתו: ויאמר שמלה לך קצץ תהיה לנו:
 ותחת יד מאמרך כולנו: והטנו ועלינו אל המקום אשר תאמר: כי מפחד
 האריה בערינו סור: ועתה הורינו הדרך כעלה בה: ואת הארץ הטובה: ויקם
 הפרא כגבור כאמן וחסין: וישמחו העם לראש ולקצץ: ויקחם ויעבירם החל
 אל מקום לא עבר עליו שחל: וילכו שלשה ימים במדברות: בין פארן ובין
 תיפל ולבן וחצירוש

סובבים אותו מכל עבריו

צורת הפרא הולך ובני החיות אחריו:
 ויבאו אל המקום אשר אמר
 האלים: וכולם כפלאים
 ותמהים: שמים ושמים:
 על טוב הארץ ועשבה
 ויופיה: גם זבת חלב ודבש
 וזה פריה: וישבו לבטח כל
 אחד כפי תשוקתו: איש תחת
 גפנו ותחת תאינתו: הבכור
 כבכריתו והצעיר כצעירתו:
 ויברכו את הפרא על טוב
 עצתו וגדלו: ויענו קול רם
 ויאמרו לו: ברוך אתה לא
 נורא ואיום

ויאמר הפרק לא
 טובה העצה כי
 יש דופי ושמצה
 ואם אמר החכם מלה
 בעלמה בתחבולות
 תעשה לך מלחמה
 הנה הוא רמז אל
 המלחמה החזקה
 אשר היא בעל
 מחוקקה והיא
 מלחמתה של תורה
 המדבר הגדול והנמרץ
 מלחמת האדם עם
 יצר' להסיר חרפתו

ושברו ואמרו הקדמונים: אשר על אופני המוסר חנוכים
 איזהו הדיון בבני אדם' בטוב מעבדים' הוא המגיע לעמק חטאתו' ומעביר
 על מדותיו' ואמרו העובד יצרו ותאוצו מוכר חסדו ואמונתו' והדבק ביצרו
 יושרו יחסריוה ימות בלא מוסר' ואמרו טוב אדם המוציא חריצות מלבבו
 להכניע יצרו ומחשבנו' והעובד יצרו יעבד' ועובד סכלות הוללות יהיה אבד
 ואמרו אדם אשר בשני פנים גמר אומר' כצורה ערובה בחומר' ואמרו אדם תמרוד
 ביצרך תמליך כפסך ותעלנה' ואם תעבדנו תאטילנה' ואמרו איזהו גיבור
 הכובש את יצרו' להגיד לאדם יושרו' כי אם לא יהיה לאדם כפשו מעורר' לא
 יועיליו מעיר ומבדר' על כן צריך לערוך נגד יצרו מלחמה' ולהרגו בערמה
 ואמרו צריך אדם בענייני העולם להזהר' ואל יטלח רסן חמתו ואל ימהר
 ויכח ענייניו בהמתנה' ויהיו ידיו אמונה' וישמר מדברת בני אדם' פן ישכח
 בסכלו ויירד' כי אם המהירות והעצב' דבת רבים מגור מסביב' ועתה איך
 כוציא על כפשותיו דבה' ורעה רבה' הלא הארי אדונינו' מלפנים אבין' על
 אבותינו' והוא על הבנים מקיס עול מלכנו' וסע בפשע מועקה' מי ה'טלח יד
 במשיח השם וקה' ואם נקוס עליו מי יוכל להלחם עמו לגדל כחו ותעצמונו
 הלא בכחו ירעיד הלבבות' וישבש מחשבות' וכל שמועו תכלנה אזינו' ותכהנה
 עיניו' ותקחנה שיניו' וכל אשר עשבים יאכלו' כיוולדה יחילו' והכרע ברכים:

זה ענין האריה ושני רעיו התמימים / וכה משפטם כל הימים

עוזת הארי ושני רעיו

יודעי לפניו ובירועיו

ויהי בימים הרבים ההם
ויאמרו בני הבהמות והחיות
' ותעל מועתם אל רוס
עליות : ורוח לבטה את
אדיריהם' וידרשו בכל ארץ
מגוריהם' ויקבצו כל איש
אשר מבזק הארי ופידו שבע'
כל הולך על גחון וכל הולך
על ארבע' ויבכו איש אל
רעהו וישקו איש את אנהביו
ויאמרו הבו לכם דבר עצה
על כל הארית הנמצא'
הלא הארי בודנו הדימנו

אכלנו המומנו' ואם נקרא
עור אחד מבין וסבר' ופרא למור מדבר'
ויסמכו כולם עליהם לטוב חמתם' ויקבלו לעשות כפי עצתם' ויען השור
ויען להטין כלי מלחמה' בכח ועצמה' ולהיות כולם מקובצים בעת טרפן'
ביום חרון אפו' ולסובב אותו כל בעלי קרנים בצדיה' ולהרבות בו תאניה'
ופצע וחבורה ומכה טריה' ביד חזקה ובזרוע כטויה' ולמהר כל רב וצביו
לצער' ולהסיר מעליו הוד תפארתו וכדורו' וימות בפחזותו ומעליו' ויסור מעל
שכמס עול סבלו'

עוזת השור יועץ לפי חובו

והפרא מודיש עוד חובו

אשר אני דובר אליך וישא משלו ויאמר

מה לך אנוש אנוש ונפשך כורעת : אל מול פני חכמי ואלי הדעת :
יום ת צדקה תשום ויום תתחכמה : תשים שלימו נפשך מגרעת
חיסו עלי לב : חלה לעד על : עין נדיבה ב בבי נבנעת
טוב לך נתון חלקך לכל שמחה אלי : שיר ה עלמות אוח נך שומעת
תזכה להון יקר ומטוב הזמן : תצנוף צנפה ת עש מגבעות

ויהי כאשר שמע המהמר : את כל הדברים אשר דבר : ויאמר כל שומע שיר
כסלים : ומסלי סכלים : טירים והבלים : טובים ממנו הנפלים : וכבר אומרת
דברי משפטים : אף מביאך ראה מן השמים : ועם כל זה אשיבך על מהלילך
והמיית ככלך : למען תדע כי בחכמה ובמוסר : טוב לא יחסר : והבין יחזיק
כל בדרך : כי יספוט תכל בדרך : וישייר את המליצות : והלבש אותן מחלצות :
והתבונה תזכירנה : והעצה והטכל יעוררנה : וממקרה הזמן יפדההו : ויכין כסא
ושבעו : גם כל אויביו יסלים אתו : וימלטו מכל צוקה : בוקה ומבולקה :
ושונאו יפול ברעת : והיה רק ונעה : וכל בעלי חיים יעידו על זה : כל טכן
האדם הלזה : אשר מחזה שדי יחזה : ועתה טיס פניך והשתאה : הבט ימין
וראה : איך נמלט הצבי בערמתו : והכה הארי בדברי תבונתו : והשועל אשר
רכל בלסונו : מת בחטאו ובזדונו : הוא רשע בעונו : והצביעלה למעלת הכבוד
וההוד : ירום ונישא וגבה מאד : וממך לא חכמה : וכך היה המעשה : אמרתי כי
היה בעיי העברים : ארי במסתרים : והיה מושל בגבורתו : וכאמן בבריתו :
ויהיו לו שני רעים כאמנים : תפארת בנים : האחד שועל פקח בכל עניניו :
וכמוהו לא היה לפניו : והשני צבי נחמד ונעים : תמים דעים : ויהיו לו שניהם
שרי תמים : וזאת המלאכה אשר הם עושים : בכל יום ויום השועל הולך על
פרסת דרכים : ומשגיח מן החלונות מצד מן החרכים : ויחפוש אחר ב
הבהמות והחיות לדרסה : מן החורים אשר התחבאו שם : ויגד לארי מקום
תושבותם : אל מקום פלוגי אלמוני תחנותם : ויקם הארי וירדוף אחריהם :
ויהרגו במשמיהם : ושאב וטרף ורמס : המס ימס : ויאכל ויטב לבו : וינח
חירבון וממצבו : וימהר הצבי לרץ לפניו התחוק : דבוא ושוב כמראה הבוקר

תריבותי עלי חמדת אמ רי: ותבקשו חמדות מ רב רי:
 הלא סבל ואיש הולל בצ רי: בני הבל אשר שונאי וע רי:
 למדתי מליצה מ נשר רי: והשכל והבין מ בחר רי:

ויתעצבו האנשים על מאמרו כי הלל דברו ויאמרו לא בא זה אלא לרמותנו
 לראות ערותינו וכל סכלות היתה בערמה על פי ה תה טומה כאשר האריך
 המעורר כואמו ויטעה את טעמו: ויורד ריד על זקנו ותהולל ברצונו
 וטעה הוא חייב מלקות ארבעים במשפט המטעי ויאמר אל המעורר להקנות
 וכמספר הזה להכות

צודח המכה בזה: והמכה עומד עלי

ויצו המלך להסיר מעליו
 מחלצות הטובות וילביט
 בלויי השחכות וכנצר
 כתעב מ בית המלך
 ויגרשו וילך וילך האיש
 אל ביתו ויבן ויבן ויבן
 ויבד לאשתו ולבניו מחלתו
 ושכיו בחלותו ויחי מחליו
 ואת כל אשר אמרו השרים
 להכותו למנון ענותו
 ויאמר עתה ידעתי וסברתי
 שברתי כי העמיק החכם
 במשפטו אשר טעם יקר
 יחכמו ומכבוד סכלות מעט

ונשאתי אלך זה המעל למען לא תפול ותבטל ותתחבר אל החכמים ואל
 מעט זקנים ותימים כי סכלים לא יתנו לך עצה ויס עברה וכאזה כי אין
 אחרית בקנאתם גא אהבתם ואלק אין להם לעולם בלי נשמוע
 קולם ועתה לאמרי הט אונך ולדברי שים רעיוןך וכתוב השירה במעליך

צדקת הכסיל שחולל בגיבו' ודגנרים חולבים סביבו'

ויהי מקץ שנים ימים
ויעתר אלקים לאדמה
תחת אשר היתה שממה
והשגח על כל יושביה
והמכון ערבות וירד גשמי
כדבות לטובה ולטובע
לברכה שמונה בכל
וערסה ויחילו הכננים
להתבאות לעלות וליראו
ולהיות כל עץ פורח
הגפנים והסמדר כתנו
דוח ויקם היבש ויברח
וישע בגיבור לרוץ אורח
ויבא חדש האביב בשמחה

ונסו יגון ואכזב וינכס השמש במזל טלה וקראו אחריו מלך בהיתנו מעלה דשא
בזרועו יקבץ טלאים והיום והלילה באהבת נחבקו איש באחיו ידובקו
ונשתנו במעלתם וגבהם במראהם וגובה להם וירבה הקד והבקי מן הדם
וישע עין כל בחור מאודם ונראה כל לבן אדמדם והאמה השחורה לא תחשב
ונקתה לארץ תשב והטבע החכם מסיר הדאגות ומשנה הזוגות והעמלים
מתחזקים לשמוח ועמלם לשכוח ויחסר בעת ההיא ויגרע ואסף
המצורע וישכסיל לדעתו ולעניונו בשנות בוקר לאיתנו ויהי לעת ערב
בהתעצב כל לב וקרב וידרוש המלך בעד סכלו וירא כי לא יכול לו
ששאלוהו הערים והשדות שונה עמוקה פי זרות ויתהללו עמו ולא עפה ואל
סטי כוז לא פנה ויהי כאשר האליצוהו ובדברי פחונתם האיכזר וירס
קולו ויקרא בשונו אך אנולים שרי צוען חכמי יעצו פרעה ויתבסר אלהש
במילולו ובאר שחו הדם קולו ויפתח פיו וישא מעליו

ולא יתעשר חכם בחכמתו' ולא משכיל בתבונתו' ולא ידע בידענותו' והרוע
 יחשך היכלו' והחסד יסיר צלם' שמקד' אחד יקרה את כולם' ומצאנו כתובי'
 מגדים' ועל זה מורים ומעידים' והנה ידוע לכל כפס רצוניה' חכמת המסכן
 בזויה' ובמלך גדול אשר צוה לחבל' כל חכמי בבל' והנה הסבילים' הם
 בחצר האצילים' ובארמון הגדולי' יושבים יורדים ועולים' והשתי יעבור ברינה'
 אצל כל פניה' מתהלל ומשתבח' אוכל ושמה' ואתה אם תהלל בדעתך ויסדך'
 כמקרה הסביל גם אתה יקרד' וזה המקרה אשר קרהו' והיגון אשר מצאנו'
 אמרו הקדמונים' ופותריו הדמיונים' כי היה בארץ צוען איש משכיל
 ועניו' אי חסיד ואי עניו' והותשעתי אחיקא ליה' ובני דלא מעלי' נלא היה משת
 די מחסרו' בדרכי חכמתו ויושרו' והיה חוקר כל תעלומה' ברעב ובצמא'
 וכל היום היה צועק ומחזק' נגוע ומזכה אלהים' ובניו חוזרים על חפתים'
 באנקים וכאנחים' והם שכיניו שמחים לאידו' ומתענגים בפידו' כי אמר
 מה לו ולחכמה' ולחקור תעלומה' וכבר קדם הנביא בנבואתו' אל יתהלל
 החכם בחכמתו' ויהי כאשר גדל כאבו וצערו' והקץ חלל כדו' ויתחזק בשכח
 ההוא חוס גדול והיובש רד' כי חדל המטר והבדר' ויארע לו חולי היובש במחו'
 סר כחו' והוא חולי המחשב והצרון' ואין לו על הבמה מעלה ויתרון' ויחל
 היגע' המלך ומשתגע' ותשת מלכו החכמה והתעוקה' וכפש טוקקה' ויחזק
 בבגדיו הצנועים' ויקדעם לשנים עשר קדעים' ויתלקטו אליו אנשים ריקים
 ופוחזים שודדים ערב ובזוים' ויסובבוהו הנערים בריבו' בשמעם צעקו וניבנו'
 ותעלולים משלו בו' ויבא עד לפני שער המלך' מצחק ותומך בפלך' והמלך
 יושב בעליית המקרה אשר לו' והטגל יושבת אצלו' ויתאו לשמור רבוי אמריו
 אשר להג' כי בשגעון ינהג' ויצו להבואו ברגילות' ולאחוז בסכלות' וישתעשע
 המלך במהללו' ויתן לו' המלך כתובתו' ולחם אמר לו להברתו' ויפקדו עש
 שריו הנכבדים' וילבישו בגדים' ויהי לפניהם כל הזמים' שותה ומתקיים
 ואוכל מעדנים ומשמנים' וכמו כן צוה לתת' לאשתו ולבניו מנחה ומשאת' ו
 ויהי יושב במושב השדים' עש בני המלך והנערים'
 כיהיה משעשעם בדבדי התל ושחוק' כמשפט כל כסיל וכחק'
 וכל יושבי העיר' יחד ישיש' וצער' ושימון עין
 עליה לשמרהו' כי מצות המלך הוא' ויאמרו כל יודעיו
 כאשר ראו מעלתו' בחצר המלך עש כל רכ בית' למאכתי נשברה רגל פרתו'

אומתפח בנחלתינו' העומד בטדה לקראתינו' ויאמר הכה הוא יצחק החוק
 ' במראה הכזק' והיום קם בו כחשו' וישאל את כפשו' ומחרת צדים יטנו' ולא
 דיענו' ילדיו אל אל ישועו' וכל היום הנס כלחמים' מעונים כדמים' מחרדת
 הקמים' וקטת הדמים' עליהם אומים' וכחש בשל' ועוז כחשל' והמה
 למשל' ויאמר האיש הלכח תאכל חרב' כל לב וכל קרב' הלא אביכס יצחק
 שנעקד' אשר על דלתי המליצה שקד' ועתה יתוכח עמו כל משכיל אל השכלות
 משכים' כי הילדים רכים' ויצאו אליו בראיון לשונם' מקניהם וקויונם' כי
 לא ירא מהם ולא יפחד' וקרב אותם אחד אל אחד' והיה כאשר ירסיד מליצתו
 שלל יחלק' וכאשר יניח ידאגבר' עמלק' נטיבו דבריו בעיני כל שומע' בין
 שכל בין יודע' ויגשו אל המשפט לעשות מאמריו' לא כשל אחת מכל דבריו'
 ויקח המחבר אבכים' מתחל האיתגים' והיה אם בא המקשה בלשוננו' ושפר
 חמתו וחרנו' ומחה את הבין ואת השכל בלע' ויקח יצחק אבן ויקלע' ויכתו
 שם בחמת רוחו' ותמכע האבן במצחו' כן עשה לשני ולשלישי האומללים' גם
 את כל החולכים אחרי ההבלים' ויקס המקשה ויקלל ויכוה' וקרא זה אל זה'

השער הראשון במחלה
 חשכל והחכמה' דלת לפתאיש
 ערמה' ודעת ומוזמה

צדחת המקשה והמחבר' זה אל זה ידבר

אומר המקשה משל
 הדיוט וקשה' מה
 תהלל הגיבור בדעה'
 בחכמה והשכל וידיעה'
 ותחשוב לעניות' שכלות
 ופתיות' הלא החכם יכלה'
 ' ואושכ ל' בלה' והיודע
 יחלה' והמבין יגלה' ויאם
 בחמתו נלדרש' ישקט
 ויחרש' ולא תציל חכמה'
 ולא תיעיל ערמה' ולא

נרא תהלת ב עליהם: בחר במיטב שיר. והגיון
 אשר ואזכור את ימי פעלי: אלה בוזר. א מצא פרוץ
 אשלח מליצים אל מידע: הם חשבו להל מל אבי רעיון:
 בם א רחוק פשע וכל רשעיהלך והולך. א חרי רמיון:

ויגש הסלשתי נירא השיר ויבזהו. כי הכל מחסיהו. וילך וישתל
 תחבולות ורשת. ירחק כמטחוי קשת. ואעמוד כנגדו ואשתאה.
 ואשא עיני ואראה והנה ארבע מרכבות יוצאות. אלהבות הרעות והעובות
 שונאות. ויתלקחו אל הסלשתי להנאתו. להציל לו מרעתו. ויאמר ברוכים
 אתם לה. כי חמלתם עלי. בבואכם אלי. ועתה עברו לכם את כחל וד. אש
 במועל אש במיד. ותפילו חלחלה על המוסר עד תומו. וכלחמה בבני עמו.
 ומחרו להביאו במצוק ובמצור. גבל ועמלק פלשת עם יושבי צור. ואני
 בראותי חזותי רעה. צדים אחווי כצירי יולדה. ואמר הכלה אתה עושה י
 צור מענו ומחשה. ויהפוך לי רוח אחר. יבקש רצון וטוב שומר. ואחז מוסרי
 ושיר מהללי. ומליצות חידותי ואת משלי. ואחזקס ואלביטס נקס. על חבוגדיס
 ריקס. ויערכו מלחמה בכלי חרב למושה. ארבע מלכיס את החמשה. ויכנס
 ויכתוס בארץ חנית. מערוער עד בואנה חנית. והנשארים בהם באין מוסרי.
 אשר היו דיראון לכל בער. שברו עלי לכלותי כרע. את אוי ואת רקס ואת צור
 ואת חור ואת רבע. חמשת מלכי מדין. כולם אחווי חרב מלובסים שריון.
 וירדו אלי המלחמה. בדרוע כטויה ורמה וקומו ולדי לגדרס. מתבסים בשלמה
 חדשה זהם לבדרס. ויערכו כל היום ההוא מלחמה את האויבים. מעלות השחר
 עד צאת הכוכבים. וינאו ביום השני והנה תשס כחם. ורפה רוחם. והצרה
 שריחה במחשם. ואצבונן ואצעק מרה. צרה במבטירה. ואתפלל על שברי
 ואתחנן. והנה כבוד הצראה בענן. יפה פרי עוזר וית רענן. אל איש אלהי בלי
 מוס ודופי. מציון מכלל יופי. ויעבור היום בעדת אבירים. לעזרת השם ב
 בגיבורים. וירא כבודו כל נפש נקייה וצרה. ויקס עדות בישראל ותרסה.
 ויהי מדי עברו. ועת נגלה יקר אורו. ואמר אל עבדיו עברו לפני פנו דרך
 אדמיו. ורא את עיני וכל הכדתי. כי לא ידע מי המירבני ואמר מי האיש הלזה

אשר היתה מקדש חסובה' ויאמר אז כי חטאתי בעצב כחל כתובה' ועתה אכס
אני בא' כי עלה לבי קמטות' כסנפני עונות' ותפארת נפשי בדוני מנוגעת'
והרעה אל נפשי מנוגעת' ולא יכול סכלי אל נוכח להשיב' ושער ראשו הסך לבן'
ועתה אוילי ואללי' אוילי לי אחה עלי' כי אין לי טוב רק להמלט מעל עוני'
ואשב מקדש בן עדן ואתורה על דוני' בצאתי מן העיר אפר' כפי אל ה' ואקום
ואצא אל הבקעה' ואערוך תפלה ושועה' ואחל להתודות על זדון מעללי'
ולחסיר סקי מעלי' ואתבונן לחדש שירי' ומליצתי חלי לחזק ידי מוסרי'
ועצה על עון מעללי וסכלי' ואשא מעלי'

הַעֲמֹד אִישׁ בְּסֹד רִיעוֹ וְדֹדוֹ: וְלֹא שָׂרָף לְבָבוֹ אֵשׁ נְדֻדוֹ:
הַלֵּב בְּסִנֵּה וְהַלֵּב בְּסֹדוֹ: כְּבוֹד הָאֵשׁ בִּיצֵרוֹ רַע יְקֻדּוֹ:
וְכִי בִיעֵר וְלֹא אֵכֹל יִסְדּוֹ: אֲבָל יָמָס כַּעַשׁ מִיֵּטֶב חֲמֹדוֹ:
וְדוֹסֵף הַ נְדֻד לְדִרְוֹךְ לִנְגֻדוֹ: נַעֲמִים קִשְׁתּוֹ יַפְלֵחַ חֵץ כְּבִידוֹ:
יּוֹם יוֹם תִּלְאֹתָיו מִסֵּנָה: וּמִשְׁתַּנָּה לְמַעַן הַ כְּחִידוֹ:
וְעַתָּה הַ חֹזֶק שִׁירֵי בִסְבָּרִי: אֲשֶׁר נִשְׁאַר וְאַל תִּשָּׁם בְּפִידוֹ:
וַיִּשְׁכַּל הַ נְדֻד הַיֵּטֶב וַיֵּדַע: אֲשֶׁר עָתָה בְּרוֹם שַׁחַק לְעֵדוֹ:
וַיִּתְגַּדֵּד וּמִן שׁוֹרֵד וְנִחַד: נְדֻד יִשְׁמַח וְאֹזֵעַמַח כְּבוֹדוֹ:

אני ערס אתחיל לדבר אל לבי' לשפוך דמי וחלבי' והנה איש הביניים
משכני בחרמו' גולית הפלשתי שמו' וירחיבי ויאמר לי'
לשוב מאחרי סכלי' הלא אתה ממרחק' ודרכינו וחקינו בכפסך לא הנחק' לכן
אתה לא תיבא על בית ישחק ואני לא נשמרתי מפחיו וזכינו' ואקדה את שיטני'
ויקם שירי עליו ויחרפהו' ישלח דבר וירדפהו' ויתחזק וישב להשלים אמריו'
יפתח את כל דבריו' ויקם עליו שירי וימרוט את נשערתו'

אודה עלי חסדו לאל עליון: משגב לכל חלך וכל א' ביון

א ג

מוודים חשוד עבדך ואומר ' יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'
 אלה תלדות יצחק ' אשר המשלים בלבן חשק ' וישקוד על דלתות המליצים '
 אשר חפץ הבין ותנאיה חסדים ' משכחים השם ומעריצים ' יושבי על מלאת
 ובחלב רוחצים ' וישמור מזונות פתח תבונתם ' וירא ישוב מושבותם ותכונתם '
 ודבדי שכל וחכמה חקוקים במעונתם ' והנחו שם על מכונתם ' וילך הלך וכסע
 אחריהם ' וישנה בצמח את דבריהם ' ויהי האיש מתענג באהבים ' ולא פנה אל
 כזבים ורהבים ' ויעדה עדי זהב המזימה ' ומלכונם בין ודעת וערמה ' וכל יום
 מחיל אל חיל הולך ומתראה ' והזמן משתאה ' וירא את כפס תשוקתו ' ותפארת
 גדולת חמדתו ' וכל ענייני כפסו במאזני מרמה שקלן וחשבן ' וירא תוכן
 אמריה כאשר שקלן וחשבן ' ויערה לא הפך לבן ' ויחל לדבר דבריו ומהללתי
 אל הנער כנשא כלתי '

ירד נמשל באריה ב עצמיו : נחשפה או משיל ברחל גרמיו
 אזור נא את חליצך כגבר : לבקש מ זמן די : הלוכו
 ליום מועד צבור כסף וזהב : ובגרדיך תמלא את אסמיו :
 ונער ב שמוע קול מליציו : להפצו שם אל דרך פעמיו :
 ושת חשקו וחתו לשוטט ארחות לא למדה מ קדמיו :
 הגירו ה זמן היום בגדו : לבדו ה נדוד לב חרמיו :

ויהי כאשר התענו אותי אלהים ' וילך אל ארץ צועק ונוהים ' ולבן
 מנודו אל כדוד נוסע ' כן אורחות כל בוצע ' וישור סכלו על
 סכלו ונבלו על סכלו ' וצירו על שירו ' ושברו על סברו ' ויחלף בגדים הנאים '
 במגדים הצואים ' וירבה על כפסו פשע ואשם ' וירד מזרימה ויגר שם ' וירא
 והסה עיר סחורה ' עליית המקרה ' ויתעסק בהכלי ההמון וכתחו יליל ושימון '
 וארכו לו שם הימים ' בשחיתות וחרמום ' ויהי מקץ שלשים ושבע שנה ' למלכות
 והיבד אשר בלבן חנה ' בשנת האלפים ואחת וארבעים ' לצאת לפועל עולם
 שבועים ' ויעבור רוח עליו ' והבין רוע פעליו ' וירא את ארחו המאובה '

אלתי אס אמעכנו בדרך תחבולות' בחידות ומליצות ומשלות' ומפני זה החילות
לדבר' וסדר הספרים לחבר' והשלכתי עליכם יחבי' וברשותכם אגמור
מחשבי' ועתה שית לבבכם לדברים' עברו עברו בשערים' ואען ואומר'
ולבי חמרמר'

נפש שלמה ח אזה בוחלת: לשמור מזוזת ה יתה שואלת:
שיתי לבכר ל מסילה ועלי: אל חם וכול התר פקי על דלת
שובי תחזה בך שפת תועלה: שובך אשר גם את לצור גמלה
חידות משליך ושירך חודר: שכל פעלך תהי פועלת:
חכמה ומסר ל עזר דודים בם: תכזה סכלים ת הרום אולת:

חקדמה אל שער הראשון' לאדם מעדכי לב ומי מענה לשון'

אמר

יחק בן שלמה תחלת כל דבר' וראשית כל מעבר' לפאר
ולכבד' להלל ולשבח' לשם האחד והעולם' אלהים חיים
ומלך עולם' הקדמון והרחמן המרחם' נצח ישראל לא ישקר ולא יכחש' הוא
ראוי למציאות' המלך הלוכש עון וגיאות' המתגשף בהבלית הנשיאות' אשר
לא נסמך לזולתו' ואין אפשרות במציאותו' חי העולם וצורתו' משל הכל
בבבורתו' ואין חקר לתבונתו' ולא ישיגו מקרה ופגע' ולא עמל ולא יגע'
הוא סבת הסבות' רחוקות או קרובות' החכם בעצמו' היכול בתעצומו' החפץ
במהללו' גם בן ואח אין לו' ויאלץ מכבודו אצלות נכבדת' בסוד עצמו עומדת'
והם הצורות הנאהבות' ברום עולם נצבות' לאלפים ולרבבות' משיגות ח
חסדו ונואמו' ואינם משיגים כבודו ועצומו' כי הוא מקומו של עולם ואין
עולמו מקומו' ומשפיע על כל אדם' אשר בעפר יסודס' צורה נכבדת ורמה'
פיה היתרון אשר על יצורי האדמה' ומותר האדם מן הבהמה' היא הנפש
שמדברת' אשר באדם נזכרת' והיא תכלית עולם השפלים' כי היא נשואת
והם כלים' לכן היא צריכה להלל' ולשגי מלכה לעמוד ולסלל' כאשר כתב גדול
העצה ורב העלילות' כל הנשמה תהלל יה' והאל ברחמי יקינו משגיאות'
שמהרנו מזדונות' ושגגות וחטאות' ככתב סגילות מייבין וגומר' ואומר' גם

ומלכות יחזקאל בגשר גדול בעצמה ' מלכה הנוצה אשר לו הרקמה :
ומלכד אלה משלים וחידות ' בדניאל איש חמדות ' ואשר משלי הנביאוס ה
הקדמונים ' אשר ברוח הקודש לבושים ולנים ' וחידות חכמי הדורות ' אחרות
טהורות ' אך זה ראיתי ונתן אל לבי ' ורוח חדש נכון בקרבי ' וכתבתי ספר
משלים ' פרטים וכללים ' איש חיל ורב פעלים ' וחלקתיהו ' להשערים ' וכל
שער ושער לפני סדרי ' האחד כאלו מקשה והשני קראתי בשם מחבר ומתרג
' זה גדר וזה פורץ ' השער הראשון במהלל השכל והחכמה ' לתת לפתאים
ערמה ' השער השני במהלל התשובה ' ודרך החשובה ' השער
השלישי במהלל העיזה הנכונה ' בדעת ותבונה ' השער הרביעי
במהלל הענוה ' מקל וחומר וגזרה טוה ' השער החמישי במהלל היראה
הנוראה ' השאריית הנמצאה

אלה הם השערים ' בכל אדם נזכרים ' כי הם דומיון לה' חושים ' אשר למלחמת השכל חשים ' והמה מחשים ' ודמיון לה' כיתות סכמיות ' אשר במוח מצויות ' וצריך השכל אל נכון להשיבם ' והוא נלחם בס' ולכן חברתי בשני דמיונים כל שער ושער ' למען יבין כל זקן ונער ' כי האחד חסרון והשני מעלה ' אילת אהבי ' ויעלה ' והשני דמיוני ' איש פי מהללו ' ישמור ' שני אנשי מרגלי וחרס לאמר ' ולמען לא יהיה בחיבורי הלך ' אומר אני מעשי למלך ' וראיתי לצייר בו צורות ' להבין ולהורות ' לשקוד בו הקטנים ' וינחו בו הפיו המעונים : ואולי ימשכו לבס אל העיקר ' כמלמד הבקר ' ויסיר מלבם ספרי מרום ' מיני ואפיקורוס ' והנני מתקנס לפניהם רבותינו ' וזרע הקדושים אבותינו ' אחינו אנשי גאולתינו : העושים מעטה תהילה ולבוש מלכות : ראוי לדון אותי לבק זכות ' ויהיה אור טב חכם בשמים עדי ' והוד חכמתכם במרומי סהדי ' יקדמוני ביום אודי ' וטבאותי תישמר ותמירן ' ואבן כינף מלשוני תסירו : והביטו אל משלי בעין צנוה : ונפס רצויה טוה ' כאשר למדתי להיות כל מבין וסבר : כענוים במדבר ' ואל תדיוני בהמתכם לעזות מצח : כי לא בחרון י' יודע קצח ' כי בעונותי אס קריתי לא שנית ' ואנון אל חכמה לא העתי ' כי הזמן בזדוני הניאני ' ואל בית הנדוד הביאני ' אך עתה הלאתי ' והרחיק י' מני ' כל חבר וכל רייע ' ולא השיב ידו מבלע ' ויעשוק חילי וסכלי מאוני כפשי וסכלי ' ונתרח העושק ונשא העשוק ' נסתלק החושק ונשא החושק ' ואיניספרד יבקש לתפאה ' דרך חברה ואהבה ' ולא מצאתי איש מעודדי ' וחזיק עמי בנדודי

זה ספר משל הקדמוני

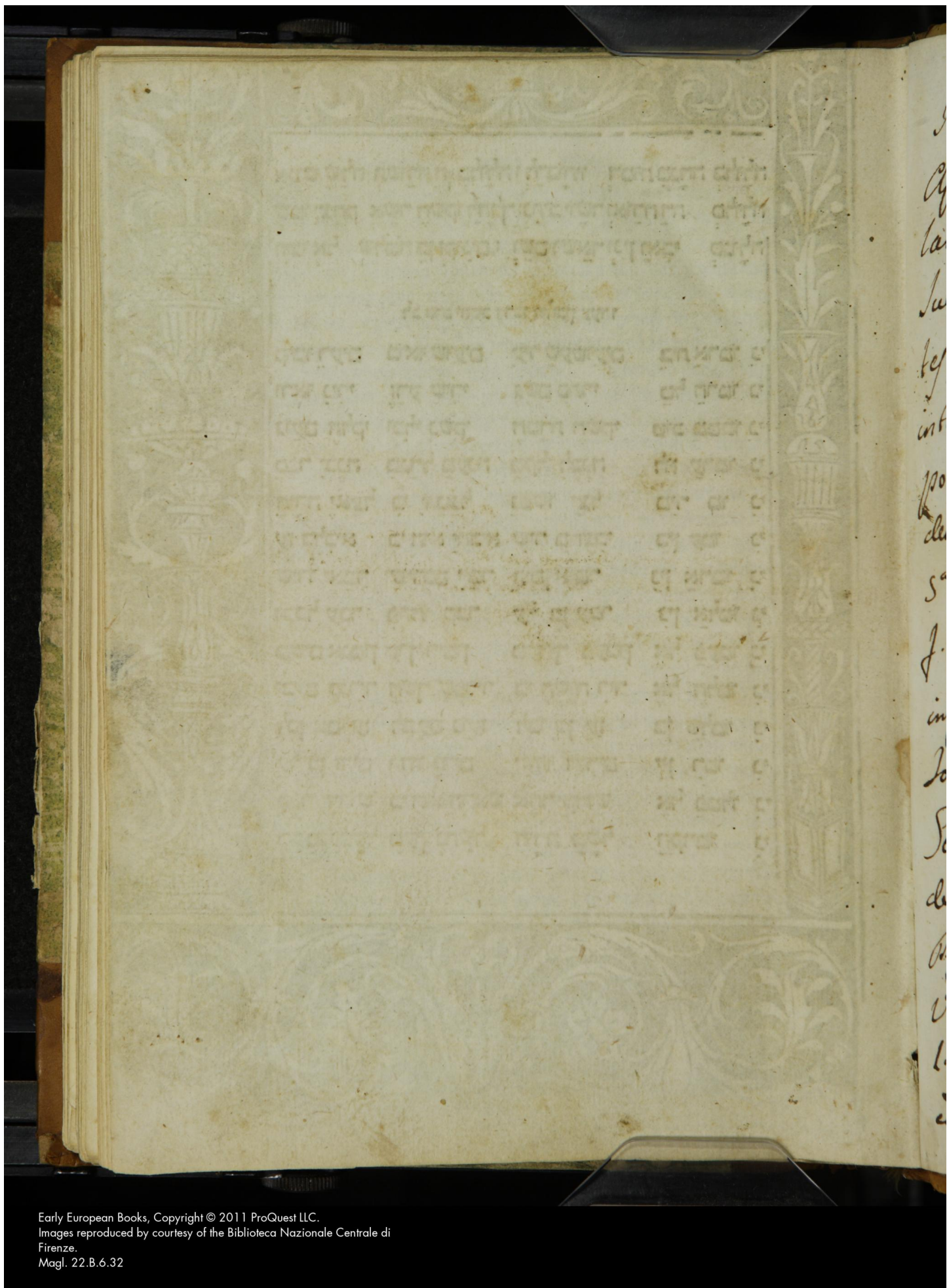
יין רקח ועמים רמוני ' יושבת בשבת תחמוני ' וסבת הראותו ' ביום העלותו '
 להיות בחדרי קדש יסודתי ' ולהודיע מעלת קדש הכייה ' ולשון גדולתה יספיה '
 להגיד מהללה וצבי עדיה ' להראות העמים והערים את יוכיה ' ומפני אשר ראיתי
 רבים מהמון העם ' אשר זה המליצה בפיהם יועם ' בהשתדלם בספרי מונים '
 ובחכמת יונים ומשלי הגרים והעמונים ' וכלים טונים ' ואנן להם ואומר ' ולבי
 נדהם ומר ' אני אמרתי אלהי אתם ' ומחצב הקדש חוצבתם ' ומחבת אור
 נוקדתם ' ולמה מעלתם ' והשימותם חמדת קהלי ' הלא כבני כושיים אתם לי '
 וכילדי קטורה עיפה ואפר ' משליכם כאפר ' ומשליכם אחרי גיוכם כל תורה
 ומצו ' וכל לשון מחמד ' וגזירה טיה ' המעונגה והנאווה ' ויענו ויאמרו אלי בנפש
 מרה ' ודעת חסירה ' לתורה ולתעודה חתום תורה ' די לנו בק'ט בעונתה ותפילה
 כתקנתה ' כי המקרים הזדנוניו יורעו אותנו המצרים ויענונו ' וכמציא תגהומים '
 ללכת נדהמים ' בספר הקמים ' ודברי הימים ' כי משל התורה נסתרים ' ומכל
 שיבנאמרים ' ודיני עמוקים ' כולם צדיקים ' יונת אלם רחוקים ' ואך
 יהיו שמועה או אגדה ' אשר לא יעדה ' ובמה יזכה אל החדה ' אשר עדי הכין
 לא עדה ' ואשר לא עדה ' וכשמעי דבריהם ' מחלתם וציהם ' כתגלגל עליהם
 מדת רחמי ' יחד נכמרו כיחומי ' ואומר להם שמועו שמוע ' ותמצאו לכפסכם
 מרגוע ' שמועה טובה תרען ' כל נדהם יען ' כי משנת מחלתו תעבירו '
 ומתדמת תאותו תסירהו ' ומשכניי הדמיון חפשי תעלח ' ולבנות הודים בחינם
 תפלח ' ונפש דודים בדעתה תאמח ' הכני בורא חדשה עתה תבמח ' ותראו
 משל וחדה ' להיות לי לעדה ' ועתה סולו סולו המסילה ' בחרו לכם לשון ומלה '
 קחו לכם משל הקדמוני ' חמדת זהבי וחשק מעמוני ' ותמצאו משלי הול תלים
 על גבו ' ורמז פנימי ותבונה בקרבן ' ודברי קדש ותורה סגורים בלבן ' ומלאכי
 אלהים עולים ויורדים בו ' והתבוננו לכם בכל יום ובכל חדש ' בחולין שנעשו
 על טהרת קדש ' והנה הוא מתואר אל החיות ' ואל העופות המדבריות '
 ולשאר בעלי חיים השוכנים באיים ' ולא נשענתי על המאמרים ' אדום וישמע '
 מואב והגרים ' ולא על משליהם הקדמונים ' על הראשונים והאחרונים ' ואף
 אם קדמוני קדימה בזמן ' לא קדמו תורה ותלמוד נאמן ' אמנם נשענתי על
 דברי הנביאים ומעשיהם הנוראים ' ומשליהם הנוראים והנפלאים ' מעשה
 ידי אומן חלאים ' כאשר מצנו יותם בן ירובעל ' מם גברה קנאתו ומעל ' כ
 בתמשלי כמלצו ' הלך הלכו העצ' ' וחדת יסציהו וכואמו ' שירת דודי להרמו '

אֲנֹכִי שֶׁלַח תְּשׁוּרַת חַן כְּלִלָּה: לְרֵבִיתוֹ דְּמִית מִנְחָה כְּלִלָּה
 שְׁמוֹ יִצְחָק אֲשֶׁר חֲשָׁקוֹ לְהֵלֵךְ יִנְתִּיב יִשְׂרָאֵל וְאִוְרַח דָּת כְּלִלָּה
 וְהָנוּ אֵל שְׁלֹמֹה בֶן זְקוּנִים: וְשֵׁם וְשִׁאֵר וְנִין וְאָבִי כְּלִלָּה

לֵב אֹדֵם יִחַשֵׁב וּדְכֵן וְהִיכֵן צַעֲדוֹ

קִבְּנוּ רַעִים	בּוֹאוּ שׁוֹעִים	עִיר שְׁעִשׁוֹעִים	בֵּית אֲרָמוֹ נִי
וּרְאוּ נִירִי	זֶרַע שִׁירִי	גֶּשֶׁם סִתְרִי	טָל חֲרָמוֹ נִי
נֹעֵם חֲלָקִי	וְכָלִי נִשְׁקִי	חֲמֻדַּת חֲשָׁקִי	טוֹב מִשְׁמוֹ נִי
סֶבֶר יִבְנֶה	מִגְדָּל מַעֲנֶה	מָקָל לִבְנֶה	לֹחַ עֲרָמוֹ נִי
חִידָה יֵאָצֵל	כִּי יִתְנַצֵּל	נִפְשׁוֹ יֵצֵל	מִיר מוֹ נִי
עוֹ כְּלָבִיא	כִּי הוּא יִחְבִּיא	שִׁיר מַחְצָבִי	בֶּן עָמוֹ נִי
שִׁירֵי יֵאָמֵר	שִׁירָכֶם יִימָר	תִּימָן אֹמֵר	נִין אֲרָמוֹ נִי
וּבְכָל עֵבֶר	פֶּתַח קֶבֶר	עַל בֶּן עֵבֶר	נִין אֲלָמוֹ נִי
מִשִּׁים אֲנִמּוֹן	עֵרֶךְ רִימּוֹן	מַעֲרִיךְ פַּעֲמוֹן	אֵל פַּעֲמוֹ נִי
וּבִיּוֹם סִגְרִיר	חֲשֵׁךְ שְׁפָרִיר	כִּי הִשְׁוֶה רִיר	אֵל חֲלָמוֹ נִי
לֵכֵן אִם עוֹ	לִבְעָם נֹעֵז	לִבּוֹ בֶּן עוֹ	בֶּן שְׁלָמוֹ נִי
עַל בֶּן זָדִים	וְהָיוּ נָדִים	יִשְׁתּוּ דוּדִים	יִין רָמוֹ נִי
סֶבֶר יִדְרוֹשׁ	כִּי הוּא הִרְאֵשׁ	אֶחָד קִדְוֶשׁ	אֵל פִּמְלוֹ נִי
מִשְׁגֵּב נִכְשֵׁל	מַעֲקֵן נִחְשֵׁל	חִידָה מִשָּׁל	הַקְדָּמוֹ נִי

Proverbium antiquum. Fabulae et
Apologi, una cum moralibus adfatu-
lationibus et doctrinis aptatis cuicumque
suo loco figuris. Dividitur in 5. par-
tes, in quarum prima agitur de laudibus
intelligentiae et cognitionis: in 2.^a de
poenitentia: in 3.^a de consilio et pru-
dentia; in 4.^a de humilitate: et in
5.^a de timore. Auctor est R. Isaac
f. Salomonis f. Sahola. Hoc opusculum
impressum fuit, ut patet Bignonius et
Joh. Bernardus de Rossi, an. 1506 &
Personam Socraticam. Auctor autem
de loco, incertumque est inter eruditos an
Pisaensi, vel Avimiani aut Jani dictum fuerit.
Vide Catal. Bibl. R. Mediceo-Lauren. pl. 1.
l. ed. 15. n. 2. in quo operam hanc
editis Constantino poli facta creditur.

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is written on aged, slightly stained paper and is oriented horizontally across the page. The script is dense and characteristic of early modern European handwriting.

Cl XXI

Lib. ~~N° 16~~

Pat. KK K. 7